

فَبَشِّرْ عِبَادِ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ
(قرانكريم، زمر سوره سى، ۱۸ - آيه)
اولر گپنى تېنگلب، سۇنگ اونىنگ اپنگ گۇزليگه (فايدهلىسيگه)
اپرگشه ديلر.

کیمیائی قیتہ تیکلش

ملی بیرلیک شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری بیاناتی توپلمی

حسین حیدر بېگی و امان الله فصیحی اهتمامی بیلن

تاریخ/ ۲۴

اندیشه بنیادی نشریاتی

۱۳۹۷ قیش

بېلگيلر: حيدر بېگي، حسين و فصیحی، امان الله
عنوان: کیمليکني ځيټه تيکلش (ملی بيرليک شهيدی، استاد عبدالعلی مزاری بياناتي
نينگ ټولمې)حسين حيدر بېگي و امان الله فصیحی اهتمامي بيلن.
کتاب کورينيشی: رفعی، ۳۰۲ بېټ.
موضوع: افغانستان معاصر تاريخی.
نشر بېلگيلری: بيرينجی چاپ، کابل، بنياد اندیشه نشریاتي، قيش ۱۳۹۷
شابک: ۹۷۸-۹۹۳۶-۶۳۵-۱۵-۹

ISBN: 978-9936-635-15-9

کیمليکني ځيټه تيکلش

(ملی بيرليک شهيدی، استاد عبدالعلی مزاری بياناتي نينگ ټولمې)

حسين حيدر بېگي و امان الله فصیحی اهتمامي بيلن

ترجمانلر: محمدعالم کوهکن و محمدحسن ټولقین

ناشر: بنياد اندیشه نشریاتي

مقوا ايشلاووی و صفحملرنی ترتیبیگه سالگن: محمد رضا قربانی

چاپ نوبتی: بيرينجی، قيش ۱۳۹۸، کابل

سان: ۱۰۰۰

قیمت: ۲۰۰ افغانی

شابک: ۹۷۸-۹۹۳۶-۶۳۵-۱۵-۹

ISBN: 978-9936-635-15-9

ترقیمتیش مرکزی: (۱): کابل، دارالامان سرکی، بيرينجی کؤچه، ۸- اوی

اندیشه بنيادی، تيلفون: ۰۷۸۸۳۱۱۰۲۴

ترقیمتیش مرکزی (۲): کابل، پل سرخ، مارکت ملی، بنياد نشریاتي

اندیشه، تيلفون: ۰۷۰۰۲۰۰۵۱۹

برچه حققر ناشرگه تېگيشلی.

بیانات رویخطی

مقدمه..... ۱۱

ملی بیرلیک شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری بیاناتی، قویاش ییلی

۱۳۶۵ ۲۱

ملی بیرلیک شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ مزار شریف اھالیسی

بیغینیده قیلگن چیقیشی ۱۷ ثور ۱۳۷۱ ۳۵

ملی بیرلیک شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ کابلگه قہیتیشیده

سۆزلہگن نطقى ۱۳۷۱ قویاش ییلی..... ۴۵

ملی بیرلیک شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ یاش اولوغلر و

نفوذلى شخصیتلر بیغینیده قیلگن چیقیشی، کابل، کوز ۱۳۷۱ ۵۷

ملی وحدت شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ بیاناتی

۱۳۷۲ / ۱۰ / ۱۶ قویاش ییلی، کابل..... ۷۱

وحدت ملی شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ کابل غربی،

جامعة الاسلام مدرسه سیده سۆزلہگن نطقى ۲۴ دلو ۱۳۷۱ ۹۷

ملی وحدت شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ تاجیک برادرلر
نمایندهلری بیغینیده قیلگن چیقیشی ۱۳۷۲ قویاش ییلی، کابل ۱۰۵

ملی بیرلیک شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ افشار فاجعه‌سی
تؤغریسیده بیاناتی، ۸ ثور ۱۳۷۲، کابل ۱۲۱

ملی بیرلیک شهیدی استاد عبدالعلی مزاری نینگ عید غدیر خم مناسبتی
بیلن قیلگن نطق سؤزی، ۱۳۷۲/۳/۱۹ ه ش کابل ۱۴۱

ملی بیرلیک شهیدی استاد عبدالعلی مزاری نینگ افغانستان سیاسی
مسئله‌سینی تبک‌شیریش نینگ ایگینچی سمیناریده‌گی بیاناتی ۱۳۷۲/۷/۵
قویاش ییلی، کابل ۱۶۵

تینچلیک کپنگشی اعضالری نینگ بیغینیده ملی بیرلیک شهیدی، استاد
عبدالعلی مزاری نینگ بیاناتی، کابل غربی ۱۳۷۲ /۸/۱ ه ش. .. ۱۸۳

ملی بیرلیک شهیدی استاد عبدالعلی مزاری نینگ کابل غربیده آقسقاللر
و نفوذلی کیشلر بیغینیده قیلگن نطق سؤزی ۱۳۷۲/۹/۱۷ ه ش. ... ۱۹۱

ملی بیرلیک شهیدی استاد عبدالعلی مزاری نینگ جلال الدین حقانی بیلن
اوچرەشووی ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ ه ش، کابل ۱۹۷

ملی بیرلیک شهیدی استاد عبدالعلی مزاری نینگ محمدیه مسجدیده
قیلگن نطق سؤزی ۱۳۷۲/۱۲/۳ ه ش ۲۰۹

حزب وحدت اسلامی قول اردوسی نینگ بیغینیده ملی بیرلیک شهیدی
استاد عبدالعلی مزاری نینگ بیاناتی، یک‌شنبه ۱۳۷۳/۸/۲۹
کابل غربی ۲۳۷

ملی بیرلیک شهیدی استاد عبدالعلی مزاری نینگ ۵ جدی ۱۳۷۳ بیلده
قیلگن نطق سؤزی، کابل. ۲۴۱

ملی بیرلیک شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ، حزب وحدت اسلامی
تربیت بدنی مرکزی نینگ آچیلش بیغینیده گیریشی ۱۳۷۳/۴/۱۷،
کابل ۲۷۳

ملی بیرلیک شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ حزب وحدت اسلامی
جنرالریگه رُتبه بېریش مناسبتی بیلن اویوشتیریلگن بیغینده گیرگنی،
کابل. ۱۳۷۳/۲/۱۸ ۲۷۹

ملی بیرلیک شهیدی استاد عبدالعلی مزاری نینگ کابل بیلیم یورتیده
قیلگن نطق سۆزی ۱۳۷۲/۶/۱۷ ۲۸۷

حزب وحدت اسلامی باش کاتبی نینگ مملکتدهگی سؤنگگی اوزگیشلر
بارمسیدهگی بیاناتی نینگ گزارشی ۱۳۷۱/۷/۲۶ ۲۹۷

استاد مزاری نینگ کابل غریبه اسلام پیامبری وفاتی و امام حسن مجتبی
(ع) شهادتی مناسبتی بیلن اویوشتیریلگن بیغیندهگی بیاناتی
۱۳۷۲/۵/۲۶ ۳۰۱

اندیشه بنیادی نینگ مقدمه‌سی

شهید مزاری اوزیگه خاص سیاسی و جهادی سیمالردن حسابلنهدی که، بوکون هم اونینگ شهادتیدن ییگیرمه بېش ییل اوْتیب باریشی گه قره‌می یاش نسلمیزنی اونی اؤرگنیشلریگه احتیاج سبزیلهدی. چونکه او افغانستان نینگ اؤتمیشی، بوکونی و اېرته‌سی اوچون ایتزگه سؤزی بار اېدی. و بار هم دیر. اجتماعی عدالت، تبعیض‌گه قرشی کورهش و یگانه دولت. ملت تشکیل اېتیش شهید مزاری نینگ اساسی دعواسینی تشکیل اېتگن. او اجتماعی عدالت‌نی تأمین اېتیش و کېنگ قمراولی ملی کیملیکنی یرته‌تیش اوچون اؤز جانینی فدا قیلدی و اونینگ آتی منگو قالدی. اندیشه جمغرمه‌سی عدالت خواهلیک مفکورهلرینی رواجلنتیریش، شهید مزاری و افغانستان آزادلیگی و استقلاللی شهیدلری آرمانلرینی عمل‌گه آشیریش اوچون استاد مزاری بیاناتی و مصاحبه‌لری همده شهید مزاری گه عاید اثرلرنی نشر اېتیش‌گه باشله‌گن. شونینگدېک اندیشه بنیادی شهید مزاری شهادتی نینگ ییگیرمه بېش ییللیگی مناسبتی بیلن استاد مزاری بیاناتی تۆپلمی «کیملیکنی قیته تیکلش» کتابی (قؤلینگیز ده‌گی کتاب) نی اؤزبېک تیلیده و شهید مزاری نینگ یادنامه‌سی تۆپلمینی پشتو تیلیده نشر اېتگن. بوندن علاوه شهید مزاری شهادتی نینگ ییگیرمه بېش ییللیگیده

تر قټيله‌ديگن عدالت و اميد نشریه‌سی نینگ بېشینیچی سانی «مزاری
مفکور مسیده دولت و ملت قوریلیشی» موضوعی گه بغیشلنگن. برچه،
شهید مزاری مفکورہ‌سی بیل تنیشیشی و اونینگ مفکور ملریدن الهام‌لن‌یب
موجود مشکلر و چالشلر گه غلبه قیلش نیتیده جمغرمه، شهید مزاری
گه تبگیشلی اثرلر ترجمه‌سینی دنیا نینگ جانی تیللریده نشر اپتیشی
بار مسیده هم قرار قبول قیلگن.

۴ حوت، کابل، ۱۳۹۸

مقدمه

سيزنينگ اختياري نينگيزدهگي متنده ملي بيرليک شهيدى، استاد عبدالعلى مزارى بياناتى جمعلنگن. اوشبو بيانات نينگ اېنگ کته قسمى اسلامى وحدت حزبى تشکيل اېتيليشيدن کپين افغانستان نينگ اوته قلتيى سياسى شرايطيده تقديم اېتيلنگن. اوشبو بيانات و معروضه لير ايريم جهتلردن اوزيگه خاص اهميتگه اېگه.

اوشبو بيانات افغانستان نينگ سياسى صحنه لريده اوزى قتنه شيب اوزاق مدت عملى فعاليت آليب بارگن مهم و تنيقلى سياسى بير رهبر تمانيدن تقديم اېتيلنگن. بو کيشى افغانستان نينگ سياسى و اجتماعى مسأله لرينى روايت قيليشده بيرينچى شخصلردن سنه لهدى. بو کيشى حادثه واقع لرنى بى واسطه روايت قيلهدى. بوندهى روايتلر علمى تحقيق شيوه سيده اېنگ معتبر روايت حسابلنهدى.

اوشبو سؤزلرنى روايت قيلوچى شخص فقط واقعه حادثه لرنى روايت قيليب، باشقه لرگه بيان اېتيلگينه قالمه ي، بلکه مملکت سياسى رهبرى اوچون مهم بير اولگو گه ايلنگن. افغانستان نينگ تاريخى، سياستى، جماعه سى و فرهنگيدن چقور خبردار بولگن بو شخص بير بيرده، کابل غريبده يوز بېرگن اوروشلر تاريخ بارسيده گى قره شينى اوزگرتيرگنينى تاکيدلنگن.

اوشبو معروضه‌لر افغانستان نینگ قلنيس بير شرايطيده بيان اېتلگن بۇلېشى و اوز زمانه‌سى شرايطينى تحليل اېتگنېگه قرمه‌ى، هر بيرى خاص بير مناسبت اوچون بيان اېتيلگن؛ اما بو بويوك رهبر سۆزلرى نینگ مضمونى زمان و مكانگه چېگره‌لنمەيدى. اوشبو متندهگى معروضه‌لر زمين و زمان دن تشقري افغانستان نینگ بوگون، اؤتميشى، تارىخى و اجتماعى شرايطينى عكس اېتديرەدى. انه شو باعث مملكت چاغداش تارىخى نینگ اېنگ مهم متنلريدن بيرى حسابلەندى. عين حالده كېلەجك اوچون هم يخشى يۇل يوروق و رهنما دير. بو اۆرينده اساسى اهميتگه اېگه بۇلگن مسأله بوندن عبارت كه خواننده نینگ شهيد رهبر سۆزلرينى چقور و درست انگلش اوچون متن تيليگه عليحده اعتبار قره تيشى بيلن بيرگه متن يرمەتيلگن تشقى شرايطگه هم دقت قيليشيگه احتياج سېزىلەدى. عكس حالده خواننده لر اينيقسه اؤتميش و رهبر زمانه‌سى تجربه‌سى گه اېگه بۇلمەگن ياشلرنى متن مضمون تۇغرى انگلش امكانيدن محروم بۇلەديلر.

اوشبو متن ادبياتى ساده دير؛ بونگه رهبر مخاطبلرى قيسى قتلە اھاليگه تعلقى بۇلگنى اساسى دليل حسابلەندى؛ استاد مزارى اوز خلقى بيلن تۇغريدن تۇغرى ساده و همه گه توشيتيرلى بۇلگن تيلده سۆزلشگن. شهيد اوز سۆزلرينى عادى اھاليگه توشينتيريش اوچون علمى ادبى تيلده گپيرشدن واز گېچيب اۆته ساده و خلق تيليده سۆزلشگن. شهيد رهبرنى اوز خلقى بيلن اولر توشونەديگن تيلده سۆزلشگنى، اونى علمى و ادبى تيلده صحبت قيليش قابليتى اېگه اېمس دېگنى اېمس؛ بلكه رهبر اوز مخاطبلرى بيلن يخشى و صميمى علاقه باغلش و اوز سۆزلرينى خلققه آچيق بير شكلده يېتيشتيريش اوچون اولر تيلده معروضه قيلگن؛ انه شو باعث رهبر نینگ علمى ييغينلر و سمينارلرده بيان اېتگن نطقى اھالى برابريده قيلگن معروضه‌لرى اؤرتەسىده انچه تفاوت بار. شهيد مزارى نینگ كۆرينيشچه ساده تويولگن بياناتى سير مضمون، هر تامانلمه و

چقور ماهیتگه اېگه بؤلگن. و حتا که تاریخ و سیاست ساحهسیده ینگى نظریه‌لر یرمیش قابلیتیگه اېگه بؤلگنى بار گپ؛ ایریم حاللرده علم نظریه چیلری مدعیلری رهبر سؤزلرینی انگلشده عاجز قالگنلر. اپندی بیز رهبر نینگ مضمونلی سؤزلرینی علمی نظریه‌لر چارچوبه سیگه سیغدیریب، بیان اېتیسیمیز کپرمک. و اونینگ آچیق و یاییق تامانلرینی آشکار قیلیسیمیز لازم.

رهبر نینگ معروضه‌لری سیر مضمون و چقور ماهیتگه اېگه بؤلشیگه قرمه‌ی، موضوع جهتیدن هم بیر بیریدن فرقلی دیر، که هر بیرینی تورلی جهتلردن تحلیل و تفسیر قیلیش ممکن. و هر بیرى زمانه نینگ تورلی سؤراقلری گه جواب قهیرمده‌ی. باشقه بیر عبارت، بیلن ایتگنده، شهید استاد اؤز بیاناتیده تورلی موضوعلرنی آلغه سوریب، سیاست، تاریخ، فرهنگ و جامعه ساحهسیده ایریم مهم مسأله‌لر اوستیده توختلگن. اوشبو موضوعلر نینگ هر بیرى علیحده اؤرگنیش و تحقیق قیلیش اوچون اساسی لایحه بؤلّه‌آلده‌ی.

کېسکین طرزده ایتیش کپرمک که کیملیکنی قیته‌تیکلش اوشبو توپلم نینگ اساسی موضوعسی سنه‌لده‌ی. رهبر، اجتماعی عدالت، ملی بیرلیک، متوازن رواجلنیش، اوروشنی قارملش و یکه حاکملیک کبی مسأله‌لر کیملیکنی قیته تیکلش غایه‌سی بیلن هماهنگ ایستکلر اېکنینی تأکیدلده‌ی. شهید رهبر اؤز معروضه لریدن بیریده بو حقه‌ده منگه جمله‌لرنی تیلگه آلگن اېدی. «اؤز بارلیگی خطر بیلن روبه رو بؤلگن شخص همه‌دن آلدین اوزینی حمایت اېتیشى ضرور. اوندن سؤنگ قنده‌ی یششى و قنده‌ی قرارلر قبول قیلیشى بارمسیده و قنده‌ی تیزیمنی حاکم قیلیشى مسأله‌سی اوستیده اویله‌شى کپرمک بؤلده‌ی. بیز بو یبرده تیزیم انقلابی یا که غیر انقلابی بؤلشی اوستیده تلشردیک، بو اوچینچی باسقیچ اېدی؛ بیز بیرلیگیمیز و وحدتیمیز اسرهب قالیش اوچون توپلندیک.»^۱ بو

۱. ملی بیرلیک شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ بیاناتی، ۱۳۷۳، ۵ جدی، کابل، ص ۱۷۹.

جهتدن اوشبو توپلمنى کیملیکنی تیکلش دېب اتهديک. کیملیکنی تیکلش بو مجموعه اوچون اینگ معقول و جامع آت حسابلنهدی.

نېگه کیملیکنی تیکلش؟ کیملیکنی تیکلش عنوانی تنله نیشی افن یوز مسیدن هم تنله نیگن اېمس، سؤزلر و اصطلاحلر اویینی هم اېمس؛ بلکه افغانستان جغرافیا سیده یوز بېرگن اچیق بیر تاریخی حادثه نینگ بیانی دیر. بو حادثه معین بیر دورده یوز بېردی، کپن طبیعی بیر مسأله گه ایلندی و بو یورت اهالیسی برابریده مقرر بیر موضوع اولهراق نمایان بۆلدى. بو مسأله نه فقط مظلوم بلکه ظالم تامانیدن هم اعتراف ایتیلدى. بحرانی یخشی انگلش اوچون بو سوالگه جواب ایزلشیمیزه کبرمک که بیز نینگ کینلیگیمیز قندهی قیلیب نابود ایتیلدى و تاریخ نینگ ناموسیگه ایلندی؟ فیض محمد کاتب هزاره نینگ «شیعه لرنى دولت نینگ بیریک ایشلریگه ارملشمسلیگی توغریسده امضا» عنوانی آستیده یازگنلریده کیملیک یوقالیشی حقیده تأکیدلگن. ۱ کاتب شیعه هزارملرینی تیزیم کوچی و دولندن سیقیب چیقریلگنی و بوندهی بیر محروملیک قندهی عاقبتلرگه آلیب کپلگنی باره سیده یازهدی.

کاتب نینگ روایتی مسأله نی چقور بیر شکله بیان ایتهدی، بو مسأله اوز اورنیده تحلیل ایتیلیشی کبرمک. بیر قومى کوچ و دولت تیزیمیدن آلیب تشله نیشی اولرنی برچه انسانی و وطنداشلیک حقاریدن محروم قیلگن اېدی. میشل فوکو نینگ کوچ تیزیمیدن حقیقت پیدا بۆلهدی، دېگن فکریدن قطع نظر کیملیکنی تشکیل ایتیشده تورلی عامللر رول اوینهدی؛ اما بو آرده کوچ تیزیمی نینگ رولى اؤته کوچلی بۆلهدی؛ اینیقه سه استبداد و مرکز لشگن تیزیم حاکم بۆلگن اوچینچی جهان مملکتلریده بو مسأله کؤپراق کؤزگه تشلنهدی. قدرت تیزیمی جامه نینگ برچه ساحه لری جمله دن معارف، فرهنگ، ادبیات، تحصیل، رسم و آداب و اقتاد گه ارملشیب، جامعه گه قبول قیلدیرمدی؛ بوندهی بیر وضعیته

قدرت تیزمیدن سقیب چیقریلگن انسانی جماعه لر وطن ترک ایتیش و یا دولت بویروغی که کونیکیب یششکه مجبور بوله دیلر. افغانستان تاریخی دوامیده مستبد تیزملر یکه حاکمیلر و استبداد آرقلی تورلی ایریم انسانی حماعه لر جمله دن هزارملر جماعه سی کیملیگینی نابود ایتیشکه اوریندی. حکومتلر هزارلرنی فزیکي روشده نابود ایتیشدن آلیب، هزاره کیملیگینی شو قدر حقارت قیلدی که بو مسأله هزاره لر اوچون تاریخی ناموسیگه ایلندی؛ هزارملر نینگ اوزلرینی نابودلیکن قوتیلیب قالیشلری اوچون ساخته کیملیکلرنی قبول قیلیشلیکه مجبور بولگن حاللری بولدی. شهید رهبر اوز بیاناتیده بو مسأله که بیر نچه بار تاکیدلگن.^۱ شهید رهبر اوشبو وضعیتگه قرشی توردی، اوز خلایکگه بونده ی بیر وضعیت طبیعی بولمه گنی، بلکه بو وضعیتنی جامعده مستبد تیزملر وجود که کپلتیرگینی توشینتیرگن ابدی.^۲

افغانستان تاریخی و محروم آزچیلیک انتیکلر وضعیتیند یخشی خبردار بولیب، ییترلی تجربه که اېگه بولگن ملی بیرلیک شهیدی هزارملر و افغانستانده حیات کچیره دېگن باشقه محروم قوملر کیملیکلرینی قیته تیکلهدی. زمانه سی نینگ حکمران شرایطی و جامعده قدرت تیزیمینی یخشی انگله گن حالده شهید مزاری هزارملر و باشقه محروم قوملرنی اوز تقدیرلریگه حاکم بولیب، قدرت تیزیمیده شریک بولیشلری اوچون سعی و حرکت آلیب باردی. و بولولکده هزاره بولیش جرم حسابلنمسیلیگی اوچون کورمشدی. شهید نینگ خیلمه خیل کوز قرملری درست تحلیل ایتیلگن تقدیرده همه سی شونده ی واقعیتلرنی عکس ایتیرمدی.

بو بیرده شهید مزاری قنده ی قیلیب کیملیکنی قیته تیکلشکه اولگوردی دېگن سؤراق تاپیلیشی طبیعی؟

او ایکی یول بیلن بونده ی بیر مهم اوزگریش نینگ وجود که کپلشیکه

۱. ملی بیرلیک شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ کابل غربی آسفاللری و متنقذ شخصیتلری بیغینیده بیاناتی، ۱۷ قوس، ۱۳۷۲، ۱۴۳ بیت.

۲. اوشه، ۵۱ و بیت ۵۲.

مؤفق بۇلدى. اولر منه بولردن عبارت:

الف. افغانستان مناسباتلری صحنهسىده ینگى نظریه‌لرنى آغە سوریش و موجود مناسباتلرنى تورلى سواللر بیلن روبه رو قیلش ابدى. افغانستانده حیات کپچیره‌دیگن برچه قوملر نینگ برابرلیگی همده انحصارگرلیک، نژاد و مذهب یکه حاکملیکی و عرقچیلیککه گه قرشیلیک شهید رهبر مفکورەسى نینگ اساسی نیگیزلرنى تشکیل ایتگن. سراج‌ال‌اخبارده دن نقل ایتیلگن موضوع اساسیده هزارملر مذهبلى اوچون حاکمیتدن و قدرندن محروم ایتیلگنلر. اصل واقعیت بوندن عبارت که شهید رهبر اوزى نینگ چقور معنا گه اېگه بۇلگن «مذهبی شعارلر و نژادی عمل» جمله‌سیده اوشبو واقعیتنى آچیب بېرگن. جامعه‌شناسلر و انسان شناسلر عصبيت و حسایاتگه اساسیده یوز بېره‌دیگن هر قندهی عملنى انسانیلیک همده عقل معیارلریگه ضد بۇلگنننى تأکیدلەیدیلر. تعصب، عرقچیلیک کبی نا انسانی یانده‌شولر افغانستان نینگ سیاسی حیاتیده قبیله‌لر حاکملیگی، تېنگسزلیک، استبداد همده حیات نینگ باشقه ساحه‌لرده تورلى قیینچیلیکلر نینگ وجود گه آلیب کېلگن. یوق قیلش منطقینی جامعه‌ده عامه‌لشتیریش ممکن اېمس. یوق قیلش و انحصارچیلیک منطقى گه قرشى توریش شهید رهبر نینگ اساسی ابتکاری ابدى. او هیچ کیم باشقه‌لرنى آرەدن آلیب کپتیش و انحصار قیلش فکریده بۇلمسین دېگن سۆزلرنى آچیق آیدن بیان ایتگن ابدى. شهیر رهبر مسائلر حلى اوچون قبیله‌وى عقلاین اېمس بلکه عقلانیت اساسیده یانده‌شیش ضرورلیگینی آغە سوردى؛ اوشبو نظریه اساسیه برچه مستقل فکرلش امکانلریدن بهر‌مند بۇلەدى؛ هیچ بیر کیشی هیچ بیر ساحه باشقه براوگه اوستون حسابلنمەیدی. بیرینچی قدمده همه انسان سنه‌لەدى. اجتماعی عقلانیت اساسیده برچه سیاسی و اجتماعی عامللر اوز شخصی منفعتلرنى عامه منفعتیده کۆریب بیلەدى. شهید مزار افغانستان بۇیل

برچه انسانلر اوز حقلریگه ابریشیشلری اوچون کؤرمشدی و حیات نینگ تورلی ساحه لریده یوق قیلیش و انحصار منطقینی قطعی روشده رد قیلدی. او سیلاولر، اهلینی سنهش همده مملکت نینگ اداری واحدلرینی قیته کؤریب چیقیلیشی ضرورلیگی بارمسیدهگی بحثنی آلغه سوردی؛ چونکه بو مسأللر نینگ حلی افغانستان اهلایسیگه یخشی بیر شکله اوز تقدیرلریگه اېگه بؤلیشلری اوچون فرصت یرمیتیپ بېرمدی. شهید مزاری اوروشنی افغانستان قیینچیلیکلری حلی اوچون معقول یول اېمسلایگینی تأکیدلب، هر قندهی مشکلنی برابر مذاکرملر آرقلی برطرف اېتیش ممکنلیگینی اوقتیریب کېلگن اېدی. چونکه اوروش انسان منطقى اېمس، بلکه حیوان منطقى حسابلنهدی. شهید مزاری افغانستانده ملی بیرلیک اساسی اهمیتگه اېگه موضوع اېکنی اوستیده تأکیدلب، برچه قوملر و مذهبلر برابرلیگی بارمسیده سؤزلهگن. هر قندهی اختلاف و جنجلارنی وجود کېلتیریش اوچون عملگه آشیریلهدیگن حرکاتلرنی خیانت دېب بیلگن. ملی بیرلیک شهید مملکت بؤیلب اجتماعی و سیاسی ساحلرده استعداد و شایسته لیکدن بؤلک اوستونلیکنی رد قیلگن. انه شو باعث عدالت بحثی شهید مزاری نینگ سؤزلریده اوزیگه خاص معنا کسب اېتهدی؛ عدالت بحثینی آلغه سورگنی گه قره ی؛ عدالت نینگ تفسیر شهید مزاری مفکورمسیده اوزیگه خاص اهمیتگه اېگه. افغانستانده عصیبت و احساس منطقى غالب منطق حسابلنگی باعث، عدالت گه هم عصیبت، احساس و حصه دارلیک منطقى بیلن توسلنگن؛ بیراق شهید مزاری عدالتنی عقل و انسان منطقى اساسیده قیته تفسیر قیله باشلهدی. شهر رهبر مفکورمسیده عدالت توشونچه سی اجتماعی و سیاسی ساحلرده توازن و تناسب نی رعایت قیلیش دېمکدیر؛ اما توازن و تناسب اوچون قوم، قبیله، تیل، منطقه، عرق و باشقه هر قندهی غیر انسانی باغلنیش اېمس بلکه استعداد و شایسته لیک توب و اساس حسابلنهدی. اوشبو بحثده عدالتگه باشقه معنا بېریلگنی کبی استبداد هم قیته تفسیر اېتیلهدی. استبداد

شهید مزاری مفکور مسی تیزیمیده حقانلیک و اجتماعی و اقلیلکلر اساسیده تفسیر قیلینهدی. مزاری نقطه نظریدن حاکمیت تپهسیده بیر کیشی و یا بیر نچه کیشی بولیشیدن قطع نظر سیاسی تیزیم مملکتدهگی حکمران و اقلیلکلر اساسیده تشکیل ایتلمهکن تیزیم، مستبد تیزیم حسابلنهدی.

ب. عملی روش؛ شهید رهبر اوز مفکور مسینی عملگه آشیریش اوچون مهم ایشلرنی بجردی. بیرینچی قدمده شهید رهبر هزاره جامعہسی نینگ ایچکی بیرلیگینی تیکلهدی. یوقاریده ملی بیرلیک شهیدی دن اقتباس کپلتیریلکن عبارتده یوق قیلیش و نابودلیکن قوتیلش اوچون یگانه مرکز اطرافیده بیغیلش کپرک؛ ضرورلیگی تأکیدلنهدی. انه شو مقصد اوچون وحدت حزبی نینگ تشکیل ایتلیدی. ایکینچی منطق اېسه، شهید رهبر نینگ تاریخ زور وائلری، یوق قلیش و انحصارچیلرگه قرشی تورگنی ایدی. کابل غریبه یوز بېرگن مقاومت من انه شوندهی منطق دن کپلیب چیققن مقاومت ایدی. اوشبو مقاومت تامانلرنی یوق قیلینکن کیملیکلرنی قیته تن آلیشگه مجبور قیلدی. قیته یوق قیلش مفکور مسی دن واز کچکن ایدیلر. بو توغریده اونینگ اوزی تأکیدلهدی.^۱

«اندیشه بنیادی» شهید مزاری مفکور ملرنی عامه لشتیریش اوچون ملی بیرلیک شهیدی نینگ بیاناتی توپلمینی «کیملیکنی تیکلش» عنوانی آستیده نشر ایتیب ترقه تیشنی اوزی نینگ مهم وظیفه سی دېب بیلهدی. چاپ نینگ بو نوبتیده، معروضه لر قیته کوریب چیقیل، لازم اصلاحات کیریتیلکن. بیانات نینگ اېسکی چاپلریده کپلتیریلمه تاریخلری کپلتیریلکن. اوشبو توپلمده ییگیرمه معروضه کیریتیلکن. سکیز معروضه «کیملیکنی تیکلش» توپلمی نینگ ۱۳۷۴ ییلی قیشده «افغانستان یازو وچیلری اویوشمه سی» تامانیدن نشر ایتیلکن توپلمی نینگ آلدینگی نشریدن اقتباس قیلینکن. اؤننه معروضه متنی ۱۳۹۳ ییلی محمد جاوید جاوید

۱. ملی بیرلیک شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ کابل غربی افساللری و متنّفذ شخصیتلری بیغینه بیاناتی، ۱۷ قوس، ۱۳۷۲، ۱۴۳ بېت.

طرفین تۆپلەنئیب چاپ اېتیلگن مجموعهءن آلىندى. اىكى صحبت شهيد رهبر نىنگ ایزداشلىرى و دوستلىرى تامانىدن جملەلگن معروضەلىرى نىنگ حلى چاپ اېتيلمەگن «برادرلىک منشورى» دن نقل قىلگن. و باشقه اىكى گزارش هم قۇشىمچه قىلىنگن. بوتون معروضەلر تۆلەلىگىچە كېلتىرىلگن. اوشبو معروضەلر شهيد رهبر نىنگ افغانستانده يوز بېرمەدىگن اوزگريشلىر بارەسىدهگى فكرىنى عكس اېتدیرهدى.

داكتر امان الله فصیحى

اندیشه بنیادی

۱ دلو ۱۳۹۷، كابل

ملی بیرلیک شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری بیاناتی، قویاش ییلی ۱۳۶۵

افغانستان اسلام انقلابی اوزگیشلری

بسم الله الرحمن الرحيم

افغانستان اسلام انقلابی مسألهسی توغریسیده ۱۳۵۷ ییلی بحث یوریتیشیم اوچون وعده ببرگن ابدیم. یعنی (۵۷) نینگ ثور آییده افغانستانده روسی کودتایوز ببرگن ابدی. داوود خان زمانیدن آلدین هم بعضی بیر مقدمات ایشلری قیلینگن ابدی. افغانستان اردوسیده بوندهی بیر عمل اوچون ایریم برنامهلر بار ابدی. داوود خان حاکمیتی دوریده او روسیه بیلن بیر قطار حربی و اقتصادی شرطنامه لر امضالهدی. اونینگ اوزی هم روسیه طرفدار ابدی. اونینگ اوزی هم روسیه گه طرفدار بؤلگن اردو کودتاسی نتیجه سیده حاکمیتگه کپلدی. جمهور رییس بؤلدی. او، اوزی نینگ بپش بیلیک حاکمیتی دوریده عربگه طرفدار بؤلگن بعضی بیر اسلام دولتلری گه سفر قیلدی. اوشبو سفرلر آرتیدن داوود نینگ تشقی سیاستی اوزگره باشلهدی.

ثور کودتاسی

روسلر بو اوزگريشلردن خرسند اېمس اېدیلر. قیتگنیدن کپین، افغانستان ماکرکسیست حزبی نینگ پرچم قناتینی دولتگه شریک قیلگن اېدی، ایریم لرینی دولتدن هیده دی. ایریملر حزبی ترک اېتدیلر و دولته قالدیلر. اوشبو سیاست باعث، روسلر ایکیچی مرته اردوده گی روسیه طرفدارلری ارقلی کودتا قیلدیلر. ۱۳۵۷ ییلی نینگ ثور آییده بو کودتا یوز بېردی. نهایتده مارکسیستلر افغانستانده حاکمیت تپیه سیگه کېلدیلر. بیرینچی بؤلیب روسیه مارکسیستلرنی رسماً تن آلدی، اورلر روسیه گه قرم اېدیلر و اوز اختیارلریگه اېگه اېمسدیلر. ماکسیست برنامهلرینی عملگه آشیریشده شاشیلیب عمل قیلدیلر. سرعت بیلان آله باردیلر و بوتون افغانستانده نا تینچلیکلر باشلندی و اهالی نینگ دولتگه قرشی ورمگن قتلیمی قالمه دی. اوقووجیلر، محصللر، کانلر، تاش کؤمیر کانلری، لاجورد و افغانستان نینگ ایریم کانلری، گاز و نفت ایشلب چیقرووچی مرکز لر ایشچیلری دولتگه قرشی ناراضیلیک کورسته باشله دیلر. افغانستان بؤلیب عاموی اوشلش لر باشلندی. اوشه پینلرده اردو ده نماز اوقیش جرم حسابلنردی، قؤلگه آلینردی. بیرگینه تونده افغانستان مکتبلری یاتاقخانه لریدن سکیز یوز کیشی اوقووجیلر قاچدیلر؛ شونینگدیک روسلر گه قرم بؤلگن افغانستان دولتی طرفیدن اوشلب آلیش، قمش و اختناق دوام اېتدی و آز اؤتمه ی مملکت اهالیسی دولتگه قرشی قوراللی عصیان کوتردیلر.

قوراللی عصیانلر

ایلیک بار افغانستان اهالیسی نورستانده دولتگه قرشی قوراللی عصیان کوتردیلر. کپین (۱۳۵۷) ۲۶ دلو مزار و دره صوف مسأله سی یوز بېردی. توقیز کون یا آلتی کوندن سؤنگ، چارکېنت باشله دی؛ شونیندېک ۲۴ حوتده هرات مسأله سی یوز بېردی؛ قوراللی قیام باشله تیگ کونلرده

دولت دولت گه قرشی قیام قیلگنلرنی چپت ابلدن کپلگن قوراللی لر و خارج دولتلری عامللری دیه متهم قیلردیلر. پاکستاندن کپلگن دېردیلر؛ ایریملری فیوداللر و سرمایهدارلر بؤلگن لیکلرینی ایتردیلر. اما افغانستان نینگ دلاور و قهرمان ملتی تېز آره ده قیام قیلگنلر آره سیده چپت ابلایک لر بؤلمهگنینی، بو انقلابده هیچ بیر فیودال و سرمایهدار و یېردارلر حصه قوشمهگنی و انقلاب اهالی تامانیدن عملگه آشیریلگنینی اثباتلې بېردی. بو مسأله گه هرات گواه اېدی، (۱۳۵۷) ییلی حوت آیی نینگ ۲۴ ده هرات نینگ قهرمان خلقی قیام قیلیب، «زلمی کوت» حربی قرارگاهینی قولگه کیریدیلر، هرات شهرینی آزاد اېتدیلر؛ روسلر گه قرمه بؤلگن دولت فتنه اویوشتیردی. قندهاردن دولت نینگ زرھلی تانکیرینی اوستیکه لا اله الا الله یازیلگن شیشیل برقلری اؤرنهتیب هرات شهریگه کیریتدیلر. ۲۵ مینگ دن ۳۰ مینگه قدر گناھسيز اهالی قانینی توکیدیلر. هرات نینگ عمومی قیامی، بوتون اهالی نینگ عصیان کؤتریشیگه سبب بؤلدى. قالگن منطقه لر بیریت-کېتین قیام باشلهدیلر. تومنلر تصرّفقیلیندی. اوچ آی دوامیده افغانستان نینگ اکثریت منطقهلری آزاد قیلیندی؛ فقط کته شهرلر اولرنینگ قولیده قالدی.

نفاق تشلش سیاستی

کورھشنى کابلگه آلیب بلردیلر و کابلده هم حملهلر باشلندی. اهالی نینگ کورھشی تاباره اوج آلیشی بیلن بیرگه روسلر اېسکی فتنه یعنی «نفاق تشله حکومت قیل» قورالیدن فایدهلندیلر که اؤتمیشده هم حکومتلر اوشبو قورالنی استعمال قیلیب کپلگن اېدیلر. اولر نژاد، قوم، مذهب آتیدن اهالی آره سیده نفاق تشلشگه قرشی شعارلر بېرسهلرده اما اؤزلری انگلیس نینگ اېسکی شعارینی قوللې مذهبلر ارا نفاق تشلهی باشلهدیلر.

حفیظ الله امین نینگ صدراعظم لیگی زمانیده وردک اهالیسینی چقیریب افغانستان نینگ بار فخر و افتخاری پشتون خلقیگه تېگیشلی اېکنینی

تأکیدلب، هزارملر و شیعملر اوشبو افتخارات سیزدن آلماقچیلر، اولر وطننی تجیزیه قیلیب ایرانگه قوشماقچیلر. اېندی سیزلر قوللرینگیزگه قورال اسلحه آلیب اوزلرینگیزنی حمایت اېتیشلرینگیز کبرک بکن سوزلر بیلن اولرنی ادماقچی بؤلگنلر؛ نژاد و مذهب مسأللرینی آله سوریب اؤن مینگ کیشی وردک اھالیسی آرمسیده قورال اسلحه ترقهتیب اولرنی هزارمجات اھالیسی گه هجوم قیلیشگه ترغیب اېتکلر. لېکن وردک نینگ شریف، قهرمان و انقلابی اھالیسی دولتنن قولگه کیریتکن قوراللری بیلن دولتگه حمله قیلدیلر. اولر دولت نینگ نفاق تشلش سیاستی و فتنلرینی یخشی انگلگن اېدیلر.

مهرلرنی جایلشتیریش

روسلر مهرلرنی جایلشتیریش فکریگه توشدیلر. حفیظ الله امین نی یوق قیلیب برچه جنایتلرنی اونینگ بؤینیکه آغدمریب، خلقنی تینچیتماقچی اېدیلر. امیدن مسأللرین خبردار بولیب ترهگی نابود اېتدی. یمه روسیه دولتی، امین حکومتینی رسماً تن آلدی. امین صدر اعظملیگی دوریده عملگه آشیرکن جنایتلری مسوولیتینی بویوک رهبری ترهگی نینگ بؤینیکه یوکلهدی. اؤن ایکی مینگ محبوسنی ترهگی قتل اېتگنینی تأکیدلب آز ساندهگی بندیلرنی آزاد اېتیشینی بیلدیردی؛ قانونیت، مسوونیت و عدالت اعلان اېتدی. جمعیت العلمائیک تشکیل اېتیب، اھالی نینگ مسجدری و تکیهلرنی رنگلشگه باشلهدیلر.

امین مذهبی سیما چیقارماقچی بولدی اما هیچ بیر دردنی دوالمهدی. اوشه کون نینگ اوزیده مېن افغانستانده سوسیالیستیک تیزیم تیکلنیشینی ایستهمین دېبه دادلهدی. روسلر اونی حمایت اېتردیلر. مصوونیت، قانونیت و عدالت هم ایش بېرمهدی و اھالینی تینچیتالمهدی.

حربی اشغال

انقلاب اوچقونلری کون سهیین اوج آلدی؛ روسلر تېز آرمدہ حربی یول

آرقلی ارملشمه گنلریده افغانستان خلقی نینگ انقلابی غلبه قیلیب، امین حکومتی خلق قولیگه اوتیشی نتیجه سیده اسلام حکومتی مملکتده تشکیل ایتیلیشینی و بو حکومت شرق و غرب اوچون جدی خطر منبعی گه ایلنیشینی حس ایتگن ایدیلر.

امریکا بیلن کبلیشگن حالده افغانستان نی بیر کپچده اشغال قیلدی. روسیه حربیلری افغانستانگه باستیریپ کیرگنیده، ببرک تاجکستاندن پیام بپردی. افغانستان رادیوسی حفیظ الله امین طرفدارلری قولیده ابدی. اوشبو {رادیو} بو یپرده امین نی مقتب اونینگ بیاناتینی تر قماقده ابدی... ببرک تاجکستاندن پیام ترقتدی. رولر بیر کپچده ارملشیپ حفیظ الله امین نی قتل ایتدیلر. ببرک روسیه نینگ یوز مینگ کیشیلیک حربیلری بیلن افغانستانگه کیریپ کبلدی. روسلر اوزلری نینگ بو ارملشولری نتیجه سیده دولی مجاهدلر قولیده سقوط ادتیلیشی نینگ آلدینی آلدی.

ببرک کبلیب عمومی عفو اعلان ایتدی و افغانستان نینگ ایریم قوملری و قتلیملری اوچون مستقل جمهوریتلر تشکیل ایتیلیشی باره سیده وعده بپرددی. قیته اوشه نفاق تشلش مسأله سینی آغه سوردی؛ شیعه لر باشلیغلرینی چارلب، سیزلر تاریخ دوامیده مذهبی و سیاسی جهتن محروم خلق اپکنسیزلر. سیاسی، مذهبی و فرهنگی جهتن مستقل بولیشلرینگیز اوچون سیزلرگه بیر جمهوریت تشکیل ایتهمیز، فقط دفاعی و تشقی ایشلر بویچه مرکزی دولته قره م بوله سیزلر دېگن معناده گپیرگن؛ اما قهرمان شیعه خلقی اوشبو تکلیفنی کپسکین رد قیلیب، بیز فقط اسلام نی ایستهمیز و مارکسیزم گه قرشی میز. و مملکده خیانت قیلهدیگن هر بیر چپت اېلیک که ضد میز دېگنلر.

روسلر بو یپرده باشقه فتنه قوزغعتیب، ایران بیلن یقینله شیش مسأله سینی آغه سوردیلر. امام خمینی گه پیام یوللب، اوشبو پیامنی بیر رساله شکلیده تیارله گن ایدیلر؛ امام {خمینی} عکسینی اوشبو جزوده چاپ قیلیب تلویزیون آرقلی کورسندیلر. اوشبو فتنه سنی و شیعه اورتی

سیده ضدیت و نفاقو یغایتیش اوچون عملگه آشیریلدی. بو نرسه لر هم اولرنینگ دردینی دوالهمه دی و افغانستان نینگ باتیر و قهرمان خلقی بولرني اسلام و مسلمانلر، شیعه لر و سنیلر دشمنی بؤلگنینی یخشی انگلگن ایدیلر؛ انه شو باعث اولرنینگ گپلرینی تینگلهمه دیلر.

مسلمان عسکرلرنی افغانستانگه جونه تیش

کۆرمش تاباره اوج آلگنی نتیجه سیده افغانستان نینگ ۸۰٪ آزاد قیلیندی. بو بیر ه تیش تیرناغی بیلن قوراللانگن حربیلری یعنی قیزیل اردو بیلن کپلگن روسلر بیر هفته ایچیده افغانستان کورمشچیلرینی ینجیب، افغانستان مسالهمسینی تینچیتی قهیتیشنی اوله گن ایدیلر؛ اولر اوزاق مدت بو بیرده قالیب کپتدیلر و روسلر مسلمانلر قۇلیده آزاد ایتیلگن بیر قریچ یبرنی هم قۇلگه کیریته آلمه دیلر.

باشقه بیر فتنه اویوشتیردیلر، اوشبوفتنه بودن عبارت ایدی: اولر ۴۵ دن ۶۰٪ حربیلر مسلمانمملکتلر اهالیسیدن بولگن قیزیل اردو نینگ مسلمان مملکتلردن بؤلگن حربیلرینی افغانستانگه کیرتدیلر. اولر ملت و مجاهدلر آرمسیده اوز ملتداشلری و تیلداشلریگه نفوذ قیلیشلری ممکنلیگینی اویلب، بو فتنه نی عملگه آشیردیلر. بو فتنه هم افغانستان نینگ مسلمان ملتى هوشیارلیگی نتیجه سیده برطرف ایتیلدی. و روسلرگه بپردی. اوزبیک، تاجیک و تورکمنلر مسلمان ملتیدن بؤلگن روس اردوسیده گی عسکرلر افغانستانگه کپلیشلری بیلن روسلر نینگ مجاهدلر شکستی بارمسیده عملگه آشیرگن فتنه لری سلبی تأثیر اوتکزیم گینه قالمه ی بلکه مجاهدلر اولرنینگ روحیاتیکه ایجابی تأثیر قالدیردیلر. اولر مجاهدلر بیلن علاقه ارنه تیپ، اولرگه قورال اسلحه لرینی تاپشیریب، مجاهدلردن دعا کتابلری و قرآن آلیش ترددیگه توشگن ایدیلر. روسلر بوندن قتیق چۇچیب بولرني روس اردوسی نینگ اروپا مملکتلریدن بؤلگن عسکرلری بیلن المشتیردیلر. حاضرگی کونده روسلر نینگ

افغانستاندهگی اردوسی نینگ ۱۰٪ نی مسلمان دولتردن کپلگن عسکرلر تشکیل اېتمهیدی.

آته وطن ملی جبههسی

روسر تاکتیکنی اوزگر تیریشگه اوریندیلر؛ یعنی اولر نینگ شرقی اروپا و روسر قرهماغیده بولگن مسلمانلر مملکتلریده مرفقیتلی طرزده عملگه آشگن رجهلرینی افغانستانده هم عملده تطبیق اېتماقچی بولدیلر؛ اوشبو برنامهلردن بیرى «آته وطن ملی جبههسی» اېدی. اولر، افغانستانده باشلنگن انقلاب سرمايهدارلر، یېر اېگلر، یېرنی بولیب بېریش و مال-ملکلى مصادره اېتیلیشى ضررلریده بولیشینی توشونلر تامانیدن عملگه آشیریلماقده دېکن خام خیالرده اېدیلر. اولر آلتیمیش ییللر آلدین روسیه ده و روسیه آرقلی دنیا گه ترقتگن شعارلریدن آرقه گه چېکیندیلر. آدملر نینگ مصادر قیلینگن مال-ملکلىرینی اولر گه قهیترومیز دېبه شعار بېردیلر. آلدین فیوداللر، ایشچیلر، دهقانلر و مستضعفلر دشمنی دېب خطاب قیلگنلر نینگ مال-ملکلىرینی اولر گه قهیتردیلر. «آته وطن ملی جبههسینی» تشکیل اېتدیلر. بویول بیلان افغانستان نینگ مسلمان خلقیگه ضربه بېریش نیتیده اېدیلر. اولر نینگ مستحکم ارادهسینی سوسهیتیریب، اوزلریگه تسلیم قیلیشگه مجبور قیلیش فکریده اېدیلر؛ ینه بیر بار افغانستان نینگ مسلملن خلقی، هوشیار و مسلمان انقلابیلری اوشبو دسیسهنى پوچگه چیقردیلر. اولر نینگ ناپاک سیمالرینى فاش اېته باشلادیلر. آته وطن ملی جبههسى نینگ بیرینچى اورینباسرى قتل اېتیلدى. برچه دسیسلرى پوچگه چېقدى. بیرینچى بار قبیله لر اربابلرى آره سیدن ایکی کیشینی {آته وطن ملی جبههسى} معاونی اېتیب تعینلگن اېدیلر؛ بیرى پشتون و باشقه بیرى هزاره قومیدن اېدی؛ اولر آرقلی هم قومی و هم مذهبی مسءله نی نظرده توتگن اېدیلر؛ ایکله آقسال اؤتمیشده اوز قوملری منعتی اوچون کورمشیب کپلگن نفوذلى آدملریدن اېدیلر؛

اولرنی آدهب بیرینچی و ایکینچی معاون ایتیب تعینله دیلر؛ اولر آرقلی خلقنی آته وطن ملی جبهه سی بیراغی آستیده بیرلشتیریش نیتیده ابدیلر؛ افغانستان هوشیارلیگی باعث خارجلیکلر و روسلر نینگ دسیسه لری قربانیگه ایلنمه دیلر. انه شو باعث اوز نفوذلی شخصیتلرینی ترور ایتیشدن هم قیتمه دیلر. مجاهدلر اولرنی قتل ایتدیلر، خلق اولرنینگ اولیمی اوچون بیرم قیلدیلر. فتنه باستیریلدی.

مسلمان کودکلرنینگ روسیه گه جؤنه تیلشی

اوچینچی فتنه نی باشله دیلر؛ روسلر پیشاهنگ و انقلاب مدافع لری ناملی تشکیلاتلرنی تأسیس ایتدیلر. اوزاق مدت تربیه یلش اوچون یاشلر اؤن آلتیگه یپتمه گن اؤن مینگ کیشی لیک کودکلرنی حزبگه کیریتیب روسیه گه جونتدیلر. اولرنی مارکسیست تربیه قیلش نیتیده ابدیلر. مارکسیستگه ایلنمه گنلریده اسلامی اخلاقیلرینی بوزیشنی خواهلر دیلر. ابرته اولرنی هم قؤللریگه قورال آلیب مجاهدلر کبی مقابللریده توریشلریدن قورقدیلر.

افغانستان نینگ مسلمان خلقی اوشبو دسیسه نی هم خنثی قیلدیلر؛ یعنی اکثریت اهالی ا.ز. فرزندلرینی آزاد ایتیلگن منطقهلر گه و یا خارجه جونتدیلر. بو برنامه گه قرشی کپسیکن مقابله قیلیب، روسلر نینگ اوشبو فتنه سی نینگ عملگه آیشیشیگه تۈسیق بۈلدیلر، بو یپرده باشقه بیر فتنه اویوشتیردیلر.

زوردن عسکرلیکگه جلب ایتیش

روسیه اردوسی افغانستانگه کیریب کپلگن کونلرده افغانستان اردوسی نابود ایتیلگن ابدی؛ افغانستان اردوسی همه سی بۈلیب ۹۰ کیشیدن تشکیل تاپگن ابدی. بو توقسان مینگ کیشی یا اردو صفیدن قاجیب کپتگن ابدی یا مجاهد قۈلیده قتل ایتیلگن ابدی و یا هم افغانستان نینگ مسلمان خلقیگه تسلیم بۈلگن ابدیلر. اردو صفلریده فقط بییگیرمه مینگ کیشی قالگن ابدی؛ روسلر افغانستان اردوسینی قیته تیکلش اوچون اؤن بېش یاشدن قیرق

یاشگچه بؤلگنلرنی اردو گه جلب ابته باشلهدیلر. اوچ مینگ افغانی آیلیک هم تعین قیلگن ابدیلر. بو بوبیلن روسلر ایکی هرفنی کوزلهگندیلر، بیرینچی هدف اردونی قیته تپکلش ابدی و ایکینجی هدف شهرلرده اهالی قوزغلانی و کورمشی نینگ آلدینی آیش و دولت مرکزلیده تونگی حملهلر نینگ آلدینی آیش ابدی.

ینه بیر مرته اوشبو فتنه خنثی قیلیندی و روسلر نینگ دردینی دوالمهدی؛ بلگه مردم آزاد قیلینگن منطقهلر گه باریب سلاح آلدیلر. و بو زمانده اردو گه کیرگن باله لر هم ضربه بپریب قاچدیلر، مجاهدلر گه تسلیم بؤلدیلر. خارجگه اویب باریب ایشلب مجاهدلرگه پول تاپیب بپردیلر.

ییگیرمه مینگ کیشیلیک اردونی روسلر بپش ییل دوامیده اوتیز مینگ کیشیگه آشیردیلر. ۹۰ مینگ کیشیلیک اردونی تیکلهی آلمهدیلر. مجاهدلر اوز هوشیالیکلرینی اسرهب شهرلرده عملگه آشیرهدیگن حملهلرینی دوام ابدیردیلر و دولت نینگ فتنهلرینی خنثی قیلیب باردیلر. اوزلوکسیرز روشده روسیه ابلچیلیگی و ببرک کارمل ارگی گه حمله قیلینردی. کورمش شهرلرگه آلیب باریلدی؛ ینه هم کورهشنی باستیریپ یا که کنترول قیله آلمهدیلر؛ روسلر افغانستانده خیل فتنهلرنی عملگه آشیردیلر.

زوروانلیک و وحشت

بو بیرده ینه بیر فتنهمنی عملگه آشیردیلر؛ ناحربی اهالینی بمباران قیلدیلر. کیمیاوی بمبلر استعمال قیلدیلر، نفرگه قرشی قلم، قؤل چراغی بمبلرینی یاغیرردیلر، اولر بوندهی عمللرنی اهالینی قورقیتیش آرقلی مجاهدلر حمایتیدن واز کپچیشلری اوچون عملگه آشیرردیلر، اولرنینگ بو فتنهسی هم ایش بېرمهدی. اهالیگه باسیم اوتکزیش اوچون اولر یشهدیگن منطقهلر گه ضربه بپردیلر، خلق نینگ اپکینزارلریگه اوت

قویدیلر. بولر هم خنثی قیلیندی.

روسلر ارهانشووی باشلنیشی بیلن شهرلرده قتیق وحشت وجود گه کبلگن ابدی؛ منطقه مسلمانلری آرمسیده هم قورقینچ توشگن ابدی. افغانستان نینگ قهرمان خلقی بیر آیدن سونگ قورقینچی یېنگیدیلر. اینیقسه کابل شهری اهالیسی تاملری اوستیگه چیقیب الله اکبر دېب نعره اوریدیلر. اېرتەسی هم بیر قطار اهالی غسل قیلیب، کفن کییدیلر، ناراضیلیک نمایشلری اؤتکزیب بیر منطقهنی تصرف قیلدیلر. اوشبو نمایشده تورلی طبقه اهالی قتنشگن ایدیلر.

سینگیلر کؤپراش اشتراک اېتگندیلر؛ حتا که گودکلری گه سوت اېمیزه دیگن عیاللر... تانکلر اوستیگه چیقیب آگندیلر. ینه بیر مرته دنیا خالقیکه افغانستان اهالیسی بؤش قوللری بیلن تانک گه قرشی اوروشه آلیشگه قادر اېکنلیکلرینی اثباتلر بېردیلر... اهالیگه سایه سالگن قورقینچ اورتەن کؤتاریلدی. افغانستان خلقی قهرمانلیگی اثباتلندی. عین حالده مزار، پلخمري، بغلان و سمنگان اهالی ایش تشلب نمایشلرده قتنشدیلر.

قاغازدن یسلگن ببر و پوچ ببر هیولا

روسلر بو یېرده وحشیلرگه عمل قیلدیلر، یېردن و هوادن حمایه سیز اهالی گه ضربهلر بېره باشلهدیلر. ناراضیلیک نمایشلرینی یېنگیب، یوزلب کیشینی قتل اېتدیلر، یرمدار قیادیلر. یوز مینگ کیشیگه یقین اهالینی قولگه آلدیلر؛ باشقه یوز مینگلر کیشی اهالی قوشنی مملکتلرگه قاچیب باردیلر. روسلر نینگ فتنه لری بیرى — کپتین پوچگه چیققی، دنیا مقیاسیده روسلرنی قاغازدن یسلگن ببر اېکنی فاش اېتیلدی. روسلر نینگ هیولاسی هم پوچ ببر هیوا اېکنی اؤز اثباتینی تاپدی؛ روسلر نینگ امریکا اسلام دولتلری نینگ بار امکاملرینی یوتیب بارهیاتگنی و روسلر اولر نینگ اساسی حامیلری اېکنی باره سیده گی ادعالری هم پوچگه چیققی. دنیا خالقیکه روسلر نینگ تیش تیرناغی بیلن قوراللانگن اردوسینی

ایاغ یلنگن خلق ارادهسی برابریده تاب بېره آلمه گنینی اثباتلەدیلر.
روسلر بو ییقلر گچه (۱۳۶۵ ییلی نینگ آخرلری گچه) ابلیک ایکی
مینگ کیشی سینی یوقاتدی. حربی و تشقی سیاستی شکست تاپدی. ناچار
مذاکره قیلش اوچون امریکا گه یوزلندی. افغانستانده روسیه و امریکا
گه قرم بؤلگن بیر آدمنی حاکم قیلش اوستیگه اوزارا کبلیشیب آگندیلر.

سورگوندهگی حکومت

ایکله تامان خاین ظاهر (افغانستان نینگ سابق قیرالی) نی حکومت
تېپه سیگه آلیب کبلیش اوچون اوزار کبلیشگن ابدیلر. مؤقت حکومت
تشکیل اېتیشنی آغە سور دیلر، حتا ۱۳۶۲ ییلی سورگوندهگی دولت تشکیل
اېتیشنی اؤرتە گه قۇیدیلر و بو بارمده ترغیبات آلیب باردیلر. روسیه
حریرلری و حمایتلریده بؤلگن حکومت بوندهی حکومت توغریسیده تبلیغ
قیلیب، اھالینی تبریکلردیلر.

روسلر اوچ – تورت مقصد اوچون افغانستانگه ارملشگن ابدیلر؛ اما
اوشبو مقصدلر نینگ ایکیتھ سیدن واز کچدیلر؛ بېش و آلتی ییل افغانستان
خلقی نینگ کورمشی نتیجە سیده شکستگه یوز توتدیلر، بېرینچی هدفی
افغانستان نینگ مهم جغرافی حدودی و طبیعی منبعلری اوستیگه نظارت
اؤرنەتیش، ایکینچی هدف افغانستان اسلام انقلابی نینگ آلدینی آلیش،
{اوچینچی هدف} اوشبو انقلاب نینگ مرکز آسیادهگی مسلمان دواتلر
گه نفوذ قیلشی نینگ آلدینی آلیش، و تورتینچی هدف ایسق سوولر گه
یېتیشیش ابدی. آلتی ییل بو باتلاققە قالدیلر؛ اما آزاد ادتیلین حدودلردن
بیر قریچ بېرنی هم مسلمانلردن قېتە قۇلگە کیریتە آلمەدیلر. ایسی سوولر
گه یېتیب باریشی مقصدیدن آرقە گه چېکیندیلر. فقط اسلامی انقلاب
و افغانستان اسلام انقلابی نینگ آلدینی آلیش و افغانستانده اصیل بیر
اسلامی حکومت حاکم بۇلشی گه قرشی تور دیلر. اولر بویوک قدرتلر
اینقسه روسیه گه ضرر یېتیشیدن خواطرده ابدیلر.

ظاهر نی سؤرب بار دیلر. کورینیشیچه بیر اسلام حکومتی اما اصلیده خلقة ضد شرق و غربگه قرم بؤلگن بیر حکومتی خواهلر دیلر؛ بو هتدن روسلر سورگوندهگی حکومتی ترغیب ایتیب، خلقنی تبریکلر دیلر. حتا دولت مأموری بؤلگن شخصلر، آته وطن جبهسیدن قورال آلکنلر ظاهر شاهنینگ عکسلینی ترقتردیلر و تبریکلر دیلر؛ جملهدن شیر آغا چنته ظاهر شاه نینگ عکسلینی ترقتر ایدی. و آته وطن دو قورال اسلحه آلگن ایدی. بیراق افغانستان نینگ قهرمان خلقی هیچ بیریکه اعتبار بېرمه دیلر؛ اوز قوراللی کورمشرینی دوام ایتدیر دیلر، {روسلر} مایوس بؤلگن ایدی.

ظاهر نینگ سورگوندهگی حکومتی مسألهسی و روم مذاکرملری قیزغین دوام ایتهدیک کونلرده روسیه نینگ پاکستاندهگی اېلچیسی بیز پاکستان بیلن افغانستان و بیز نینگ حمایتیمیزدهگی افغانستان حکومتی استهسبکین صحنهدن چیقیش باره سیده توقسان بېش فایز کپلشیب آلگنمیز. روسیه و امریکا لایحهلریدن باشقه بیر نرسه نی اعلان ایتمهیدی، خلق ارا دلال، روسیه و امریکا نینگ جاسوسلیک اویهسی بیرلشگن ملترلر {تشکیلاتی} باشلیغی مذاکرملر آله سیلجیگنی، تینچلیک مسألهسی قبول قیلینگنی و روسلر نینگ آرقه گه چپکینیشینی اعلان ایتگن ایدی.

مجاهدلر نینگ ققشتغیچ ضربهلری

بو وقتده افغانستان نینگ قهرمان مجاهدلری، روسلر اردوسی، اشغالچی روسلر و روسلر حمایه سیده بؤلگن حکومتگه ضربهلر بېره باشله دیلر؛ بیر مرته ایکینجی مجلس اوچون ژنیو توپلنیش اوچون جدی مشکلر بیلن روبه رو بؤلدیلر، مجلس توگهدی. مسأه خنتی قیلیندی... عاجزلیک بیلن قوللرینی امریکا گه اوزمتدیلر و مذاکره میزیده امریکا بیلن اورتیه شرق مسألهسینی افغانستان بیلن معامله قیلدیلر، بو ایکی بیریک جنایتچی فلسطین مسألهسینی اسراییل فایدهسیگه حل قیلماقچی بؤلدیلر، روسلر

فلسطین دن یالغان حمایتینی تۆختەتیشی، عین حالده امریکا افغانستان مسأله روسلر خواهشی اساسیده حل ایتیلیشی اوستیده اوزارا کپایشیب آلگندیلر.

بو مسأله خیالدن بۆلک نرسه اېمس، خاطر جمع بۆلسینلر. چنانچه بوکونگهچه بو ملت روسلر نینگ برچه فتنه لرینی خنثی قیلب کېلدی، بوندن بولایحهنی هم خنثی قیلهدی. رد جوابی قیتهرەدی. چنانچه افغانستان مجاهدلری روسلر بیلن قورال اسلحه تیلی بیلن مذاکره قیلیشلرینی اعلان قیلدیلر. باشقه هیچ قندهی مذاکرملری بۆلمهیدی؛ بوکونگه قدر افغانستان روسیه گورستانیکه ایلنگن، بوندن بویان روس عسکرلری تیریک کپته آلمهیدیلر...

مېنیمچه کوچ یلن اشغال ایتیلگن اوله، کوچ ایشلهتیش آرقلی آزاد ایتیلیشی کېرمک. مجاهدلر بوندن بۆلک یؤلنی قبول قیله آلمهیدیلر و دنیا بۆیلب هیچ کیمگه هم اولر نینگ تقدیری و عزتی اوستیده مذاکره اؤتکزیشگه رخصت بېرمهیدیلر. خارجه افغانستان خلقی گه هیچ قندهی قیمت بېریلمهیدی.

ملی بیرلیک شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ
مزار شریف اھالیسی ییغینیده قیلگن چیقیشی
۱۷ ثور ۱۳۷۱

افغانستان اسلام انقلابی غلبه‌سی گه هزاره‌لرنینگ رولی

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على يدنا و نبينا محمد و آله
الطيبين الطاهرين، واللعن على اعداءهم اجمعين. اما بعد قال الله الحكيم
في فرقان الواجب التعظيم.
انالله لا يُغَيَّرُ مَا يَقُومُ حَتَّى يُغَيَّرُوا مَا بَانْفُسِهِمْ^۱
الله بېرار قوم اۆزلريدهگى نرسهنى اۆزگرتيرمه‌گونلريچه، اولردهگى
نرسهنى اۆزگرتيرمس.

بېرىنچىدىن مجاهدلر نىنگ پاك احساسلرى و و مزار شريف نىنگ
حرمتلى اھالىسى و عزيز مسووللرى و ايشچىليريگه تشكرلر ايتھمن.
محنت، احساسات كۆرسىتىدۇر. ايكىنچىدىن اسلامى وحدت حزبى نىنگ

۱. قرآنكريم. رعد سوره‌سى. ۱۱- آيت.

مرکزی کېنگشی سلاملرینی بامیاندن سیزلرگه تقدیم اېتهمن. افغانستان تقدیرینی اوزگرتیرگنلرینگیز اوچون سیزلرگه خاص اخلاص و حرمت بیلدیره من.

تلاوت قیلینگن شریفه آیت معناسینی یخشی انگلهگن بولسنگیز خرسند بوله من. بوکونگی احوالینگیز ایکی آی آلدین یوق اېدی. اؤن تورت بیل آلدین هم یوق اېدی. شونینگ اوچون متعال الله اوز بندهلریگه بو آیت شریفهده، الله، هر بیر قوم اوز احوالینی اوزگرتیرمهگن تقدیرده، اونینگ احوالینی اوزگرتیرمهیدی، دېیدی. بوکون سیز مزارنینگ قهرمان خلقی و شمال اهالیسی، دنیا مسلمانلری اؤن تورت بیلدن بیرى کوتیب کېلهدیگن مهم بیر اوزگريشگه سببچی بولدينگیزلر.

ایکی امپراتورلیک نینگ شکستی

دنیا قهرمان پرور بو اولکه ده ایکی امپراتورلیک شکستی گه گواه بولدی. دنیا انگلیس افغانستانی اشغال قیلگنیده، افغانستان نینگ اسلام سپور، قرآن خواه و قهرمان خلقی نینگ قیام قیلگینینی کوزهدتی؛ دنیا انگلیس امپراتورلیگی گه قرشی قیام قیلش ممکن اېمس دېب توشولردی. سیز انگلیسنی شکستگه دوچ قیلگنلرینگیز نتیجه سیده هندوستان و پاکستان آزاد بولدی، انگلیس سیطرهسی دنیادن بیغیلدی. انگلیس اروپا گه قهیتدی. دنیاده ایکینچی امپراتور قد راستلهدی، اؤته قورقینچلی اېدی؛ بیتیش بیل روسیه اطرافینی زنجیر بیلن قورشب تېمیر دیوار تیکلهگن اېدیلر. دنیا روسیه و روسیه خلقدن بی خبر اېدی، شونینگدېک روسیه اهالیسی دنیاده یوز بېرمهگن اوزگريشلردن خبرسیز قالگندیلر. قیزیل اردو هر یېرنی باریب اشغال قیلگندین سؤنگ او یېردن آرقه گه چېکینمهگن؛ دقت قیلگن بولسنگیز دنیا نینگ یریم امکانلری روسلر نینگ آله سیلجیشی نینگ آلدینی آلیش اوچون صرفلنردی. بوتون دنیاده، ایلیک تېچه مینگ اتم قورالی موجود اېدی، اوشبو قوراللرنینگ ییگیرمه بیتى مینگی

روسلر نینگ سلاھلری ابدی. روسلر افغانستان اشغال اېتگن کونلردہ مایوس بولگن ابدی. افغانستان اوچون قیغورمس ادیلر؛ پاکستان، فارس کورفری و ایران نی قوتقریش اوچون پول صرفلر اېدیلر. سیزلرنینگ ۱۴ بیلیک مجاهدتلرینگیز، شهیدلرینگیز قانی، مجاهدلرینگیز نینگ کوچلی بیلیکلر دنیاہ کتہ اوزگریشلر گہ سبب بولدی. برلین دیواری بیمیریلدی، اروپا آزاد بولدی. بیتیمیش بیل دوامیدہ ایلیک میلیون مسلمانلر روسیہ دہ اسیر اېدیلر. بیز اولرنینگ تقدیری بارہسیدہ بیلہمسدیک. اولر ہم دنیا یوز بېرمېگن اوزگریشلردن بی خبر قالگن اېدیلر. حج موسیمیدہ اولرنی مکہ باریشدن منع اېتردیلر، اولر الہی فریضہ نی ادا اېتالہمسدیلر. روسیہ نینگ کېنگ حدودی نینگ بیر تامانیدن باشقہ تامانیگہ جنوب اویلریگہ قەتردیلر. اولر اوچون بو حج مراسمی ابدی. بیز نینگ بو برادرلریمیز روسلر اسارتیدن آزاد بولدیلر. سیزلر سوودہ قالیب، سوو نعمتی قدرینی بیلہمیدیگن بلیقلر گہ اؤخشہسیزلر. سیزنی دنیانی اوزگرتیرگنلرینگیز اوزلرینگیز انگلہمہسیزلر. بیر دنیا بونی یخشی انگلہدی.

ثور کودتاسی آرتیدن قیاملر

مزارشریف اولکھسی و بوقدیمی یورت نینگ قهرمانبارہسیدہ عرض قیلہمن: یخشی اېسلہیمن، ۱۳۵۷ ییلی افغانستانہ روسلر نینگ ثور کودتاسی یوز بېرگندن سؤنگ بیلیم یورتلری، اردو و باشقہ بېرلردہ مسلمانلیک جرم حسابلنر ابدی. قرآن اؤقیش و دیندار بولیش گناہ سنہلردی. ہمہ مایوس بولگن ابدی. مملکتدن قاچیب خارچگہ کېتر اېدیلر.

ایریملر پیشاورده تویلنېب، بیر دفتر آچگن اېدیلر. اولر دور واقع افغانستان خلقلر ظلمیدن قاچیب او بېرده پناہ تاپگن اېدیلر. اولر افغانستان یاشلری خدادن اوزاقلشمگن بولیشلری و بو خداسیزار نینگ جوابینی

بېریشلریگه امید باغله‌گن ابدیلر. بیر مدت مېن او بیرده اېدیم و تأسیس اېتیلگن دفترلر گه باریب برادرلر بیلن سؤزلشردیمو شمال قیام قیلگنی حقیده خبر کپیلدی. «قهرمان دره صوف» قیام قیلگن اېدی. آرتیدن «چهارکېنت» قیام قیلدی. آز اؤتمه‌ی «هزارمجات» قهرمان‌پرور مرکزی منطقه‌لرده بیر قطار تومنلرنی آزاد اېتدیلر.

یخشی اېسله‌من، بوگون دسترخوان اطرافیکه گېلیب اؤتیرگنلر باشقه لرنی تن آلمه‌یدی. اؤشه کونلرنی اېسدن چیقراگنلر. اؤشه کنلرده پیشاورده بیز گه ایتگن ابدیلر گه «بوندن کپین اسلام انقلابی کفالتنگن، شکستلنمه‌یدی. دېگن ابدیلر، نېگه؟ چونکه هزارمجات و شمال خلقی قیام قیلگن ابدیلر» اؤشه کونی مېن اولرنینگ گپلری اوستیدن کولیب: «انگلیسلر کپلگنده اهالی اولر گه قرشی قیام قیلگن ابدیلر، قیام بیراغینی قؤللریدن بېرگه قؤیمه‌ی اشغالچی بیگانه انگلیسلر گه شکست بېریب یورتدن همیده‌گن ابدیلر. کورمشلر جریانیده بیز نینگ خلقیمیز گه «غیرت زایی» دېب لقب بېرگندیلر. اما قه‌یتیب، کپلیب حکومتلر قیلگنلریده، خلق نینگ مالی و ملکیکه حاکم بؤلدیلر؛ بیزنی اؤشه کونلرده «غیرت زایی» دېمسدیلر. توستدن اؤشه کونلر قیته تکرارلنماقده. تاریخ تکرارلنمه‌دی. سیز قهرمانلر بوتون دنیا و افغانستان قوشنیلری افغانستان نینگ آزاد بؤلشیدن مایوس بؤلگن کپزلرده، یورت آزادلیگی اوچون لایحه ایشلب چیقردینگیز و مملکتتی آزاد قیلدینگیز. معلومینگیز که امریکا روسلر نینگ آغله سیلچیشی نینگ آلدینی آلیش اوچون کؤپ پوللر صرفله‌دی. سعودیلر روشلر هجومی قورقیشیدن افغانستان نینگ آلتیش بیلللیک بودجه‌سیگه تېنگ بؤله‌دیگن اؤتیز میلارد دالر صرفله‌دیلر؛ و متجاوز روسلر بیز نینگ مملکتتی یوتیش اوچون اؤتیز ایکی میلیون دالر صرفله‌گنلر. عجب‌نرلی شو اېدی که ایریملر حربی بؤللر آرقلی یوتیش ممکن اېمسلیگی گه ایشاندیلر. اکثریت بیرلشگن ملتلر تشکیلاتی افغانستان مسأله‌سینی سیاسی بؤللر آرقلی حل اېتیشی گه امید باغله‌گن

ابدیلر. همه بونگه ایشنگن ابدی. اؤن تورت ییل دوامیده بیزنینگ قوشنیلریمیز مهزبانلر بؤلگن قوشنیلریمیز افغانستان مسألهسی حربی یوللر ارقلی حل ایتیلیشی ممکن اېمسیلیگینی قبول اېتگن ابدیلر.

چنانکه بو انقلاب شمالدن باشلنگنی ابدی و بیرینچی اوچقونلری قهرمان شمالده پیدا بؤلگن ابدی، انقلاب نینگ غلبهسی هم شمالدن باشلندی. بیر اوزگريش نتیجهسیده رشید منصبدارلر نجیب گه «یوق» دېدیلر. مسلمان ملت اوچون قیام قیلیب مجاهدلر یانیده توردیلر. اولکن بیر اوزگريش یوزه گه کېلدى. بعضیلر اوشبو منصبدارلرنی مملکتنى تجزیه قیلیشلیکه متهم قیلهدیلر. بو تهمتچیلر نینگ اوزلری استعمار نینگ نوگرلری لر. ینه بیر بار افغانستان نی قرم قیلماقچیلر.

بو قهرمان قوراللى کوچلر ملت و مجاهدلر یانیده توریب یشین تېزلیگیده وجود گه کېلگن اوزگريشگه سبب بؤدیلر. افغانستان غلبهسی نینگ کلیدی قدیمی بلغ، مزار شریف و سیز قهرمانلر اېدنگیزلر.

اوشبو اوزگريش یوزه گه کېلگنده، بیردنیگه غفلتن توتیلگنلر، دنیانی کېمیریب یورگنلر، قندهی قیلیب افغانستانگه قیتیب، یازیلگن دسترخوان اطرافیده اؤتیریش فکریگه توشگن ابدیلر. کېلیب اویاق بویاققه قول اوزەتیب، بولر افغانستانی تجزیه قیلهدیلر دېدیلر؛ اولر اوزلرینی ملیگرالر اېکن لیکلرینی تآکیدیلر. بوکونگه چه هم بو مسألهنى تکرار لهماقدهلر. اما سیز، قهرمان، مجاهد و خادجوى اهالى اسلام اوچون قیام قیلیب، اسلامى حکومت اوچون اوز قیاملرینگیزنى دوام اېتدیرگن لیکلرینگیزنى اثباتلهدینگیزلر. کابلگه قولگه آلیندی. افسوسلر بولسین که اوروش کابلده باشلندی؛ خودخواهلیک و قدرت اوچون اوروشدیلر. کابلدهگی و طنداشرینگیز احوالی جوده یامان.

سیاسی شعور نینگ رولى

سیزلر ینهبیر مرته سیاسی شعورینگیزنى اثباتلهدینگیزلر. بو آسایشتهلیک،

اسلامی حس، بو ترنېب و انتظام سيزلر نېنگ فخر و افتخارينگيز حسابلنهدی و افغانستانده نمونه دير؛ اما کابل نېنگ وضعی يامان. قدرت طلبلر و سيز نېنگ بارليگينگيزنی قبول قيله آلمهيدنگلر، سيزلرني افغانستان اهاليسی بولگن ليکلرينگيزنی تن آلمهيدنگلر هر کونی کابلگه اوتيز و قيرق راکت آتهدیلر؛ عجلنرلی حال بو که مارکسيستلر نېنگ اؤن تورت ييلليک حاکميتيده دوریده بيز نېنگ خلقيميزنی ينجگن بېش نفر مدافعه وزيري بوکون جنایتکار اېمسلر. نجیب عفو اېتيلهدی او جنایتکار اېمس؛ بيراق سيز قهرمانلر و بو اولکن اوزگريش که سبب بولگن عزيز جنرالرينگيز عفو اېتيلمهیدی. کابل خلقينی حمایه قيلهيدنگلر، قانلرينی توکماقملر؛ اما آغالر چوکی و قدرت اوچون اوروشهديلر؛ در حقيقت اولر جنایتچی لر.

سيزلر که ايتيشم کبره ک که افغانستان خلقينی حربی يوللر آرقلی شکست بېريب بولمهیدی، دنيانېنگ جنگی شخصيتلريدن بيری: «سلاح آلمانن و جنگچيلر افغانستانن بولسه مېن بوتون دنيا بيلن مقابله قيله من!» دېگن اېکن. افسوس که سياسی بحثلرده و تقديرلری بېلگيلنهديگن وقتيده افغانستانيکلر ضعيف عمل قيلگنلر. اوتيميشده هيچ بير زمان اوز جهادلريدن بهره آلمهنگلر. غرب و چپت اېليک لر نوکرلرينی دروزاره چيقرمب هميدهنگلر؛ اما اولر کلکيندن کيريب کېلگنلر؛ سيز حکومت نېنگ کليتی اېدينگيز. سيز بو غلبه نېنگکليتی اېدينگيز؛ روسلر افغانستانگه باستيريب کيرگنده دنيا حيرتلنگن اېدی. هيچ کيم اولرني بير کون بو مملکتني ترک تېتیشلرينی تصور اېته آلمس اېدی. اؤن تورت ييلليک مقامت دوریده هم بوندهی تصور بولمهکن. انه شو باعث برچه مسأله نېنگ سياسی يوللر آرقلی حل اېتيليشینی کوتنگلر.

بوبويوک غلبه سيز نېنگ ارمغانينگيز بولدی. اويغاق و هوشيار بوليشينگيز کبرمک. تاريخ افغانستانده تکرارلنهدی. بو مسأله نېنگ آلدینی آلينگ. بير لحظه غفلت قيلگنده، ينه يوز ييل اسير بوليب قالهميز. هر بير

کیشی، هر بیر سیاستمدار و هر بیر گروه افغانستانده بؤلگینچیلیک مسأله سینی آغه سورهدیگنلر بار دېسه، او غرضلی دیر. بو مسأله کؤپراق تهمت اویشتیریش اوچون چېت اېلدن اؤرته گه تشلنهدی.

تقدیرنی بېلگیش حقى

بیز افغانستان نی اؤز یورتیمیز حسابلهیمیز. بو اؤلکه نی آزاد اېتیش اوچون بیر ملیوندن آشراق شهید بېرگنمیز. هر بیر قریچ یېرینی مدافعه قیلهیمیز. بونینگ معناسی بیز اؤز تقدیریمیزی بېلگیش حقیگه اېگه بؤلمهگنلیگیمیزی انگلتمهدی. بی فرق قالیب، اؤز بیرلیگیمیزی اسرهمگن تقدیرده بیزنی ینه اوچ یوز ییل آرمدن چیقرب تشلشلی هیچ گپ اېمس؛ بیزنی قیته جوالی قیلیشلی، خام خیالان نرسه اېمس. بوگون بیز نینگ قهرمان اولوسیمیز اولگن اؤزگريشگه سبب بؤلگن؛ دنیانی اؤزگرتیردیک، بو خلق اؤز تقدیرینی بېلگیش حقیگه اېگه ب؟ لیشی کېرمک. بیز بو مسأله اوستیده محکم توریهیمیز. بوسیز جنرال لر و منصبدارلر نینگ افتخارینگیز حسابلنهدی. محنت چېکیب بیرلیکنی تأمینلهدینگیز. بیز اهالی کوچلری بیلان قوراللی کوچلر ارا وجود گه کولگن بیرلیک و بیردملیک اوچون فخرلنهمیز. هماهنگ طرزده عمل قیلیب، خلق نینگ امنیت نی تأمینلهدینگیزلر. ناتینچلیک کوزمیلهمیدی. دنیا بونی بیلشی کېرمک. بیر قطار شهرلرده منصبدارلر شهرنی خلققه تسلیم بیرگن اېدیلر اوچ تورت کون اؤتمه ی شهرلر تالان تاراج قیلیندی، ناتینچلیک یوزه گه کېلدى. کولگولیک البته. قوش آچیق کابلنی تاراج قیلگنی کېلدىلر؛ مزار مجاهدلری، مزار خلقی و جنراللری بو شهرده امنیت نی تأمینلشده مهم رول اوینه دیلر. قدرت یخشی بیر شکله تحویل بېریلدى.

ینه بیر بار عزیز اینی-آغلر، عزیز مجاهدلر، عزیز قوماندانلر، ولایت کېنگشی، آقسقاللر گه توصیه قیلهمن که بوکون بیرلیک کونی،

بیردملیک کونی، عفو کونی؛ بوکونده اؤتمیشنی اونوتسینلر. اولردن بیر
بیر او قؤل بېریب اسلام یولیده بېرگن بیر میلیون شهیددن نتیجه آلیشلرینی
سؤرمین. بو شهیدلر اسلام حکومتی، اجتماعی عدالت، امنیت و افغانستان
خلقی اوچون اوز قانلرینی تۆککنلر. شهیدلریمیز چېگره دن تشقیریدن
اؤتیب کېلیب بیزنی هیچگه چیقارماقچی بؤلگن و خلقیمیز گه تهمت
قیله دیگن بیر قطار ریاست طلبلر نینگ قدرت طلبلیکلری اوچون اوز
عزیزجانلرینی قربان قیلگن اېمسلر. تآکیدلب اېته من که غفلت قیلمنگلر،
خدا نا خواسته اؤتمیشیمیز قیته تکرار لنمەسین. خدا نینگ شکرینی قیلیب
بو غلبه نینگ قدرینی بېلیشیمیز کېرەک. خدا ناخواسته بو مرته عزت
و سر بلندلیگیمیز غفلتیمیز باعث ذلت، خوارلیک و بدبختلیککه آلیب
کېلمەسی کېرەک. بناً هوشیار بؤلش لازم! فقط بیزنینگ بیرلیگیمیز
مؤفقتیمیز ضامنی بؤلەآلەدی. بوتون اجتماعی و سیاسی نساله لر گه
فعال حصه قۇشماغیمیز ضرور؛ چنانچه همهمیز افغانستان اهالیسیمیز و
افغانستان اوچون کۆرەشگنیمیز. افغانستان تقدیرینی اوزیمیز بېلگیشیمیز
کېرەک؛ بیز نینگ تقدیریمیزنی چېت اېلیک لر، پول ترقتەدیگن عربلر
بېلگیشی لازم اېمس. کېلەجکنی بیزنینگ بېلگیشیمیز کېرەک. عرب
دولتلی نینگ پ.لی چاره قیلگودېک بۆلکند بوکونگچه نتیجه بېرردی.
پیشاور نینگ وقتی دولتیکه اوچ یوز میلیون دالر تۆلەگنلر، هیچ نتیجه
بېرمەگن.

خدانینگ شکرلی

بیز خدا گه شکرلر ایتیب، ستایش قیلەمیز. بیرکونی اوشبو مدرسه
تأسیس اېتیلگن اېدی و بیز بو بېرده یشردیک. قیزیل اردو کېلگنده، بیر
کون قەتیب کېلیب بو مدرسهده مردم بیلان صحبلەشیشنی تصور قیله
آلمسیدیک. بو بیر بیر اولوغ نعمت، بیر لحظه غفلت قیلیب، ناشکرلیک
قیلسک، خدا اوشبو نعمتنی بیزدن قەتریب آلیشی احتمال موجود. و بو

جەدى بىر مەسالە. كودتاچىلار بو يېردە بۇلگەن كونلردە بو يېر گە كىرىش جەرم سەنەلگەن بۇلىشى مەكەن. اۋشە كونلردە بوكونگى آزادلىك، احساس، جەمەيت و بو اللە اكبرلەرگە ايشانىپ بۇلمەدى.

غەلت قىلمەك

اينى- آغلەر، كېلەجەكنى اۋىلەنگەر. سىز خدا اوچون قىيام قىلگەنسيز. اسلام قاعدەلەرگە اساسلەنگەن اسلام حەكۇمەتى و اجتماعى عدالت وجود گە كېلەمەگەن گە قدر اۋز قورال اسلەلەرگەنى بېرگە قۇيسلىك اوچون قىيام قىلگەن اېدىنگىزەر. تارىخنى ورقەل كۆرىنگ؛ انگەلەكە شەكست بېرىپ و بو اۋزگەرىشكە سەبب بۇلگەنلەر سىزدەن كەمراق جەھاد قىلمەگەنلەر، بلكە كۆپراق قەربانلىك بېرگەنلەر؛ بىراق آزگەنە غەلت قىلىپ نەتىجە آلالمەگەنلەر؛ سىمارلەر اۋزگەنگەن، شەارلەر اۋزگەنگەن؛ استەما اۋزگەمەگەن. بو كون هەم اۋشە.

بوندەن آرتىق وقتىنگەنى آلەمەن، كون كېچ بۇلگەن و سىزلەر هەم زەمت چەكەدىنگەز؛ سىزلەرنى اولوغ تېنگەرىگە تاپشۇرىپ اللە دىن سىزلەرگە اجر سۇرەيمەن. يەنە بىر مەرتە سىزلەرگە تەشكەرلەر ايتە مەن. و مېنگە نەسبەتاً چەكەزە احساسلەرگەنى بىلدۈرگەنىنگەز اوچون اللە و مەردەم مېنى بىر عەسكەر اولەراق قەبۇل اېتەنگەنە فەخرلەنە مەن. بو قدر اسلامى احساس، هيجان و شوق اسلام اوچون دەر. تەشكەرلەر ايتە مەن.

والسلام عليكم و رحمة الله و بركاته

**ملی بیرلیک شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ
کابلگه قهیتیشیده سۆزلهگن نطقى
۱۳۷۱ قویاش ییلى**

جهاد غلبه قیلیشی نینگ دلیل لری

اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم، بسم الله الرحمن الرحيم، احمد
لله رب العالمين و الصلات و السلام على محمد و آله الطاهرين. اما بعد؛
قال الله الحكيم فى قرآن الواجب التعظيم:
فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَحرأً عَظْماً.

اسلام نین عزیز شهیدلری روحی اوچون اینیقسه افغانستان نینگ قهرمان
شهیدلریگه صلوا ختم قیلینگلر.

(حاضر کیشیلر صلوات)

بوگون سیز عزیزلرگه بو آیه شریفه و کلام الله مجید، یخشیلر
تفسیر، توضیح قیلینیپ، آیدینلیک کیرتیلگن، معنیلری بیان اپتیلگن.
افغانستان نینگ قهرمان مجاهدلری اوشبو آیه شریفه گه اساسلینیپ، اون
تورت ییل سعی و حرکت آلیب باردیلر، مورشدیلر و بوگون سیزلر

اونىڭ ئىمەسىنى كۆرماقەدە سىزىلر. بو توغرىدە آرتىقچە اىضاح بېرىپ
اوتىرىشكە احتىياج يۇق. خوب، بو يېردە بىر قىتازىلر و دىنيا گە معلوم
بۆلمەگن، غلبە گە آلىب كېلگن اىرىم اوزگىرىش جريانى نىڭ بىر قىسمىنى
ايتىپ اۋتە من.

ايكى تارىخى سرگذشت

تقدىرنى بېلگىلاۋچى بو تارىخى جريانىنى بيان اېتمىسەن آلدىن مقدمە
اۋلەراق ايتىشىك كېرەك كە، تحريف قىلىنكەنكى ايكى تارىخى؛ محنتىنى
باشقىلر چېكىپ، حكوتنى باشقە بىر آۋ اېكلە تارىخى اېسلىتماقچى من.
بىر زمانلر روسىيە خلقى دىكتاتورلىكەن (تزار دىكتاتورلىكى) دن
قوتىلىش اوچون انقلاب قىلىپ، قىيام قىلگن اېدىلر. كوچىلر گە چىقىپ،
شعارلر بېرىپ انقلابدە اساسى رول اوينەگن اېدىلر. بىراق منحوس
كومونىست حزبى انقلابنى اۋغىرلەدى؛ يېتمىش يىل مردمى باتلاققە
تشلەدى. عنعنەلرى، فرهنگلىرى و اجتماعى قدرىتلرىنى يۇق قىلدى.
بو تارىخدە اۋز اثباتىنى تاپكەن و سىز بوندن خبردار سىزىلر، اما ھنوز
ھم اۋشبو فتنەلرنى اويۇشتىرگنلر و انقلابنى يۇلدن آزدىرگنلر سىماسى
فاش اېتىلمەگن.

الجزاير انقلابىدە، الجزايرنىڭ مىسلمان خلقى سىزىلر كېى بىر يىرىم
مىلىيون شھىد بېرىپ، جنائىتچى فرانسىلىكلرنى خوار و زار قىلىپ اۋز
يورتلرىدن ھەيدەپ چىقىرگن اېدىلر. اما بىر خارجليكلر نىڭ ملەيى
و خدمتكارلىرى بۆلگن بىر قىتاز پروفىشنل سىاستچىلر كېلىپ الجزاير
انقلابى يوتوقلرىنى يوتدىلر. اوزاق و قىتلردن كېىن الجزاير خلقى بونى
انلەگن اېدى. معلومىنگىز كە الجزايردە ساختە دموكراسى اساسىدە خلقنى
اېركىن سىلاولر نەتىجەسىدە اۋز تقدىرىنگىزنى بېلگىلەسىرلر دېدىلر،
مۇردىك كە الجزاير نىڭ قەرمان خلقى صحنە گە كېلىپ بىز اسلامدن
بۆلك نرسە تىلەيمىز دېدىلر، كۆردىك كە بىرىك كوچىلر و الجزاير

نينگ خاين مى جبههسى، خلق نينگ راىي گه بها بېرمەدى، خلقنى قتيق يىنچدى، الجزاير نينگ اوتيز مينگ كيشى اېركينلىك تىلاوچى مجاهدلىرى تورمەلردە قالدیلر؛ بو تاريخ اېدى.

الله نينگ وعدهسى عملگه اشدى

بوگون عزيز افغانستانده مسأله سیده، افغانستان نينگ واقعى و راستكار مجاهدلر فدایى ليگ نتيجه سیده بير يريم ميلیون انسان شهيد بولدى، بېش ميلیون آواره بوليب، اؤن تورت يىل عذاب و عقوبت جبکدیلر، ويرانلىكلر يوز بېردى، الله نينگ وعدهسى عملگه اشیب اوزگريش يوز بېرگنده، حکومتدارلىك دعواسى بولگلر چېت اېلدىن كېلىب حكومت تشكيل قیلدیلر، بولر افغانستانده بولمه گلر؛ عبلنرلى بير حال؛ همه هم بو حكومت دوام كېلتيره آلمسليگىنى يخشى بیلدى. بير ايكي يىل آلدین حكومتنى قولگه كيريتيشنى اویلردیلر. افغانستان بير قطار زمامدارلىرى اوز حياتلرينى اسرەب قالیش اوچون حكومتنى تسليم بېريش اوچون معاملەلر گه قول اورگن اېدیلر.

خبرينگيز بار البته، بوتون دنيا بو مسأله حربى يوللر ارقلى برطرف اېتيليشىنى انگلب، مشكل سياسى يوللر ارقلى حل اېتيليشىنى تاكيدلردى؛ حربى يوللر ارقلى برطرف اېتيليشىدن مايوس بولگن اېدیلر. مايوس بولگلر يىدن سونگ افغانستاننى بوزيش اوچون قنچه (امكانلر) صرفلهگن اېدیلر. روس تامانات اعلان اېتيلگن رقلر، افغانستان خلقىنى ينجيش و مملكتتى ويران قيليش اوچون اوتيز ايكي ميليارد دالر صرفلنگن. افغانستاندن قول يووگن سعودى عربستانى اوتيز ميليارد دالرنى پاكستان و كورفز (خليج) نى حمايت اېتيش اوچون صرفلهگن اېدى؛ امريكالىكلر نينگ توقيز ميليارد دالردن اشەراق پولىنى هم صرفلهديلر. روسلر افغانستان نين «قانلى ياره» بولگىنىنى اعتراف اېتیب، نجات تاپدى. روسيه باش وزىرى معاونى، بيز افغانستانگه قيته و تجاوز قيليش

فکرینی قیلمهیمیز دېگن.

بو سیزلرنینگ کوچلی بیلکیرینگیز اېدی. دنیا هم افغانستان نینگ قهرمان ملتى اوت تورت ییل افغانستان انقلابی جریانیده روسلر نینگ اوتیز ایکی میلیار دالریدن فایده کورمهگلر، نه هم سعودی نینگ اوتیز میلیار دالریدن. آچ و بیوا مقابله قیلیب کورمشدیلر.

هزارهجات قیامی؛ انقلاب غلبهسی نینگ ضامنی

بو یېرده ۵۷ ییلی بیر قطار پیشاور رهبرلری بیلن ملاقاتلریمگه عاید بیر داستاننی اېسلب اؤتمن. ۵۷ ییلی افغانستانه مارکسیستلر کودتاسی یوز بېرگن اېدی؛ بیرینچی بار مملکتده دین دن گېیریش، اسلام، نماز اؤقیش و قرآن اؤقیش جرم حسابلنگن اېدی. اکثریت عالمرلر قؤلگه آلینگن اېدیلر، ایریملری قاچیب خارگه چیقیب کپیتگن اېدیلر...

بیز هم پیشاور گه اؤتیب بارگن اېدیک؛ هر کیم بیرگینه دفتر آجندی. موترلری هم یوق اېدی. همه رفتلر گه بردیک. پیشاورده عجب بیر وحشت اېدی. افغانستان قهرمان خلقی نینگ ک.د.تا گه قرشی توریب، روسلرنی بیر کون قهیتیب کپتیشگه مجبور اېتیشلریگه ایشانمس اېدیلر. کیشی بونگه ایشنه آلمی اېدی.

بیز او یېرده همه دفترلرگه باریب رهبرلر بیلن اوچرمشدیک، صحبتلشدیک. او یېردن کابلگه قهیتیش نیتیمز بار اېدی. اؤشه کونلر کابلده مقاومت گروهلری تشکیل اېتیش فکریده اېدیک. صحبتلر و ملاقاتلر جریانیده دره صوفده قیام یوز بېرگنی توغریسیده اېشیتدیک. ۵۷ ییلی ۲۶ دلو- اوچ کوندن س.نگ چهارکېنتده هم قیام قیلینگن. یخشی اېسیمده مېن حاضر اولردن اسم توتمهیمن. اولر حاضر قدرت تپهسیدلر، اولر سیزنینگ موجودیتگیزنی انکار قیلدیلر. اولردن بیرى: اېندی انقلاب کفالتلندی، مجلسدهبیر خوش خبر صفتیده گېنی تیلگه آلدی. نیمه بؤلگی حقیده سؤرمهیم: هزارمجات خلقی قیام قیلگن. انقلاب بوکون

تضمین قیلیندی و بو (انقلاب) قیته شکستلنمهدی. دېدی. مېن اېسه کولېب دېدیم؛ چونکه بو کوننی کوتر دیم و آلدیندن پېش بین اېدیم. ایتدیم: اوتگن انقلابلردن بیرېده هم هم بیز نینگ خلقیمیز گه غیرت زایې لقبی بېرگن اېدیلر، اما باشقه حاکمیت تېپه‌سیگه کېلگنیدن کېن، بو لقب تکرارلنمهدی؛ یا تورمه گه تشلندیلر یا که سورگن قیلیندیلر.

شمالده یوز بېرگن اوزگريش لر و مزار شریف سقوطی

بو پېرده یوز بېرگن اوزگريش لر هم عیناً اوشه مسأله... مزارده اوزگريش یوز بېریشیدن بېر آی آلدین اسلامی وحدت حزبی نینگ مرکزی کېنگشی بامیانده اېدی، اردو نینگ بېر قطار منصبدارلری مجاهدلر بیلن همکارلیک قیلیب تیزیمنی نابود اېتیشگه همکارلیک قیلیشگه تیار اېکنلیکلری بار سیده خبر بېردیلر؛ سیز نیمه دېبسیزلر؟ اوشه کونلرده هم مسأله نینگ سیاسی حلې اوستیده باش قاتیرر اېدی؛ حتا قوشنی مملکتلر و میزبانلر هم. اوتیز میلیارد دالر پول (افغانستان نینگ آلتی بیلیک بودجه‌سی) قیلگنلر هم افغانستانده قدرتنی اوزگرتیریش اوچون سیاسی یولدت باشقه یول قالمه‌گنینی تأکیدلردیلر.

مزار شریف قندهی سقوط قیلدی؟

مرکزی کېنگش مجلس اوتکزیب مسأله نی محاکمه قیلدی. مسأله نی خوش قرشیلیب بعضی بېر تضمینلر اساسیده دستلېکی ایشلر عملگه آشیریلیشینی ایسته‌دیک.

بو دستلېکی ایشلر نیمه‌لر اېدی؟ مجاهدلر همده ایچکریده‌گی قوماندانلر گه هیأت جونه‌تیش اېدی. مجلس اوتکزیب، مزارده وحدت حزبی نینگ ولایت کېنگشیگه برادرلر بیلن یقین علاقه‌گه اوتیشلیککه بوپروغ بېریلدی. موافقت قیلسینلر. بیز مجاهدلر موافقتیدن سونگ، عمل قیله میز دېدیک. بیز برادرلر گه وظیفه بېرگن شرطلر منه بولر اېدی:

بیرینچی، منصبدارلر بوتون جامعه نینگ حق‌لرینی تأمین قیلووجی

اسلام حکومتی تشکیل اېتیش مسأله‌سیگه همکارلیک قیلیشلری و بو شرط عملگه آشمه گونگه قدر اوز اسلحه‌لرینی تشله‌مسلیکلری اېدی. ایکینچی مسأله اوزگريشلر مزاريفده چېگرملنیب قالمسدن کابلنی سقوط بېریش اوچون اولردن وعده آلیش، افغانستان نی بولیش و تجزیه قیلیش مسأله‌سی اورتده بولمسلیگی، اېدی.

عزیز برادر لر او بیرره بحثله‌شیب بو مسأله اوستیده ازارا کېلیشیب آلدیلر. اوزگريشلر عملگه آشیشی اوچون هیأتلر جؤنه‌تیلدی. جناب مسعود دن بؤلک قوماندانلر پاکستانگه کوتگن اېدیلر؛ اولر افغانستان مسأله‌سی اوستیده مجلس اؤتکزدیلر، افغانستان مسأله‌سی سیاسی یؤلر حل اېتیلیشی بحثلریده قوماندالر هم شریک بولیشینی ایستردیلر. یعنی مسأله نینگ حربی یؤلر ارقلی برطرف اېتیلیشی گه امید قالمه‌گن اېدی.

مسعود بیلن علاقه

حزب وحدت نینگ بیر بلند مرتبه هیأتی پنجشیر گه باریب مسعود بیلن اوچرمشگن اېدی. اؤشنده مزارشریفدن اردو، ثارندوی دون ۱۳ کیشی مکتوب یؤللب وحدت حزبى موافقت قیلگن تقدیرده بیز حرکت باشلیمیز دېگن اېدیلر. بیز بو مسأله‌ده قان تۆکیلمسلیگی، کولیشماچویلر پیدا بولمسلیگی اوچون قوماندانلر فکرینی اؤرگنیش ضرورلیگینی توشونردیک، بیر بلند مرتبه‌لی هیأتنی جناب مسعود آلدیگه جونتگن اېدیک که مسعود موضوعدن خبردار اېمس اېدی. حال بو که تبلیغ قیلهدیلر. بیر کونلر ستدلر چیقیب مردم خبر تاپهدی. بو مسأله نی بیز آله سورگندیک. بیز اؤشه کونلرده بولر اسلامی حزبلردن بیرى گه تسلیم بولیشلرینی تأکیدلردیک. مسعود قبول قیلیمه‌ی بونده‌ی بولمه‌یدی دېر اېدی. اولرنی اوز اختیارلریگه قۇیشیمیز کېرمک. مستقتل آدرس بولمه‌یلر یا که قۇشیلهمیلر دېر اېدی. بیز بونگه موافقت قیلیب بو قطعنامه

گه قول قویدیک. بو بیرده ایکی گېنگش نظرده توتیلدی؛ بیرى شمالده و مزار شریفده حربى و جهادى کېنگش تشکیل اېتیش، (بو کېنگشده) جهادیلر نینگ همه گروهلریدن شرکت قیلشی — مزار نینگ سقوطیدن کپین، {مزار} افغانستان نینگ کلیدی بو اثباتلنگن و بوندن کپین هم اثباتلنهدی. سنه لگن مزار نینگ سقوطیدن کپین، اکیچی جهادى کېنگش؛ بلند بیر سویه ده یا پلخمري و یا چاریکارده تشکیل اېتیش اېدی. اوشبو موافقتنامه امضالندى.

وحدت حزبى مزار شریفنى آزاد اېتدى

اوزگريش باشلندی، برادر لر گه مزار شریفنى قولگه کیرتیشلری بار مسیده بویروغ بېریلدى. سیز یخشی خبردار سیز، رادیولرنی اېشیتگن دیر سیز. اوشبو اوزگريش بار مسیده ایلبار وحدت حزبى خبر بېرگن اېدی؛ همه غفلتده قالگن اېدی. بو بیرده باشقه بیر نرسه توغریسیده هم سیزگه ایضاح بېره من. حربى کونگش تشکیل اېتیلگن اېدی، منطقه لر بولینگن اېدی، کیم، قیسی تاماندن شهر گه کیریشی بېلگینگن اېدی. وحدت حزبى نینگ قهرمان مجاهدلری شهرگه کیردیلر.

توشدن س.نگ آتیشملر باشلندی. دهادى فرقه‌سى نینگ اطرافینى قولگه کیریتدیلر، شهر آزاد قیلیندى. همه کیریب بارگن اېدی. بیز اعلان قیلدیک. صداقتیمیز اساسیده دنیانى الدهتماقچى بولمهدیک. برجه نینگ شریکلیگینى و اسملرینى تیلگه آلدیک؛ برادر لر کیرمهگن اېدیلر. قالگن اېدیلر، شک و شبهه لری بار اېدی. بیله‌سیز لر رهبر لر و قوماندانلر هم مزار شهرى آزاد اېتیلگنینى گه ایشانمس اېدیلر. ایکی کوندم کپین تصدیقه‌دیلر. سیز مصاحبه‌لرنى دقت بیلن نظرده توتینگلر. اوزگريشلر یوز بېردى و مجاهدلر قولگه کېلگن غلبه کلیتى توشدى. غفلتده قالگنلر فتنه اویغاتیش فکر یگه توشدیلر.

جبل السراج مجلسی

جهادی کښنگش تشکیل اېتیش ايکينچي مجبور اېدی، برچه مجاهدلر دین کبابېب قدرتنی تسلیم آلیشلری کبرهک اېدی. ب.مجلس چاریکارننگ جبل السراجی ده تشکیل اېتیلدی. مجلسه ۲۰ کیشلیک جهادی کښنگش اوچون جناب مسعود رییس و مسوول اېتیب تعینلندی؛ وحدت حزبی نینگ مزار ولایتی کښنگشی باشلیغی جنا محقق معاون تعینلندی و جنرال دوستم حزبی مسوول بولدی. افسوس که فقط ریسی اعلان اېتلدی خلاص. رېجه اساسیده تورت مینگ کیشی جبل السراجده تویله نېب کابلکه کیریشی نظرده توتیلگن اېدی. سیاسی مسأله لر اورتیه گه کېلدی. علاقه لر تأمینانه باشلهدی. پاکستان فعاللشدی. کودتا رېجھسی ایشلب چیقیلدی. بونچه وعده بوزرلیکلر گھقرهمی، برادرلر ینه اوچ یریم مینگ کوچ تویلب کابلکه کیریشگه تیارگرلیک کوردیلر. مجاهدلرنی کابلگه کیرمسلیگی باره سیده قرار قبول قیلینگن اېدی. قان تۆکیش و تالان تاراج خوفي موجود اېدی. خبر قیلمسدن کابلگه کیردیلر. بو پیرده کابل برادرلر گه چوکن محتزلری و قداکارلیکلری اوچون تشکر بیلدیریشیم کبرهک. بارلیکلرینی اثباتلهدیلر. وحدت حزبی نینگ شهردگی عزیز و قهرمان مجاهدلری اېدیلر.

ایریم مسووللر نینگ فدااییلیگی

بیر قطار مسووللری کته فدااییلیک کورستدیلر، زحمت چېکدیلر. بیز نینگ ملت اولر نینگ بو قهرمانلیکلری قدریگه یتیمگن تقدیرده، خوار بوله دیلر. کابل نینگ وضعیتی یامانلیگی باره سیده پیغام بېرگن اېدیلر. تصمیم آله دیگن بیرى کابلگه کیرمهگن تقدیرده، برادرلر کابلده اوز موقعلرینی بای بېریشلری ممکن لیگی باره سیده آگاهلننیردیلر. مېن عزیز شخصیتلردن بیرى نینگ یانیگه باریب، حاج آقا یا اوزینگ کابلگه بار یا مېنگه او بېرگه باریشگه رخصت بېر. باشقه یول قالمهگن

دېدىم. مېنىڭ تەكلىفيم نى، بو مسأله تائىرى آستىده قالگنيمنى بىلدىردى (يىغىلگنلر صلواتى). او مېنگه: بو نرسه شخصيتىم، قىلگن جهايدىم و موجود خوف خطرلر يوزه سيدن مېنگه مناسب اېمسايلىگى ايتىب، اما مېن سېنگه ايشانچ بىلدىرىب ايتە من كه اگر مېن بىر كېسك بۇلىب سوو تىلنسم و خلق مېنىڭ اوستىمدن اۋتسەرلر، مېنىڭ سېنىڭ اختيارىنگده من دېدى. او كون هم ق.رقىش هم خطر موجود اېدى، هم آتى يامان بۇلىشى خوفى بار اېدى. همه نرسه بۇلىشى ممكن اېدى. كابل حلى فتح قىلىنمەگن اېدى. او مېنگه موتر تيار قىلىنكلر دېدى. موتر كېلتىرىلدى. كېچە ساعت ۱۱ ده يۇلگه چىقىب كابلگه باردى و او يېرده امكان قدر وضعيتنى يىخشىلەدى. بو مېن كۆرگن و سىز اېشيتگن داستان اېدى. اۋشندن بېرى كميده اوچ مرته كابلگه هجوم قىلىنك و سىز نينگ قهرمانلرىنگىز اولده بېرگن و عدملرى اوستىده تورگنلر و كابلى حمايه قىلەدىلر.

اساسى رول نينگ نظرگه آلىنمەگنى

بىر نرسه طبعى اېدى. دنيا بىز گه حق بېرردى. اۋن تورت بىل جهايد قىلدىك، مېنگلې كىشى شهيد بېردىك و يوز مېنلې كىشى هم آواره مېز بار اېدى. اۋزگريشلرده مهم رول اوينب، سۇنگره نظرده توتىلمەسك، دولت تشكىل اېتىب، بولر نينگ مسألهسى كېينراق حل اېتىلەدى دېسەرلر. دنيا و بىر نره شعورى بۇلگن هر بىر كيمسه بىزگه بو يېرده جنگ قىلىش اوچون حق بېرردى بىزنى انقلابگه خيانت قىلگنلىككە عيبلەمسدى. اما بىز ملت مصلحتى و انقلاب اوچون تعرض قىلمەدىك، فقط اوز خلقىمىز و بىز نينگ قىرماغىمىزده بۇلگن منطقلارنى حمايت اېتىش بىلن كفايەلندىك. بىز گه قرشى تجاوز قىلگنلر گه قىشتىغىچ جواب قەيترەمىز. (اھالى تەكبرى)

سىزگه يىخشى معلوم كه بو يېرده قدرت و مهم كرسيلىرى آقارگه تاپشېردىلر، خواھلەگنلرىنى قبول قىلدىلر. نېگه جنگ قىلدىلر؟

بو سؤرافقه ملت برابرېده جواب قەتر ماغلری کېرەک. بو بېرډه باشقه بېر مسالە نی ایتماقچی من. اوزگريشلر گە سبب بولگن بو برادرلر تقريباً اوچ آيدن بېرى مجاهدلر نينگ اوز و عدملرى بى وفاليك قيلگن ليكليگه قرەمى، بېر دزه و عدملريگه بى وفاليك قيلمەديلر. ملت بولر نينگ قدرينى بيليشى كېرەك... اؤن مينگ كيشى كيريب كېلگن اېدى. بوشبو كوچلر، عزيز شمال نينگ كوچلرى اېدى و بو منصبدارلر جبهه چيزيغىنى سينديريب، كېلديلر. تبليغلر گە ايشانمنگلر، استكبار بيتكرمه (رسانه) لرى بولرنى جنايتكار دېب تبليغ قيلەديلر. بولر غلبه كليتى. بوننن بويان هم بؤلەدى. شمال قهرمان كوچلرى بېلگيلاوچى دېر. اسلامى وحدت حزبى كوچلرى، بوكون انقلاب نينگ ستونى حسابلنەدى. (اهالى تكبىرى)

آرەدن چيقريش خيالى

روسيه و الجزاير كېى بو انقلاب نينگ اساسى اېگهلىرىنى آرەدن چيقريش فكرېده بولگنلر فكرى خام خيالدن باشقه نرسە اېمس؛ بېر قوزغلان كؤترمەيميز؛ بيز دنيا نينگ انقلابلريگه خيانت قيلدیلر دېگن گيلرینی اېشيتيشنى خواهلەمەيميز. كرسى اوچون اوروشە ديلر. اما بيز بار ميز. هيچ بيزدن آرەدن چېتلەشيش كوچيگە اېگە اېمس. فقط سيز آگاه بوليب، قورقمەسنگيز يېتەدى. خوش آمد گويلىك، موزهلرنى پاكلش و اوچون گروه گروە تشقريدن كېلتيريلگن حكومتتى تبريكەلەگنى بارمەسنگيز بولگنى؛ چونكه اؤتك اؤن تورت بيل دواميدە مجاهدلرنى سيز قولل بولتب كېلگنسيز. بوگون ميدان نى سيز ترك اېتمەسنگيز، وحدت حزبى و شمال نينگ مقاوم كوچلرينى هيچ كيم ميداننن چېتالته آلەميدى. بو خام خياللر نينگ وقت اؤتگن. بيز بو بېرډه شهيدلر بېرىب قولگە كيريتگن يوتوقيميزنى، كابينە تشكيل بېريش بيلن قولدن بېرمەيميز. {اهالى تكبىرى} حاضر بيز نينگ ملت اوچون شرايط قلتيس؛ بو انقلابى اوز بو

نه‌لېشیدن بوریش اوچون فتنه‌لر او یوشتیرما قده‌لر. سیز نینگ هوشیار بولیشینگیز و او یغاق بولیشینگیز بو مسأله‌نی کفالتله‌یدی. مېن بیر نرسه نی عزیز برادرلر، عزیز قوماندانلر و عزیز مسووللر گه توصیه قیلماقچی من؛ بو غلبه الله نینگ مرحمتی. خدا نینگ شکرینی قیلیب، الله نعمتینی اونو تمنگلر؛ بو ایکی بیل وجود گه کېلگن بیرلیگیمیز برکتیدن ابدی. ایچکریده‌گی همده تشقریده‌گی مسووللر بو مسأله اوچون محنت چپکتیلر، سیز نینگ سیاسی و حربی کیملیگینگیز نی تیکله‌دیلر. اجتماعی حضورینگیز کوزگه تشلندی. غلبه کونلریده ترتیب انتظام نی رعایه قیلیش کېرەک.

ترتیب و انتظام اوچون توصیه

افسوسلنیب ایتیشیم کېرەک که، مرکزی کپنگش ایریم برادرلرنی بیر پېرده وظیفه دار قیلەدی. اما بولر تشکیلات ترتیب انتظامینی رعایه قیلە‌یدیلر. باشقه بیر جایگه بارە‌دیلر بو نقص حسابلە‌دی. بیر قطار عزیز حربیلریمیزنی بیر جایگه وظیفه تاپشیرە‌دیلر اما اولر قەیتیب کېلە‌دیلر. بو ایکی کونلیک غلبه و غنیمتلر ترتیبسزلر گه آلیب کېلمسایگی کېرەک. ترتیب، انتظام و تشکیلات رعایه ایتیلیشی لازم. چپککن محنتلرینگیز ثمره‌سینی قولگه کیریتیشنگز گه آز قالگن؛ هیچ بیراق اېمس. بېز اوته هم بولمنگلر؛ سیز نینگ صحنه گه کېلیشینگیز، وحدت حزبینی و قهرمان مجاهدلرینگیزنی حمایه ایتدینگیز. بولر هزل اېمس.

بوندن آرتیق زحمت بېرمه‌یمن. باشقه عزیز وقتینگیزنی آلمه‌یمن. احساسات بیلدیردینگیز، محنت چپکتینگیز. مېن مرکزی کپنگش تامان و اوز تامانیدن تشکر ایتە من. (اهالی تکبیری)

سیز بو جیپسلە‌نیش و تشکیلاتنی رعایه قیلیشینگیز کېرەک. خارجه بولگن عزیز برادرلر خلق ارا استکبار محروم ملت نینگ سېسینی اوجیریش و اولر نینگ انقلابده مهم بولگنینی یشیریش اوچون قول‌له‌گن قتیق سانسوری گه قرەمی، زحمت چپکتیلر، مصاحبەلر قیلە‌دیلر،

اعلامیلر بېرديلر، تبليغ قیلدیلر. تبليغ ساحه‌سیده کته رول اوینه‌دیلر.

ملت نینگ محکم اراده‌سی

دوستلردن بیر بیلن بو حقه گېلشگنده، تعجب قیلدیم. او وقتلر بیز بيلمسديک؛ نېگه تبليغ قيلميسيزلر دېدیم؟ دنيا بۇيلب آزادلیک اوچون جر ساله‌دیگن و آزادلیک مدعیلری خبرچیلری گه بیز نینگ ایلچی خانه‌میزدن رخصت آلمسدن، کیشی بیلن مصاحبه قیلامسلیگی بارمسیده بویروغ بېرگن. سیز بو پېرده بونی یخشی انگلشینگیز کبرمک که استکبار دنیاسی بو انقلابی توغری یۇلدن آز دیریش اوچون قنچه سرمایه یاتقیزگن.

بیر ملحد (سلمان رشدی) اوچون بونچه فریاد قیلهدیلر. بیر ملیارد مسلمان اعتقادی گه اهانت قیلیب، آزادلیک و مطبوعات آزادلیگی بهانه‌سیده اونی حمایه قیلهدیلر و سمینار اویوشتیره‌دیلر. مسلمانلر الجزایر مؤفقیت قازانگلریده هم شوندهی عمل قیلهدیلر. افغانستان مساله‌سیده هم شوندهی. محروم ملتلر اوروشی بارمسیده‌گی جنگلر خبری چیت اېلکده ترقه‌لشگه راضی اېمس اېدیلر. بو استکبار نینگ نیتی دیر. استکبار عامللریدن نیمه کؤتیش کبرمک؟ اما دنیاده فقط بیر نېچه نرسه بولرنی تیز چوکتیرگن، او هم بۇلسه محروم ملتلر نینگ محکم اراده‌سیدیر. بیر بیریک کوچنی پرچم‌لب دنیانی آزاد قیلدیلر...

مین هم چرچهگن من سیزلر هم چرچه‌دینگیزلر؛ کۆپ کوتدینگیزلر؛ ینه بیر مرته چېککن زحمتلرینگیز اوچون سیز گه تشکر ایته‌من. عزیز مسووللردن وقتلرینی آلگنیم اوچون عذر سؤره‌مین.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

**ملی بیرلیک شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ
یاش اولوغلر و نفوذلی شخصیتلر بیغینیده قیلگن
چیقیشی، کابل، کوز ۱۳۷۱**

غلبه همه گه تعلقی

بسم الله الرحمن الرحيم

سیزلرنی هزاره خلقی باش قرار کاهی قوماندانلیگیده ملاقات قیله یاتگنیم
اوچون خرسند من. سیزلرنی اؤن تورت ییل محنت و باسیملردن سؤنگ
خدانینگ یاردمی و مردم همتی نتیجه سیده قؤلگه کبلگن بویوک مؤفقت
بیلن تبریکلایم. بو پیروزلیک هیچ بیر گروه، طایفه و نژاد گه خاص
ایمس. بلکه افغانستان ملتی و برچه مردم گه تعلقی دیر.

بیز افغانستان تاریخیده اوچ یوز ییل محکوم ابدیک، یوق قیلینگن
ابدیک و هیچ بیر کیمسه بیزنی هزاره آتیده تنیمسدی. ایریملر فکریچه
هزاره دبیش و هزاره بؤلش عار حسابلنردی. الحمدالله بوگون اؤرتهدن
کبتگن. بیزنینگ خلقیمیز آياق یلگن و آچیق قؤل، اؤن تورت ییل دوامیده
دشمنگه قرشی ایایوز کوروش آلیب بارگنلری اوچون فخرلنهدیلر. بوگون
هیچ بیر کیشی بیزنینگ منطقه لریمیز، ولایتلریمیز آزاد بؤلمه گنینی،

کورمه‌گنیمیز و شهید بېر مه‌گنیمیزنی ادعا قیلالمه‌یدی؛ بونچه یوتوقلر گه قرمه‌ی بیز نینگ مشکلریمیز پایان تاپمه‌گن؛ تاریخ نینگ گواهلک بېریشیچه، افغانستان مردمی هر دایم اوروش میدانیده غلبه قیلگنلر، اما سیاست میدانیده بای بېرگنلر.

افغانستان خلقی نینگ بیر یوزی نینگ بیردن بیر بیریک کوچی حسابلنگن انگلیس گه قرشی کورمشی، افتخار آمیز کورمشی حسابلنهدی. افغانستان خلقی ایلک بار انگلیس لرنی شکست بېرگنلر، اما اوئندن سونگره ایزمه ایز شکستلر بیلن یوزمه یوز بؤلایب، حاضرگی افغانستان حدودیده چېگرملنیب قالدیلر. بو بیرده قد راستله‌گن باشقه بیر بیریک کوچ روسیه ابدی. غرب دنیاسی دنیا نینگ یریم بودجه‌سینی روسلر نینگ توسعه‌طلبلیگی نینگ آلدینی آلیش و مارکسیسم رواجلانیشیگه قرشی صرفلر ابدی.

دنیاده‌گی آلیک مینگ اتم قورالی نینگ بیگیرمه سکیز مینگ روسلر گه تعلقی ابدی. روسلر دنیانینگ تنگ یرمینی اداره قیلر دیلر.

افغانستان خلقی کورمشی نینگ رولی

افغانستان شهامتلی خلقی نینگ کورمشی، افغانستان نی آزاد قیایب گینه قالمه‌ی، بلکه دنیانی اولر نینگ کثافتیدن تازمله‌دی. افغانستان خلقی نینگ کورمشی طفیلی شرقی و غربی آلمان اورتیه‌سیدمگی برلین دیواری بیمیریلدی. شرقی اروپا اولکه لری آزادلیگی افغانستان خلقی کورمشی باعث مهیا ایتلیدی. شونینگدېک مرکزی آسیا دولتلری مستقللیگی افغانستان مردمی نینگ قهرمانلرچه کورمشی نتیجه‌سیده میسر بولدی. اما اوشبو یوتوقلر گه قرمه‌ی اؤتمیشده بؤلگنی کبی سیاست میدانیده موفق بوله آلمیدیلر. بیر ملی، اسلامیه‌حکومت تشکیل ایتالمیدیلر؛ بوگون بو خصوصده ایریم گروهلر ارمله‌شماقده. افغانستان خلقی گه اوز دولتلرینی تشکیل ایتیش حق بېریلمه‌یدی. کپله‌جکلری اوچون قرار قبول قیله آلمیدیلر.

حق آلیش اوچون تیارگرلیک

خارجده بؤلگن برادرلر نینگ هزارلر بارمسیده درست کوزقرمشلری بؤلمهگن. کابل فتح ایتلمسدن آلدین اولر هزارلر نینگ جهاد قیلگنینی انکار ایتردیلر. اولر نینگ منطقه لری سوقالجیش حدود بؤلگنی اوچون اوز منطقهلرینی آزاد ایتگنلریدن سؤنگ آسایشته اوز جایلریده قالدیلر؛ اما کابل آزاد ایتیلگندن سؤنگ اولر بیزنینگ جهاد قیلگنیمیزی انگلهدیلر. بیز هر بیرده بارمیز. کابل نینگ اکثریت حدودی بیزنینگ قرهماغیمیزده. باشقه هیچ بیر کیمسه بیزنی ایکی یاکه اوچ فایز دیالمهیدی. حال که اولر بیزنینگ سیاسی و کوچلی حربی هویتیمیزی انکار قیلالمهیدیلر. بیزنینگ نفوسیمیز، عدالت و واقعیتلر اساسیده بیزگه حق ببریشتی هم خواهلهمهیدیلر.

بعضی برادرلر چیت ابلگه ایشلب چچیریلگن رجهلر اساسیده عمل قیلهدیلر. یا اوتیش کبی بیزنی حسابگه آلمهیدیلر و نادرست فکرلری بویجه هزارلرنی بو بیردن نابود ایتماقچیلر. ابدی هزارلر اوچون بیر یول قالگن او هم بؤلسه بیرلیگی و بیردملیگی دیر؛ اروپا، پاکستان و افغانستاندهگی هزارلر بیرلشیشی کبرهک. حق آلیش اوچون تیار بؤلش لازم؛ باشقهلر گه حق ببریشتی خواهلهمهیدیلر همیشه قورقهیدیلر؛ انه شو اساسده روسلر بیزدن قورقهیدیلر، پاکستانلیکلر قورقهیدیلر؛ غربلیکلر حتا ایرانلیکلر هم قورقهیدیلر. اولر بیزدن خدمت و صداقت کوتهدیلر. جوالیگرلیک خواهلهمهیدیلر، اما بیگیزمه سکیز وزیرلیکدن بیرته مهم وزیرلیکنی بیزگه ببرمهیدیلر.

بیزگه بېش وزیرلیک تکلیف قیلینگن ابدی. اما بیز بیرته مهم وزیرلیم ایستهیمیز دېدیک، بو مسأله تورلی مشکلر بیلن روبه رو بؤلدی. و نهایت امنیت وزیرلیگینی بیزگه ببریشتگه راضی بؤلدیلر. ساعت اوچده جهادی کبگش موافقت بیلدیردی و ساعت آلتیده رهبرلیک کبگشی مذکور وزیرلکنی حکومت تشکیلیدن آلیب تشلهدی.

کپین سیز اوشبو وزیرلیکنی منحل قیلدینگیز. شونگه اوخشش بیر وزیرلیکنی بیزگه بېریشلرینگ کبرمک دېگندیک. بوگون جناب ربانی کبابېب دېدیلر که بو وزیرلیک اصلیده موجود بؤلمهگن، بیز اونی ریاست سطحیگه توشیردیک. بو بیزنینگ وضعیتیمیزنی بیان قیلهدی؛ بو مشکلر گه قرمی وحدت حزبی هزاره لرگه تعلقی بؤلگنی اوچون، اولر اوز کیملیگینی حمایت قیلیشگه تیار.

سیاف تامانیدن تحمیل قیلینگن اوروش

سیزلرگه باشقه بیر مسألهنی ایتیپ بېرمەن. بیر آز آالدین سیاف نینگ اتحادی تامانیدن بیزلرگه اوروش تحمیل قیلیندی. نه اتحاد اوستیگه حقیمیز بار ابدی، نه هم اتحاد برابریده دعوا کؤتریشگه حقلی ابدیک. بیز جناب مجددی بیلن مذاکره قیلېب، مشکلریمیز حل قیلېش تردیده ابدیک که اولر بیزگه هجوم قیلدیلر؛ بیزنی کابل هیدمب چیقماقچی بؤلدیلر. حاضر سیز بو پېرده سیزلر، سیزگه وظیفه تاپشیره من، وحدت حزبی نینگ قرماغیده بؤلگن منطقهلرنی یقیندن باریب کوزمتینگلر. خبر منبعلری نینگ اوشبو منطقه لرنینگ اوندن بیر قسمی بارمسیده خبر ترقتمهگنی گه ایشانه سیز.

بو جنگده، همه قتنشگن ابدی. کابل امنیتی مسوولیتینی عهده دار بؤلگن شورای نظار بیزنینگ بیر عسکریمیزنی ترصد قیلیشگه قویمسدى؛ اما قاچیب کېتهدیگن مقابل تامان عسکرلری نینگ شورای نظار قرارگاهیدن باش پنه تاپردیلر. بیزنینگ خلقیمیز اوزلرینی حمایت اېتیش شھاتیگه اېگه ابدیلر، تجاوز کارلر درسینی بېردیلر. ایتیشیم کبرمک که حاضرگی قلتیس شرایطده همه میز بیرلیک و یورتنی قیته قوریشگه محتاج میز. اولر گناه سیز اهالیگه حمله قیلدیلر. بیر اویده بېش کیشینی شهید قیلدیلر. اولر ناحربی بیر منطقه گه هجوم اویوشتیردیلر. یېتی یوز کیشینی اسیر آلدیلر و بیز اولرنینگ ق. لاغینی چؤزیشگه مجبور بؤلدیک. بیر حملهده

اولر نىنگ بىر كىشى قوراللى نفرلر نى قۇلگە آلدىك. بىز خلق ارا قاعدىلر اساسىدە حربى و ناحربى اسىر آرمىسىدەگى فرقنى توشىنر اېدىك؛ بىز نا حربى اھالىگە باسىم اۆتكزىلمىسلىگى ھمدە افغانستان مىسلمان خلقى بىرلىگىنى اسرمىش اوچون حربى اسىرلرنى ناحربى اسىرلر بىلن المىشتىردىك. اوشبو حادثەدن سربىلند چىقىدىك، مردمىمىز نىنگ عزتى، آبروى و حقوقىنى حمايت قىلدىك.

ايكى عرب قۇلىدە اۋن تۇرت قوماندان قىل اېتىلىشى

دىسىسە بو يېردە توگمەيدى. كۇپراق اوروشلر بىزگە تھمىل اوتىلىشى مەكەن. مىثال اوچون مىدان شھر واقەسىدن خبردار سىز. كەمىدە اۋن مرته حزب اسلامى بىزگە نفر جونتدى. پاكىستان شىعەلر نى واسطە قىلدى. جناب نقوى نى واسطە قىلىپ، بىز بىلن حزب اسلامى آرمىسىدە مىانجىگرلىك قىلىشىنى خواھلەدى. اۋرلرى ھەم نەمىندە يوباردىلر بىز ھەم قبول قىلدىك و اولر گە نېگە بىز بىلن جنگ قىلەسىزلر دېدىك؟ بىز بو دولت بىلن اېمىس مىز. سىز بىلن جنگ قىلەمىمىز دېدىك. كابل نىنگ اوچدن بىر قىسمى بىزنىكى بۇلگىنى اوچون بىز اۋز مردمىمىزنى حمايت اېتىشگە مجبور مىز. بىز گە ھجوم قىلەمىسنگلر بىز سىز بىلن جنگ قىلەمىمىز. نە بىز نىنگ ھقىمىز سىز نىنگ قۇلىنگىزدە قالگەن و نە ھەم سىز بىلن دشمن مىز. بىز مىدان شھر و غوربند يۇللرى آنى آچىش و ايكى تامان نىنگ اسىرلر آزاد اېتىلىشى بارەسىدە قارار قبول قىلدىك؛ سون ھەم بو دولتدن اۋز ھقىنىنگى آلىشىنگ كېرەك و بىز ھەم ھقىمىزنى آلەمىز. ھىأت كېتىشى بىلن، اوچ و تۇرت مجلسدن سۇنگ شىرطىۇللر اچىلدى، اسىرلر المىشىلدى. مىدان شھرە سۇنگى جلسە اۋز پايانىگە يېتىشى بىلن آق اولر مىدان شھر گە سەكسان كىشىنى كىرگىزىپ، ايكى عرب آرقلى بىز نىنگ اۋن تۇرت كىشى اېنگ زېرەست قوماندانلرىمىزنى قىل اېتدىلر. مذکور قوماندانلردن بعضىلرى انقلابدە آياقلىرىنى قۇلدن بېرگەن اېدىلر.

اوچ کون قتیق جنگ بۇلدى. اوتگن اولر نینگ جنازملرى كۆمیلدى. بیز آن آلتی بیگیتى بیر قطارده دفن ایتدیك.

پاکستان بیلن کپلیشوو

مېنىمچه بو س.نگى فتنه اېمس. بیز موجو بۇلگونگه قدر، حیثیتیمیز و هیملیگیمیز باریچه بیزگه قرشى فتنه اویشتیریدیلر. کیملیگیز میزنى حمایت اېتیش، برچه برادرلریمیز اینیقسه چېت اېللرده حیات کېچیریدینگ لرنینگ رسالتی حسابلندهدى. تبلیغ قیلیشلری لازم. بیز اولر نینگ دشمنی بۆلمهگنیمیزنى پاکستان حکومتیگه توشینتیریش کپرهک. سیزلرنی بیز نینگ بیر قطار مهاجرلریمیزگه باشپنه بېرگن مملکت دېب بېلهمیز. ایرانگه نسبتاً عین ذهنیتیمیز بار.

اما مذهب مسألهسى ایرى بیر مسأله. سیاسى نقطه‌ی نظر دن سیز هم بیزگه قۇشنى مملکتسيز، ایران هم؛ بیز، بیر قطار مهاجرلریمیزگه باشپنه بېرگنیکیز اوچون سیزگه هم ممنونیت اظهار قیلهمیز، ایرانگه هم؛ بیز نینگ مهاجرلریمیز و مجاهدلریمیز سیز نینگ یورتینگیزده دفترلری بۇلگنی اوچون به غایت خرسند میز. اؤن ت.رت ییل دوامیده دنیا تامانیدن یېتکز یلهدیگن کمکلر افغانسلر اوچون بۆلمهگن بلکه روسلر نینگ آلغه سیلجیشی نینگ آلدینی آلیش اوچون عملگه آشیریلگن. افغانستان خلقی طرفیدن روسلرگه قرشى کؤتاریلگن هر بیر قۇلگه بیرته کلاشینکوف بېریلردی؛ اؤن تۆرت ییل بیز نینگ کورھشیمیز دوامیده سیز بیزنى حمایت قیلمهگنسيز؛ بیز باربار مراجعت هم قیلیمیز. اېندی بیز نینگ وطنیمیز آزاد اېتیلدى. بیز سیزگه مخالف اېمس میز، قۇرقیشگه اۇرین یۇق؛ بیز سیزنى بیر قۇشنى اۇلھراق قبول قیلگنیمیز. بیر دوست قۇشنى دېب بېلهمیز. سیزدن بو موضوعلرنی اولر گه توشینتیریشلرینگیزنى سؤرهیمیز. بیزگه قرشى حرکتلری نینگ آلدینی آلسینلر و پشتونلر هم تحریک بۆلمه سینلر.

برچه ملیتلر خقلری نینگ رعایه ایتیلیشی

بیز افغانستان خلقی میز. هیچ بیر نژادنی رد قیلیمیز. ترکمن می، هزارمی، تاجیک می، افغان (پشتون) می. ایماق و یا باشقه قوملردن میلر. بولر نینگ هممسی بو مملته برادرلرچه یشلری کبرهک. هر بیر اوز حقیگه ابریشماغی کبرهک و هر بیر اوز تقدیرینی بیلگیش حقیدن بهرهمن بولیشی لازم؛ بو بیز نینگ ایسته گیمیز. اگر باشقلر کباب اوز نژادینی حاکم قیلب باشقلرنی رد قیلماچی بولسه، بو فاشیستلیک دیر. بو خلق ارا قاعدهلر گه قرشی دیر. بناً تکرلرلب ایتیشیمیز کبرهک که بیز بیرلیک و بیردملیکه محتاجیمیز، کمکه محتاجیمیز. بیز افغانستان اوز حقو قیمیز گه ایشمه گنده، کیلیمیز تن آلیمه گنده، سیاسی موقعیمیز اثبالنمه گنده، پیت ابلرده گی برادرلریمیز گخ کیشی قدر بهرمیدی. بو بیرده توبی و ایلدیزی گه قدر بهریمه سه تشقریده شاخیکه کیشی قدر بهرمیدی. بو جدی بیر ضرورت حسابلنهدی. بو خصوصه کیکنه بیر غفلت اوچون اوچ یوز بیللیک اسارت قیته تکرارلنهدی. اوزیمیزی دنیا گه تن آلدیریشگه ینه اوچ یوز بیل بیر تاریخی دور اسارتیدن کپن بیریک بیر دنیای کوچنی شکست بهریش اوچون اؤن تورت بیل جهاد قیلشیمیز لازم بولهدی. اوز حقیمیزی طلب قیلش اوچون شرایط یرمیش کبرهک بولهدی. بو بیرده غفلتگه یول ق. یمسلیک لازم. دقت قیلب اوزارا علاقلرنی مستحکملب، ایغونله شیش ضرور. بونده ی بیر جیپسله سیس نتیجه سیده اوز کیملیگیمیزی حمایت قیله آلمیز.

بیرلیک و بیردملیک

اؤتمیشده موجود بؤلگن حزبلر و جریانلر بوگون حزب وحدته جمع بؤلگنلر. اولر اوز تشکیلاتلریده خقلری نینگ محرومی باره سیده بیر هدفنی تورلی عبارملر بیلن بیان قیلگنلر. اولر هم اوچ کیشی عرب، فارس و ترک گه اؤخشب اوز تیللریده اوزوم سؤرمب گپلگنلر. اولر

بیریرلری نینگ تیللرینی بیلمسدیلر. بیزلر هم تورلی قالبلردن بیر نرسه نی ایسته گنمیز. او هم بولسه هزارمجات نجاتی بولگن. اپندی اوشبو قالبلرنی سیندیریب اوشبو هدفنی تعقیب قیلیملیک. بیز اوز ایلدیزیمیز گه سو یپتکزه آلسک قوریمهیمیز، طبیعی شکله شاخیمیز برگ بېرمدی و گل آچمدی و میوه بېرمدی. اگر ایلدیزیمیزی بالته بیلن چاپسک طبیعی که شاخلریمیز قوریب قالمدی برگلر یشنهیمیدی. گل هم آچمهیدی. انه شو مسأله یوزمسیدن بو پیروزلیک بیلن سیزلرنی تبریکلیمین. ایسته گیم شو که بو قلتیس شرایطه اوز بیرلیک و بیردملیکلرینگیزنی مستحکملب بارینگلر. بو یولده توککن قانلریمیز بیهوده کپتمه ثمرینی قولگه کیریتیشیمیز لازم. بو اسارت و ذلتدن قوتیلماغیمیز ضرور؛ اساسی هویتیمیزگه اېریشماغیمیزی خواهلهیمیز؛ بو یېرده یوتوغلرگه اېیشگن تقدیرده بوتون دنیاده باشیمیز تیک بولمدی.

نفوس اساسیده تقسیملش

کېلهج باره سیده، خلق ارا قاعدلر اساسیده کېلگوسی حکومتی خلق رایلری بېلگیلشی گه همه راضی. بو مسأله اوستیر هر کیم بیلن سؤزلشسک رد قیلمهیدی؛ اگر مردمینگیز و نفوسینگیز کۆپ بولگنده کېلهجمده مردم سیزگه رای بېرمدی؛ بو نیسی هم بیزگه معلوم که آسیا و شرق اولکه لریده همه نرسه نی هم خلق رای هم بېلگیله مهیدی. حکومت تېپه سیده بولگن قدرت بېلگیلهیدی؛ یعنی، خلق رایینی آلیب مشروعیت تاپه دیلر.

معلوماتینگیز که پاکستانده قدرت اردو نینگ اختیاریده؛ اردو کیمینی حمایت قیلسه راینی یوتهدی، کیمینی حمایت قیلسمه، بای بېرمدی؛ یوتگن تقدیرده هم کودتا بولمدی. بیزگه معلوم بولیشه پاکستانگه اردو حکومت قیلیب کېلگن، سیلاولر آتیگه اؤتکزیلمدی؛ افغانستان مسأله سی سیاسی و سیلاولر نقطه ی نظردن پاکستانگه هم یېتمهیدی. او یېرده هر کیم

کوندهلیکلرده اوز فکرینی یازیب بیلهدی، افغانستانده بوندهی بیر شرایط هم موجود اېمس.

بیز ظاهر شاه حاکمیتی دوریده تورت مرته سیلاولر اؤتکز دیک. پارلمانگه وکیللر کپلر دیلر؛ هر بیر تومنیده بیر یوزو آلتیمیش مینگ کیشی اھالیسی بؤلگن بوتون هزار مجاتدن اؤتیز نفر وکیل کپلردی و اما هر بیر تومنی اھالیسی سانی اؤن بېش مینگ کیشینی تشکیل اېتمهگن مشرقی و جنوبیدن بیر بیر نفر وکیل کپلگن. ایکی مینگ سکیز یوز کیشی حسابیگه بیر وکیل کپلردی! بیر مرته پارلمانده بیر موضوع اوستیده فارسی زبانلر برلشگنلریده اکثریتنی تشکیل اېتگن اېدیلر. اما آز اؤتمهی افغان (پشتون) ل وکیلرنی پارلمان اکثریت قیلش اوچون برچه علاقهدارلیکلرنی تومنگه ایلنتیردیلر.

بو مسأله گه دقت یلش کپرمک، که سیلاولرنی قیسی فورمول و قانون اساسیده اؤتکزیش کپرمک. حاضرگی شرایطده اؤتیش دوری قدرتیگه اېگه بؤلگن شخصی نینگ تأثیر سیلاولرده هم کوچلی بؤلهدی. حال اگر بیز خلقیمیز نینگ سانی کؤپلیگی و نفوس اساسیده رای بېرهمیز دېگن گپلرگه اوزیمیزنی خوش قیلیب یورسک، بیزنینگ خلق همه قوراللانگن و هر پېرده حربی وضعیت حاکم. اکثریت مهاجرلریمیز حلی هم خارجدملر. بیز الدنه میز.

اؤتیش دوری حکومتی و محروم ملیتلر

اؤتگن تاریخده بیز عسکرلیک اوچو اھالینی سنهگن اېدیک. هتا بیزنینگ عیاللرگه هم تذکره بېرماقچی بؤلدیلر. اما جنوبی و مشرقیده اېرککلر هم بی تذکره اېدی. اېندی بوندهی بیر قلتیس وضعیتده اوز بیرلیگیمیزنی اسرهماغیمیز کپرمک. وقتی حکومت دوریده محروم ملیت اوز حقلریگه اېریشماغی لازم؛ مملکت بؤیلب اھالینی سنش اوچون شرایط یرمیتیلیشی لازم. قانون اساسیده عادلانه ملکی نتشکیلات وجود گه کپلیشیگه جدی

احتیاج سبزیله دی. بو قانونی کپلهجکده هم حاکم بولیشی کپرک. اوتیش دوری حکومتی اؤن تورت ییل جهاد قیلگن محروم ملیتلر نینگ حقاری تأمین بولیشی اوچون حیاتی بیر مسأله حسابلنهدی. اگر بیز بو بیرده غلته قالسک قیته اؤشه تومنلر و علاقهدارلیکلر و ولایتلر مسأله سینی تکرار لهیدیلر. مېنینگ اونینگ بیر نمونه سینی سیزگه ایتیب اؤتدیم.

ظاهر شاه دوریده دره صوف تومنیده قیرق اوچ مینگ کیشی یشردی. ولایت مرکزی نینگ اؤن سکیز مینگ کیشی اهالیسی بار ایدی. اؤش وقتلر بیر نماینده ولایت مرکزیدن و بیر نماینده دره صوف تومنیدن کبلردی. قیرق اوچ مینگ اهالیسی بؤگن تومن یانیده سنی بردارلر حیات کچیره دیگن باشقه بیر تومن نینگ اؤن ایکی مینگ نفر اهالیسی بؤگن. قیرق اوچ مینگ کیشی نینگ هم بیر رایى بؤلگن. بو مسأله توغر یلنمسه، مشکل چیقهدی.

اوتیشی دوری حکومتی بیز بیلن هم باشقه گه یانده شگن کبی یانده شسین. باشقه لر گه نیمه قیلسلر بیزگه هم قیلسینلر. باشقه نفوسی سنلمه گن. بیز هم سنلمه گنمیز؛ بیز اوزیمیزنی کمدن کم اوتیز فایز بؤلگنیمیزگه ایسانه میز. هیچ بؤلمه گنده افغانستان اهالیسی نینگ بیگیرمه بېش فایزینی تشکیل اپته میز. اېنده بیز نینگ حقیمیزنی بېریشلری کپرک. کپلهجکده افغانستانه تینچلیک تأمینلنمیه، قانون حاکمیتی وجود گه کپلگنده، بو مسأله توغری بیر شکله حل بؤلر.

فدرال سیستمی باره سیده گی تکلیف

حزب وحدت افغانستان کپلهجگی فدرال تیزیمی اساسیده اداره اېتیلیشگه ایشانه دی؛ هر بیر ملیتنی اوز کپلهگی بار مسیده اوزی قرار قبول قیلش حقیگه اېگه بولیشی کپرک؛ اېندیلیکده منطقه لر مردم نینگ اختیاریده. اگر بیر فدرال دولت اوستیده کپلایشیمسه، شمال مرکز قرهماغیده اېمس. هر اتده مسلط اېمس، هزار مجاتده نفوذی یوق. او بیرده تشکیلاتی، قورال

اسلحه‌سی و امک‌انیتلری بار. فقط فدرال تیزی می گینه مملکت‌تی بؤلینیشن قوت‌قرب، ملت‌لرنی راضی قیل‌ه‌آل‌دی. حق‌لرنی هم تأمین‌له‌یدی. ملت‌لر موافقتی نظرده آیینیشی کبر‌مک. اولرنینگ اوزلری قرار قبول قیل‌سینلر. بیر مرکزی حکومت هم بؤل‌یشی ضرور.

فدرال قانونی پاکستانده یخشی، آلمانده یخشی، هندوستانده یخشی، و امریکاده یخشی بؤل‌سه یو، اما افغانستانده یرم‌مه‌سه. بونده‌ی بؤل‌م‌سلیگی لازم. اوزینی تمدن نینگ اؤچاگی دېب بیلگن امریکاده فدرال اداره‌سی ایش‌له‌یدی. اما افغانستان بیر مرکز حکومت بؤل‌یشی اوستیده تأکید‌ل‌نه‌یدی. بو منطقه‌سیز بیر نرسه.

اؤتمیشده افغانستان بؤل‌ب محروم ملت‌لر باسیم آستیده بؤل‌گنلر. فدرال قانونی حاکم قیل‌ن‌مه‌گن تقدیرده اولرنی کبل‌ه‌جکده قتل عام بؤل‌م‌سلیکلرنی، اؤلدیرلم‌سلیکلری و قیته باسیملر بیلن یوز مه یوز بؤل‌م‌سلیکلری باره سیده کیم کفالت بېره‌آل‌دی. بیردن بیر ایشانچ فقط اولر گه اؤز تقدیرلرنی اؤزلری بېل‌گیل‌شی حق‌ی بېر‌لیشی دیر. بیز افغانستان تاریخی دوامیده اوچ و تورت مرته قتل عام قیل‌ندیک، عبدالرحمن دوریده بیز نینگ اهالی نینگ آلت‌میش بېش فایزی یوق قیل‌ندی. بیر مرکز حکومت تشکیل اېتل‌سه یو بیز هم قورال‌لریمزنی تاپ‌شیرسک. مسأله تکرارلن‌مس لیگینی کیم کفالت بېره‌آل‌دی. بیز نینگ قتلیمیز گه بېر یلگن حکم قیته بېر یلم‌سلیگینی کیم ضمانت قیل‌دی.

افغانستان آسایش‌ته‌لیگی، تجزیه اېت‌یل‌م‌سلیگی نینگ بیردن بیر یولی، ملت‌ی بیردم‌لیگینی مستحکم‌لش یولی و یېر بوتون‌لیگینی اسر‌م‌ب قالیش یولی فدرال تیزی‌مینی تشکیل اېت‌یش دیر. بیز بونینگ طرفداریمیز، اعلان هم قیل‌گن‌میز؛ نه فقط بیز بلکه غرب هم افغانستان‌ده‌گی مشکلر اوچون یگانه یولنی فدرال تیزی می دېب بیل‌دی. افغانستان شمالی هم بونی تصدیق‌له‌یدی. همه بو تأکید‌له‌یدی. یخشی بیر حکومت هم سنه‌له‌دی؛ چونکه هر کیم هم اؤز منطقه‌سیده و هم مملکت‌نیده قرار قبول قیل‌یش حقیگه اېگه بؤل‌دی.

ملیتلر حقارینی بېلگیش

بو حل نینگ یگانه یولی دیر. منتها ملیتلر حقاری اوتیش دوری حکومتیده بېلگینلیدن کپین. اوتیش دوری حکومتیده بېلگینلنیشی کیرمک؛ قیادی گېنگشیده بؤلهمی، جهادی کېنگشیده بؤلهمی؛ چونکه بولر قانون ایشلب چیقهدیلر و مملکت تشکیلاتینی توزمدیلر. اگر صلاحیت بیر گروه قؤلیده بؤلگدیک بؤلسه مذکور گروه اوز منفعتی اساسیده عمل قیلهدی، کپین سیلاولرده ایکی یوز و اون آلتی نماینده دن بیز گه اوتیز نماینده بېرمیدیلر. آتینی هم دموکراسی قویهدیلر؛ اگر مملکت اهالیسی بیگیرمه بیر میلیون بؤلگنده، اوچدن بیر قسمی یېتی میلیون بؤلهدی. بو بیزلرگه تېگیشلی؛ اما یېتی میلیون نفوسی بؤلگن هزاره گه بیرته ولایت آتیده بؤلسه هم هزاره نینگ قؤلیده اېمس؛ آتیده هزارملر ولایتی دېب حسابلنگن بامیان مرکزیده هم تاجیکلر یشهدیلر. ولایتی حاکمی و تشکیلاتی مرکزی حکومت تامانین تعینلنهدی. بیز اوز تقدیریمیز گه اېگه اېمس اېکنمیز؛ اوتیز ولایتدن بیر ولایت هم بیز نینگ اختیاریمیزده اېمس؛ عدالت و قانون نینگ قهپیریده بار بو نرسه؟ اوز تقدیرلری بارهسیده قیغورمیدگن، اوز کېلهجکلرینی اویلهیدینگن برادرلریمیز اوتیش دوری حکومتیده ملیت حقارینی تثبیت قیلیشلری کېرمک کپین قانون بیلن موافقلاشتیرسین.

افغانستان جهادیگه اهانت

اؤن تورت ییللیک جهاددن آرتیدن برادرلریمیز پاکستانده دولت تشکیل اېتدیلر. بیزنینگ جهادیمیزگه اهانت اېدی. پاکستانلیک برادرلریمیزدن بیز بیلن بونده یاندهشیشلرینی کوتمسدیک. خلق ارا امکانلرنی اوز ایستکلری اساسیده ایریم گروهلرگه ترقتدیلر، اما اؤن تورت ییل جهاد و فدااییلیک قیلگن بیر خلق تقدیری توغریسیده قیته کورمیز دېدیلر. بو اهانت اېدی. پاکستانده دولت تشکیل قیلگنلر گه هم اهانت اېدی؛ بولر عملده جهاد شخصیتلری بؤلهمگنلرینی اثباتلهدیلر. ۱۳۶۷ ییلی روسلر

افغانستان موجود بؤلگن پیتلرده تشقریده دولت تشکیل ایتیش معقول ایدی؛ اما دولت سقوط قیلگنیدن کپین نېگه پاکستانده دولت توزیشیمیز کبرهک ایدی؟ نېگه کابلده دولت تشکیل ایتيلمهدی؟

نېگه جنرالیمیز یوق ایدی؟

هزارملر تاریخ دوامیده جنگچی خلق بؤلگنینی اثباتلگن. اؤن تورت بیلیک جهاد دوریده هم جهاد قیلدیلر. تاریخده هزاره نینگ جنرالی بؤلمهگن. بو، هزارمنینگ جنرال بؤلش لیاقتی بؤلمهگنینی انگلتمهدی، بلکه سیاست شوندهی بؤلگن. بیر نژاد نینگ آنلری جنرال توغیش اوچون بؤلگن و باشقه بیر خلق نینگ تاریخ دوامیده بیرته جنرالی بؤلمهگن. حاضرگی کونده استعدادلی خلقیمیز نینگ اوتیز – قیرق جنرالی بار. طبیعت بوندهی اېمس اېکن. سیاستلر بوندهی. بیراونی شاه، بیراونی جنرال قیلهدی. باشقه بیرینی مملکت خدمتگاری قیلیب، سیاست ایتیشلیککه حق بېرمهدی. اوتمیشده هر بیر منصبدارنی صادق هزاره خلقدن بیرته خدمتگاری بؤلگن. اولرنی اؤز عایلهسی و ناموسی یانیده قویگن؛ چونکه بو خلق اولرنینگ ناموسیگه صادق بؤلگن؛ اما کاتبلیککه صادق بؤلمهگنلر.

سیاست شوندهی قیلگن، اما طبیعت بوندهی بؤلمهگن. ینه بیر بار تأکیدل اؤته من که ملیت حقلرینی تأمینلش نینگ اساسی یولی فدرال تیزیمی دیر. افغانستان نی انهشو سیستم آرقلی اداره ایتیش کبرهک. اوتیش دوری حکومتیگه شریک بؤلش اونینگاساسی مقدمهسی حسابلنهدی.

برچه نینگ آزادلیگی و انسانی حقلرینی تأمینلش

ملیتلر نمایندملری فدرال قانونلرینی ایشلب چیقیریشده فعال قتنشمهگنلریده، اوشبو قانونلرده ملیتلر حقلری نی تأمینلش مسألهسی نظرده توتيلمهدی. اگر حصه قوشگنلریده بوندهی بؤلمسلیگی ممکن. بو توغریده حزب وحدت نینگ موضعسی آچیق. سیز اونی حمایت قیلیشینگیز کبرهک.

اگر آزادلیک و انسا حق لری قدرلی بولسه همه گه برابر بولیشی لازم. شو هزاره، شو بلوچ و شو افغان پاکستانده هم یشهیدی. او بیرده فدرالی تیزی می ده حیاتده کپچیرمدیلر. اوزلری رای ببرمدیلر. اوزلریگه کرسی یسهیدیلر؛ قانون ایشلب چپقرمدیلر؛ اما افغانستانده بوندهی بولمیدی. حاضرگی کونده افغانستان فدرال شکلیده باشقریلیدی؛ مثال اوچون مرکز نینگ هرانده تأثیری یوق، اوزی و اوز تشکیلاتی بار. حتا باشقر گه تکلیف هم ببرمیدی. سکیزته شمالی ولایتی دوستم اداره قیلیدی. او هم اوز تشکیلاتیگه ابگه. هزارمجانده هم شونده.

سوال بو دیر که بیز بیرلشیب افغانستان بیردملیگی اوچون بیر مرکزی حکومت تشکیل ایتیشیمیز کبره کمی یا یوقمی؟ بونگه توافق قیلگنیمیزده افغانستان نینگ یبر بوتونلیگینی اسرهب قالگن بوله میز. استقلال سقلنیدی. اگر بولرنی قبول قیلیمده عملده تجزیه بولهیدی. سانگنی یاپهیدیلر. کیشی او تامانگه اوتالمیدی. بو افغانستان اوچون فایده کپلتیرمیدی؛ کیمکه افغانستانی اویلهسه، فدرال قانونینی قبول قیلیشی کبرمک. خلققه اوز تقدیرینی ببلگیلشی و اوزی اوزیدن نمایندهلیک قیلیشی اوچون حق ببری شی لازم.

آخرده اوز احساسلرینگیزنی کورگیزیب کپلگلرین اوچون تشکرلر ایته من و خرسند من. مین اوچون سیزلرنی ایران و یا پاکستانده زیات قیلش کؤپ مهم ابمس ایدی، اما اون تورت ییللیک کورمشدن کپین سیزلر بیلن افغانستان پایتختیده اوچرمشیش بیز و سیزلر اوچون شیرین. خدا نینگ و مریمیز کومگی بیلن اوزیمیزنینگ واقعی حقیمیز گه ابریشه میز دېگن امیدده من.^۱

۱. ۱۶، ۱۰، ۱۳۷۱ قویش ییلی. استاد شهید عبدالعلی مزاری، متقیلر پیشواسی، عدالت و جوانمردلیک الگوسی علی بن ابی طالب ولادت کونی ییللیگینی نشانلش مراسمه هر تامانلمه معروضه قیلگن ایدیلر. اوشبو مراسم کابل غربی نینگ مینگلب کیشی اهاپسی اشتر اکیده آز ادگان دشتیدمگی امام خمینی مسجدیده اوپوشتیریلگن ایدی. استاد مزاری بو بیغینده علی(ع) شیعیلری نینگ نیانلش موضوعی، چنداول جنگی، شیعهلر نینگ اساسی ایستکلری، حل و عقد کپنگشی نی تحریم قیلش همده مملکت نینگ سیاسی - حربی کپلهچگی اطر افیده به تفضیل سوز یوریتگن ایدی.

ملی وحدت شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ بیاناتی ۱۶/۱۰/۱۳۷۱ قویاش ییلی، کابل

تقدیریمیزی بېلگیشده شریک بولیش، مذهبیمیز رسمیلیگی و
اجتماعی عدالت تأمینلنیشی بیزنینگ ایستکلریمیزی تشکیل اېتهدی

بسم الله الرحمن الرحيم

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا^۱

استادلر، بویوکلر، آقسقاللر، و بو تقدیر بېلگیلاوچی و تاریخی ایامده
اؤزلریدن قهرمانلیک و شجاعت کؤرستیپ، دنیا گه اؤز مقاومتلرینی
کؤز کؤز قیلگن سیز قهرمان و غیرتلی خلق اجازتی بیلن.

اوشبو شکوهلی مجاسده سیزلرگه بیر نېچه سؤز بیان اېتماقچی من.
مېن عرض قیلهدیگن بیرینچی مسأله دنیا شیعه لری اوچون بویوک
بیرم سنه لگن اوشبو تاریخی کون حقیقه دیر که، سیز علی کبی خلق ارا
الهی شخص پیرولری بولیش بیلن فخرلنمسیزلر.

ایکینچی موضوع جنگ حقیقه بوله دی. معلوم که سیزلر بیز گه تحمیل

۱. قرآنکریم. سورة اسراء. ۸۱- آیه.

اېتیلگن اخیرگی جنگلر باره سیده باشقه مسووللردن هم اېشیتگن سیزلر. اما بیر قطار موضوعلرنی مېن سیزلر گه اظهار اېتیشنی خواهله یمن. اینیقسه چنداولرده یوز بېرگن جنگلر حقیده و نېگه چنداول گه ضربه بېرماقدهلر؟

اوجینچی مسأله هم مملکت نینگ حاضرگی وضعیتی، اسلامی حزب وحدت موضعی و کپله جک تقدیری باره سیده بۆله دی. وقت یېتگنده اوشبو موضوعلر اوستیده سؤز یوریته میز.

اویغاقلیک نشانه سی

اولا سیز قوراللی و عزیز مجاهدلرگه بیر مسأله نی اېسلتماقچی من. و سیزلرگه تشکر ایته من. سیز گه ایتله دیگن مسأله بوندن عبارت که بیز سیز کورسته دیگن احساسات و شور و شوق گه سزاوار اېمس میز. بیز، مجاهدلریمیز و ملتیمیز تامانیدن بیز گه کورسته دیگن احساساتدن کیچیکراق میز؛ بو احساسات در واقع سیزلرنینگ اویغاقلیک لرینگیز تیرییک اېکن لیکلرینگیز نشانه سی دیر. بو جامعه میز نینگ ینگ یی بیر حیاتیگه دلالت دیر. بېش یا آلتی جنگدن کپین ملتیمیز بو ینگ یی حیاتیگه اېریشگنلر. مېن بنینگ اوجون تشکرلر ایته من.

کعبه مولودی نینگ میلادی

بوگون اؤته بیریک و سعادتی کون حسابلنهدی؛ شونده ی بیر کونده متقیلر مولاسی توغیلگن؛ و سیز قهرمانلر اونینگ پیرولری بولیش افتخاریگه اېگه سیزلر. ا سیز حرمتلی مسووللر، قهرمان و مقاوم مردم وشبو کون مناسبتی بیلن تبریکله یمن. بو مرد کیم بؤلگن؟ اکمل و اصلح مصداقی مېن سیزگه اؤقین آیه شریفه دیر. یعنی حضرت علی؛ چنانکه حضرت پیامبر ایتگنلر: «علی حق بیلن دیر و حق علی بیلن دیر.»

ینه بیر بار بو بیرده ایتهمیز که: و قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَ زَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا شونده ی بیر کپچهد، علی دنیا گه کپلگن کپچه ده حق

دنیا گه کبلگن و باطل اورتە دن کبتگن. مېنینگ قنده علی حقیده گپیریشیم ممکن؟ معلوم که سیز عالمر، بویوکلر و عزیزلر علی نی مېن یخشیراق تنیسیزلر. علی نینگ دوستلیگی و علی نینگ محبتی اوچون سیزلر بونچه زجر و ستم نی تبری، جان و سویوکلرینگیز؛ مال و ناموسینگیز بیلان تحمل قیلدینگیز. علی نینگ بارهسیده سؤزلش، اینیقه بو کمینی کمترین نینگ گپیریشی توغری بؤلسمه کبرهک.

علی بارهسیده نه فقط اونینگدوستلری بلکه او مسیحی هم منه بو سؤزلرنی یازمدی: علی انقلابینی فرانسه نینگ بویوک انقلابی بیلان قیاسلەگن مسیحی جرج جرداق، تاربخده قندهی ظلم قیلیب من، کچیریب بؤلهمیدینگن قندهی گناه قیلیب من. دریا و اقیانوسنی کیچکینه بیر اریق بیلان قیاسلەب من. بو علی نینگ پیرولری نینگ سؤزی اېمس؛ بو شخص علی نینگ خدایی، پیغمبری و علی نینگ اوزینی هم قبول قیلەگن؛ اما اونینگ حقیده بو گپلرنی یازمدی. علی بارهسیده گپلەش نین اؤرنی بار؛ بیز علی نینگ شیعهلری که «علی نینگ شیعهسی» بؤلگنی اوچون بو قدر ظلم، ستم و جنگ باسیملرینی تحمل قیلگنلر توغریسیده سؤزلەماغیمیز کبرهک...

علی پیرولیگی افتخاری

بیز خرسند میز که: کؤریه آستیدهگی اولیم ذلت دیر دېگن گپنی ایتگن شخص نینگ پیروی بؤلش بیریک فخر - افتخاریمیز دیر. و بیز عزیز فرزندى حسین نینگ ایزدایشیمیز. حسین «حیات نی عقیده و جهاد» دېگن. بو عقیده نیمه؟ علی نینگ ولایتی سیزلرده بار. و بو عقیده اوچون سیز جهاد قیلگن سیزلر. بیز و سیزلر اوچون شو افتخار بیترلی دیر که علی و حسین پیرولری میز! قویینگ که دشمنلریمیز بو عقیده و بو غلبه اوچون بیز گه قنچه باسیم اؤتکرسه لر اؤتکرسینلر، بیزنی نابود اېتسینلر. بو بیز نینگ افتخاریمیز دیر.

اگر بیز علی (ع) و حسین نینگ پیرولری بولسک، ایشانچیمیز کامل که پیروز میز و منگو قاله میز.

افغانستان شیعهلری و هزارملری بو بویوک افتخار گه اېگه لر. علی نینگ پیرولیگی جرم بولگن ابدی خلیفه لر وقتیده هر کیم علی نی طعن و لعن قیلشی کبره ک ابدی؛ تاریخ کتابلریده یازیلیشیچه، افغانستان نینگ شیعهلری و هزارملری بو طعن و لعن نی قبول قیلمسدن کته پولنی خلیفه لر گه تولشنی قبول قیلگنلر؛ اما علی گه لعن ایتیشنی قبول قیلمه دیلر؛ مېن بو بیرده سیز مجاهدلر نینگ کوچلی بیلکلرینگیز و سیز مردم نینگ عقیده و ایمانلرینگیز گه افتخار قیله من. آلتی اوروشنی تېکشیریب کورسک، سیز نینگ گناهینگیز بولمه گن؛ چونکه سیز علی نینگ شیعه سی و پیروی بولگن سیزلر!

تکرار پیمان سیندیریشلر

مېن بو مسأله نی آلدینگی صحبتلریمده هم سیز عزیزلر و بویوکلر گه اظهار قیلگن من و ینه بیر بار هم تکرارلشیم کبره ک که بیز هیچ چان بیز گه تحمیل قیلینگن بو آلتی جنگ گه طرفدار بولمه گنمیز. خدا نی گواه کبلیتیریب ایته من که بیز گه تحمیل قیلینگن هر بیر جنگ نینگ بیرینچی کونیده، آتش کبسین اعلامیه سینی مېن بیر تامانلمه امضا قیلگن من. هر بیر عادی هیأت و تینچلیک هیأتینی قبول اېتگن من. سیزلر گواهم سیزلر که مېن آتش کبسین و اعلامیه لر نی گه قول قویگن من؛ اما بو هیأتلر عمله هیچ بیر ایش قیلامه دیلر.

بو سوئنگی جنگ هم، همه لرینگیز شاهد سیزلر و مسووللر هم ایضاح بېرگنلر که جنگ سکسانینچی فرقه (اسماعلیه کوچلری) گه قرشی ابدی؛ یعنی شورای نظر یا مدافعه وزیرلیگی، سکسانینچی فرقه بیلن جنگ قیلگن ابدی. بو اوروشدن کپین عزیز برادریمیز جناب خلیلی اوشه مجلسده شرح بېرگند ابدی. نېگه بیز نینگ خلقیمیز دن ۵۰۰ کیشینی اسیر آلدیلر؟

برچه قرشیلیک کؤرسهتدی، بیز قتل عام بؤلдіک

مېن بو توغریده، بو جنگنی کؤپراق آچیقلاشنى لازم تاپدیم: بو مملکت گه افغانستان نامی بېریلگندین بېرى، ایکی یوز و اېلیک ییل اؤتماقده. تشکیل اېتیلگن دولت و ایکی یوز و ایلک ییل دوام اېتگن حکومت بیز کوپ ناگوار بؤلگن. بیز گه کؤپ باسیملر اؤتکزیلگن اېدی و بیز نینگ ذهینتده، حکومت باشیده پشتون بؤلیب فارسى تیللى لر گه باسیملر اؤتکزيب کېلگن. عبدالرحمن مرکزی حکومت تشکیل اېتیش باره سیده قرار قبول قیلگنده، برچه محلی حکومتلر اونگه قرشیلیک بیلدیردیلر: شمالدن قرشیلیک بیلدیریدی، جنوبدن مخالفت کؤرسهتیلدی. غربدن مخالفت قیلیندی و شرقدن قرشیلیک بیلدیریلدی. نیگه بیز نینگ مردمیمیز نینگ ۶۲ فایزینی نابود اېتدی؟ نیگه؟

بو سوال همه میز اوچون دیر. پشتون بیز گه ظلم قیلدی دېگن ذهنیت بیزده پیدا بؤلگن و بو ناتوغری هم اېمس. اولر ایکی یوز و اېلیک ییل بیز نینگ اوستیمیز گه حکومت قیلدیلر... بو جهندن حزب وحدت نینگ قیلگن ایشلری آز اېمس، سیزلر بوندن خبر بؤلیشلرینگیز کېرەک، مېن همه سینی به تفصیل ایتە آلمهیمن، اما فهرستلرینی ایتیب اؤته من.

حزبلر تشکیل اېتیلگندن سؤنگ ۶۷ ییلگچه بیزلر همه میز افغانستان حکومت قندهیلیگی اوستیده بحث اېتردیک. اما ۶۷ دن کپین امام رحمت الله علیه حیاتیده ایران اسلام جمهوریتی واسطه چیلیگیده ۸ لیک ایتلافی و ۷ لیک اعلان اېتیلدی که عزیز برادریمیز جناب خلیلی بو بیردملر اوکون ایتلاف نینگ سؤزچیسى اېدیلر.

بولر بیر قطعنامه امضالاب، شیعه لر تورتدن بیر حصه دار بؤلیشلرینی بیلدیردیلر. بونی همه لرینگیز رادیولردن تینگله دینگیز و رادیولر گه قولاق سالدینگیزلر. بحمدالله بیز نینگ خلقیمیز هر بیر وقتگه قرمگنده سیاسی مسأله لرنی یخشیراق و کؤپراق تعقیب اېتهدیلر. و حتا بو مسأله نی ایتیشیم و اعتراف اېتیشیم کېرەک که، بو اوز تامانیمدن، مسووللردن

هیچ بیررسی گه جسارت قیلیمین و عاجزانه ایتنه من که سیاسی جهندن و اوضاعنی انگلشده، سیز قهرمان مردم بیز مسوولردن انچه آله سیزلر. سیزلر نینگ آلدینگیز گه شوندهی اعتراف قیلیشلیککه مین اوزیم گه حق بهره من و باشقه مسوولر گه نظر {بیریشگه} جسارت قیلیمین. ...

کیملیکنی اثباتلش

خبرینگیز بار که پیشاورده اوتیر گن برادرلریمیز، شیعلرنی افغانستانده ایکی فایز و یا اوچ فایز حسابله گن ایدیلر و همه رادیولردن هم ایکی فایر یا اوچ فایز شیعلرنی حکومتگه شریک بولیش حقیگه اېگه اېمسلیگی اعلان قیلیندی. بو گپ عقلدن میدی عقلدن اېمس میدی.

بیز اوزیمیز چه اویلب، بوکونگه قدر بیز افغانستانده بیگانه لر گه قرم بولمه ناب اسلامی حکومت تشکیل اېتیشنی خواهلردیک. افغانستانده بیزنینگ موجودیمیز هیچ گه آلینر اېکن بو قبیل گپلر اوستیده بحث قیلش بیهوده لیگینی انگلهدیک. بیز افغانستانده اوز موجودیمیزی حمایت قیلشیمیز کبرمک. بیرینچیدن بیز بو برادرلر گه افغانستانده بارلیگیمیزی اثباتله ماغیمیز ضرور. انه شو مسأله حزب وحدت تشکیل اېتیلیشگه آلیب کېلدی.

حزب وحدت تشکیل اېتیلیشی بیلن مملکت ایچکریسیدهگی قوماندانلر بیلن موافقت قیلش اوچون هیأتلر جؤنه تدی؛ چونکه پیشاوردهگی رهبرلر سیناودن اوتگن ایدیلر، اولر بیزنینگ افغانستانده موجود اېمس لیگیمیز سندیگه قول قویگن ایدیلر. اېندی افغانستان ایچریسیدهگی قوماندانلر گه مراجعت قیلشیمیز کبرمک اېدی. اولر هم بیزنینگ موجودیتیمیزی قیلمیلر یا که بیز نینگ افغانستانده بارلیگیمیزی، جهاد و انقلابگه حصه قوشگیمیزی اعتراف اېتمیلر.

مقدمه ده سیزلر گه اېسله تیپ اوتگن من که بیزلر شوندهی بیر روحیه اساسیده اوتگن ایکی یوز و اېلیک دوامیده پشتون حاکملر تامانیدن ضربلر

كۆردىك. شۇندەي بىر روھىيە بىلەن بىرىنچى ھايات ۶۷ يىلى مسعود گە مەراجەت قىلىپ بىز ھەم مەھرۇم مەلىت ۋە سېن مەھرۇم مەلىت دىن سەن، كېل قۇلمە قۇل بۇلىپ يېقىندىن ھەمكار بۇلەيلىك. {دېدىك}. كۆرىنىشىچە مسعود مەوافەت قىلدى، ايكىنچى ھاياتنى مسعود جۇنەتەشى بارەسىدە قارار قىلدىن كە، يېتەمىش بىرىنچى يىلگە جۇنەتەدى. يېتەمىش بىرىنچى يىلدە افغانستاندە انقلاب ھەربىي يۇللار ئارقىلىق پىروز بۇلمەس لىگى گە ھەمە ايشانگەن ابدى، بىرلەشكەن مەنلەر تەشكىلاتى ھەم طەرح بېرگەن ابدى، قۇشنى دولتەر ھەم قىلگەن ابدىلەر، مەجەھۇلەر رەھبەرلىرى ھەم قىلگەن بىر بى طرف دولتە تەشكىل اېتىش اوچۇن ئۆز نەمەندەلەرنى تەنەشتىرگەن ابدىلەر. ھەمە ھەم تەنەشتىرگەن ابدى.

شەمال اوچقۇنى

بو يېردە شەمالدىن اوچقۇن كۆرىندى، شەمالدەگى جەنراللەر سىزلىرىنىڭ بو سىياسىي ھەربىرىنگەز بىلەن علاقە باغلىدىلەر. ئۇن اوچ جەنرال نەمە يازىپ، نەمە يازىپ ھەزب وھدەت بىزنى ھەمەيت قىلگەن تەقدىردە بىز ھەكەمەتنى آغدرەمىز، دولتەگە قەرشى عەسەيان كۆترەمىز، دېگەن ابدىلەر. بىرادرلىرىمىز بامەندە بۇندىن كۆرە يەشى ايش ۋە يەشى طەرح قەيەردە دېپ] اھساسات كۆرسەتەدىلەر. تۇختەلمەسەن مەوافەت قىلەيلىك، مەزارنى فەتە قىلىپ كابلەگە بارىلىك. {دېر ابدىلەر}.

بىز واقەئە تەشۋىش قىلەدىك، بىزنىڭ مەردەمىمىز كابلەلەر. كابلە اولەر نىڭ قۇرال اسلەھلەرى يۇق ابدى؛ بىز مەزارنى، بىغلان ۋە سەمەنگەن نى سقۇط بېرسەك، كابلە خەلقىمىز نىڭ قەتل عام بۇلىشىدىن قۇرۇردىك. بو مەسئەلە اوستىدە سەكەز كۇن بىئەلەشەدىك. ايكىنچى مەسئەلە، بىز اېسكى سەنت اساسىدە مسعود بىلەن سۇزلىشىش اوچۇن يەنە پەنجەشەرگە ھايات جۇنەدىك؛ بو اوچۇن كە سېن مەھرۇم بىر مەلىت نەمەندەسى سەن ۋە بىز ھەم مەھرۇ مەلىت دېگەن مەنەدە؛ بىر بىرىمىز گە قۇل بېرەيلىك. دولتە سقۇط قىلەدى.

بیر بیریمیز نینگ حقوقي قېلەلیک؛ اؤن بېش مادهلیک بیر قطعنامه امضالەدیک. قرارلریمیزدن بیرى تورت مینگ کیشى چاریکاردن و آلتى مینگ کیشى میدان شهردن کابلگه یورش قیلیشى حقیده اېدی. چاریکار دن کابلگه بارەدیگن تورت مینگ کیشیدن بیر مینگ نفرى حزب وحدتدن بؤلشى اوستیده کېلیشیلگن اېدی.

بیز اؤز مجبوریتیمیز گه عملگه قیلدیک، تاریخ نینگ بو سنتینى رعایت قیلدیک، اولر گه قول اوزەتدیک؛ اما اولر چاریکار گه کېلگنلریده، قوماندانلر توپلندیلر، جناب مسعود جهادی کېنگش باشلیغى اېتیب تعینلەندی؛ حزب وحدتدن حاجى محمد محقق معاون بؤلدى، و جنرال دوستم هم کېنگش نینگ حربى مسوول اېتیب تعینلەندی. بو کېنگش حکمەتنى قولگه آلیشى کېرمک اېدی.

جناب مسعود نینگ هدفى

جناب مسعود بو بیرده فقط کېنگشنى و اؤزى نینگ رییسلیگىنى رسماً اعلان قیلدى و باشقه عمل قیلەمدى. بوندن تشقري کابلگه کیریش وقتى یېتیب کېلەندى، یوللرنى یاپدى، بیز نى خیر قیلەمسدن اؤزى کابلگه کیردى جناب دوستم کوچلرى میدان شهر بیلن کابل آرمليغیده قالگن اېدی. او میدان شهرى یؤلینى هم یاپدى بیز نینگ کوچلریمیز میدان شهرده بیر هفته آچ قالدیلر. مسعود کابلەگى قورال اسلەهلرنى هزاره قولیگى توشیشیدن و بیر کؤن اؤزى اوچون غم بؤلشیدن تشویشده اېدی. توافقنامه گه عمل قیلینەمدى. حکومەتنى آلیش اوچون {پېشاور رهبرلرى}دن دعوت قیلدى. خوب، بو مسألهدن اؤتەیلیک.

حزب وحدت مسووللرى بامینده ییغیلیب نیمه قیلیشلرى بارەسیده بحثلەشدیلر. بیز نینگ مردمیمیز کابلەلر، بولر گه سلاح بیتکزیلمسه قندەى بؤلرکن. بولر تاریخ دوامیده هم مذهبی و هم نژادى باسیم گه برداش بېرگنلر. حکومەتەگى تورت نفر نمایندەلى هم ایلاندىک تاولندیلر.

اولر تبراق کپلینگلر، مردم اوچون قؤلگه کیریتگن امکانلریمیز قؤلدن کپتیشی ممکنلیگینی ایتردیلر. حرب وحدت بلند مرتبلی مسووللرینی کابلگه جونهتدی. خدانینگ ارادسی سیزلر قورال تاپیب اوزلرینگزنی حمایت قیلشلرینگیزده اېکن. مسعود نینگ ارادسی و قراریکه قرشی سیزلر قوراللندینگیزلر، مېن بو بیرلیک و بیردملیک بیلن سیزنی تبریکلایم.

تورن جنگدن کپین چنان که باشقه بیر کون جناب خلیل ایضاحلیدیلر، بیزنینگ سندیمیز بار و سیز قوراللی کیشی هم بیلهسیزلر. اگر بیزلر گه تحمیل ایتیلگن اوشبو جنگلرده جناب مسعودنینگ قؤلی بارلیگینی آلتیمیش فایز اثباتلهی آلمهسک، قیرق فایزی اوچون انیق سندیمیز بار. «دهوری» مسألهسینی هیچ بیرینگیز اېسدن چیقارمهسیسز که جناب مسعود بو پروغی بیلن قندهارلیکلر بیزگه حمله قیلدیلر.

بو تورن جنگده مسعود فوق العاده رول اوینهگن. میدان شهرده بیزنینگ کوچلریمیز قورشاولگه آلینگن کونلرده آصف دلاور لوی درستیز اېدی. او بیلن اؤرته گه قویلدی، مگر سیزلر حزب اسلامی بیلن جنگده اېمس سیزلرمی؟ بوکون بیزنینگ قوماندانلریمیز قورشاولده قالگن. اولرنی کپلتیر اوچون بیر یا ایکی تیک اوچر بېرینگلر. آصف ولور: نېگه، کپلینگلر بیز خدا دن تیلهیمیز. بیز سیز ملت حمایت قیلش اوچون تعهد قیلگن میز دېدی. اما مسعود نینگ یانیکه بارگنیده، یوق به منفعتیمیزگه اېمس دېدی.

بو دوستلیک حقیقه سیز هم و بیز هم اویلر اېدیک. شهیدلری قالگن تقدیرده اولرنی آلیب کپلش اوچون بیز موثر جونتهمیز، اوروش کپنگهیددی. حزب اسلامی بیزدن خفه بؤلهدی...

بو مسعودنینگ گپلری اېدی، سیزلر، جناب ربانی قدرت نېپهسیگه کپلگنیده باشند کپچیردینگیزلر. بیزنینگ ملتیمیز و مردمیمیز جناب مجدیدیگه بیرته حق گپی اوچون مونچه احساسات کورستهیدیلر. مجددی

اؤز رسمی بیانیه سیده: جنگده، سیاف متجاوز؛ بو مردم مظلوم، ینه هم بولرگه تجاوز قیلهدیلر. دېگن اېدی. انه شو باعث بیزنینگ مردمیمیز و مسوللریمیز اونی احترام قیلهدیلر.

جناب ربانی جمهور رییسلیگی وقتیده حزب وحدت مسوللری، سعی و حرکت قیلیب جدی بیر اخلاص بیلن او کیشی بیلن مذاکره قیلگن اېدیلر. توفقنامه امضالندی. ربانی سیزگه قرشی بؤلگن لر بیز گه هم قرشیلر دېگن اېدی؛ سیزلرنینگ دولته کېنگ پیمانده اشتراکینگیزنی کؤره آلمهدیلر دېگن اېدی. سیزلرنینگ حقینگیز مېن بیلن امضالانگن موافقتنامه دیگن کؤپراق، سیزلر بونی خلققه و رادیولر گه اعلان قیلمنگلر. مېن بو حقنی سیزلر گه بېره من. بو امضا جناب فاضل نینگ قؤلیده موجود.

دولتگه قوشیلدیک، ایران و پاکستانگه سفر قیلدیلر. قؤلریده بیرانته ورق هم یوق اېدی، افتخارلری حزب وحدت نینگ دولتگه قوشیلگنیاېدی. بونینگ بهاسینی پاکستان و ایراندن آلدیلر؛ سفر قیتگنلریده وعده لریگه عمل قیلهدیلر. یرمیگه هم عمل قیلهدیلر. بیز وعده میز اوستیده تورگن خلقیمیز. یازوونی فاش قیلهمیمیز. بار وعده خلافلیک لریگه قرهمی فاش قیلهدیک...

چنداولگه علی(ع) پایگاهسی بؤلگنی اوچون ضربه بېره دیلر

اېندی نېگه اوروش باشلانگنی و نېگه چنداول گه ضربه بېرگنلیک لری اوستیده توختلهمیز. چنداول حزب وحدت نینگ قرارگاهسی میدی؟ آلتی کونلیک اوروش جریانیده چنداول حزب وحدت بیلن علاقهده میدی؟ مهمات بیتکزیب بېریله مېدی؟ آذیق آوق بیتکزیب بېریلهمیدی؟ سلاح بیتکزیلهمیدی؟ نیمه اېدی؟

سیزگه معلوم که چنداول مردمی نینگ حمایتی اوچون اؤتیز- قیرق کیشیلیک بیر قرارگاه باری اېدی. اوروش نینگ بیرینچی کونی علاقهسی

کبسیلیدی... چنداؤل گه نیگه ضربه ببردیلر؟

چنداؤل شوندهی بیر چنداؤل که ۱۳۵۸ ییلی کمونیست بوتون ملکته سایه سالگنیده، بوکون جهاد رهبرلری حسابلنگن بوتون رهبر مملکتی ترک ایتگن ابدیلر. بو مملکته شوندهی وحشت حکمران ابدی که بیر او نینگ شوروی جمهوریتلری اتفاقی آرقهسیده تورگن حکومتگه قرشی قیام قیلیشیگه ایشانمس ابدیلر.

اما جسور چنداؤل، علی نینگ قرارگاهسی ۱۳۵۸ ییلی نینگ بیگیرمه اکیچی کونی قیام قیلیدی. اوشه کونلرده بو رهبر نینگ اوستیگه اولتیریش اوچون بوریدان بؤلک نرسه لری یوق ابدی. چنداؤل قانی طفیلی همه نرسه گه ابگه بولدیلر. اوشبو کونده چنداؤل ده ۱۲۰۰۰ کیشی هلاک ایتیلگنی بارهسیده رادیولر خبر بپردی، تاریخده هم یازیلدی. اوشه کونی چنداؤل قورشاو گه آلیندی. خلق و پرچم اهالی تامانیدن قورالسیزلنتیریلدیلر. ایکی یوزدن آشه راق اسلحه غنیمت آلیندی. کمونستلر چنداؤلگه باستیریپ کیریپ شیعهلر نینگ مذهبی و سیاسی مرکزی سنه لگن صادقیه مسجدینی نشانگه آلدیلر. همه بیرنی قورشاو گه آلگن ابدیلر. بیر هفته دوامیده اهالینی «بینی پوچوقلر» دپ قولگه آلدیلر؛ ب. چنداؤل ابدی؛ بوگون فقط لفظی اوزگرگن. بوگون «قلفک چیات» دبیدیلر. بوگون طعنه ببروچیلر لفظی زمانیلشگن.

چنداؤل گه ضربه ببریشلری نینگ سببی معلوم؛ بو جای علی نینگ مرکزی سنه لهدی. علی نینگ شیعهلری بو یپردن اوز حرکتلرینی باشلهدیلر. کابل نینگ تاریخیده هم علی نینگ پایگاهسی چنداؤلده بؤلگن معلوم. بو جهندن چنداؤل گه ضربه ببردیلر. همه سیچقانلر دپک قاقچیب کپتیب، مملکتگه توختش قیین بؤلگن کونلرده چنداؤل دن اون ایکی مینگ کیشی اولدی و یرملندی. حال که اسلام حکومتی حکومتی مردم گه حرمت کؤرسه نیب انقلابی بیر امتیاز ببریشی عوضیگه چنداؤل گه کمونیستلر کبی توپ و تفنگ بیلن ضربلر ببردیلر. جعفریه مسجدینی

بوزیب تشلهدیلر. مردم تاملر و دیوارلر آستیده قالدی. چونکه بو بیبر
«هزارملر درمسالی» ابدی.

چنداوونی ترک اېتمه‌نگلر

فرق قیلمه‌یدی، تاریخ تکرارلنهدی؛ سیزده فقط بیبر نرسه بار، او هم
بؤلسه علی گه بؤلگن ایشانچینگیز دیر و انه شو عقیده اوچون، بو مملکت
گه مارکسیست کپلسه هم سیزلرنی اورهدی، مسلمانلر کپلسه هم سیزلرنی
اورهدی. سیز علی نینگ پیرولری سیز و اوزلر حیثیتینگیزنی حمایت
قیله‌سیزلر. بو سیزنینگ افتخارینگیز حسابلنهدی. مېن حزب وحدت و
مسووللری تامانیدن چنداوول مجاهدلری نینگ کوچلی قوللرینی اؤپمېن؛
سیز تاریخده؛ شیعه نینگ تاریخیده اونوتيلمه‌سیزلر؛ سیزلر بېش کون
دوامیده کمک آلمسدن شیعه‌نینگ آبرویی و ناموسینی حمایت قیلدینگیزلر.
وکیشینى ایچکری کیریشگه رخصت بېرمه‌دینگیزلر؛ توغری، چنداوول
ویران بؤلدى، مهم اېمس، اما سیز افتخار یرمته‌دینگیزلر؛ ایشانچیم
کامل که قالگن اهالی چنداوونی آباد قیلهدیلهدیلر. چونکه بو بیبر شیعه
افتخاراتی نینگ مرکزی حسابلنهدی. کابله شیعه، شیعه بؤلگن کونیدن
بېری مرکزی چنداوول بؤلگن. هیچ کیم چنداوونی ترک اېتیشی بارمسیده
اؤیله‌مه‌سین. بو سیزنینگ قربان بؤلهدیگن جایینگیز و وعده‌گاهینگیز
دیر. بونی آباد قیلنگیز.

شیعه کابله قیام قیلیب، حماسه یرمته‌کنده هیچ کیم اولرنینگ ایشینی
بجره آلمه‌گن. برچه شکر قیلردی و افتخار قیلر ابدی. اما بوکون
«درمسال» دېب ضربه اورهدیلر. بوکون سیزلرنی هزاره دېب قؤلگه
آسلر میلی؛ اما بو افتخار گه اېگه میز، و خرسند میز.

حیات بارېچه سیزنی حمایه قیلهمیز

آلدين هم سیز گه ایتگن من، خدانی و سیزلرنی گواھلیککه چقیره من.
آلدين هم جنگگه طرفدار اېمس اېدیم و حاضر هم اېمس من؛ و بوندن

کبین هم بؤلهمیمن؛ اما مرمیمنی حمایت قیلایش مبنینگ مجبوریتیم و افتخاریم سنهلهدی. حیاتیتم باریچه سیزلرنی حمایت قیله من دېب وعده بېرگن من. مېن خلقیمنی دفاع قیلیشهگه وعده قیلگن من، حتا بیرته اوق قالگونچه هم اولرنی حمایت قیله من. ایندی هر کیم و یا کیمسه لر کبیلیب مېنی جنگ طلب دېب تبلیغ قیلسلر، قیلسینلر. کیشیدن قورقمهیمن. بو مبنینگ افتخاریم و بو افتخارنی مېنگه سیز بېرگن سیزلر. بیز هم سیز جنگ باشلهمهیمیز دېب وعده بېرگن اېدیک. اما اگر کیشی بیزنینگ حیثیتیمیزنی پایمال قیلماقچی بؤلگنده اوزیمیزنی حمایت اېتمهیمز و جواب بېره میز دېگندیک؛ چنانکه بو آلتی جنگده جواب بېردیک.

خادم و خاییننی بیر بیریدن فرق قیلینگلر

آلدين ایتگنیمدېک، سیزلر سیاسی نقطه‌ی نظر دن آلدینده سیزلر و توشونه سیزلر؛ حال هم سیزلر ایتستهگیم شو که خادم و خاییننی بیربیریدن فرق قیلینگ. سیزلرنی حمایت اېته من دېگنلر دن ایریملری خیانت قیلدیلر. دشمن بیلن کبلیشدیلر، سیزلرنی حمایت هم قیلمه‌دیلر. اېندی هم اولر نینگ سؤزلریگه قول سالمنگلر. خادم و خایینلرینگیزنی فرق قیلینگلر. کیملر سیز گه خدمت قیله‌دی و کیملر خیانت؟

بو مبنینگ افتخاریم و بو افتخار اېنگ بیریک افتخار سنهله‌دی. جهاد مسووللریدن ایریملری کبیتب تسنن برادرلریمیز بیلن اولتیردیلر و اولر گه سیزلر دن هزارلر حقینی سؤرمه‌یمیز دېدیلر. مېن بیلن کبلیشیب آلینگلر، اما مسوولی فلانی (مزاری) بؤلگن حزب وحدت بیلن کبلیشالمه‌یسیزلر. او هزارلر حقینی سؤرمیدی.

حقارینگیزنی معامله قیلمسلیکه تعهد قیلگن من

مېن بو افتخار گه اېگه من و بو افتخار بیلن سیزلر گه تعهد بېرگن من که سیزلر نینگ حقارینگیزنی سؤرمیمن. سیزلر نینگ مذهبی و سیاسی حقارینگیزنی معامله قیلمه‌یمن. خیانت قیلمه‌یمن. حالا هم اوز سؤزلریم

نی قېتره من. و تعهد بېره من. بو اویغاغلیکنی که سیزلرده کوره من، امیدوار بوله من که کبله جکده هم هیچ کیم سیزنی معامله قیلامهیدی و حقارینگیزنی ضایع ایتلامهیدی؛ انشاءالله بو قبیل آدم لر نینگ آلدینی سیزنینگ کوچلی بیلکلرینگیز بیلن آله میز.

سؤنگی اوروشده، ایشانچیم کامل که خبردار اېمس سیزلر، ایتیشیم لازم که جنگ باشلنیشی بیلن بېش کون سیزلرگه ضربه لر بېردیلر؛ یخشی بېله سیزلر که بیز بو جنگنی کېنگه یتیرمه دیک. منتظم روشده همه عزیز قوماندانلریم گه هیأت جونه تیپ اولردن جنگ نینگ آلدینی آلیشلرینی سؤرم دیم؛ مسووللریمیز هم بو بېرده موجودلر. قیزیق گپ بو دیر که بیلشیمچه بو بېرده ایکی یوز و اېلیک بیللیک تاریخ المشده ی.

جناب ربانی نینگ مکتوبی

باشقه بیر مسأله بو که بیز بیلن یانداش بؤلگن، اون تورت ییل بیرگه جهاد قیلگن یا که ۶۷ و ۶۸ ییللری بیز بیلن همکار بؤلگن برادرلر ۵۳- فرقه کوچلری (جنرال دوستم حربیلری) مدافعه وزیرلیگی جنگچیلری بیلن اوروشگنده، جناب ربانی و جناب مسعود بیر هیأتنی جناب حکمتیار آلدیگه جونه تگن ایدی. اولر حکمتیار گه واقعی جنگ اېندی باشلندی، بو بېرده منافق لر ملحدلر بیلیم بیرگه بؤلیب اسلامگه قرشی جنگ قیله دیلر دېگنلر. منافق لر یعنی سیز هزارلر و ملحدلر هم شمال کوچلری. هر حالده حکمتیار دن بو جنگگه اشتراک ایتیشینی سؤرمه دیلر. بو مکتوبنی نورالله عماد حکمتیار گه یازگن. اوشبو مکتوب بیزنینگ قولیمیزده موجود. سیزلرگه ایتیلگن عبارت لر بیلن یازیگن.

خوب مقابله نیمه بؤلدی؟ بو بېرده ایتیشیم کبرهک که نېگه تاریخ عوض بؤلگن؟

جناب حکمتیار جنگگه قوشیلمسلیگینی تأکیدلهیدی. سیزلر هم بی طرف قالینگلر دېیدی. بونده ی بیر تعهدیم هم یوق دېیدی. اما کوتیلمه گنده،

جناب حکمتیار بیسیم آدیگه کپلیب مېن بیلن گپلشدی. و مېندن نیمه قیلیشیمنی سؤردی؟ سیزلرنی حمایت قیلیب جنگگه کیریشگه رخصت بېرەسیرمی؟ دېب سؤردی. مېن یوق دېدیم. بیز جنگ کېنگەیشینی خواھلەمەیمیز دېدیم. بیز تینچلیک هیاتلرینی جۈنەتدیک. آتش کېسین اعلان اېتیلدی؛ سیزلر قۋشیلەنگلر، سیز بو بېردە آخر گچە قضاوت قیلینگلر بولر بیلن ۱۴ بیل یانداشلیک قیلدیک بیزنینگ ایکی یوز و اېلیک بیللیک ایشانچیمیز تۋغری می یا که بولر نینگ قیلگن ایشی؟ بونی هم سیزگه ایتیشیم کېرەک که ۵۳ (فرقه) نینگ کوچلری نینگ بیز گە یاردم بېریشگە هیچ قندە تعهدلری بۆلمەگن. ایکی ساعت آلدین اوچ کیشی واسطەچی صلح قیلش اوچون جناب ربانی تامانیدن کېلگن ابدی. اوچ کون آلدین جناب خلیلی امضاسیدە آتش کېسین اعلامیەسینی قبول قیلگن ابدیک. رادیودە ترقتمەدیلر. بیز بیلەم هیچ بیر تعهدی، پیمانی بۆلمەگن ۵۳ – فرقه کوچلری بیزنی حمایە میز گە کېلدیلر. اولر محروم بیر ملت بۆلگن لیکلریگە هیچ شېهە یوق و بیز هم محروم بیر ملت میز. علاقەلریمیز یخشى. اماشورای نظار اولر نینگ یۆلیدە پیستیرمە گە چیقیب کمیدە ۱۲ نفرینی هلاک اېتدی. اولر، ایکی قرەمە قرشی کوچ اۋرتەسیدە صلح قیلش اوچون واسطەچی رولینی اۋنەشلرینی قبول قیلگن ابدیلر.

بو جسور و قهرمان خلق ایکی ساعت ایچیدە شورای نظار نینگ ۶۶ قرارگاهینی اشغال قیلدیلر؛ و ۷۰۰ نفرینی اسیر آلدیلر. بیز بیلن علاقە گە اۋتیب سیزلر آتش مېسیننی قبول قیلگنسیزلر، بیز نیمە قیلەلیک؟ دېدیلر.

چنداول شکستی نینگ آدینی آلیش

آتش کېسیننی قبول قیلیب رادیودە اعلان اېتیلگنیگە قرەمی، چنداول گە اچینردیک، چنداولنی قورشاوردن آزاد اېتیشلرینی سؤردیم؛ بیز نینگ کوچلریمیز بو تاماندن بارە دیلر دېدیک خوب دېدیلر. دوستیم

بیزنی آلهه باریشدن منع قیلگنیکه قرمی سیز ایتسنگیز، گپیمیز یوق دبدیلر. سیزنینگ کوچلرینگیز نری تاماندن کپلسینلر بیز هم کپلهمیز دبدیلر. افسوس که بیز چنداول محاصره سینی سیندیریب، حزب وحدت و شیعهلر منطقه سی بیلن توتش بیر حدود گه ایلنتیریش اوچون اوز حربیلریمیز گه دستور بپردیک. اوشه کپچه بعضی دوستلریمیز ایشنی بوزیب، بو رجه نینگ عملی ایتیشیکه توسیق بؤلدیلر. اولر کمونیستلر حاکم بؤله دیلر دېگن گپنی دلیل کپلتیردیلر؛ یعنی سیزلر گه یاردم گه کپلگن شمال کوچلری کمونیستلر اېمیش. شمال کوچلری اوروشمه گنده مدافعه وزیرلیگی آتش کپسیننی هرگز قبول قیلمس اېدی. بو برادرلر سورهمشیم ممکن. اگر سیاف حاکم بؤلگنده آسایشته یشر مېدینگزلر؟ شمال کوچلری اوز دینلرینی مردم. انقلابگه ادا قیلدیلر. حال بو که خلق ارا بېتکرمه (رسانه)لر، سیاستچیلر و حتا مجاهدلر نینگ اوزلری افغانستان مسأله سینی حربی یؤل بیلن حل اېتیب بؤلنمسلیگی گه ایشانیب، بی طرف حکومتی قبول قیلگن کونلرده، شمال کوچلری حکومتی آغدردیلر؛ اوندی اولر مارکسیست بؤلدیلر و بیز گه آلتی اوروشنی تحمیل قیلگن جناب سیاف اسلامی بؤلدى.

بیزنینگ مردمیمیزنی حمایت قیلمه گن هر بیر کیمسه خایین

بیز علی نینگ ایزداشلری بؤلنیمیز اوچون علی نینگ یولیدن یورهمیر! علی گه کیک ضربه بېردی؟ علی نی کیم اولدیردی؟ خوارج اېدیلر. پیغمبر عمرو بن عبود جنگیده علی کوریب: «بوتون اسلام بوتون کفر گه تشلندی» دېیدی. علی او بېرده فخرلنمیدى. اما خوارج جنگیده فخرلنمیب: «مېن فساد نینگ کوزینی جامعەدن چیقریب تشله دیم» دېیدی. بو خوارج نینگ فکری، اوته خطرلی، بیزنینگ مردمیمیز بونی توشینیشلری کېرەک. هر کیم که تونده نماز اوقیب اوزینی مقدس کورسه تیب بوندهی اویلب مردم نی حمایت اېتمسه او خایین دیر.

نفاق تشلش خوفي

بوکوک سیز گه ایتنه دیگن ینه بیر مساله بوندن عبارت که دقتلی بؤلینگلر، سیز نینگ بیرلیگینگیزدن قورقه‌دیلر... بوگون بیرلیک و بیردملیکن باشقه نیمرسنگیز یوق. و بو بیرلیک و بیردملیکنی حزبلر رهبرلری وجود گه کپلتیرمه‌گنلر. بیز حزب وحدت اوله‌راق سیز گه اعتراف ایتیشیم کپرمک که آلتی جنگ جریانیده بو بیرلیکنی بیز تأمین قیلیمه‌گنمیز؛ باشقه مسووللر که اصلا راضی اېمس اېدیلر.

سیز گه معلوم که بیرینچی جنگده سیز دفاع قیلدینگیز، اوشبو جنگنی بی معنا دېدیلر. هزاره و شیعه نینگ مشترک دشمنی سیزلر گه ضربه بېرر اېدی. بو بېرده خوفي بیر مساله بار، تأریخیمیزده تکرار بؤلگن و باشقه هم تکرار بؤلشی ممکن. او هم بولسه نفاق نساله‌سی دیر. دشمن سیز بیلان مقابل اجنگ قیلېشگه عاجز. دشمن بار امکانلرینی سیزگه ضربه بېریش اوچون ایشگه ساله‌دی. بوکوک ایکی ریاستنی فعال قیلگن و کته مبلغنی صرقله‌ماقده؛ حزب و حدت و حرکت اسلامی اورتیه‌سیده نفاق تشله‌ماقچی؛ حزب وحدت قوماندانلرینی ساتیب آلیش اوچون پول ساچه‌دیلر، بو اؤته خوفي دسیسه.

قهرمان هزاره خلقی یېتی بیل عبدالرحمن گه قرشی اوروشیب اونگه نامه یازگن اېدیلر: شو قدر نامرد سن که افغانستان جغرافیاسی چېگرملرینی بېلگېلماچی بؤلگینگده، بیر تامانی هزاستان دېمه‌یسن. بیر طرف هند و باشقه بیرنی روسیه دېب یازمسن و باشقه بیر تامان نی هم ایران دېیسن. اولر عبدالرحمن گه قرشی شونده‌ی غیرت، جسارت و غرورگه اېگه خلق اېکنلر. او هم عاجز قالگن اېدی و نهایت حیلّه قیلېب، هزاره نینگ بیر قطار باشلیغلرینی ساتیب آلدی، بیر قطار متعصب سنی عالم‌لر، ۶۰ کیشی آخذلریدن فتوا آلدی.

بوکوک هم سیز نینگ مقاومتینگیز شهامتینگیز برابریده یوز مه اوروش گه عاجزلرلیک قیلگن دشمن فتنه اویوشتیریش آرقلی سیزنی

سیندیرماقچی بوله‌دی. احتیاط بولینگیز. بیرلیگینگیز اسرەش اوچون تعهد بېرینگلر. سیز نینگ آرمەگیزده گروه، قوم، نژاد و نفاق نی تبلیغ قیلەدیگلر نینگ آلدینی آلینگلر.

دولت، بیزنینگ ایستکلریمیز و کپله‌جک کورینیشی

حزب وحدت حل و عقد کپنگشیده نماینده‌لر نفوس اساسیده اشتراک ابتیشی اوستیده تأکیدلر ابدی، تخمیناً ییگیرمه کون بو مسأله اوستیده تارتیشیلگندن سؤنگ اوز تکلیفیمیزی قبول قیلدیرگن حزب وحدت نېگه بو کپنگشنی تحریم قیلدی؟ هر بیرینگیزده بو سوال بار، نېگه؟ بو کپنگش نا مشرع. بو حقه سیزلرگه ایضاح بېریشیم کپرەک. بیرینچی بو که، حل و عقد کپنگشنی نینگ مرکزی کمیسونیده بؤلگن یېتی جهادی تنظیم بیر اعلامیه ترقه‌تیب، کپنگشده حکومت عملگه آشیرگن نا قانونی ایشلرنی فاش اېتدیلر. بو سند بیزنینگ قولیمیزده موجود؛ ربانی و سیاف نماینده‌لریدن بؤلک تنظیملر یازدیلر؛ بونچه تارتیشولردن کپین نېگه بیر تحریم قیلگنیمیز بار مسیده به تفصیل سؤز یوریتە من.

گیلانی نینگ اوییده

ربانی نینگ قیرق بېش کونلیک حاکمیتینی چوزیش باره سیده قرار قبول قیلینیشدن آلدین بیز پیر گیلانی نینگ جاییده مجلس اؤتکزگن اېدیک، بېش حزب مجلسده بار ابدی. حرکت اسلامی، حرکت انقلاب، نجات ملی جبهه‌سی، محاذ ملی و حزب وحدت، البته ینه بیر بار تأکیدلر اوتیشیم کپرەک که حضرت مجددی بیر مرته حقنی حمایت قیلیب چیقیش قیلگنی اوچون حزب وحدت و حزب وحدت خلقی اوکیشینی خاص حرمت قیلەدیلر.

مېنینگ عادیمنی بیلەسیز؛ اؤتگن بیش یا آلتی آی دوامیده مېن بو مجلسلرده کؤپ قتشیمین. کوپ هم قیزیقمەمین. جناب مجددی مېنگه تېلفون قیلیب پیر بیلان مجلسی بارلیگینی ایتدی و بو جلسه گه مېنی هم

دعوت قیلدی. او کیشی گه بؤلگن حرمتین یوزه سیدن باردیم. گیلانی نینگ اوییده کته بیر تشکیلات اېکن. حرکت اسلامی دن تورت- بېش نفر، حرکت انقلابدن ایکی کیشی؛ محاذدن سکیز- توقیز نفر؛ نجاتدن هم شوندهی سکیز – توقیز نفر؛ حزب وحدتن یکه مېن بارگن اېدیم. بو بیرده جناب ربانی نینگ مدتی توگهگنی و حل و عقد گدنگشی تشکیل اېتيلمهگنی اوستیده بحث اېتیلدی قیادی گېنگشیده همه رهبرلر فکرلر اؤرگنیلماغی کبرهک اېدی؛ همه سؤزلشی کبرهک اېدی، مېن گپلمهديم. اول بولر مېن بحث بیر نېچه کیشی ایچیده بؤلېب اؤتیشینی ایتگن اېدیلر؛ ایند بو مجلسده، کؤچیلک ایچیده قنده گپیریش ممکن؟

اولر مېندن آرگینه گپیریشیمنی سؤره ب اوز نظرلریمنی اظهار اېتیشیمنی سؤره دیلر. کؤپ تاکیدلهدیلر. مېن اېسه کېنگش عدالتی تشکیل اېتیشینی بیلدیردیم. قدرت و بیت المال سؤ استعمال اېتيلمسلیگی اوستیده تاکیدلهدیم.

دولت قدرتی و مردم نینگ پولی مردم نینگ قرشیسیگه استعمال اېتيلمسلیگی اوچون ایکی آی یا که قیرق بېش کون حکومتی باشقرگن کیشی حل و عقد کېنگشیده اوزینی نامزد قيلمسلیگی شرط؛ کېنگش عدالتی اؤتکزلیسین دېدیم.

بو ریجانی همه تصدیقلهدی. پیر گیلانی اعتراض بیلدیریب، مېن کولگوسیده نامزد بؤلهمن، بو دوره دن هم مېنی محروم قیلهمن دېدی. مردم نینگ فایدهسیگه بؤلگن نرسه شو، دېدیم. اولر قبول قیلدیلر. اېرته هم قیادی کېنگشی نینگ مجلسی اؤتکزیلردی. قرار قبول قیلش کېنگشی و نظارت عالی کېنگشینی تشکیل اېتدیک. جناب فاضل گه هم شوندهی قرار قبول قیلینگنی نی ایتدیک. خوب دېدی.

ربانی نینگ کوچگه قالیشی اوچون سیاف نینگ سعی و حرکتی
بو بیرینچی مسأله اېدی اما جناب سیاف بیز گه قرشی ربانیدن آله

و عدملری اساسیده قیادی کېنگشیده، زبردستلیک بیلن بو شرط نی پوچگه چیقردی و جناب ربانی نی ۴۵ کون اوچون نامزد قیلدی. بونگه قرمی او بیرده برچه اعضا حل و عقد مېنگشی تشکیل اېتیلمهکن تقدیرده هم ربانی ۴۵ کوندن کپین بیر کون هم حکومتگه قالامسلیگی باره سیده قرار قبول قیلگن اېدیلر. همه بونگه قول قویگن اېدیلر. بو مسأله پیدا بولیشیدن کپین؛ کمیسیېت تشکیل اېتیلدی، نمایندهلر تعیین قیلیندی، لایحه هم قیادی شورا نینگ تصدیقیندن اوتدی.

کته مبلغر صرفلندی

جناب ربانی بو توغریده اؤن ایکی میلیارد و قیرق میلیون اېدی. بو پول مالیه وزیرلیگیدن چیقریلدی. بوندن تشقری مدافعه وزیرلیگی، امنیت و ایچکی ایشلر وزیرلیکلری هم تیلیغ اوچون کته کبلغلرنی صرفله دیلر... متاسفانه یا خوشبختانه بو پوللرنی فلان، آخوند، فلان قوماندان و فلان ولایتگه بېردیلر. آیت الله صادقی ربانی گه: سیزنینگ اختیارینگیزده ایکی خیل پول بار: بیر ولایتلر و وتومنلر اوچون بؤلگن مشروع پول دیرکه، بو پوللرنی همه گه بېردینگزلر اما حزب وحدت منطقهلر و شیعهلر یشهیدینگن حدودلر گه بېرمه دینگلر؛ باشقه بیر مقدار نامشروع پول هم بار که برچه حزب لرگه بېردینگیز اما حزب وحدتگه بېرمه دینگلر؛ دېگن اېدی.

بو بحثلر حل و عقد مجلسیدن آلدین اېدی. بو بیرده خوشبختانه دېیشیم نینگ دلیلی شو که بیز نینگ خلقیمیز تاریخ دوامیده پاک و باشی تیک یشب، هیچ قندهی خیانت، ایچکی و تشقی معامله لرگه تن بېرمه ی کبلگنلر. بو بیرده بو امتحاندن ینه بیر بار مؤفق چیقیدیلر؛ بیزنینگ مردمیمیز ربانی ربانی قیلگن تاریخی خیانتگه شریک بؤلگنلیکلری باره سیده هیچ قندهی سند موجود اېمس؛ کیشی اونینگ پولینی آلمهکن و کیشی اوزینی ساتمهکن؛ خوشبختلی که بیز بوندهی بیر افتخارگه یزاوار میز.

ارزان ساتوچی

ایکی اوچ مرته آلگنلر. البته بو بیرده هم ایکی نکته موجود:
بیرینچی بو که، دولت و او کیشی که اوز نفعی اوچون استفاده قیلشنی
خواهلهیدی، بیزنینگ خلقیمیز گه اوته بی پروا یاندشدی. ایکینچی تامانی،
اؤزینی ساتگن نامرد و ناکس کؤپ ارزان ساتدی. لوگرده اؤتیز کیشی
مجاهدی بؤلمهگن گه جناب ربانی تورت یوز میلیون تۆلهدی اما بیزنینگ
ملت آتیدن پول آلگن کیشی گه سکیز میلیون بپردیلر.
جناب ربانی بیزنینگ مردمیمیز گه کته اهنت قیلدی بی تاماند هم
کؤپ بی عارلیک کورسه تیلدی. اوزینگنی ساتر اېکنسن نېگه قیمت
ساتمه دینگ؟ ارزانگه ساتینگ؟ (آدملر کولگوسی)

حل و عقد کپنگشی

بیز بو جهندن حل و عقد کدنگشینا نا مشرع دېمیمز که، اؤتمیشده داوود
و حفیظ الله امین، ببرک و نجیب هم لویه جرگه لر تشکیل اېتیب اھالینی
کېلتیرگن اېدیلر. اما هیچ بیرى بوندهی کولگولی اېمس اېدی؛ اؤزلری تنله
گن آدملر هم ربانی دن کپلگوسیده اولر حمایت اېتیشی و شیعه مذهبینی
رسمیت گه تنیشلری باره سیده وعده آلگن اېدیلر. بیز حرکت برادرلری
بیلن اؤزارا کپلیشیب آلگن اېدیک. اوشبو کپلیشوو بوندن عبارت اېدی:
بیز هیچ کیم نینگ سیماسیگه عاشق اېمس میز. کپلهجکده اوچ نرسه نی
ایسته میمز.

بیرینچی، مذهبی میزنینگ رسمیتی؛
باشقه بیرى، اؤتمیشده تشکیلاتلر ظالمانه بؤلگن. دولت تشکلاتینی
اؤزگرتیریش؛

اوچینچی، شیعه نی قبول قیلینه دیگن قرارلرگه شریک بؤلشی؛
برادرلریمیز او بیرگه بارگنلر و ربانی هم اولر گه آغزەکی وعده
ببرگن. بیز هم شیعه گروهلریدن بیرى ربانی بیلن کپنگنی گه خرسند

ابدیک. چونکه اولر شیعه مذهبی رسمیلشتیریشی گه امید باغلهکن ابدیک، بو بیزنینگ ایستهگیمیز ابدی، خفه هم اېمس ابدیک. اوشبو گروه اول اشتراک قیلمسلیککه وعده بېرگن ابدی؛ بیز باشقه بیر اییتلافده بؤلېب، مذهب نینگ رسمیتی اوچون فعالیت آلیب باره میز. اولر گه اوز گېلرینی اییتشگه هم رخصت بېرمهکنلر؛ عالملردن بیرى شیعه و سنیلر نماینده بو بېرگه کېلگنلر کېلگوسیده اوز حققرینی خواهلهدیله دېگنی بیلن، شاققین کؤترهدیلر بلند کو اوچیریلدهدی. رادیودن هم تر قتمهیدیلر. بو هم اولر نینگ برادرلریمیز گه بېرگن و عدملری نینگ بیر نمونهسی ابدی.

ربانی نینگ نامشروع رییسلیگی

جناب ربانی قبول قیلینگن قرارلر و اوز امضاسی گه قرشی حکومتی باشقردی. حومتی تاپشیریشی اوچون رهبرلر پلچرخیده بیغیلدیلر. اما تسلیم بېرمهدی. تورت آلیک حکومت دوره سی بیتگنده هم جناب مجددی حکومتی تسلیم بېره من دېگین دې، اما ربانی حکوتی تسلیم بېره من دېگن گېنی تیلگه آلمهکن ابدی؛

حل و عقد کدنگشی تشکیل اېتلگنده، جناب هادی اشتراک اېتگن ابدی، قدرتنی گېنگشگه تسلیم بېر کېبین کېنگش حاکمیتنی باشقه بیراوه یا که سېنگه تسلیم بېرسین تاکیدلهکن. ربانی تیلیدن بوندن سوز چېقمهدی. حتا بیر بېرده جناب مجددینی بی غیرتلیککه و بی شهامتلیککه متهم قیلېب، قؤلیده بؤلگن قدرتنی تسلیم بېردی. اما مېن قدرتنی کیشی گه تسلیم بېرمسلیک شجاعتی و شهامتیکه اېگه من دېگن.

کېنگش تشکیل اېتیب یا که تشکیل اېتلمسلیگیدن قطع نظر ربانی قدرتنی تسلیم بېرمس ابدی. بو کېنگش هم بیر قلابی کېنگش، هیچ قندهی مشروعیتی یوق. بوتون بیتکر مه لر هم نمایشی بیر بیغین بؤلگنی حقیقه معلومات تر قتدیلر؛ حتا قندهاردن و باشقه بېر دلر دن بؤلگن اعتراضچیلر نی هوتلدن تشقریده سقله دیله؛ بنا بیز بو کېنگشنی قلابی کدنگش دېب بېله میز

و و بو ریاستنی هم مشروع ریاست دېب تن آلمهیمیز. بو مسأله جنگ اعلان اېتیش معناسیده اېمس البته؛ بو بیزنینگ فکریمیز و خلقیمیزنینگ حقى دیر. اولر اوز تقدیرینی بېلگیشده حصه دار بؤلشلى کپرەمک اېدی. بو حقنى تېلەیمیز، اما هیچ قچان بو جنگ اعلان قیلش اېمس؛ جنگ قیلەیمیز و جنگ طلب هم اېمس میز و مشروع هم دېب بیلەیمیز؛ بو توغریده اولر بیلن منطق اساسیده گپیره میز. کپلسینلر، قدرتنی برچه تنظیملر نینگ نمایندهسى بؤلگن قیادی کپنگشگه تاپشیرسینلر، شمال نینگ نمایندهسى هم بؤلسین. اؤن کیشیگه تسلیم بېرسینلر. اولر اوز آرهسیدن بیر کیشینی تعیین اېتسین. عدالتی طرزده حل و عقد کپنگشى اؤتکزیلسین، سیلاولرگه زمینه یرمیتلسین که، مردم اوز رهبرینی اؤزی تعیین قیلسین.

بو بیزنینگ گپیمیز، مجلس هم اؤتکزدیک، اؤلتیریپ بحث هم قیلدیک. قطعنامه هم ترقزدیک، رادیوده هم ایتدیک، اما جناب ربانى آلدیندن قدرتنی کیشی گه تسلیم بېرمسلیگی بارهسیده قبول قیلگنی اوچون بوکون اوز حکومتینی تشکیل اېتگن. اوزینی اؤزی جمهور رییس دېب اعلان اېتگن. چېت اېل دولترى رسمیت گه تنیشی هم ممکن. هیچ گپ اېمس.

بیز هیچ کیمسه نینگ عاشقى اېمس میز

بیز هیچ کیم نینگ سیماسیگه عاشق اېمس میز؛ اوز ملتیمیز حقینی سؤرهیمیز. هر کیم بیز گه بو حقنى بېرسه اونینگ قوسینی قیسەمیز. بو اؤتگن یتى آى دوامیده بیزنینگ خیاللر نینگ تېسکریسینی اثباتلر بېردى. بیز اولرنی اؤزیمیزگه یقین دېب بیلردیک. نا توغرى اېکن. بیز گه یقین اېمس اېکنلر، و بولر هم بیزنى صحنهده کوچلى بیر ملت اولمراق تحمل قیلالمهیدیلر. بو بېرده سیز عزیزلرگه ایتەدیگن گپیم شو که، گروهلر بیلن سیاسى مذاکره قیلەمیز؛ اوز حقیمیزنى سؤرهیمیز.

جامعه‌ده اجتماعی عدالت تأمین اېتیلیشینی ایستیمیز. کیم بؤلشیدن قطع نظر انحصارنی رد قیله‌میز.

بو جای افغانستان. سیاسی مخالف گپینی کیشی تحمل قیله‌میدی. اوروشماقچی بؤلهدی؛ چنان که آلدینگی اوروشنی هم او باشلعتگن اېدی. آلدینگی اوروشده هم بیز بیرار ایش قیلمه‌گن اېدیک، فقط بېشته رهبرنی جمعلب، حل و عقد کپنگشی او تکزیلمسینی بیلدیرگن اېدیک، چون که پول لرلر صرفلنگن اېدی، خیات قیلینگن اېدی، ایریم منطقه‌لر بونی رد قیلگن اېدی. او تیش دوری مؤقت حکومت تشکیل اېتیلسین. بېش گروه بو بیرده اوزارا کپلیشگن اېدیلر. اولر جنگنی ملتگه تحمیل قیلدیلر و مدافعه وزیرلیگی آرقلی هم اعلامیه ترقه‌تیب کودتانی خنثی قیلدیک دېگن اېدیلر.

صحنه‌ده توریش

بنا سیز عزیز کوروشچنلر، شجاع، قهرمان و دایم میدانده بؤلگن ملت شی توریشلرینگیرمک، بیز جنگ طرفداری اېمس میز و جنگ طلب هم اېمس میز؛ سیزلرنی تحمل قیلمسدن جنگلرنی باشلب یوباریشلری ممکن. معلوم که یکه اېمس سیزلر؛ آلدینگی بېش جنکده بیزلرنی بیر حزب دېب، یکه بؤلگنیمیزنی توشونگن اېدیلر، حال بېش آلتی گروه بیرلشیب، بو کپنگش عادلانه بؤلمه‌گنی باره‌سیده قول قویدیک. قدرتنی قیادی کپنگشگه تاپشیریشی کپرمک. بو اعلامیه‌نی رادیولر گه هم بېردیک. چونکه بولر حکومت قیلشینی تأکیدله‌دیلر. بو گروهلر بیلان جنگ قیلیشلری هم ممکن. چونکه بونده‌ی بیر احتمال موجود، سزله بکونگه‌چه مردان توختب، اوز حیثیت، آبرو و ناموسلرینگیزنی حمایت قیلدینگیز، کپله جکه هم شی توریشینگیز کپرمک. هیچ قنده‌ی ضمانت یوق. (بیغیلگنلر نینگ تکبیری)

حزب اسلامی شمال کوچلری بیلان کابلگه کیریب کپلگنیده، جناب

رباني جناب فاضل گه تيلفون قيليب، و جناب مسعود ايسه جناب کاظمی گه، بيز وسيز لر بير ميز دېگن ابدیلر؛ کپلینگلر سيزلر واسطه چي بولینگلر، بيز سيز نينگ گپلر ينگيزني قبول قيله ميز. اختيار سيزلر گه. بو مسأله سيز نينگ شوراي نظار بيلن اوروشگلر ينگيزدن کپين ابدی، حزب حدت مردمی نينگ قاني حلی يوللرده قورومه گن ابدی. بو عزيزلر تونده مېن بيلن باغله نيپ رباهنی بونده ی دېدی، دېدیلر. تيلونلر بوزولگن ابدی، عجيب سنت بو که جنگ باشلنگنده تيلفونلر يميز هم ايشله می قالردی. ايرته سی باريپ جناب رباني نينگ امضاسيني آلينگلر دېيم، گرچند او اوز امضاسي گه هم پروا قيلمه يدی. گپيگه که هيچ تورمه يدی. برادرلر يميز اوروشدن اوچ کون او تيشي بيلن، جانلريني خطر گه تشلب بارديلر. جناب رباني اوز مبارک خطي گه: حزب وحدت، افغانستان مشكليني حزب اسلامي، شمال کوچلری و جمعيت بيلن حل ايتيشگه اختياري بار دېي يازگن ابدی. بو خطني مېنگه بېردیلر، همه حزب اسلامي نينگ مليشه لر گه قرشي بولگني و شمال کوچلری بيلن مذاکره قيلمسليگي بارمه سيده تبليغ قيلردیلر. اما حزب اسلامي حزب وحدت واسطه چيلیگيني قبول ايتيشي اعلان قيلدی. جناب رباني بو وعده سيني هم بېدی، قبول قيلمه يدی. (بيغليگلر کولگيسي) بو مملکت وضعيتی.

ينگی سياسي حيات

اگر کپله جکده سيزلر مخالفلر يول بېرمه سنگيزلر، بيرليکلر ينگيزني اسره ب، بيراونينگ گپيگه قولاق سالمه سنگيزلر، علی و حسين نينگ ايزداشلری بوليب قاسنگيزلر، حسين که «حيات و جاد دير» دېگن ابدی؛ هيچ کيم سيز گه شکست بېرالمه يدی. چنان که برادر يميز جناب خليلي ايتگن و بيز هم اونی تکرار له يميز، بوگون سيزلر اوچون ينگي حيات؛ الحمدالله بوکون مجاهدلر ينگيز نينگ کوچلی بيلکلری، صحنه ده توريشينگلر و حادثه لرنی تعقيب ايتيشينگيز طفيلي انشاءالله کپله جکده

ھېچ كىم سىزنى سىياسەت سىنايدىن چىتلىتەلمەيدى. سىزىلر كېلگۈسىدە خاس ئۆرىنگە ئېگە بولەسىزىلر؛ سىزىلر نىنگ ئانت ئىچىگن دىشمىلر ئىنگىز ئىنە بىر ئوروشنى باشلىب يوبار ئىشىنى مېن رد قىلەلمەيمىن. اما شما ئلى (ع) و حسين (ع) ئۆلىنى ئىزلب بو سىناودن كامىاب چىقەسىزىلر. ئۆز سىياسى ئۆلىنگىز و مقەئىنگىزنى ئېگەلەيسىزىلر. ئىشانچىنگىز كامىل بولسىن، ھېچ ھم بىزاوتە بولمىگلر (بىغىلگىلر تىكىرى) و قىتىنگىز ئالدىم، گېلرىم ئوزەيدى، چرچەدىنگىزىلر، قىش كونلىرى. ئىنە بىر بار بو بېردە مسووللر تۆپلىدىلر، زىمت چىكىدىنگىزىلر، سىز ئالى نىنگ ئۆز رەبىرلر ئىنگىز، پىر و پىشوالر ئىنگىز ئلى (ع) گە كۆرسىگن ئاساسات و جوش و خروش كۆرسىگىنىنگىز ئوچون رىمتلر ئىتە مەن. حرب وىدت نىنگ فرەنگى بۆلىمىگە ھم تىشكىرلر بىلدىرە مەن ئوشبو مىلسدە قىتەشەب، شەر و مقالە ئوقىگن سىنگلر گە، ئمىت ئى تەمىن قىلىشە مىنت چىكىن مىادلر ھم تىشكىرلر ئىتە مەن.

و السلام عليكم و رحمة الله و بركاته

وحدت ملی شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ کابل
غربی، جامعة الاسلام مدرسه سیده سوزله گن نطقى
۲۴ دلو ۱۳۷۱

اگر بیز اوزیمیزنى اصلاح قىلسک، خدا بيزگه ياردم کورستهدى
قالَ اللهَ الکريمَ فى قرآنَ واجبِ التعظيمِ:
يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اِنَّ تَنْصُرُوا اللهَ يَنْصُرْكُمْ وَ يُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ^۱.
ای ایمان کپلتیرگنلر! اگر سیزلر الله گه ياردم بپرسنگیز او هم سیزلرگه
ياردم بپرو و قدملرینگیزنى ثابت قیلور.
بویوک نېنگرى بو آیت شریفده، بندملرینی دوعت قیلیب، اگر سیزلرگه
خداگه یاری قیلسنگیزلر، الله سیزلرگه ياردم کورستهدى. دبیدی.
بشریت تاریخی نینگ گواھلیک بپرشچیچه خداوند تبارک و تعالی
بشریت داستانلری نی قصص القرآن شکلیده اوز بندملریگه بیان اپتگن.
اوشبو داستانلرده بیر ملت نینگ سقوطی و پیروزلیگی هر بیر ملت
نینگ اخلاقی مسألهلری و مقاومتی باغلیقلیگی تأکیدلنهدی. اخلاقی فاسد

۱. قرآن کریم. محمد سورھسى. ۷ آیه.

بۇلگن ھەر بىر ملت سقۇت قىلىپ شىكىست كۆردى. انسانى و خدائى اخلاقى بۇلگن ملت پىروزلېگى كفالتلەندى. (عبدالرسول) سىياڧ بېلن اۆتكىزىلگن تۆرت جىڭدە سىز صىحنەدە اېدىنگىز و بو جىڭلرنى اۆزىنگىز قىتىشىدىڭىز. خدا سىز لىرگە ياردەم كۆرسىتى غلبە قىلىدىڭىز. سىياڧنى كابىلەن ھەيدەپ چىقىرىدىڭىز پىغمانگە.

افسوس كە بىزىنىڭ خەلقىمىز اۆرىنىسىز غۇرۇلنىڭ مىدىلار يا كە يېلگە لىرىدە قوراللىرى بۇلگن يېڭىتلىرىمىز فاسد بۇلگن مىدىلار. الله نىڭ اۆزگرمىدىگن سىنتى اساسىدە بىر ملت نىڭ سقۇتى اخلاقى نىڭ فسادى نىتىجەسىدە يۈز بېرىدى. افسوس كە بىزىنىڭ بالەلرىمىز و مىردىمىز فساد دىن تائىرلىنىلار. بو بېرىدە افشار مىسالەسى وجود گە كېلدى، دىشەن كېڭ قىمراولى حەملەلەرنى باشلىدى. قوماندانلار گە نەۋىز قىلگن اېدىلار. پۇل تىرقتىگن اېدىلار. شىكىست كۆردىك. (البىتە). بو مەھم اېمىس، آدم بىر كۈنى جىڭدە شىكىست قىلەدى و باشقە بىر كۈن غلبە قىلەدى. بو آرمەدە ملت نىڭ ارادەسى، بىر ملت نىڭ اۆز تەقدىرىنى بېلگىلىش بارەسىدەكى ارادەسى مەھم. اگەر دىفاع اوچۇن سىز نىڭ ارادەلەرىڭىز مىستەھكەم بۇلسە ايشانچىم كامىل كە الله نىڭ وعدەسى عملى اېتىلەدى. خدا سىز لىرنى ثابت قەم قىلىپ، كەم قىلەدى. خدا نەۋاستە دىلت بىز گە نەسىب اېتىگن بۇلسە، ارادەسىنى يوقاتىگن بۇلسە، تەبەلىك يۈز بېرىدى.

اۆز فرىزىلەرىڭىز و قوراللىلارنى اصلاح قىلىنىڭلار. (بىزىنىڭ مىردىمىز) سىياڧ و مەلەون مەسعود نىڭ قورال اسلەھسى كۆپلىگىدىن و يا ھەم اولارنىڭ ھەربى كۈچلەرى كۆپلىگىدىن شىكىست كۆرمەگەن. بىز اخلاق فسادى و يامان عمللەرىمىزدىن شىكىستلىدىك. بو الله نىڭ سىنتى دىر. كىم كە كىشى نىڭ نەۋسىگە تەجاۋىز قىلسە، اونىڭ تەجاۋىزىگە ھەم تەجاۋىز قىلىنەدى. كىشى نىڭ مالىنى يېسە باشقەلەر تامانىدىن اۆز مالىنىڭ بېلىشىنى كۈتمەگەن كېرەك. بىزىنىڭ بالەلرىمىز فاسد بۇلىپ يامان ايشلار قىلگن اېدىلار. افشاردە يامان عمل قىلىندى. افشاردە يۈز بېرىگەن ۋەسىيەتنى

هیچ بیر شیعه تخمل قیلالمهیدی. ایشیتیشی قیین. بو شیعه و هزاره ابدی، اگر هزارلر آرمسیده بیر ابرکک هم قالسه، بو مسألهنی جبران قیلیشی کبرهک. بولر عین ایشنی دشت برچیده عملگه آشیریشلری بارهسیده قرار قبول قیلگنلر. بو بیردن هم حمله قیلماقچیلر. سیزلر قرار قبول قیلیشلرینگیز کبرهک. بیزنینگ خلقیمیز گه شرعی، اسلامی و انسانی وظیفه حسابلنگن دفاع قیلیشدن بؤلک یؤل قالمگن. بیز اوزیمیزنی اصلاح قیلیب، فسادگه ببریلمهسک و (اگر) باله لریمیزنینگ اؤغیرلب کبلگنلرینی کؤریب خرسندلیک قیامهی ناراحت بؤلسک. خدا نینگ لطفی بیزگه کم بؤلمهیدی بیزنی حمایت قیلهدی. بیز تاریخ نینگ مظلوملری ابدیک، کیشیگه ظلم قیلیشنی خواهلمسیدیک. بیز ظلم نینگ آغیر یوکی آسیدن چیقیشنی کؤزلهگن ابدیک. افسوس که بیر قطار ظلم قیلیندی و شیعهلر اوندن ضرر کوردی.

هزاره ابرکک بولیشی کبرهک

حلی هم کبچ اېمس، مېن اولرنی (متجاوز تاماننی) یخشی آدملر دېماقچی اېمس من. اولر اؤته یامان آدملر حسابلنهدی. هزاره و شیعهنینگ دشمنی دیرلر. هر بیرگه بارسنگیز هزاره سؤرمیدی. هزارهنینگ عیالی سؤرمیدی. بو هزاره مرد بولیشی کبرهک. اؤز حیثیتی و ناموسینی حمایت ایتیشی کبرهک. بو باله لر نینگ آلدینی آلیب اصلاح قیلش ضرور. بیز حزب وحدت نینگ قوراللی کوچلریدن ۸۰۰۰ کیشنی آزیق اوقت بیلن تأمینلیمیز. اگر بیر مینگ کیشی بیزنینگ اختیاریمیزده بؤلسه جنگ قیلشگه مستحکم ارادهسی بؤلسه، ایشانچ بیلدیریب ایتیشیم ممکن که الله نینگ حول و قوتی بیلن بیز بوشکستنی جبران قیلیمیز پغمان نی هم آلهمیز. بو بیر مینگ کیشی مېنینگ اختیاریمده بولیشی شرط. سیز باریب بو باله لر گه خبر بېرینگلر. اصلاح بؤلسملر سلاحرینی آلیب باشقلر گه تاپشیرینگلر. جهاد و دفاع واجب دیر، قری یاشی فرق

قېلمەيدى. اويدە قورالنىڭ بار بۇلىپ ئالېب چىقىنلار، بۇلمسە قۇشنىلارنىڭ زىننەتلىرىنىڭ بىرى بولۇپ، بىزنى بۇ يېرگە كېلىشىمىزنى سىزنىڭ ئۆيىڭىز بىلەن بىرلىكتە بولۇپ، بىزنىڭ بىر كىشىنى قوراللىق قىلىشقا ئۇچۇر بىلەن بىر مىل اسلەھىنى بىزگە يېتىۋېتىپ بېرىمەن. بەزى بىر اويلىرىمىز بىلەن بىر مىل اسلەھى، بەزىلەردە ئۇ بىلەن بىر مىل ايرىملىرىمىز بىلەن بىر مىل اسلەھى بارلىقىنى بىلەنمەن؛ نەمۇنىسى ھەم ئاشۇر اېدى. دىشەن ئاشۇر دىن سىنىق - سىنىق اسلەھى چىقىرىپ، ئالېب كېتتى. نىڭ و نامۇسلىرىنى ھەمىيەت ئېتىشىمىز ئۇچۇر بىلەن نىڭ ئاخىرىمىز گە قۇيمەن. ھازىر ھەم كېچ بۇلمەن. ھەر قانداق زىر نىڭ ئالدىنى ئالسىڭىز فائىدە دېيىدۇ. مىسلىدە جەم بۇلىنلار، بالە لىرىنىڭ زىر رويخۇد ئۆتكۈزىڭلار. سىلارنىڭ لىستىنى ئالسىڭلار. دىفە ئۇچۇر شىلىنىڭلار. بۇندىن بۇلدا چارە قالمەن. بىر قاتار شەخسلەر سىز نىڭ ئارمىسىز تېلىق قىلىپ، بۇلدا جەم قىلمەن دىل جەم قىلمەن، دېيىدۇ. يالغان ايتەدۇ. بىز تۇرت جەم ھەم، جەم ئېلىپ اېدىك! نېگە جەم قىلدۇ؟ ئاتش كېسىننى ھەم قېلىق قىلدۇ، ىنە ھەم جەم قىلدۇ. بۇلدا شىلەننىڭ دىشەننى. شىلەننى يۇق قىلىش ئۇچۇر پۇل سىرلەيدۇ.

سىز لىرىنى ئاشۇر ئېلىپ ايتەن مەن كە بۇ ئايە شىرىفە دە ئاللى نىڭ ياردەمىن مەقسەد ئاللى دىنى نىڭ ياردەمى دىر. بۇز مەگە كېلگەن ئايرىم ھەمىيەت ياردەمگە مەتاج. سىز ئاللىنىڭ دىنى ھەمىيەت قىلىنىڭلار ئاللى سىزنى ھەمىيەت قىلەدۇ. قەملىرىڭىز ئاتە قىلەدۇ.

ئاللى مەن كە ئاگر بىر ھەزارە و بىر شىلە تىرىك قالدۇدىك بۇلسە بۇ نىڭنى، بۇلدا ئاشۇر اوستىگە كېلىتىرگەن (ھالەتنى) قېلىق قىلەلمەيدۇ، مېن بۇ ھەمە كۆپ كېلىمىز ئۆلتىرەلمەيمەن. ئۆزىم ھەم ئېشىتىشنى گە ئاقىمەن يۇق، سىز لىر گە كە ئاللىمەيمەن. بۇ يېردە ئۆلىمەن ھەم مەسئۇلىسى ئارەدە، يا ئاللىبار ھەمىيەت يا ھەم ئاخىرلى ئۆلىمەن. (يېغىلغۇلار تەكىرى)

شرفلى اولیم

ایشانچیم کامل که سیز ذلتبار حیاتگه کؤره شرفلى اولیم گه راضی بؤلەسیزلر. اوزلرینگیزنى حمایت قیلش اوچون قرار قبول قیلگن سیزلر. فاسد بؤلگن بالەلر کیم نینگ بالەسى بؤلشیدن قطع نظر جنگ قیلەمیدیلر. سیزلر آلدینی آلینگلر. مردم نینگ مالی و ناموسیگه تجاوز قیلە دیگنلر نینگ آلدینی آلینگلر، آلمەسنگلر، خدا کؤرستمەسین باشقه تجاوزلر هم یوز بېرمەدی. بو الہی سنت دیر. و اعمەى اطهار(ع) عین مسالەده اوز خطابە لریدە: هر بیر کیشی باشقه بیر او نینگ عیالیکه قرەسە، بو نرسە اونینگ اوزیگه قیتەدی. (مقابل تامان یا باشقه بیر ناکس عین ایشنى اونینگ عیالی و ناموسى حقیگه تکرار قیلەدی).

سیزلر نینگ احساساتینگیز بیز گه امید بېرمەدی. برچی دن کېلگن برادرلر گه ایتدی که، مسجدر گه باریب لست آلسینلر فاش و قرى، بوگون شیعهلر و هزارملر فداکارلیک ایستەدیلر. بیز او تامان و بوتامانگه قربان بؤلدی، ایکی یوز فداکار و داوطلب کیشی بارسک افشار خلقینی نجات بېرمیز. (بیخیلگنلر تکبیری)

افسوس که قوراللى کوچلریمیزده بو غیرت قالەگن. مېن دشمن نینگ فجع قیلیمیشلریدن اذیت چېکەمەیمن. دشمن، دشمن دیر. دشمن دن یامانلیکدن بؤلک نرسە کوتیش ممکن اېمس. بوکون مېنى باشقه بیر سؤراق قیلینەدی. مردمیمیز نینگ بو قدر قوراللى آدملىرى نېگە مونچه بى غیرت بؤلگنلر که ناموسیگه تجاوز قیلینەدی؟ بو مېن اوچون اؤتە آغیر، چیدەشى قیین. (بیخیلگنلر نینگ بیخیسى)

بو یېردن قندهارگچه هزارەدن هەییقردیلر. بوگون قولاغی نینگ توبیدە افشارده اونگە تجاوز قیلینەدی. بو مېنگە قیین، ایشانگیم کېلمەیدی. حیاتیتمەده هزارە نینگ عیالی یاشی و قریسیگه تجاوز قیلنەدی. بو یېردە یوزلب کیشی یاشلر بار. ایستگیم شو که یاش و قرشی همه لرینگیز دفاع

اوچون صحنه‌گه کېلینگلر. بیر زمانلر بیل و کلنگ بیلن روسیه نینگ قیزیل اروسى نینگ آلگن اېدیک. بوگون هیچ نرسه اېمس. اما بونگه فقط اراده و تصمیم کېرمک.

اؤلیب کېتگنیمده اوزیمنى خوشبخت بیلردیم. بو سؤزلرنى ایشیتمسدیم. مېن اوچون جوده قیین. نېگه؟ بوکونگه قدر سیز تاماندن مېن سؤزلر اېدیم. اما بو ذلتنى تحمل قیله آلمهیم. ایتیشى و ایشیتیشى دشوار. افشارده یوز بېرگن وضعیتنى ایشیتیشگه طقتیم یوق. سیزلر علی (ع) نینگ پیرولى بؤلگن لیکلرینگیز گه تعجب قیلهمن. یهودى عیال خلخالنى معاویه لشکرى آلیب قاچکینده علی (ع) هر بیر مسلمان بونى ایشیتیب غمدن اؤلماغى کېرمک دېگن اېدى. سیزلر علی (ع) نینگ ایزداشلىرى بؤلیب، مظلوم افشاردن کېلگنلر بیزگه تجاوز قیلدیلر، اوییمیزدهگى نرسه‌لر آلیب کېتدیلر، فرزندلریمیزنى آلیب کېتدیلر دېگن گېلرینى ایشیتیب قندهى تیریک توره آلمسيزلر. بو شیعه بؤلش نینگ شرطى اېمى و بو هزاره بؤلش نینگ شرطى اېمس.

مېن سیزلر بولرنى ایشیتیب توریشلرینگیز گه هیچ هم ایشانمسدیم. حاضر هم سیزلر گه ایته من، باریب قوراللى آدم‌لرینگیزنى ییغیب کېلتیرینلر. افشار نجاتى اوچون سفربر قیلینه دیگن آدم‌لر آلدیگه اوزیم توشه من. هیچ پروا هم قیلیمهیم. اولسم افتخار قیله من. افشارنى حاضرگى وضعیت قوتقریش بیز اوچون عزت دیر. بیر یاش هزاره بیلکه سیده قورالى کېلیب مېنگه افشاده هزاره و شیعه نینگ ناموسیگه تجاوز قیلینگینى حکایه قیلسه، مېنگه اولیم افضلراق دیر. بونگه چیدهى آلمهیم. اولگنیم یخشى دیر. سیزلر اوچون بیته یؤل قالگن افشارده یوز بېرگن تجاوزنى کؤریب ذلتنى قیله سیزلرمى، اېرته گه سیزنینگ اوستینگیز گه تکرار لئیشى ممکن یا که شرفلى اولیمگه تن بېریب افشارنى نجات بېره سیزلرمى. قرغه و پغماننى قولگه کیرتیش آرقلی افشارنى نجات

بېریش ممکن بولەدى. بیز اېرتە گە ضربە ک. رەمسلیکلرینگیز اوچون باریب چهل دختران تاغینی آلینلر دېگندیک، اما بیر قطار کلتە فهم آدم‌لر قبول قیلەمدیلر. بالە لریمیزنی باریب اوشە تاغنی آیشلریگە تۇسیق بۇلدیلر. بیز گە نامە یازیب بو بېردە جنگ یوز بېرسە بیزنینگ اوستیمیز گە راکت (سکر) یاغدیره‌دیله دېگن گېلرنی یازدیله. او کونی جنگ قیلەمگن اېدینگلر بوکون سکر یاغمە دیمی؟ باریب تلویزیون تاغینی آلینگلر، سیزنینگ حفاظتینگیز اوچون مەم دېگندیم. مانع بۇلردیلر. بو مصیبت افشارده یوز بېردی. اېندی هم تېبەرنەن مسنگلر، دفاع قیلەمسنگلر، سنگر گە بارمسنگلر، مېن سیزلرنی آگاهلنتیریپ ایتە مەن کە بو وها بیلر دشت برچی گە هم حملة قیلەمدیلر. دفاع قیلیشدن بۇلک چاره یوق. حسین (ع) کۆرپە نینگ آستیدە اولیشنی ننگ دېب بیلەدى. سیزلر اونینگ ایزداشلىرى سیزلر. نېمە دېسم اېکن؟ علی (ع) نینگ شیعیسى و هزارلر معاویه دوریده علی (ع) نى سؤكیشگە حاضر بۇلمەگن اېدى. بو بېردە توریب شامگە معاویه علی (ع) نى سوکمسلیگی اوچون شام گە پول جونەتردیله. بوکون قندهی علی (ع) نینگ شیعیسى گە (افغانستانده) بونچە ظلم بۇلەدى؟ اشقەلر نېگە دقت قیلەمدیلر. بو بیز اوچون آغیر وضعیت دیر. مگر بیزنینگ شیعه و هزاره بۇلگنیمیز گە شک قیلەمیلر. عکس حالده شیعه و هزار بو وضعیت گە چیده آلمەیدی.

مېن آرتیقچە سۆزلەمى مەن. بو بېر گە کېلیپ احساسات بیلدیرگنینگیز اوچون یورمگیم ایسیدی. سیز اوزلرینگیزنی حمایه قیلش اوچون قرار قبول قیلگن سیزلر. اما بو قوراللى بالەلرینگیز بوزولگنلر، بو شېردە یوز بېرگن ظلم انه شو مألەدن کېلیپ چیققن. حاضر ایتەمەیم. فایده کېلتیرمەیدی. اما بو خطر برطرف بۇلگن کونی بولرنی شیعه گە قندهی خیانت قیلگنلری و رسوالیکلری باعث شیعه نینگ باشیگە بوکون کېلگنی تۇغریسیدە گېیره مەن.

مېن بوندىن آرتىق وقتىنگىز آلەيمىن. يەنە بىر بار حزب وحدت، قىزار
قبول قىلىش كېنگىشى و نظارت كىنگىشى تامانىدىن تشكرلر ايتەمىن. سىزلردە
اويغاغلىك حسى تولقۇنلەندى. بو احساسنى عملگە آشيشى كېرەك. اسلام
دشمنلرىدىن افشاردە بۇلگن ظلم نىنگ اۋچىنى آلىش ضرور.

والسلام.

ملی وحدت شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ تاجیک برادرلر نمایندهلری بیغینیده قیلگن چیقیشی ۱۳۷۲ قویاش ییلی، کابل

قوملر ارا مناسبتر بیانی و قدرت مناسبتریده اوروش بېلگیاوچیلیگینی
رد ایتیش

... 'ایکینچی؛ بیز نینگ قندهی یارنده شماغیمیز کبرمک ابدی و برادرلر
بیز بیلن قندهی یانده شردیلر؟ دبلیک پاکستانلیکلر و یا سعودیلر ایتگن
بؤلسلر، جناب رابانی و باشقه رهبرلردن بیر ملت بیلن شوندهی
یانده شماغلری لازم میدی، یوق دېکاگی کبرمک ابدی؟
فرق قيلمهیدی، بیر جناب کباب ایتسه، مېن هرگز قبول قيلمهیمن.
بو شکله باشقه بیرى هم کباب، بیز بیران نرسه دېمه دیک. بیر وقت
کبابلر، ایکی آلیک حکومت تشکیل ایتلیدی... جناب مسعود کباب
خیرخانه یقینیده توردی، اگر صبغت الله مجددی رخصت بېرسه کیریب
کبابمن. رخصت بېرمسه کبابمهیمن دېدی. بونی رادیولر ترقتدی؛ بو
جناب صبغت الله نینگ دولتی و بو هم مسعود نینگ دولتی.

۱. اوشبو بیانات نینگ بیرینچی قسمی یازیلماگن.

بیرینچى اوروش

بیز مزاردن، بیزنینگ باله لریمیز ایچکی ایشلر وزیرلیگیده شهید بهردیلر. و ایچکی ایشلر وزیرلیگینی بیزنینگ مزارنینگ باله‌لری قولگه کیریتگن ایدیلر. اگر بیز اوز حقیمیز اوچون اوروشه‌دیگن بولسک، جناب مجدیدینی کیریشک رخصت بېرمه‌ی کیرمه، توخته، دېسک بولسمیدی، بوکونگی اختیاریمیز بولگن کوچ اوکون اختیاریمیزده اېمس اېدی. و بو حکومتدن که بیز نامیمیز اوندە بولمه‌گن، شریک هم اېمس اېدیک – کپین گپیرهمیز دېگن ایدیلر - حمایت قيلمه‌دیک. ایچکی ایشلر وزیرلیگیده بیز تلفات بېرمه‌دیکمی؟ کپین صبغت الله مجددی بیلن مذاکره اوتکزیب، سېنینگ دولتینگه شریک بولهمیز دېدیک. کپلشیدیک، رادیودن اعلان اعلان اېتيلمه‌ی توریب سیاف بیزگه حمله قیلدی. بیرینچی جنگ باشلندی. بیز حق سؤره‌گنده، صبغت الله دن سؤردیک؛ جمهور رییس او اېدی. سیاف که اېمس اېدی بیز اوندن حق سؤره‌سک، بو بیزنینگ ملتیمیزنینگ جرمی اېدی؟

خوب، بو جنگ بیتدی. بونی اعلان قیلدیک؛ اما بیزنینگ صبغت الله بیلن کپلشوشویمیز قچان اعلان اېتیلدی؟ هزاره ملتی، اوزبېک ملتی و تورکمن ملتی شمالدن کپلیب صبغت الله بیلن کپلشگن ایدیلر. بولر افغانستان نینگ یرمی اېمس میلر؟ اوچدن بیر قسمینی تشکیل اېتمه‌یمیلر؟ بو مسأله اوستیده بو یېرده کپلشیلگن اېدی. خیرخانه یانیده کپلیب تورگن جناب مسعود، صبغت الله رخصت بېرگنده کپله‌من، رخصت بېرمسه کپله‌یمن دېر اېدی؛ اوشبو کپلشوشونی نېگه رادیو آرقلی اعلان اېتمه‌دی. جناب مسعود نېگه مانع بولدی؟ او بیزنینگ ملت نینگ فریده میدی؟ و بو بیزنینگ ایسته‌گیمیز اېمس میدی؟ اوزبېک ملتی نینگ طلبی اېمس میدی، تورکمن ملتی نینگ طلبی اېمس میدی؟ بیز افغانستان یرمی دېگنیمیزده، اوزبېک و تورکمن بیلن کپلگن اېدیک. بو (کپلشوو) ملت نینگ ایسته‌گی اېمس میدی، رادیودن اعلان اېتیلیشی لازم اېمس میدی؟

او هم نېچه آليک حکومتده. ينه کباب اولر ايکي يوز و ابليک بيل ظلم قيليب انحصار قيلگنلر دېب قرملهسک. بير آي ايجيده ايکي يوزو ابليک بيل نينگ يوزيني يووديلر.

بو نيمه ابدى که بول قيلمسدينگ. ملت نينگ مالى ابدى. جناب چکرى چمدانى قوليده طياره گه چيقيب توشيشي نينگ فلميني ملتگه کورسته سيزلر. جنبش و حزب وحدت بيلن بولگن کپليشونى راديوده ترقليشي گه مانع ليک قيله سيزلر. کپين اونگه قرشى توريب، اوز موضعلرينى اعلان ايتديلر. او هم احمدزى نينگ تيليدن؟ جناب سياف جنگنى بيزگه تحميل قيلدى. کپين اونينگ تيليده بو کپليشو قانونى بولمه گنى اونينگ تيليدن اعلان ايتيلدى؛ چونکه افغانستان اچکريسيده، کابلده قول قوليلگن. اگر پاکستانده امضا قيلينگن بولسه ابدى، همه نرسه ابدى. همه قانونى بولر ابدى، هم مردمى ابدى، همه نرسه ابدى. چون که کاييله امضا قيلينگن، بو کپليشونى راديودن ترقه تيلمسليگى کپرمک؛ کپين هم قانونى اېمس دبديلر.

ايکينچى اوروش

نورلى حضورينگيز گه عرض قيليشيم کپرمک که، ايکينچى اوروش باشلدى. ايکينچى اوروش؛ جناب ربانى قدرتگه کپيلدى و شو نورالله عمادنى بيز بيلن مذاکره قيليشگه چونمى. بيز تيزده مذاکره اوچون اوز هيأتيميزنى تعيين قيلديک، مذاکره جرياننده ايکينچى اوروشنى باشلديلر؛ ايکينچى اوروشده جناب مسعود اوچ يوز کيشى قندهارليکلر آرقلى سيافت حمايتى بيلن بيز بيلن اوروشدى. بيز يوزيميزگه کپلتيرمى؛ مشترک تاريخ و مشترک محروميت اوچون. مسعود اوروشدى و بو اوروش يوز بېردى. بو بو اوروش آرتيدن قرغهده اوچر مشماقچى بولديلر. قرغهده مجلس اؤتگزدیک. اوروش نينگ ايکينچى کوننده مېن آتش کپسين نينگ اعلاميه سيگنى بير ياقلمه امضالهديم و جناب سياف امضا قيلمهدى.

کېلتیر دېلر مېن قؤل قويدیم. اولتیردیک.

بو جنک دن کېږن بیزنینگ اوچ مینگ کیشی مهاجرلریمیز کابل نینگ آزاد بؤلگنینی اوشیتیب کابلنی کورگنی و قوملرینی زیات قیلگن جونهیدیلر؛ هلمند و قندهار آرملیغیده اوچ مینگ مهاجر تارو مار اېتلهیدیلر. بیز جمهور رییس صفتیده جناب ربانی دن اوشبو مهاجرلرنی قیسی جرم اساسیده هلاک اېتیلگنینی تېکشیریش اوچون حزبلردن بیر هیأت جوته تیش مقصیده ایکی تیک اوچر سورهدیک.

بو کیشی جمهور رییس؟ بو محروم بیر ملتدن دیر. مېن اوزیمگه تيلهیدینگ امتیازنی استاد ربانیکه لازم کوردیم. چونکه بیز مشترک فرهنگ اېگهسی میز، مشترک محرومیت چېککنمیز، کوچسیر ملتیمیز. انه شو معیار اساسیده هیأت تعیین قیلیندی. اما جناب ربانی ایکی تیک اوچرنی بېرمه دی. بوکونگچه هم بیز بو اوچ مینگ نفریمیز قهپیرده، نیمه اوچون قتل اېتیلگنینی بېلمهیمیز. سیز بیلینگ خدا، مردم نینگ اوچ مینگ قوی بیر پېرده یېتدسه، خلق ارا سویهده خبر قیلیمیزی؟ بونی کیم ایتسین؟ مگر بیز انسان اېسمیزمی؟ افغانستادن اېسمیزمی؟ نیمه میز؟ سیزلر آلدینگزده تیارلهگن جوابلرینی کېلتیریب بیزگه ایتسینلر. بو بیت المانی و بو تیک اوچرلرنی جناب ربانی و مسعود قهپیردن قیلگنلر؟ مردمیمیز نینگ قانیدن اېمس می؟ مگر بیز یوک تشیب سالیق تۆلمهگنیمیزمی؟ بیزنینگ قۆلیمیزنینگ یارملری اېمسمی؟ نیمه دی؟

اوچینچی اوروش

اوچینچی اوروش یوز بېردی؛ اوچینچی اوروش حزب اسلامی اوروشی بیلن قۆشیلدی. ینه اوچینچی اوروش بېش کون دوام اېتدی، اما اکیچی کونیده آتش کېسین گه قؤل قویبیدیک. اوچینچی اوروش نینگ اکیچی کونیده، آتش کېسیننی امضالهدیک. حزب اسلامی اوروشی باشلنمهگونگه قدر اوروشنی توخته تیش اوچون جناب مسعود هم کېلمه دی

و باشقه بیراونی هم جونتمه‌دی. حزب اسلامی باشلنیشی بیلن اوروشنی توخته‌تیشیمیز اوچون شمال کوچلری بیلن جنرال مجیدنی جونتدی. مېن اوروش نینگ ایکینجی کونی آتش کپسین گه قول قویگن من؛ حاضر وضعیت خطرلی. اوروش توخته‌دی.

جناب حکمتیار نینگ بو جنگی بیگیرمه بیر کون دوام ابدی. بونی سیزلر گه ایته من. بونی هم سیزلر گه اینیشیم کبرهک. مېن بیر کون شمالی مردمی و تاجیک برادرلر بیلن روبه رو بولیب بو گپلرنی ایتیشنی خواهلریم. حکمتیار اوروشی باشلگن کونلرده جناب ربانی ربانی سکر نینگ شدتین ارگده تورالمس ابدی. تورت کیشی هیأت تعیین قیلدیک، دولنگه هم شریک اېمس ابدیک؛ یعنی بیز دولت گه اعضا اېمس ابدیک. بیز نفر جوننهیب بیز محروم ملتاردن میز. شمال ملی اسلامی جنبشی هم اوزبیک و تورکمنلر نماینده‌سی دیر. بیز بولرنی قدرلیمیز؛ اولر اوز دینلرنی ادا قیلگنلر. بولر اگر شوندهی بیر حرکتی بالمه‌گنلریده، فقط اوزلری بی طرف حکومت ابدیلر و هیچ کیم بویپرده بولمسدی. کپلینگ بیز ایکو تصمیملر گه شریک بولیلک، بیزنی دولنگه شریک قیلینگلر؛ بو بیز نینگ حقیمیز؛ بیز سونینگ یانینگده توریب جنگ قیلشگه تیار میز.

تاجیک برادرلرنی آگاهلنتیریش

مېن سیز شمالی اھالیسی و تاجیک برادرلرنی آگاهلنتیریب ایتهمن که بیز قنچه اوز محرومیتیمیز و مشترک تاریخیمیز شیداسی ابدیک. جناب ربانی... بیز تامانگه جناب مسعود خلیلی جوننهیب: مېن بولرنی اصلا جنبش اولمراق تن آلمیمن؛ مېن و جناب مسعود اخوانی میز. دېگن ابدی.

مېن هیچ قچان شیعه و سنی دېمه‌گن من و بوندن کپین هم دېمه‌یمن؛ چون که شیعه، سنی و بو مسأله لر اویین دیر؛ بو قدرتلر نینگ اویینی. یوق اېسه اوتگن اوچ یوز ییلده هم شو شیعه و سنی شو یپرده بار بولگن،

بیر بیرده یشه‌گن؛ حاضر مردم قدرت نینگ تقسیمیده شیعه و سنی نی اؤرته گه سورهدیلر؟ بولر اویین.

بولرنی مېن ایتمه‌یم؛ اما جناب مسعود اوزینی مېن بیر سنی من دېگن. نېکه دېگنی، نتیجه‌سی نېمه؟ مېن سېن شیعه نی تحمل قیله آلمه‌یم. بیز بو بیرده قالدیک. هزل هم اېمسدی. حاضر مېن دوستم و حزب اسلامی بیلن اورتاق میز. بیر سنگرده میز. اما مېن اؤشه کونی جنگده اشتراک اپتیشنی خواهلر دیم؛ بیز جنگده بی طرفلیگیمیزی اعلان قیلدیک. بیر طرف قالدیش حقیقیز اېدی؛ چونکه ایکی تنظیم اېدی. بیز هیچ بیرى نینگ شریگی اېمس اېدیک. دولت نینگ شریکی اېمس اېدیو بیز بی طرف قالدیک. سیزلر گواه سیزلر. اگر بو جنگ پایان تاپسه هم دخلیمیز یوق، رادیوده نیمه لر دېمه‌دیلر و کپین ا.چرمشذیلر؟ بولر حقیده اوزینگیز قضاوت قیلر سیزلر. و بيله سیز.

تورتینچی اوروش

جنگ تایمینده مردم سید منصور نادری یولیگه چیقیشی اوستیده ۸۰- فرقه بیلن شورای نظار اوروشدی؛ اما اؤشه کونی بېش یوز کیشی بیز نینگ مردمیمیزی هزاره بؤلگنلیکلری اوچون قؤلگه آلدیلر. قیسی جرم اوچون؟

بیز اگر جنبش بیلن اورتاق بؤلسک، شو جنبش تانکلری بیلن سونی کابلگه آلیب کېلگن اېدی. سېن هم دوست سن. اگر هزاره بؤلش جرمیمیز بؤلسه، سید کیان نینگ اوغلینی هم تورتیه هزاره مریدی بار...

بېشینچی اوروش

بېشینچی جنگ بیزگه یوکلندی. خدا گواه مېن بو جنگگه هیچ راضی اېمس اېدیم. شهید میر هاشم بیلن اوتیرگن اېدیم. بو جنگه پایا بېریشی اوچون هر کیم نی احتمال بېرردیک هم او تېلفون قیلردی هم مېن. سیزلر کوردینگیزلر که مدافعه وزیرلیگی تانکلری باریب چنداوونی نیمه قیلگنینی؟

چىنداولدە ئۆتۈز كىشى قوراللى آدمىمىز بار ئېدى. نە حربى قارارگاھىمىز بار ئېدى، نە ھەم حربى مەركىزىمىز بار ئېدى ۋە نە ھەم ئاۋ يېردە بىزنىڭ ھەربىلەر يىغىلىشىدىكى مەھل بار ئېدى؛ يىگىرمە، ئۆتۈز كىشى قوراللى شەخسلەر مەردەم نىڭ ھەققىنى ئاۋچۇن ئاۋ يېردە تۇرۇدىلەر. تەنكەر بىلەن بارىپ دىكانلارنى ھەم ۋىران قىلدۇلەر، چىنداول ۱۳۵۸ يىلى نىڭ ۲۲ سەرئانىدە ئۇن ئاۋىكى مەنەڭ كىشى شەھىد بېرىگەن ئېدى.

بىزنىڭ مەلت بۇنىگە چىزەي ئالەمىدى. سىزىلەر ھەم جەناب مەسعوددەن سۇرەنكەر. نېگە بۇ ئاۋىشنى قىلدۇنىڭ؟ ئۆتۈز كىشىنى قۇلگە ئالدىنى دېيىپ؟ ھىيأت بارگۇنىگە قەدر چىنداول كۈچلەردە ئېدىلەر. ئاۋ تەنكەر ۱۳۵۸ يىلى «ھەزارلەر دەرەسالى» دېيىپ ۋىران قىلگەن مەسجەتنى بۇلەر ھەم نەشانگە ئالدىلەر. ئېندى ھەمەسىنى ئاچرىدەڭلەر ۋە تەشقىرىدەن كېلگەنلەر بۇنىگە تەشلەيمىز. ئانصاف بارمى ئۆزى؟ نېگە بىز ناھەل مەزە دېيىپ ئۆزىمىزنى تەنقىد ئېتمەيمىز. ھەمەسىنى ئاۋرەڭلەر قىلدۇ دېيىش ئۆزىگە ئۆزىمىز بى ھەققىنى مەزە دېيىپ. ئاچرىدەڭلەر شۇندەيمى. يۇق بۇندەي ھەم ئېمەس.

مەسعود نىڭ سۆكىنچى

بۇ بىر مەسئۇلە. يەنە بۇ جەڭدە، جەناب ھاجى (ئەرفانى) بۇ يېردە بارلەر؛ ئاۋرۇش نىڭ ئاۋىكىنچى كۈنىدە بىز ئاتش كېسىنى ئاممەلىدىك، رادىئودە تەرقەتەلمەدى؛ ئۆزىگە پەشتۇ تەلپىدە بىر ئاممە ھەم رادىئو نىڭ پەشتۇ بۇلىمى ۋە ھەم تەلپىزىيۇن نىڭ پەشتۇ بۇلىمىدە تەرقەتەتەلدى؛ باشقىلەر ئاۋىكى سۆكىنچى. ئاتش كېسىن ئاممەسى تەرقەتەلمەدى، بىزگە قەرشى بىز ئەسلىنچى، ئاۋغرى، ئاۋباش دېيىلگەن ئاممە تەرقەتەتەلدى؛ بەزىلەر ئاۋىدىلەر، نېگە بۇندەتەلدى؟ بىز ئاتش كېسىنگە قۇل قۇيگەن ئاۋدىك. نېگە تەرقەتەلدىلەر؟ مەزە ھاشىم ئاۋ يېردەن كېلگەن ئېدى. مەن مانە بۇلەيم دېدى. خۇب، سەن مانە بۇلگەن بۇلەنگە نېگە ئاۋرەتەلەر رادىئونىڭ پەشتۇ بۇلىمىدە تەرقەتەتەلدى. كېچە فارىسى بۇلىمگە ھەم بېرىلدى. ئاۋرەتەسى تەرقەتەلمەسەن ئېدى.

جناب مسعود مېن فلانلرنی سؤکه آلهمن دېگن گېپنی باشقه لر گه بیلدیریش اوچون بو ایشنی قیلدی. یخشی اېشیتینگلر، اوچو کوندن کپین جناب حاجی عرفانینی اولرنینگ یانینگه جؤنه تدیک؛ جناب خلیلی مېن باشقه بارمهیمن دېدی. جناب عرفی داکتر عبدالرحمن بیلن (بو کېچه) آتش کپسین اعلامیه سی نشر اېتلیشی باره سیده قرار قبول قیلگلر. ینه کېچه ترقه تیلمه دی؛ تور تینچی کونی جناب ربانی فوزی، خان آقا و ایشخانه سی نینگ مسوولی مصلحنی جونه تدی. اوچ نفر نی اوسطه چی بؤلشگه جؤنتگن اېدی. بولر کېلدی. بیز جنگ قیلمه گن دېدیک. ۸۰- فرقه جنگ قیلدی که جنگ بو بېرلرگچه کېنگه یگن دېدیک. مېن اوروش نینگ ایکینچی کونی آتش کپسین اعلامیه سینی امضاله گن اېدیم؛ اېندی نیمه دېسنگلر اختیار سیزده؛ بیزنین کوچلریمیز آرده حایل بؤلسین دېدیلر. فوزی، خان آقا و مصلح بو بېردن جؤنب کېتدیلر. کوندوز ساعت اؤن بیر اېدی. ساعت اوچده تېلفون قیلدیلر؛ اؤشه کونی جناب عرفانی و بولر ساعت تورتگچه دفترده اېدیلر؛ چون داکتر عبدالرحمن کېلشگه وعده بېرگن اېدی؛ آتش کپسین عملی اېتیلمه گم تقدیرده ایکی تاماندن یوز یوز کیشی آلیب سنگرلر گه باریب اوروشنی توختماقچی اېدیلر. ساعت تورتگچه کوتیب اؤتیردیلر، داکتر عبدالرحمن دن درک بؤلمه دی. سؤنگره فوزی تېلفون قیلیب، جناب ربانی آتش کپسین نی قبول قیلگن، بیزنینگ کوچلریمیز حایل بؤلدیلر، دېدی. سیزلر تیامیسیزلر؟ دېدی. تیار میز دېدیم. اختیارلی بیز کیشیلرینگیز هم بؤلسین، کوچلرینی آلیب کولسک، بیز ایتگن بېرلرده اولرنی جالشتیریشی کېرەک، دېدی. کیشی قرشیلیک بیلدیرمسلیگی کېرەک، دېدی. یخشی، دېدیم. جناب خلیلی بو بېرده تیارو کوتیب تورگن، سیز بیلن حرکت قیلشنگیز بیلن بو هم حرکت قیلمه دی.

شورای نظار پيستمهسى

ساعت تورت يا بيش ابدى كه تيلفون كېلدى، بيز نينگ كوچلر يميز هوا قونلغەسىدن مكرور يان سري جونب كېتەياتكندە شورای نظار پيستمهسىگە دوچ كېلدى؛ آتیشدېك، بيز باشقە صلح اوچون واسطەچى اېمس مېز. بيز اوروشدە مېز.

اولر جنگ قىليب صحت عامە چاررەهە سىگچە پستەلرنى آلدېلر. بو كېچە بيز بوندن اوچ كون آلدېن قۇيگن آتش كېسېن اعلاميەسى راديو آرقلى تر قەتەلدى؛ چندانولده شونچە مسألەلر يوز بېرگن ابدى. بيز نينگ خلقيميز بو جنگگە راضى اېمس اېدېلر. بيز جنگگە آتيلە ديگن اؤقلىرى شادلىك قىليب هوا گە آتدېلر. مېن بوندن راضى اېمس اېدېم. نېگە؟

فقط رادىودن شورای نظار بيلان حزب وحدت آرەسىدە آتش كېسېن اعلاميەسى (امضالانگى) حقيدە رادىودن اعلان اېتيلگن ابدى. سيز بونگە دقت قىلېنگ، بيز نينگ مردمميز قنچە اوز تارىخى علاقەلرى اوستيگە تآكيدلەيدېلر، اؤيلەيدېلر و قنچە نا راحتلر.

اگر بيز كېلديك. جنگ طلب بۇلسك ابدى؛ اگر بيز كېلېب بو مسألەنى آياق آستى قىلگندە اېديك. جنبش او تامانندە ايكي ساعت دواميدە جناب مسعود نينگ آلتيمش تورت قرارگاهسېنى قوراللىرىنى آلدى؛ بيز بېش كوندن بېرى جنگ قىلردېك، بو تاماندن بيز آلغە بارگنيمېزدە، منطقەنى بوتون آلردېك. اما بيز نينگ خلقيميز بو اعلاميە رادىودن تر قەلېشى بيلان شادىانە اؤقلىر آتدېلر و ايكي ساعت هم اؤق آتدېلر. راکت آتدېلر. بو مردمميز نينگ احساسى ابدى. سيز لرگە عرض قىلېشىم كېرەك كه، جنگلر باشلانگندن بېرى كميدە اوچ يوز نفر يميز پنجشېردە، پنجشېر نينگ سموچلر يده تور مەدلر. جنگدە آتش كېسېن قىلديك، مېن بولرنى سيزلردن و تاجيک قوميدن كور مەيمەن. مېن بولرنى مسعوددن كور مەمن. مېن و مېنينگ ملتيم بو مسألەدن اوتالمەيميز. سيزلردن كور مەيمەن. حليکچە هم اعلان قىلمەگن – آتش كېسېننى ايتەمن. يېتى يوز نفر يميز

بیرینچی و ایکینجی جنگدن حلیگچه سیاف نینگ قۇلیدملر که مسعود نینگ اتفاقچیسى حسابلنەدی. و اوچ یوز نقریمیز هم پنجشیردەلر.

سیاسی گپیمیزنی اوزیمیز ایتەمیز

خوب حل و عقد مجلسی کەلدى. دنیا بیزنینگ بیر آقیم بۇلگنیمیزنی بیلەدی. حزب نینگ وجود کەلش فلسفەسى اونینگ سیاسیتیکە باغلیق بیر مسألە. شکلنیش فلسفەسى سیاست قیلش اوچون دیر. سیاستنی بیر حزبدن آلسنگیز اونینگ فلسفەسى قالمەیدی. بیز انه شو معیارلر اساسیدە حل و عقد کەنگشیکە قرشیلیک بیلدیردیک. اعلان هم قیلدیک. عطنامە هم امضالەدیک. رادیولر گە هم ایتدیک. بیز نینگ قرشیلیک بیلدیرگنیمیز گناه مېدی که جناب مسعود بیزگە قرى جنگ باشلەدی؟ دنیانینگ قەبیریدە بار؟ دنیادە مخالف حزبلر کم اېمس؛ دولتگە مخالفلر. اوز گپلرینی هم ایتەدیلر. بیز جنگ قیلملقچی بۇلسک، جنگیمیز نینگ جایى مسعود بیزگە قرشى جنگ باشلەگن ییری اېدی. چندانولگە ضربه بېرگن اېدیلر. ۵۳ فرقه کوچلری هم جنگدە قەتئشگن اېدی. او یېردە جنگ قیلشیمیز کېرەک اېدی که قیلەدیک. سیاسی گپلریمیزنی ایتەمیز.

خوب، بو یېردە جنگ یوز بېردی. جناب مسعود بو جنگدە پلان توزدی. سنگرلریمیزنی ساتیب آلدی، پول ترقەتدی؛ اییریپ اییریپ تشلەدی حزب وحدت نینگ مزارى قناتى جنگ طلب دېدیلر؛ باشقە لر بیز بیلن دېدیلر. رادیودە تینگلردینگیز. اعلامیە هم ترقەتدیلر. علوم اجتماعى نی کەلیپ اشغال قیلگنلر، بو مېن اوچون آغیرلیک قیلەیدی. جنگدە. یېتی جنگدە بیز سیافنی شەردن هەیدەب چیقردیک و پەغمان قوودیک. اېندی بو افشار گە کەلگن. مېن پل سوختەدە تورمەن. بو مېن اوچون قیین اېمس. جنگ قیلەدیگن کیشی اونینگ عاقبتلرینی هم قبول قیلەدی. افشار خلقی نیمە قیلگن اېدی که سیاف مسعود او یېرگە باستیریپ باردیلر، حتا اولر بیلە ایشلەگنلر نینگ اویلرینی هم اؤتگە یاندیریپ، تالان

تاراج قیلدیلر. بونی نیمه دبیدیلر؟ بیران حربی سنگرنی آلگن بولسنگن. قولینگ آغریمه سین.

نېگه افشارنی اؤتگه یاقدیلر؟

افشار خلقی اوچ گروه ابدی، وحدت و حرکت طرفدارلری و بی طرفلر. بیر کیشینی افشارده هزاره و شیعه بؤلگنی اوچون امان بېردیلر می؟ نېگه؟ اؤز یگه مدافعه وزیر ی دېب آت بېرگن. مېن که مخالف بیر گروه من، دولتگه مخالف من. جنگ قیلگن من، هیچ قچان اؤز قوماندانلریم بوتونله می مېنینگ امرینگن چیقمهیدی دېگن ادعانی قیلامه یمن. بیز نینگ قوماندانلریمیز ظلم قیلمه یدیلر. اما بونینگ آتی مدافعه وزیرلیگی دیر، حلیگچه اؤزینی قانونی دولت دېب بیلهدی. مردم تامانیدن سهیلنگن. نېگه افشارنی اؤتگه یاندیردی؟

بیز مسعود عملینی سیزگه تونکه مهیمیز. مېنینگ کوچیمنن تشقری. مېن برچه کوچلریم و حربیلریمگه حاکم ایمس من. مېن مسعود جنگلرینی تاجیککه و سیاف قیلگن جنگلرینی افغان (پشتون) گه تونکه مهیم؛ اما بیر کون تاجیک برادرلریمیزدن تورت نفر آقسالانی تاپیب، اؤز رسالتیمنی ادا قیلماقچی ایدیم. بیز کېته میز و بو مردم قالهدی. کېلگوسی اولاد بیزگه نېگه بوندهی قیلدینگلر دېمه سین؛ نېگه لعنت دېسینلر. چنانچه که اؤتمیشده قیلهمیزو اؤتمیشده بیز ایتیه میز.

مسعود نینگ ملت پرورلیگی یا افشارده قیلگن جنایتی

مېن مسعود نماینده سیگه ایتگن ایدیم که، جناب مسعود، مېن کته لریمیز و آقسقاللریمیزنی بچه سقاء نی حمایت قیلمه گنلری اوچون ملامت قیلردیم. کوته بینلیک قیلدینگلر دېردیم. بوکون توشوندیم که اولر خطا قیلمه گن اېکنلر. چون که او هم اؤز دوری نینگ تاغدن توشگن سوادسیز آدمی بؤلگن. سېن که تحصیل آلگن شخص سن، سېن اؤن تورت بیل کورمش اؤرگنگن سن. سېن که حاضر مردم سیله گن مدافعه وزیرلیگی مقامیده

سن، نېگه مردم بیلن بونده یانده شه سن؟ بیر ضرب المثل بار: خوراز نینگ دمیگه ایشانه می یا ابو الفضل نینگ آنتیگه؛ دبیدیلر. بیر خورازنی او غیرله گن کیشی هورازنی او غیرله گنیم یوق دېب، هر لحظه ابو الفضل گه آنت اېچیر اېکن. خوراز نینگ دمی کورینیب تورگن اېکن. مقابل تامان، خوراز نینگ دمینی قبول قیلیم می یا ابو الفضل قسمینی دېگن اېکن. مسعود نینگ ملت دوستلیگیگه باقسه می مېکن که هر کون مزاری قناتیگه ضربه بېرم دی، یا که افشار نینگ جنایتیگه باقسه می؟ روسلر اون تورتن ییل دوامیده عیال یوزی نینگ تېریسینی سؤبیرمه گنلر. عیال نینگ باشینی کېسمه گنلر؟ ۸ یاشر باله نی هلاک اېتمه گنلر؛ بو یویوک مجاهد اون تورتن ییللیک خدمتگار بوایشنی قیلدی.

مېن بونی سیزدن کورمه یمن. روزه نینگ باشیدن بېری؛ هیأت کېلگنیدن بوکونگ گچه؛ جناب مسعود اوز رادیو سیده آتش کېسینی بیر یاقلمه قبول قیلگنیمیز دېب اعلان اېتگن. سیز بو باره ده مسعود راست ایتهمی یا بیز، تورتن نفرلرینگیز کېلیب تاغ نینگ بو تامانیگه اوتیرینگلر. کورمسیزلر که بیز نینگ بی دفاع خلقیمیز هر کونی کارته سه و کارته چهار سرکلریده تورتن بېش نفر شهید بېرمه دیلرمی یا یوق؟

نېگه دشت برچینی اورمه دیلر؟

بیز حلیگچه آتش کېسینی قبول قیلدی دېب اعلان اېتمه دیک. بوتون دنیا هم بیز گه قرشی تبلیغ قیلدی که نا رسمی قولیمیز بېتیشمه دیو قنده ی بېتیشمه دی؟ بولر که هر کېچه بیز آتش کېسینی قبول قیلدی دېب اعلان اېته یلر. نېگه (بیزنی) اورمه دیلر؟ بیزدن اؤتیب کېتهدی. بیزنینگ سکریمیز تاغدن اؤتیب کارته پروان و خیرخانه گه باریب توشهدی؛ اولر نېگه اته یلب دشت برچینی نشانگه آله دیلر؟ بیز نینگ مدافعه سنگرلریمیز که پوهنتون، زراعت و سیلوده دیر. نېگه بولر قصدلب دشت برچینی اورمه دیلر؟

بیر مرته شونی جناب مسعوددن سؤرمگیزلر. یازیب آلینگلر. نېگه؟ اؤن اوچ اؤن سکیز چلچله نی چمتله دشتیده قوریب دشت برچی گه قرمه عیار قیلگنلر. اگر بیز یالغان ایتسک سیز باریب کورینگلر. اگر اولر راست ایتسeler و اختیارلرینی سیزلرگه بېرگن بولسeler، نېگه کوچلرنی چمتله گه بیغکنلر؟ بو آغیر قوراللرنی نېگه او بیرگه آلیب بارکنلر؟ راست ایتسيزلر که صلح ایسته دیلر و راست ایتسيزلر که جنگ قیلمهیدیلر و خوب، بولر نیمه اوچون دیر؟ اما دفاع قیلش بیزلر اوچون هم انسانی هم اسلامی و هم ملی وظیفه دیر. حاضرگی سیزلر گه ایتهدیگن بو مسأله لرنی مردم گه هم ایته آلهمیز. بیزلر نینگ جنگلرده دفاعدن بؤلک ایش قیلمهکنیمیزنی خدا هم بیلهدی؛ بیرار گروپنی تصمیم آلیب بیر بیرگه جونتلهگنیمیز. اما جنگ باشلنسه دفاع قیلیمیز.

تاجیک و پشتون ملیتار بیلن برادر میز

حاضرگی کونده دروازه لاهوری، فروشگاه بزرگ افغان و چنداولده دولت بار. خلق تامانیدن سیلنگن دولت. نېگه مردم نینگ دکانلرینی بؤشهتیب آلیب کپتهدیلر؟ تیناوکون چنداولگه نېگه کپلگن ابدیلر؟ مردم نینگ دکانلرینی بؤشهتیب آلیب کپتماقچی بؤلگنلر. اوروش بؤلدی اوچ کیشی اؤلدی.

اگر سیزلر برادرلر مال و ناموسینگیزنی حمایت قیلمه پسنگلر بو باشقه مسأله. نېگه؟ اېندی سیزلر قندهی تصور قیلهسيزلر، بیز استقبال قیله میز. (بیغیلگنلر تکبیری) بونی سیزدن یشیرمهیمن. بو مسأله ده قنچه ایشلهدیک. حلی هم دشمن اؤلهراق انکار قیلهدیلر. هیچ وقت سیزلر گه مېن مسعود بیلن برادر بؤله من دېب وعده بېرمهیمن یا مسعود گه قؤل اوزمتمس؛ اما تاجیم ملیتی بیلن برادر من. پشتون ملیتی بیلن برادر من. سیزلر ملیت لر اورتھسیده برادرلیکنی مستحکملش اوچون قندهی ایش قیله من دېسنگیز لر بیز استقبال قیلهمیز.

تاشدن ھەم قىتقراق اپكەنمىز

اگر سىز لار كابلدە بىز نىنگ مەردىمىز نىنگ تارىخىنى اوقىسنىگىز، انصاف كۆزى بىلەن ورقلەپ اچىپ كۆرسىنىگىز، بىزنى تاشدن قىتقراق بۆلگىنىمىز گە گواه بۆلەسىز كە كابلدە برداش بىرگەنمىز. بىزنىڭ خەلقىمىز ھەر كۈنى بازارگە يارمەدىلەر. سىز بارىپ ايكى ساھتە بىر يېردە تورىنگ. اقشان نىنگ يىقىنلىرىدە، كۆرسىز لار كە يۈز و يا يۈز و ايللىك نەفەر مەردىمىز نى حيوانات باغى و پل آرتلەدە قۇلگە آلەدىلەر. نېگە؟ سىلاحسى بار. اوروش اوچون شەرگە كېلگەن؛ نېمە اوچون كېلگەن؟

ياز دە قەرە باغدە بىر يۈز ايللىك مۇتر شىمالى اھالىسىنى تۇختەدىلەر. ھېچ كىم اولرنى يوقلەمدى. قىسى گناھى اوچون؟ نېگە؟

ايشانەن شۇنچە كە ھزارە خەلق بو تارىخى نزاكتەر و سىنلرنى رعايت قىلگەن، سىز برادرلەر قىلمەگەنسىز لار. ھازىر ھەم فەكرىنى قىلمەيسىز لار. توشوندىنىگىزمى؟ يەنى اوچ مىنگ كىشى خەلقىمىز قۇيدېك قىرمان قىلىندىلەر، كىشى سۆرمەدى. بىر يۈز و ايللىك مۇتر ھزارە و اۈزبەكى شىمالىدە قەيتىرىدىلەر، كابلگە كېلىشكە قۇيمەدىلەر. (نېمە بۆلگەن اېمىش) فلان قوماندان فلان جايدە يۇقالگەن اېمىش. مگر بىزنى اۋلدىرمەدىلەرمى؟ مگر بىز اسىر بېرمەگەنمىز مى كە بىراو بارىپ شىمالى نىنگ يۇلىنى تۇسسە؟ بىز پلخەمىدە قۇلگە آلالمىسېدىك؟ بىز مزاردە اوشلەي آلەمىسېدىك؟ بىز تاجىكلرنى بامياندە قۇلگە آلالمىسېدىك؟ بىز قىلمەدىك و قىلمەيمىز. بىز مەسعود، رەبەنى و سىف نىنگ قىلمىشلىرىنى ملتەرىگە تۇنكە مەيمىز؛ سىز لار ھەم شۇندەي قىلىنكلەر.

مظالم نىنگ آلدىنى آلىنكلەر

بىز سىز نىنگ بو يېرگە كېلگەننىگىزنى خوش قىشلىمىز؛ قىسى يۇل بىلەن بۆلمەسىن بو مظالم نىنگ آلدىنى آلىنكلەر. آلىنكلەر؛ بىز نىنگ گېپىمىز يۇق، مۇنتەھە مۇئەلە بو كە طەرسىزلىك بىلەن قىساقۇت قىلىنكلەر. ھىيات ھەم

او طرفدە، خار جىدن كېلەدىگنلار ھەم او تامانگە كېلەدى. بو بىر گە كېلىپ بىر مەركەز آچىنگلار؛ بىز سىزنى قۇرىيمىز. بىر مەرتە كۆرىنگلار كە قىسى وضعىتدە مىز؟ (يىغىلىگنلار تەكبىرى)

برجى اوزاقدە جايلىشىگىنى اوچون قىتئەمەگن. افشار، كارتەھى سىخى، دىھمەزنگ شەركەت قىلگن؛ جىبەھ نىنگ بىرىنچى چىزىغىدە بۇلگن؛ دىشت برجى شەركەت قىلمەگن. برادرلار شو آندە مېنگە خىر بېرىدىلار. دىشت برچىدە بىر مېنگ يۇلاوچى...

اگر افشاردە مەزارى قىتئە بۇلسە، دىشت برچىدە نىمە؟

نېگە آدم جۇنەتىپ ھەر يېردىن نەمەندە تىلەتە سەن؟ بىز كېجەگىمىز بارە سىدە اوز مەردىمىز بىلەن سۆزلىشە فرىستىنى تاپالمەگەن اېدىم. بىز مەردىمىز نېگە بىز مەقابىل بۇلىپ قالدىك دېگەن سۇراق بىلەن روبە رو مىز؟ بونى مېن او خەلقىمگە اىضاح بېرىشگە مەجبور اېدىم. سىز بىلەن ھەم اوچەرمەشەشنى ايتەردىم. ياش اولەلەرىنگىز و آقساقاللارنىڭ بىلەن؛ سىز نىنگ بو ايشىنىڭ خىرىلى بۇلدى. قىسى يۇل بىلەن نىمە قىلەلەسىزلىر و ھەر قەندە يۇل تاپەلەسىزلىر بىز نىنگ ايشىمىز يۇق. بىز ھازىردە اق اعلان قىلەمىز كە بىز جەنگ قىلەمىز. (اھالى تەكبىرى)

اوروش بېلگىلاوچى اېمەس

بونى سىز گە ايتىشىم كېرەك كە اوروشدە ھېچ قەچان امكانىتلار ھەر بېلگىلاوچى اېمەس؛ جەناب مەسعود او يېردە اۇن اوچتە «بى ام قىرق» نى جالشتىرىپ غەلبە قازانە مەن دېمەسەن. بو مەسئەلەنى اۇن تورت بىلەن انقلاب اثباتلەپ بېرىدى. غەلبە قىلالەسە نەجىب قىلەردى.

بونى ھەم ايتىشىم كېرەك كە اگر جەنگ باشلەنسە بو جەنگ آلدىنگى جەنگلەردەك بۇلمەيدى؛ خەتەر جەمە بۇلىنگلار، بىز جەنگە طرفدار اېمەس مىز. اما بىر كىشى قالسەك بو يېردە دىفاع قىلە مىز. بو مەسئەلەدە بىزدە اىگىلەش ھەم يۇق. اوروشگە طرفدار اېمەس مىز؛ سىزلىر ھەم ھەر قەندە

رېجەلرېنگېز بۇلسە، كېلىنگلر ايكى جبهه اۋرتەسىدە حایل بۇلىنگلر. كوزەتوۋچى بۇلىنگلر. اھالى اۋرتەسىدە يوزمگە كېلگن دشمنلىكلرنى برطرف قىلىنگلر.

افشار وچنداۋلدە بىر قطار شخصلر نىنگ نقصان كۆرگنى دشمنلىكلرنى وجود گە كېلتىردى. افسوس كە حاضرگى شرايطدە جناب مسعود شمالي و تاجىك خلقى نىنگ نمايندەسى دېب تئىلەدى. بىز نىمە دېسك، يۇق؛ اما جناب مسعود نىنگ عملى، مېنىنگ عملىم، جناب حكمتيار نىنگ عملى خواه نا خواه ملت گە تاثير اۋتكزەدى؛ حاضر سىز تۆرت كىشى خىر خواه كېلىب دشمنلىكلر برطرف ابتىلىشى خواهلەيسىزلر، بىز بونى خوش قرشلىەيمىز. (اھالى تكبىرى)

والسلام عليكم و رحمة الله و بركاته

ملی بیرلیک شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ افشار فاجعه‌سی توغریسیده بیاناتی، ۸ ثور ۱۳۷۲، کابل^۱

افشار فاجعه‌سی بیز اوچون سبق

بسم الله الرحمن الرحيم

إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ.

زحمت چېکيب بير تاريخی کون اوچون بو بېرگه تشريف بويورگن
عزيز برادرلر گه تشکرلر ايتە من. بوکون دنيا اوچون هم تاريخی کون
حسابلنەدی، هم افغانستان خلقی اوچون. بوکوننی نشانلش کبرەک. بو
آغير شرايطده اوشبو بيغیننی اويوشترگن حزب وحدتەگی فرهنگي
برادرلريميز، بو بيرده مقاله اوقيدیلر و ترانه اجرا ایتدیلر، بيز استفادە
قيلديک، همه عزيزلر گه اوز تشکرلريمی بيلديرە من.

بوکون بير تاريخی کون، دنيا و افغانستان نقطه‌ی نظريدن فرق

۱. شهيد استاد مزاری ۱۳۷۲ يیلى ۸ ثور، افشار فاجعه‌سی خابینلريدن ايکی کيشی اعلام قیلینگن کونی و
داکتر نجيب الله تيزیمی آغدريلیشی نینگ ايکینچی بیلليگی مناسبتی بیلن چيقيش قیليب، افغانستان خلقینی حقیقی
غلبه گه ابريشمەگنی، پشتونگه قرشی مفکوره باطل لیگی، افشار فاجعه‌سی و خابینلر موضوعلری اوستیده س.ز.
يوریتگن.

قیله‌دی. دنیا نظریدن افغانستان نینگ پیروزیلیک کونی حسابلنهدی. اما افغانستان خلقی نقطه‌ی نظریدن بوکون آتیگه غلبه کونی دیر. افغانستان خلقی نینگ حقیقی غلبه کونی بوکون اېمس. سیزلر نینگ بیر نېچه دقیقه وقتلرینگیزنی آلهمن. بیر نېچه موضوع اوستیده سیز بیلن سؤزلاشماقچی من. بیرینچیدن اوشبو تاریخی کون توغریسیده و ایکینچی نېگه بوکون افغانستان خلقی نینگ حقیقی غلبه کونی اېمس؟ و بیر ییل ایچیده که انقلابدن اوتیب بارماقده نیمه نرسه‌لر وجود گه کپلگن.

افشار فاجعه‌سی

باشقه بیر اسأله افشار فاجعه‌سی دیر. و بو مسأله قنچه خوفلی دیر. بیز بو فاجعه‌دن سبق آلدین و بیز ملت نینگ اوچته ایشانچیمیز بار اېدی. بو اوچ ایشانچ اوزگردی. فکریمچه بونینگ اوزی هم بیر غلبه دیر. سیزلر گه بیلدیریشیم کبرهک بؤلگن باشقه بیر مسأله موجود وضعیت و اسلام آباد نینگ ایستکلری دیر. وقت بیتگن تقدیرده بو توغریلرده سیز عزیزلر، آتەر و اینی- آغلر و آقسقاللر گه عرض قیله من.

افشار فاجعه‌سیدن کبین اصلا گپیرماقچی اېمس اېدیم. مگر اوشه وقت مردمیمیز دشمنلردن اوچ آله بؤلرمیدی. اما بوکون نېگه سیزلر بیلن سؤزله‌شماقده من. سببی بو که فاجعه نینگ اصلی خایینلری و عامللری قؤلگه آلینلر. بو مسأله اوستیده سیزلر بیلن گپله‌شیشنی خواهله‌دیم و سیزلر نینگ کوز آلدینگیزده اولرنینگ عمللری جزاسیگه بیتکره میز، فقط شو نرسه مېنینگ بو بیر گه کپلیب سؤزله‌شیشیمگه آلیب کپلیدی.

تقدیر اوزگریشی

بیرینچی موضوع حقیده؛ خداوند تبارک و تعالی سیزلر گه تلاوت قیلینگن آیت شریفده، اوزگرمه‌یدیگن الهی و خدایی بیر سنت اوله‌راق، بوتون بشریتگه اعلان قیلیب: مېن هیچ بیر قوم اوز تقدیرینی اوزگرتیرمس اېکن مېن اونینگ تقدیرینی اوزگرتیرمه‌یمن. دېیدی. بو مسأله بشریت

تاریخی اوچون اینیقه سیه بیزنینگ خلقیمیز اوچون اؤته مهم. بیزنینگ خلقیمیز اؤز تاریخینی مطالعه قیلیب، دقت قیلگنلریده، تېنگری نینگ بو وعده سینی قندهی عملی ایتیلگنینی یخشی انگلیدیله. ملنلر اؤز تقدیرینی اؤزگرتیرماقچی بؤلگنلریده الله (ج) قندهی اولرنینگ تقدیرینی اؤزگرتیرمادی؟ کؤره میز که بو مسأله بو کون تشقی سیاستده قندهی عملی ایتیلیدی. یعنی شوروی اتفاقی اسلامی و انسانی قدرینلر که ضد بیریک کوچ صفتیده وجود کبلگنده دنیانی قیزیل ارمیه هر بیریکه کیریب بارسه او بیر شوروی نینگ بیر قسمی و شرق نینگ قمریکه ایلانیش باره سیده ایشانتیرگن ایدی. و بو اولکهنی باشقه آزادلیک و انسانی قدریتلرینی کؤریش ممکن اېمس ایدی. و بو مسأله ۷۰ ییل دوامیده بشری جامعده بیر سنتکه ایلنگن ایدی.

اؤتگن ظلملر

سیز که معلوم که اؤتگن دورلرده بیر سپاهی حکومت تامانیدن منطقه که کبلیشی بیلن برچه یاش اولوغلر و آقسقاللر قاجیب کپتردیله. یا که سیز که ظلم قیلهدیگنلردن بیر ی اوینگیز که کبلیب، چای، گزله و کیم کپچکلرنی تشلب، بیر ییلدن س.نگ بولرنینگ پولینی سېندن آلهمن دېر ایدی؛ سیز اونینگ برابریده توریب، بو نرسه لر مېنگه کبرمگی یوق دبالمسېینگیز؛ کبلگوسی ییلی اؤشه آدم کبلیب او نرسه لر نی بلند نرخه حسابلب، ملک و بیرینگیزنی سیزدن تارتیب آلماقچی بولردی. سیز اونگه قرشیلک کؤرسه تیش کوچیکه اېگه اېمس اېدینگیز.

سیزلر که بو آدملر که قرشی چیقیش کوچیکه اېمس اېدینگیزلر و دولت نینگ بیر سپاهیسین قاچر اېدینگیزلر، قندهی دنیانینگ بو بیریک کوچینی شکست بېردینگیزلر؟ سیزلر اؤزلرینگیزنی اؤزگرتیریشدن بؤلک بیران نرسه قیلهدینگیز. خداوند تبارک و تعالی هم لطف قیلیب تقدیرنگیزنی اؤزگرتیردی و سیزلر دنیا نینگ یریم قسمی نینگ آزادلیگیگه سبب بولدینگیزلر.

وقترووچی کورهش

دنیا نینگ یرمی بوکون سیزنینگ سببینگیزدن آزادلیک و آزاد مرد لیکدن سوزلهیدی. بوگون شرقی اروپا سیزلر نینگ کورهشینگیز طفیلی آزاد بولدی؛ سیز نینگ کورهشینگیز برکتیدن مرکزی آسیا خلفی ۷۰ بیلدن کپین اسلام توغینی کؤترب، ملی آرزبلری اوچون قد کؤترماقدهلر. تیناو کونگه قدر دنیا نینگ یریم بودجہسی شوروی نینگ آله سیلجیشی نینگ آلدین آلیش اوچون صرفلر ابدی؛ بوکون روسلر جیثیت، آبرو و ملی عنعنهلریدن واز کپچگلر. اقتصادلری شکستلنگن. قوللرینی دنیا گه اوزهماقدهلر؛ بو سیزنینگ کورهشینگیز نتیجہسی دیر.

دنیا نگاهیده مسأله نینگ تشقی تامانی بوندن عبارت که بوکون دنیا و اسلام دنیا سیده اوزیگه خاص اؤرین اېگلهگن. جهان و اسلام دنیاسی بوکوننی اسلام غلبہسی کونی دېب بیلیدی. بو توغریده آرتیقچه گپیریب اؤلتیریشگه احتیاج یوق.

ملی و اسلامی حکومت

اما مسأله نینگ اچکی تامانیده؛ نېگه بو کون سیزنینگ غلبه کونینگیز بؤلسین؛ در حقیقت، اېمس؛ ایشانچ و اعتقادیم شو که، افغانستان خلقی مسلمان دیرلر، اېنگ یخشی ملی حکومت افغانستانده اسلام حکومتی دیر. افغانستان خلقی مملکتده اسلامنی خواهلهیدیلر و اسلام نینگ عملی اېتیلیشی طرفداریلر؛ مردم بوندن بؤلک حکومتنی ایسته مهیدیلر. بوندن آلدینگی حکومتلر فقط آتیگه اسلام حکومتی بؤلگن، در واقع اسلام حکومتی بؤلمهگن. بنا آلدینگی حکومتلر نه اسلامی بؤلگن و نه هم ملی. بوکونگی شرایطده هم که دنیا بیزنینگ غلبه میزنی قبول قیلماقده؛ افسوسکه افغانستانده اسلام حکومتی یوق. اسلام حکومتی شکلنمهگن؛ ملی حکومت هم موجود اېمس. اؤتگن بیر بیل دوامیده افغانستانده یوز بېرگن حادثهلر خلق اوچون اچیق، خوفلی و هلاک اېتووچی بؤلگن؛ که

اوتگن مردم اؤن تورت ییل ایچیده بوندهی مشمللرنی کؤرمهگنلر.

حربی غلبه و سیاسی شکست

اوتگن بیر ییل دوامیده کمیده سکیز جنگ قدرت طلب و جاه طلب شخصلر تامانیدن بیزگه تخمیل قیلیندی که بیزنینگ خلقیمیز اوچون اؤته آغیر ابدی و اسلام دنیاسی اوچون اچیق و ایشانیب بؤلمه‌یدینگن درجده ابدی؛ اما دنیا نینگ (افغانستان توغریسدهگی) ایشانچلریدن بیرى قریب اوز اثباتینی تاپماقده؟ بوندهی بیر اعتراف گرچند اچیق اما ایتیش کبرهک. دنیا افغانستان خلقی اوروش میدانیده باتیر، شکست کؤرمه‌یدینگن و بیریک کوچلرنی تیز چؤکدیرگن خلق اېکنلیکلریگه ایشانگنلر. و بو مسأله هر دایم تبلیغ هم قیلیب کېلگنلر. سیزلر دنیا نینگ ایکى بیریک کوچینی شکست بېرگنینگیز هیچ کیمگه سر اېمس؛ انگلس کبی بیریک قدرتنی گه سیز شکست بېردینگیز که اروپا گه چه شکست کوردی؛ شوروی دېک بیریک کوچنی هم سیزلر شکستلنتیردینگیزلر. (بیغیلگنلر تکبیری)

بو بیریک کوچنی شکست بېرگنینگیزده شرقی اروپا آزاد بؤلدى و مرکزی آسیا آزاد بؤلدى و روسیه نینگ اوزی هم پرچملماقده. بو ادعانی سیز نینگ حیاتیینگیز تاریخده اوز اثباتینی تاپدی. افغانستان خلقی اوروش میدانیده شکستلنمسلیکلرینی دنیا سیاستچیلری و تاریخ‌نویسری اعتراف اېتگنلر. دنیا خلقی افغانلر بیلن باغلیق باشقه بیر نساله اوستیده هم تأکیدلهگنلر. او هم بؤلسه اوروش میدانیده حربی غلبه قازانیشلریگه قرهمی سیاست صحنه‌سیده و ملی حکومت تشکیل اېتیئیده مؤفق بؤلمهگنلر؛ دنیا تاریخلری بونگه قتیق ایشانه‌دیلر. افغانستان نینگ جهاد رهبرلری نینگ بیر ییللیک رهبرلری اوشبو ایشانچنی اثباتلر بېرماقده. افغانلر یخشی جنگ قیله آلدیلر اما حکومت تشکیل بېره‌آلمه‌یدیلر دېگن ایشانچ قیته اوز اثباتینی تاپدی. بو جوده دردلی بیر ایشانچ و اچیق بیر که حقیقت و

واقعیت اولهراق اونگه اعتراف قیلش کبرهک. بو باشقه بیر مسأله دیر.

مصیبت کونی

اؤتگن بیر ییل دوامیده کمیده سکیز مرته اوروش سیزگه تحمیل ایتیلدی. بو توغریده به تفصیل ایضاح بېریب اؤتیریشگه حاجت بولمسه کبرهک؛ زیر اسیزلر مالینگیز، ناموسینگیز و جانینگیز بیلن بو اچیقلیکلرنی حسن قیلدینگیز، اېندی مفسرلر و انقلاب و تاریخچیلری بو اچیقلیکلر حقیقه یازیشلری لازم. باشقه هیچ کیمنی بو مسأله توغریسیده شرح و تفسیر یازیش کوچیگه اېگه اېمس.

انه شو جهندن ایتنه من که بو کون بیزلر اوچون غلبه کونی اېمس؛ کورینیشیچه غلبه دیر. بوکون کابل و کابل لیکلر اوچون مصیبت کونی حسابلنهدی چونکه بار فاجعهلر اوندن قهیناقلنگن دېسم، ینه اورینسیز گپیرمهگن بوله من. بو بیرده سیزلر گه ایتیشیم ممکن که سیزنینگ جسور فرزندلرینگیز و غرورلی مجاهدلر آرهسیده بو اولکده ملی و اسلامی حکومت تشکیل ایتیشلیکه قرارا قبول قیلب، آنت اچگنلر هم بارلر. (اهالی تکبیری)

اما افشار قضیهسی

افشارده یوز بېرگن ظلم، فاجعهلر و جنایتلر بارهسیدن سیز مېندن کؤپراق بیلهسیز. اما بو بیرده مېن اوچته اساسی کؤزقرهشیمیز اوستیده توختلماقچی من که حلیگچه هم اونگه تاکیدلب کېلهمیز و بو قضیه (افشار مسألهسی) بو کؤزقرهشلریمیز نینگ عکسینی ثابت قیلماقده.

بیز تاریخیمیزده، بوندن یوز ییل آلدین جابر و ظالم امیر عبدالرحمن بیز نینگ حقیمیز گه ظلم قیلگنی و بیز گه قرشی جنگ قیلگنیگه ایشاندیک. تاریخچیلر یازگنلر. اگر چه بیز نینگ مظلوملیگیمیز و مرحوم لیگیمیزنی توشینیش اوچون شونچه بیز مظلوم میز دېگن گپ نینگ اوزی کفایه؛ تاریخیمیزده یوز بېرگن واقعلر اؤته هم دردلی؛ تاریخ نینگ اوزی

اېنگ کته سند حسابلنهدی. اما بو تاریخی روسلر، انگلیسلر و اروپاییکلر یازگنلر، بیر آز ایرانلیکلر یازگنلر، پاکستانلیکلر هم یازگنلر.

بو تاریخده ایکی مسأله کؤرسهتیلهدی؛ بیرى عبدالرحمن بیز نینگ خلقي ینچیش اوچون بیز گه قرشی یېتی ییل اوروشهدی؛ اما بو خلقي بېنگیب اوزیگه قرم قیله آلمهیدی؛ مېن بو توغریده باشقه بیر مجلسده هم عبدالرحمن نینگ اوزی یازگن کتابیده بیز نینگ خلقیمیز یازگن مکتوبی حقیده گپیرگن من.

یېتی ییل جنگدن گپین بیز نینگ خلقیمیز گه نیمه یازهدی؟ او نامهده یازهدی که افغانستان حدودی نینگ بیر تامانی ایران، بیر تامانی انگلستان که او زمانده هند اېدی. اما حاکمیت انگلستان قولیده اېدی. بیر طرفی روسیه و باشقه بیر طرفی چین دېب، یازیلگن اېکن. نامه ده، بیز بو بیرده دشمن قورشاویده قالگنمیز سیز ایچکی اوروشنی توختماغینگیز کبرهک دېیدی. یېتی ییل عبدالرحمن گه قرشی جنگ قیلیب اونی تیز چوکدیر خلقینگیز گه آرتیقچه غرور پیدا بؤلگن. عبدالرحمن گه یازگن جوابلریده بیر نېچه سؤکینچدن کپین: نېگه سون افغانستان حدودینی بېلگیه یاتگنده بیر تامانی هزارستان دېب یازمهگن سن؟ دېب، بیتگنلر. سون بیز نینگ بارلیگیمیزنی نظرده توتمهگن سن؟ بوگپلرنی عبدالرحمن گه قرشی یېتی ییل اوروشگنلریدن. کپین یازمهیلر.

عبدالرحمن دن شکست نینگ دلیلی

یېتی ییل عبدالرحمن گه قرشی اوروشگن اونینگ قشونینی تیز چوکتیره آلگن خلقي قندهی قیلیب ینچدیلر و آلتیش ایکی فایز اهاالیسینی یوق قیلدیلر؟ بو بیرده عبدالرحمن ایکی ایش قیلدی؛ بیرینچی ایشی بوندن عبارت اېدی که بولرنی ساتیب آلیب، آرملریده خایینلرنی تربیه قیلیب اولر گه قرشی سؤ استعمال قیلش اوچون اولر نینگ ایچیکه نفر و پول جؤنه تهدی؛ بوبیر مسأله اېدی و باشقه یر مسأله بو اېدی که عالمرنی

بيغدی، آلتيمش کيشی دین عالمري بو رافضی و کافر دېب فتوا بېرديلر. بو ايکی مسأله عبدالرحمن نی بولرني شکست بېريب، ينچيب کميده آلتيمش ايکی فايز اهالييسینی یوق قيليشيگه آليب کېلدی. بو مسأله، بيزنينگ تاریخی تقدیریمیزنی بېلگيلاوچی مسأله اېدی. اما اوتگن بیلی مجاهدلر غلبه قيلگنلريده، سکيزينچی، که بوگون بولسه، کابلگه کېلديک. حکومت سقوط قيليشی بیل، ايکی یوزو اېلیک بیل اهانت و حقات قيلينگن خلق کابلده قوراللدیلر. اما دشمنلری تامانیدن، اولر که بولرني دشمن دېب حسابلر اېدیلر و بو بارده کېينراق ايضاح بېره من. بولر که سيزلر که قرشی جنگ قيلماقدهلر. قنده سيزلرني دشمن دېدیلر، سيزلر که قرشی حمله لر باشلب یوبارديلر. چونکه سيزلر قوراللیب جهازلنگن سيزلر، بیر ملیت اولهراق افغانستان ایچکریسيده بیر اسلامي و ملی حوکت تشکیل اېتیشینی خواهلەيسيزلر و همه نينگ حقى برابر تآمینانیشی طرفدارلری سيزلر. سيزنی کورالمهیديگن دشمنلر، سيزلر که قرشی جنگ باشلب یوبارديلر.

روسلر بيزنينگ حالیمیزگه بيغلهديلر

سيزلر بېش اوروشنی باشدن کېچيردينگيزلر، بیر جنگده، ايکينچی اوروشده دشت برچيده، که بوکون دشت آزادهگان دېب اتلهلهدی، آغير قوراللر آتيليشی نتیجه سيده (بیر مينگ و سکيز یوز اوی) ضرر کورگن اېدی. افشارده نیمه بولدگنی باره سيده اوزينگيز یخشيراق خبردار سيزلر. مېن دوستلردن بیری بیلن بیلن هزللشردیم، عين حالده اچيق بیر تاریخی واقعیت هم اېدی. اسلام آتیدن کېليب مردم که بو قدر ظلم قيلدیلر و اوزارا جنگ قيلدیلر که روسلر هم بيزنينگ حالیمیزگه بيغيلهديدیلر. بلکه سيزلر هم بونی بيلرسيزلر، بيلمه سنگيز مېن سيزلرگه اйте من: اوتگن اون تورتي بیل دوامیده روسلر تامانیده حمایه اېتيلهديگن مارکسيستلر حکومتی دوریده بیر قطار روسلر و یا مرکزی آسیالیک ياشلر افغان

عیاللری بیلن اولندیلر. ایریم روس قیزلر افغانلر گه تورموشگه چیقیدیلر، گرچندبو بیز اوچون ضعف حسابلنهدی. و بو ایش بیزنینگ ملی و اسلامی عنعنلریمیز بیلن ماس اېمس. هر حالده بو بؤلگن بیر ایش. بیز نینگ قوملردن بیرى هم روس عیالی بیلن اولنگن، مکروریانده حیات کچیرر دیلر؛ بو بیرده انقلاب غلبه قیلیشی بیلن، روسلر حمایه سیده بؤلگن حکومت آغریلدى، عایله قورگنلیکلری اوچون بو قیز کېتمهدی، بو بیرده قالی - اېندی کېتگن بؤلیشی ممکن. ایکینچی اوروشده هم بو قیز مکروریانده اېدی. جنگلر بیز گه تحمیل اېتیلگنده، بار آغیر قورال اسلحهلرینی ایشلتدیلر، کچه و کوندوز تینمهدی. ایتیشلرېچه بو روس قیزی هر کونی تام نینگ اوستیگه چیقیب، بو اطرافلرده بیرانته تیریک قالدیمیکن دېب بیغلر اېگن؟ بو بیر واقعیف بیز اسلام آتیدن جنگ قیلهدیگن برادرلر بیلن هزیللهشیب، سیزلر شوندهی جنایت قیلدینگیزلر که روسلر هم بیزنینگ حالیمیز گه بیغله دیلر، دېردیم. بو بیر واقعیف. اما سیزلر بو بېش جنگده شوندهی دفاع قیلدینگیزلر که بیزنی بیر نرسه گه ایشانتیردی، اونی سیزلر گه بیان تپاېتیشیم کېرەک. و بو ایشانچیمیز خطار بؤلېب چیقدى. مېن بیزنینگ خلقیمیزدن بیرار کیمسه خیانت قیلمسلیگینی تصور اېتر دیلر. مېن بونگه قتیق ایشانردیم. اگر خلقی اېدی، اگر پرچمی اېدی، اگر شعلهی اېدی و اگر جهادی اېدی، بو بېش جنگده، اوزلرینی حمایت اېتگن اېدیلر. مېن، مردمیمیز نی بیر بیرى نینگ حقیگه خیانت قیلمسلیک درجه سیگه بېتیشگنی گه ایشانردیم. بونگه بیز ایشانردیک و بو ایشانچ اساسیده سعی و حرکت آلیب بارردیک. اوشبو ایشانچ اساسیده سیزنینگ شھامتینگیز و شجاعتینگیز بیز گه غرور بېرگن اېدی.

تاریخ نینگ تکرارلنیشی

افشار قضیه سی اوشبو ایشانچنی پوچگه چیقردی و تاریخنۍ تکرارلهدی،

چنانکه یوز بیل آلدین اورو شیب اوزلرینگیزنی حمایت قېلگن اېدینگیز لړ. آرمنگیزدن خایین تاپیلدی و سیزنی جریاقه سیگه یتکلهدی. یوز بیلدن سونگ، اؤن تورت بیلدن سونگ آچ و یلنگ آياغ قیزیل قشونگه قرشی اورو شیب، غلبه قازاندینگیز، بیرار کیشی سیزنی قوشنی مملکتلر گه قرم دبالمس اېدی. اوشبو کورم شدن سیز مؤفق چیقذینگیز و بو بیرده اوزینگیز اوچون شخصیت و اسلامی و ملی حقوق خواهرلر دینگیز. و بو بیرده اوز حیثیتینگیزنی حمایه قیلدینگیز.

اما تاریخ تکرارلندی. شوندهی آدم لر تاپیلدیلر که منصب و پول اوچون سیزنینگ تقدیرینگیز بیلان معامله قیلدیلر. حقینگیز گه خیانت اېتدیلر. بو بیرده تاریخ تکرارلندی و ایشانچلریمیز نینگ خطالیگی اثباتلندی. هر بیر شرایط و زمانده بو مسأله گه دقتلی بؤلش کېرک که خایینلر، نفسی ضعیف انسانلر، پول و مقام گه جان بېره دیگنلر سیزنینگ تقدیرینگیزنی معامله قیلدیلر. بو بیرده غفلتده قالمسلیک کېرک. اوز آرم لرینگیزده دوست و دشمنلرینگیزنی تنیماغلرینگیز کېرک. همه نی دوست دېب قبول قیله بېر مسلیک ضرور. و بو بیر ایشنچ اېدی که پیدا بؤلگن اېدی، نا توغری بؤلپ اثباتلندی. و بوندهی فاجعه لر وجود گه کېلدی؛ تاریخ بو بیرده بو شکله تکرارلندی، سیز نینگ کورم شینگیز دن چرچه گنلر، بو تاکتیکنی قول له دیلر. سیز گه قرشی فتوا آلیش تردیدیه بؤلگن مېدیلر و بو تاکتیکنی هم بیز گه قرشی قول له ما قچی بؤلدیلمی. دشمن بو تاکتیکنی هم قول له ما قچی بؤلگن اېدی.

تورتینچی اورو شده؛ خارج نینگ مله لری هم سیز گه قرشی فتوا چیق ریش اوچون اورینیب کورگن اېدیلر. اما فخرلنیشیمیز کېرک که حاضرگی شرایطه سنی عالم لریمیز توشینیب یتگنلر و مسوولیت حس قیلیب، بوندهی بیر عمل نینگ آلدینی آلدیلر و حاضر سیزلر نینگ یانینگیزده توریب سیزلر نی حمایت قیلدیلر. (بیخیلگنلر تکبیری) کوچیلیک افغانستان نینگ حقیقی رهبرلری و جهاد رهبرلری سیزنینگ

مظلومیت نینگیزنی حمایت قیلدیلر و قیلهدیلر؛ سیز بو توغری مېندن کوپ بیلهدیلر. اؤتمیش تاریخ قیته تکرار لنمسلیگی افغانستان خلقی نینگ سعادتى حسابلنهدی.

ینگى بیر ایشانچ

باشقه بیر موضوع بوندن عبارت که بیز ۲۵۰ ییل دوامیدهگی ایشانچیمیز نینگ خطا بؤلگنینه افشار قضیهسی کؤرستدی. بیز اؤتگن ۲۵۰ دوامیده فقط بیر خاندان ظلم قیلیب کېلگنینه توشینردیک. بونی تبلیغ قیلردیک. پشتونلرنی بیز گه ظلم قیلهدیلر دېب اویلردیک. کېلگوسیده بیز فارسى زبانلر یانیده توریب اولرنی حمایت اېتیشیمیز (درستلیگینی) توشونردیک. بولر بیلن بیر موضعده و بیر سنگرده بؤلسک اؤز حقلریمیز گه اېرشهیمیز دېگن فکرده اېدیک. افشاور و چنداول قضیهسی بیز نینگ بو ایشانچیمیزنی پوچگه چیقردی.

بیز یوز ییل آلدین باله لریمیزنی اسیر آلیب ساتگنلیکلری، خلقیمیزنی قتل اېتگنلیکلری، قول و چۆری قیلگنلیکلریگه گواه بؤلگن بؤلسک، یوز ییلدن سؤنگ و اون تورت ییللیک کؤرەش و همسنگر لیکن سؤنگ عین مسأله تکرار اېتیلدی، اوندنده یامانراق.

بو بیرده سکیز یاشر باله لریمیزنی هلاک اېتدیلر، ساتدیلر. عیاللرنی اؤلدیردیلر، یوزلری نینگ تېریسینی سؤییردیلر. کیم نینگ قۇلیدن بۇلدى؟ اؤن تورت ییل جهاد قیلیب، اسلام حکومتی تشکیل اېتگنلیگینی ادعا قیلگنلر قۇلیدن بۇلدى. اؤزینی الهی، اسلامی و سیاسی علملر استاد دېگن کیشی نینگ قۇلیدن بۇلدى. بیز نینگ ایشانچیمیز نا توغری بؤلگنینه اثباتلهدی. اسلامیت و انسانیت یۇلیدن آرگن انحصار طلبلر و قدرت طلبلر (بوندهی عملر گه قۇل اوردیلر). بو نرسه بو یا که او نژاد گه تېگیشلی امس اېکن. بوگون بیز نینگ فکریمیز اؤزگردی.

عبدالرحمن بیز نینگ ۶۲٪ اھالینی اؤلدیردی توغری. عبدالرحمن

و اونینگ خاندانی یوق قیلگن ابدی نه همه پشتونلر. چنداوول و افشارده یوز بېرگن فاجعه نی هم همه تاجیکلر قیلمهگن. بو بیرده بیز نینگ اؤتمیشدهگی مفکوره میز اوزگردی. جامعهدهگی واقعیتلر و حقیقتلر توشینماغیمیز کپرهک و اوندن سبق آلیشیمیز ضرور.

برادرلیک، نی دشمنلیک

افغانستان تاریخیده اسلامی و ملی حکومت تشکیل ایتیلگنیکه ایشانمهمین؛ اما بیر خاندان و بیر قطار قدرت طلب خلقة ظلم قیلگن. اگر بیز برچهملیت حقارینی تأمینلهیدیگن بیر اسلامی حکومت تشکیل ایتسک، بو یخشی مفکوره. تاریخ آقیمی کؤپ نرسهلرنی بیز گه تحمیل قیگن. بو بیرده سیزلر گه ایتشیم کپرهک که بو بیرده ملیت ارا دشمنلیک اؤته کته فاجعه بولهدی. افغانستانده ملیتلر برادرلیگی ضرورت. ملیتلر حقوقی دېگنده ملیتلر برادرلیگینی توشینیش کپرهک. بیر عایلهده حیات کپچیرهدیگن ایکی برادر گه قندهی حق بېره دیلر. او خاندانده مېنینگ هم حقیم و اونینگ هم حق بار. بو دشمنلیک اېمس برادرلیک دیر. قدرت طلبلر و مقام طلبلر بو مسألهدن اوز معتلری اوچون فایدهلنده دیلر.

چنگیز اولادی

سیزلرگه بیر تاریخی مسأله اوستیده گپیره من. تېگه سیزلر بیلن دشمنلیک قیله دیلر. افسوسلر بولسین که اوزینی الهیات استادی دېگن کیشی مردم بیلن بوندهی یانده شهیدی. استاد ربانی افشار جنگیدن سونگ پاکستانگه بارگنیده قاضی حسین احمد بیلن بو مسأله اوستیده بحثلشهیدی. قرهنگ بو غیر اسلامی توشونچهلر قهپیردن کپلیب چیقهیدی. قاضی حسن احمد گه سیزلرنی جنایتچیلر بولگن لیکلرینگیزنی ایتیدی. نېگه جنایتچی؟ بولر کابلگه حاکم بولگنلریدن بیرى سیزلر گه سکیز جنگنی تحمیل قیلدیلر؛ سیزلرنی بوندن ۷۰۰ ییل آلدین بامیانده اوروشگن چنگیز خان نینگ اولادلری دېیدیلر. بونی جناب ربانی پاکستانده قاضی حسین احمد گه

ايتەدى. افشار قىزىھەسى آرتىدىن اولارنىڭ قىلگەن خۇتاسى دۇنيا بۇيلاپ
فاش اېتىلگەندىن سۇنگ، بىزىلر گە قىلگەن جىنايەتلىرى ئۆز عەكسىنى تاپكەنپەن
كەپەن، جىناپ رەبانى تارىخى مۇل كەلتىرىپ، سىزىلرنى چىگىز اولادلىرى
بۇگىنلىكلەرنىگىز اوچون بۇندە جىنايەتنى قىلگەن لىكلەرنىگىزنى ايتەدى.
جىناپ رەبانى مەسرەە تەخسىلالگەن و كابل پۇھنتۇندە الەيات دىن سىق
بەرگەن. بىرىنچىدىن تارىخىدىن بى خەبەر بو آدم سىزىنىڭ بو ئۆلكە نىنىڭ
توب اھالىسى بۇگىنلىكلەرنىگىزنى بىلمەيدى؛ چىگىز افغانىستانگە حەملە
قىلىشىدىن ئالدىن سىزىلر بو يېردە بار بۇلگەن سىزىلر. سىز چىگىز گە قرشى
مقاومت قىلگەن سىزىلر. بو سوادسىز آدم بىرىنچىدىن تارىخىدىن بى خەبەر؛
بىز جىناپ رەبانىدىن سۇرەيمىز، دىپلىك سېنىڭ ادەانگ تۇغرى، بولر
چىگىز نىنىڭ اولادلىرى و چىگىز ھەم بامىاندە جىنايەت قىلگەن؛ سېن قىسى بىر
الەى و اسلامى منطق اساسىدە ئۆزىنىڭگە يېتى يوز بىلدەن كەپەن افشار و
چىنداۋلەن اوچ ئالىشگە حق بېرىسەن؟ بو قىسى بىر الەى و اسلامى منطقە
بىلەن موافق؟

اېندى نېگە سىزىلر بىلەن دىشەن بۇلىشلىرى و سىزنى يۇق قىلىش نىتلىرى
ئۆز ئۆزىدىن نەمايان بۇلەدى. چۈنكە اولر سىز نىنىڭ حەقىنىگىز دە بۇندە
بىر تارىخى تۇشۇنچە گە اېگەر و بو تارىخى تۇشۇنچە اساسىدە سىزنى
يۇق قىلەدىلر. بىز بو يېردە خۇتا قىلگەنمىز. بىر گروھ نىنىڭ عەملىنى بىر قوم
نىنىڭ ايشى دېب بىلگەن مىز. و بولرنى حەمايت قىلگەن مىز؛ بىز بو خۇتا
گە يۇل قۇيدىك. افشار بىر مەرتە بىزنى باشقە بولرگە ايشانمىسلىگىمىزنى
ئۆرگەندى.

اما بۇگۈن مەن بو يېردە حەزەر بۇلىپ، سىزىلر نىنىڭ قىتىنىگىز نىنىڭ
قىتىنىگىز ئالىب تارىخى تۇشۇنچە و اعتقادلىرىمىز ئوستىدە و بو تۇشۇنچەلر
ئۆزگەرگەن بارەسىدە سۆزلەيمىز.

سيزلر گە خيانت قيلماسليککە تعهد قيلگن من

بوندن يوز ييل آلدین خلقيميز آرسيدن بير خايين چيقيب اولر گە خيانت قيلگن و مردمميزنينگ شکستگه باعث بولگن. ينه يوز ييلدن کپين اوشه فاجعه تکرارلندی. اما بو مرته بيرمؤفقيت سيزگه نصيب بولدی، او بوندن عبارت که بو خايينلر تانيلديلر و اولر نينگ اکثریتيني قولگه آلدیک. (بيغیلگنلر تکبیری)

مېن سيزلرنی حمايت ايتيشليککە و سيزلر گە خيانت قيلماسليککە و خيانت قيلماديگنلر نينگ قوليني اوشلشگه تعهد قيلگن من. بحمدالله بو بيرده حزب وحدت خايينلر تانيب آليشگه مؤفق بولدی و اولر نينگ اکثریتيني اوشلب آلدیک. ايريملری نينگ دوسيهلری ا.ز نهايه سيگه يبتگن. جرملى اثباتلەنيب، اعتراف ايتگنلر، شرعى باسقيچلری يبتگن. حکم چيقريلگن. بوکون سيزلر اولر اوستيدن حکم تطبيق ايتيليشيگه گواه بولەسيزلر. (بيغیلگنلر تکبیری)

بو نرسه اوتميشده بولمەگن. بيز نينگ ملتيميزگە خيانت قيلگنلر، دربار نينگ نوکرى بولگنلر. مقاملری بولگن، شو بائدن بيز نينگ خلقينى يوق قيلگنلر. بحمدالله بو خايينلر بو ايشنى قیلالمەديلر. اېندى مردم نينگ قانونى و ناموسينى معامله قیلالمەيدیلر. بو بيرده سيزلرنى ايشانتيريب ايتە من که بولر حکمينى صادر قيليب سيزلر نينگ کوز اؤنگيزده اولرنى انقلابى اعدام قيلەميز. (اهالى تکبیری)

انگليس خبرچى

افشار فاجعه سيدن کپين بير مجلهده خدمت قيلەديگن بير انگليس خبرچى صحبت اؤتكزيش اوچون کېلدى. او، مېن خلق ارا سويەده شيعەلر دنياسى و شيعەلر کؤرمشى تعقيب اېتيب، بو مجله آرقايعکس اېتديرە من دېدى. سيز گە معلوم که خارجدن کېلەديگن خبرچيلر جاسوسليک اوچون هم کېلەدير. بو خبرچى هم علم {اجتماعى} شکستيدن کپين مېيليب

مېن بيلم مصاحبه قیلگن اېدی. و بو مسألهنى مېن سورمدى كه مېن اوچون آغیر اېدی. بیز انگلستانده سیزنى باشقچه توشونردیک؛ سیز بېش جنگده دفاع قیلدینگیز، فقط سیاف سیز بیلن اوروشمس اېدی. اکثریت سیزگه قرشى {جنگ قیلدى. شکست کۆرمه‌دیز}؛ اما افشارده شکست کۆردینگیز؟ بو مسأله تۆغریسیده بیزگه ایضاح بېرىنگ؟ مېن اوچون بو شکستنى قبول قیلش آسان اېمس اېدی، اینیقسه فاجعه عامللرىنى قۇلگه آلمسدن و اونینگ ایلدیزلرىنى بيلمسدن و خیانت قەپىردن باشلنگىنى اۆرگنمسدن اونگه ایضاح بېرالمسديم. بئاً اونگه حاضر بېران نرسه دېالمهيم کيېنراق جواب بېرمن دېديم.

تاریخ یوز بیل آلدینى تصویرلېب بېرمدى... بوکون غرب دنیاسى سیزنى شکستلنمەيدىگن بېر کوچ بۆلگىنىگیز گه ايشانماقده. اؤتميشده هم ايچكى خايىنلر سیزنى شکست بېرمەيلر و بوکون هم ايچكى خايىنلر شکست کۆرمەيلر؛ بو مسأله اېدی كه بوکون سیز گه ايتيب بېرديم.

مملکت نینگ حاضرگی احوالى

سۇنگى موضوع مملکت نینگ احوالى و اسلام آباد کېلىشوى حقيده دیر؛ سیز هم بو مسألهنى بېلىشنى خواهلەيسيزلر. چونكه سیز نینگ تقدیرينگیز مملکت تقدیر بیلن باغلیق؛ محنتينگیز هم بو مملکت آسایشتهلیگی بیلن باغلنگن. تېنچلیک تأمینلنیشی بیلن سیز نینگ عذاب عقوبتلرينگیز هم اۆز پايانىگه يېتىر.

هر حالده اسلام آباد کېلىشوى حزب وحدت ايستگی اساسیده بۆلمەگن. بو يېرده مدافعه وزیرليگی حزب وحدتگه قرشى اوروش باشلەگن. بېر آی دوام اېتگن بو جنگ فاجعهلر گه سبب بۆلدى كه مدافعه وزیرليگی اۆزى باشلنگن جنگ نینگ جوابگرليگىنى هم بۆينگه آلدی. جناب ربانى اۆز دولتى نینگ سياستىنى اعلان قىلىپ، بیز شهرنى تازملشنى تآکیدلەدى. حزب وحدت گه قرشى باشلەتيلگن جنگ بارهسيده جناب مسعود

اعلامیه ترقه‌تدی؛ مسعود بو اوروشنی سیزنی و حزب وحدتنی یوق
 قیلش اوچون باشلته‌گن اېدی. سیز گه آچیق ایتیشیم کېرمک که اوټگن بیر
 آی دوامیده جنگ اېدی و سیز گوده اېدینگیز، جناب مسعود حربی مؤفقت
 قازانمهدی... صرقله‌گن پوللری اوچون بو فاجعه‌نی وجود گه کېلتیردی؛
 صلح مسأله‌سی آله سوریلدی، اسلامی حرکتلر و اسلام اولکلری صلح
 گه دعوت قیلدیلر. حزب وحدن و جمعیت اسلامی اوزارا مسأله‌لرینی
 برطرف ایتیشلری اوستیده تأکیدلنردی. بېله‌سیزلر که جنگده او تامان اوچ
 تامان اېدی، بو هم بیزنینگ خلقیمیز گه قرشی اویوشتیریلگن خلق ارا بیر
 فتنه اېدی. بو ایشنی قیلشلی کېرمک اېدی.

بیر کاسه زهر ایچیش

بو مسأله بیز اوچون قانقرلی اېمس اېدی، چنان که بیز گه تحمیل قیلینگن
 جنگلرده بیر طرفده بؤلگنیمیز اوچون تینچلیک مسأله‌سیده هم بیر تاماننی
 تشکیل ایتیشیمیز کېرمک اېدی. هر حالده بو کېلیشونینگ دستلېکی
 ایشلری افغانستانده عملگه آشیریلگن اېدی. و نهایت پاکستانده تیارلندی.
 بیز نینگ بو موضع حقیقه‌گی قرشیلېگیمیزنی او بېرده‌گی نماینده‌میز
 بیان اېتگن اېدی. خلق ارا سویه‌ده هم بو کېلیشوو مسأله نی برطرف
 اېتالمسلیگینی اعلان اېتدیک، اما اولکه و افغانستان مصلحتلری اوچون
 همده اوز خلقیمیز مصلحتلری اوچون که، اېرته بیز تأریخده صلح گه
 توسیق یرمتگن‌لیککه و جنگ طلب‌لیککه متهم اېتلمسلیگیمیز اوچون
 اوشبو کېلیشونوی بیر کاسه زهر ایچیش کېی قبول قیلشلیککه مجبور
 بؤلدیک.

بو بېرده چېت اېل دولترلیگه قرشی شعارلر بېرهدیگنلر، خارج
 مملکتلر ارملشوولری باره‌سیده داد اورمديگنلر افسوس که، او بېرده
 کوکرملریده قول قاووشتیریب تورديلر و ایتهدیگن گپلری یوق اېدی. بیز
 قرشیلېک بیلدیرگنیمیز گه قرمه‌ی، بیزنینگ نماینده‌میز او بېرگه باریب

كېلىشىۋو گە قۇل قۇيدى. ئۆز مەزامىز ئوستىدە توردىك و حلى ھەم رە قىلمەيمىز. گرچەند بو يېردە بىز گە ظەم ئېتىلگەن، ھەقىمىز آياق ئاستى قىلىنگەن و ئېنگ كەتە خەسارتى ھەم بىز نىنگ خەلقىمىز كۆرگەن. بو كېلىشىۋونى زەر ئىچگەن كېي قېول قىلدىك. بىز بو يېردە تىنچلىك و كېنگ قەراۋلى ھەكۇمەت خاۋالەيمىز دېدىك.

كېلىشىۋو گە قۇل قۇيدىك و ئونىنگ ئەملى ئېتىشگە تەھدىلى ئېدىك، حلى ھەم ھەزب وھدەت مەكۇر كېلىشىۋو تەبېق ئېتىلىشى گە ئۆزىنى تەھەد بىلەدى. رەمزان آيى نىنگ بىر يىنچى كۈنىدەن ئاھتاراً كابلە مەكارەملر باشلانگەن ئېدى. ئسلام مەملىكەتلىرى نەمىندەملىرى پاكىستان و ئىراندەن كېلگەن ئېدىلەر. ئما كېلىشىۋو گە قۇل قۇيگەن بىرلەرلىرىمىز رادىو ئرقلى ئاھلان ئېتدىلەر كە مەبارك رەمزان آيى شەرفى بىلەن بىر ياقلمە ئاتش كېسەن ئاھلان ئېتدىلەر. بۈنى ھەمەلرىنگىز ئېشىتگەنسەزلىر؛ ئما بۈتۈن رەمزان آيىدە بىر كېچە ھەم بۈلەر {ئاتش كېسەن} نى رەعايت قىلمەدىلەر.

كېلىشىۋونى بوزىش

بۈندەن تەشقىرى، ئسلام ئاباد كېلىشىۋوى نىنگ بىرىنچى بىندىدە، كېلىشىۋو مەمەلەتلىشى بىلەن ئاق دائىمى ئاتش كېسەن بىرلەر ئېتىلەدى دېلگەن، ئېدى. بۈنگە قەرمەمى سەزىلەر بۈلەر نىنگ تۈرت- بېش ھەملەرى نىنگ گۈاھى ئېدىنگىزلىر. بىز نىنگ خەلقىمىز شەھىد بۆلمەگەن و بىرلەنمەيدىگەن كۈنى يۇق. بو كېلىشىۋو نىنگ بىر بىندى ئېدى.

كېلىشىۋو نىنگ باشقە بىر بىندىدە، ەمۇم خەلق مەل- مەلكى و مەملىكەت بايلىكلىرىنى نەزەرت قىلىش ئۈچۈن دولتگە شەرىك بۆلگەن ئامەنلەر ئىشتراكىدە بىر كەمىسەيۈن تۈزىلىشى قىد ئېتىلگەن. بو تۈوافقنامە دە ھەنابلەر مەمەلەتلىكلىرى. نەمەسى ئەملى ئېتىلدى؟ ھەمە ھەزىلەر ئىشتراكىدە بىر دولت تەشكىل ئېتىلىپ، بانكى مەسئەللەر و پۈلنى سەرفلەش دە ھەمە نىنگ مەوافقى بۆلسەن دېلەدى، يەنە كۆرەسەز كە ھەچ كەم ئەمەل قىلمەيدى. و بو غەير قەانونى دولت كە ھەمە ھەزىلەر ئونى رە قىلگەنلەر، بېت مەمالنى ھەل و ئەقد مەجلىسى گە سەرفلەيدى. بو قەانونى مى؟ كېلىشىۋو نىنگ ئوشىو بىندى تەبېق ئېتىلدىمى؟

کېلېشوون نینگ ینه بیر بندیده، یاردم کورسەتیلگن ماللر و اشیارلر همه حزبلر اشتراکیده تشکیل اېتیلگن بیر کمیسیون تامانیدن ترقه‌تیلشی کپرمک. دېیلگن. مدافعه وزیرلیگی و اونینگ تشکیلاتیدهگی اؤن سکیز نفر- هر بیر حزبدن ایکی نفر اشتراکیده بؤلسین. دېیلدی. اما بو جنابلر بولر نینگ همه سینی آياق آستی قیلگنلر.

اراده‌سيز رهبرلر

اؤتگن بیر ییل دوامیده بیز نینگ خلقیمیز گه یوکلنگن فاجعه اؤته اچیق و اسلام اوچون ضررلی دیر. امریکا هم کبلیب ملیار دلر صرفله‌گنده، اسلام گه بونچه ضربه بېرالمس اېدی. بو دردلی مسأله رهبرلر نینگ اراده‌سيزلیگیدن قهناقنده. کېلېشوو گه قویگن و آنت ایچگن رهبرلر اؤشه آنده اونی بوزیشگه هم قرار قبول قیلگنلر. بو فاجعه بولر گه تېگیشلی، بیز نینگ خلقیمیز گه قره‌شلی اېمس. اسلامگه هم تېگیشلی اېمس؛ هیچ قندهی تعهدی بؤلمه‌گن بو آدم‌لر گه قره‌شلی.

او بیرده قرار قبول قیلگنلر؛ کېلېشووده باش وزیر و جمهور رییس نینگ صلاحیتلری بېلگیلنگن. حزبلر نینگ هم حق‌لری تعیین قیلنگن. بو اوچته اساسی مسأله اوستیده کېلېشيب امضا قیلگنلر؛ اما عمل قیلیشلیککه تیار اېمسلر. بیز اؤز ملاحظه‌لریمیز اؤشه کونی هم ایتگن اېدیک و بوکون هم ایتهمیز. امضا قیلگنیمیز اوچون صادق میز.

اما بولر نیمه قیلدیلر؟ ایکی هفته دیر که باش وزیر اؤز کابینه‌منی تشکیل اېته من دېگن؛ رهبر نینگ او بیرده ارباب‌لری آلدیده کوکسلریده قول قاووشتیریب هیچ گپ و سوزلری بؤلمه‌گن. اما ایکی هفته‌دن کپین هم رهبرلردن هیچ بیرى کابینه تشکیل اېتیش اوچون جلال آبادگه بارمه‌دیلر؛ بولر راست ایتهمیلر، تعهدلریگه وفادار میلر؟ اگر مردم نینگ فکریده بؤلسلر، اگر افغانستان نینگ فکریده بؤلسلر، نېگه عمل قیلمه‌دیلر؟ نېگه اؤز امضالریگه وفادار اېمسلر؟

سیاف و ربانی نماینده‌لر تکلیفی اساسیده همه نماینده‌لر امضا قیلدیلر؛

اونگه قىرمەى كابىنە نىنگ تشكىل ايتىلىشى كېچىكتىرىلدى. بو ايكىسى نىنگ نمايندەلەرى، ۱۳۷۲، ۹ حەلدە جالال آباددن بۆلەك قەيىردە مجلس اويوشتىرسىڭىز، نمايندە جۈمەتەمىز، اگر نمايندە جۈمەتەسەك، اعتراض قىلمەيمىز، دېگەن ابدىلەر. مجلس اويوشتىرىلدى. يەنە قىتئەمەدىلەر. اوندان سۈنگ چەار آسبابدە مجلس اۆتكىزىش تۈغرىسىدە قارار قىلىندى، يەنە كىشى اشتراك اېتمەدى.

مسخرە بىر كابىنە و نامشروع حكومت

كابىنە تشكىل قىلىندى، قانون و كېلىشۈ اساسىدە جەمهور رېيس گە تىنىشتىرىلدى. حزب وحدەت نىنگ بو خەسەسە ملاحظەسى بار اېدى. بو ملاحظەلەر باش وزيرگە ھەم ايتىلدى. اما بو رەبەرلەر تەھدىلەرگە قرشى و جۈداندلەرگە قرشى انكار قىلدىلەر. حال بو او بېردە بىر گە يازمە سەند ھەم بېرگەن ابدىلەر.

كېيىن كابىنەنى تېكىشىرىش جەمهور رېيس نىنگ وظيفەسى اېدى. بەضى بىر وزيرلەر تۈغرىسىدە ملاحظەسى بۆلگەن تەقدىردە باش وزيرگە بىلدۈرىشى كېرەك اېدى. اگر قانون بۆلسە، اگر كېلىشۈ بۆلسە و اگر امضا نىنگ قەدرى بۆلسە، بو ايشنى قىلىشى كېرەك اېدى؛ انحصارى سىنگەنى و قەدرت طلبلىگەنى شەكستەنلى ھەمدە مەنفعەتى خەتەرلەر بىلەن يۈزمە يۈز بۆلگەنى باعت، بۈكۈنگەچە كابىنە نى اعلان قىلمەدى.

بۈندەن تەشقىرى، كېلىشۈگە قرشى تۈرت-بېش گروھ جەملەنگەن ابدىلەر؛ كابىنە تشكىل بېردىلەر، جناب حكەتیار گە تاپشۇردىلەر. عجب مسخرە. سىز كابىنە تشكىل بېرىش صاحىتتەگە اېگە اېكەنسەز نېگە بارىپ بو ايش باش وزير نىنگ صاحىتتە دېب، كېلىشۈ گە قۇل قۇبدىنگىز؛ سىز اۈز گروھىنگىز حقى اوچۈن باش وزير بىلەن تارتىشماغىنگىز كېرەك اېدى. اگر سىزلەر بېغىلىپ كېلىشۈونى بىكار قىلسىڭىزلەر، يەنگى كابىنە تشكىل اېتىپ، يەنگى كېلىشۈ گە قۇيسىڭىزلەر بو جەمهور رېيس ھەم قانونى اېمىس و بو باش وزير ھەم. اكثريت جەھادى رەبەرلەر حل و عقد مجلسىنى رد قىلگەن ابدىلەر، اېندى كېلىشۈو امضالانىشى بىلەن بىكار قىلەنگەن. حال كە بېش

گروه جملہ نایب کابینہ تشکیل اېتگنلر، اسلام آباد کابینہ سی هم بیکار بولگن؛ باشقه حکومت هم موجود اېمس؛ نېگه رادیودن جمهور رییس دېب اعلان قیلیدیلر.

اگر حق بولسه، اگر وعده بولسه و اگر تعهد بولسه، و اگر بو مردم اوچون ذره فکر قیلسنگیزلر، مرد نینگ تقدیری بیلن بوندهی اویین قیلمنگلر.

مردمنی صحنه ده بولیش ضرورتی

مېنیمچه بو بیرده بیر یول بار، او هم بولسه مردم نینگ اوزی صحنه گه کېلیب وضعیتتی اوزگرتیریشی دیر. شوروینی شکست بېرگن افغانستان مردمی دیر؛ شوروی طرفدار بولگن تیزیمنی هم افغانستان خلقی تیز چوکتیریب، آغدردی.

بنا بیته یول قالگن او هم بؤاسه خلق نینگ صحنه گه قهیتیشی و اوز تقدیرلرینی اوزلری بېلگیلشی دیر. اولر اوز تقدیرلری اختیارینی بولر نینگ قولیگه بېرمسلیکلری کېرمک. اولر گه اوز آبرولری بیلن اؤنشگه رخصت بېرمسلیکلری لازم. اسلام نی بوندهب بو بیر گه دفن اېتیشلریگه و دنیانی اوز اوستلریدن کولدییشگه اجازت بېرمه سینلر. افغانستان نینگ افتخاراتینی آياق آستی بولیشیگه فرصت بېرمسلیکلری کېرمک. بولر بار فاجعه لر و بی سرانجاملیکلر نینگ عاملی دیرلر. اؤن تورت ییل دوامیده افغانستان خلقی کورمشدی، اما تجارتینی بولر قیلیدیلر؛ بولر افغانستان خلقی نینگ قانی بیلن تجارت قیلیدیلر. و حاضر هم تجارت قیلماقچیلر.

بو ایسیق هواده و کیچیک مسجده و قتینگیزنی الگنیم اوچون، برادرلریمیز تشقریده هم یارلر عذر سورمیمن.

والسلام علیکم و رحمة الله و برکاته

ملی بیرلیک شهیدی استاد عبدالعلی مزاری نینگ
عید غدیر خم مناسبتی بیلن قیلگن نطق سۆزی،
۱۳۷۲/۳/۱۹ ۵ ش کابل

بسم الله الرحمن الرحيم!
الحمد لله رب العالمين و الصلات و السلام على محمد و آله الطاهرين؛
اما بعد قال الله الحكيم في فرقان الواجب التعظيم:
يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ۚ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ ۚ
وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ۝

بیرینچیدن اوشبو مهم و طنطنه‌لی بیغین اویوشتیریلگنی اوچون حزب
وحدت اسلامی نینگ فرهنگی – مدنی ایشلر بویچه کمیسیون همده
اؤز حضورینگیز بیلن بو بیغین نینگ چراییکه چرای قوشگن سیز
جبر کورگن و مقاومتلی کیشلرگه چین کؤنگیلدن اؤز منتدارچیلیگیمنی
اظهار قیلیشگه رخصت ببرگهی سیز دېمن. شونینگدېک، اؤزینینگ
فعال اشتراکی بیلن بیغین نینگ کورکیگه چرای بغیشلهگن حزب وحدت

اسلامى نىنگ بىرچە مەسئۇللارنىڭ ھەم رەھمەت. ايلەك بار سىز قەدرلى ايناغەر، آيە - سىنگىللەر و حرمتلى مەسئۇللارنى اوشبو عىد سەئىد غەدىر خەم مەناسەتلى بىلەن سەمىمى قۇتلەيمەن. بويۇك اسلامدە نەزىرى بۆلمەگەن بۇ تارىخى سەنە اينىقسە شىعە مەزھەپلەر اۇچۇن تارىخى بىر كۈن سەنەلەدى. كەينە نىنگ چىقىش قىلىپ كېيىنچىلىكى ايناغەر التماس قىلدۇر، بۇ خەسەسەدەگە انتخابلارنى اۇنچەلىك اۋرىنلى دەپ بىلەيمەن. نىمە دەگەندە، بۇندە بىر تارىخى كۈندە حرمتلى ايناغەم و سۇز استادى شەق جەنابلارنى نىنگ كېيىنچىلىرى كېرەك اېدى؛ چۈنكە بۇلىپ اۋتەگەن اۇچ - تۇرت بىيغىلىشلەردە اۇ كىشى كېتەمە - كېت چىقىش قىلغانلارنى اۇچۇن بىر آز زېرىكەنلەرنى سەبب، ايناغەمىز كەينەنى سۇزگە چىقىپ كېيىنچىلىرىم اۇچۇن اولەن بىر مەسئۇلىتەننى بىلەكەمگە قۇيدۇر.

عید غەدىر خەم

بۇ كۈن نىنگ بويۇكلىقى، اسلام دىنەسى قالدۇرسە شىعە مەزھەپلى اېللەر اۇچۇن اولەن و مەخسۇس اھمىيەتكە اېگە دۇر. بۇنىنگ اھمىيەتنى بۇ ھەدە نازل بۇلگەن قرآن كرىم نىنگ اىگى آيەسىدەن انىق بۇللى بۇلەدى. اۋشەندە كىم ايناغەرلىمىز و آيە سىنگىللەرىمىز اۋزلىرى نىنگ مەقالە و بىاناتلەرىدە آيدىنلىك بېرىدۇر، اسلام بويۇك پىامبەرنى نىنگ بەئەتەندە ۲۳ يىل اۋتەگەن سۇنگ، اسلام بويۇك پىامبەرنى نىنگ اۋن يىل ھەرتەندە كېيىن، مەككە كېلگەندە، اوشبو ھەجگە ھەت الوداع دەپ نام بېرىلگەن، بۇ مەسەفەتچىلىكە پىامبەر بىلەن كۆپەينە آدەملەر ھەم بۇلىشەن، رەسمى ھەتەلدە اوشبو مەسەفەتە يېتەش مەنە كىشى پىامبەرنى يۇلدەش قىلگەننى قەد اېتەلگەن. ھەج يەكۈنلەنگەن سۇنگ، مەككەدە قەتەپ بىر مەنەكە كېلگەنلەر، كېيىن بۇ مەنەكە غەدىر خەم دەپ آتە قۇيەلەر. مەككە بارىش شەرىفەگە مەشەف بۇلگەن كىشلەر مەكەن بۇ مەقدەس يەرنى كۆرگەن بۇلەسلەر؛ لېكەن، بىزلىر بۇنى قەتە تارىخەدە اۋقەنگەن مەز. بەتەكە قەرشى بۇ يەرنى يەقەندە كۆرىشەگە مۇفەق بۆلمەگەن مەز. بۇ يەر،

مەككەگە كېلگەن، مەككە اطرافىدەگى حاجىلارنىڭ بۇ يېرىدىن ئايرىلىپ تۇرۇپ يۇللارغا جەزەلەش مەل بۇلىش ئاممەلى بار. سىزىلارنىڭ خەزۇرىنىڭگە ئوقۇلگەن مەنە بۇ ئايت ھەم خۇدى مەنە شۇ يېرىدە ئسلام بۇيۇك پىئامبۇرىگە نازىل بۇلەگەن.

نازىل بۇلگەن ئوشبۇ ئايت نىنىڭ قەدر و قىمەتى خەقىدە شىئە و سەنى تەفسىرچىلەر شەرھلەر يازىپ قالدۇرگەنلەر. فەخر رازى سەئىب المەنار، ئلامە طەبەئىيە بۇ ئايت نازىل بۇلىش جەنى بۇ كۈنگە ئىسلاھى دىلەر. ئىتلىشىچە، ئۇشە يېرىدە بۇ ئايت پىئامبۇرىگە نازىل بۇلگەن. بۇ مەسافەتچىلىككە سىزىلارنىڭ بۇرچ و رەئەئىنىڭ كىشىلەرگە موعظە قىلىش دىر. ئايتەن مەلۇم بۇلىشىچە، ئسلام بۇيۇك پىئامبۇرى نىنىڭ ئۇشەندە بىر قەسم تەشۋىش و خەطەرلەر بۇلگەن. چۈنكە ئادەملەرنىڭ كۆپىنچەسى يىڭىدىن ئسلامگە يۈز كېلتىرگەن ئېدىلەر. ئۇرەككە كېلگەن ئېنىڭ كەتە مەققىت ھەم، مەككە نىنىڭ قەتە ئېتلىشى ئېدى. ھەر بىر جامئەدە غەلبە يەنىدە بەئزى بىر مەئالەر ھەم تەغەللىشى طەبەئىيە بىر مەسالە دىر. ئۇشە زەمان نىنىڭ ئسلام جامئەسى ھەم بۇ مەسالەن تەشقىرى بۇلمەگەن ئېتە. ئسلامدىن ئلەين مەككە و مەدىنە قەبىلەلەر ئۇرەسەيدە بۇلگەن ئتافەق سىزلىك سېنىڭرى ئمت ئسلامى آرمەسەيدە ئىرمەچىلىك ئۇرەككە كېلىشەن پىئامبۇرىنىڭ خەطەرلەر بار ئېدى؛ لېكىن ئلەى رەمت و ئسلام پىئامبۇرى آرقەلى ئوشبۇ ئتافەق سىزلىك سېنىڭرى، مەبەت و اكە – ئوكەلىككە ئۇزگەرتىلدى. بىئابرىن ئوشبۇ مەسالە يەنى قەمچىلىك و طەيفەچىلىك مەزۇئە ئلەندىن جامئەدەگى كەتە مەئالەردىن بىرى ئېدى و پىئامبۇر ئېسە كۆپ مەنت و سەى وەرەكتەن سۇنىڭ بۇ مەسالەنى ئۇق ئېتلىشىدى و ئونىنىڭ ھەم يىگانە تەشۋىشى مەسالە نىنىڭ خەلق ئىچىدە تەبلىغ ئېتلىش بۇلگەن.

شەرھلەۋچىلەر نىنىڭ يازىشلىرىچە، بۇ يېرىدە سېنىڭلى ئسلام پىئامبۇرى، اگر سىز ەركەت قەلمەسەنگىز، يەنى بۇ تەشۋىشنى و ئۇز بۇرچىنىڭىزنى اعلان قەلمەسەنگىز، ئسلام جەمئەتەيدە ئۇز وظيفەنىڭىزنى جەرمەگەندەك

بؤلەسيز. اوشبو تهديد، جوده بيريريك بير تهديد حسابلنەدى. بېگيرمه اوچ ييل محنت تارگن پيامبر، اېل ايچيگه قرآن كېلتيريب و آدملىرىنىڭ بو قرآن بىلەن تانىشتىرىگن دىر، اۇن ييل ايچىدە نېچە بار اوروش و جھاد يوز بېرىگن و بولرىنىڭ كۆپىنچەسىدە اسلام بويوك پيامبرى نىڭ اۈزى فعال قىلىنىپ دىر. لېكىن بوگون ايتەدىلر: بو مسالەنى موعظە قىلمەگندە، اۈز بورچ و رسالتىڭىزنى مردم گە يېتكىزمەگن بؤلەسيز. اوشبو آيە و بو فوق العادە تهديدەن معلوم بۇلىشىچە؛ اسلام بويوك پيامبرى نىڭ رسالتى نتيجهسى و بو يروقتى تېلىغ اېتىش دىر. بو بير مسالە.

مكمل دين آيامى

يەنە باشقە بير مسالە، يەنە بير آيە، بونىڭ ھەم شىعە و سنى تفسىرچىلرى نىڭ كۆپچىلىگى بو آيە نىڭ ھەم نازل بۇلگنى كۈنى بارەسىدە شەرھلر يازگنلر: «الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَاتَّمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي...»^۱ شەرھلاوۇچىلر نىڭ يازىشلارچە: پيامبر (ص) بوندن كېيىن آدملىرىگە (غېير خەم) اھالىسىگە پيامبر اېكنى بىلدۈرىلگەن سۈنڭ، بو مبارك آيە نازل بۇلگن.

اوشبو مبارك آيە ھەم مسالە نىڭ مھملىگىنى تاكىدلەدى و اونى انىقلاپ بىلدۈرەدى. بوگون مېن سىز نىڭ دىنىڭىزنى توگەتدۇم و قويدىگى آيتلردن مەمنۇم، چۈنكە قويدى كېلتىرىلگن تفسىرلر نىڭ بىرىدە شەرھلاوۇچىلر يھۇدى عالەملىرىدىن بىرى ياكە نصارىنى مېنگە شېھە بىلەن قىرەشگن. ايتەدى: اگر بىز نىڭ دىنىمىزدە شۇندەى آيتلر موجود بۇلسە، خدا بو آيتدە سىز نىڭ دىنىڭىز مەكمل بير دىن دىر، دېب ايتگن بۇلسە، مېن سىزدن مەمنۇم بۇلدۇم، بىز بو كۈننى دىنىمىز اوچۇن جودە اولۇغ سەنەيمىز. شۇنىڭ اوچۇن ھەم بوگونكى كۈن مۇسلمان دىنئاسىدە جودە مەھم كۈن، تارىخگە كۆرە بوگونكى كۈندە، اسلام دىنئاسى نىڭ تورلى بورچكلرىدە يېتىمىش مېنگ كىشى استقامەت قىلەدى. احتمال، بوگونكى كۈندە، مۇسلمانلر سانى مىليون، يېتىمىش مېنگگە يېتىگەندە، جودە كۆپ سانلى اھالى اېمىس،

۱. قرآنكريم، مائە سورھسى، ۳- آيە.

بەلكە ئىسلام كۈنىدە ئو جودە كەتتە اھالى بۇلگەن. پىامبەر ئىلە ئىسلام ئدملرگە يوبارگەنلردىن كېيىن ئو قۇلىنى كۇتردى. شەرھلاو وچىلرگە كۆرە: خەزىرت امىرنى پىامبەر (ص) شو قۇر يوقارى كۇتردىكى، ئونىڭ قۇلتىقلىرى ئاق بۇلىب ئدملرگە كۆرىندى. بو يېردە سوئال توغىلەدى، بو يېردە اىگى تە نكتە بۇلىشى مەكەن كە، پىامبەر بو اىشنى قىلىشكە ئولگورگەن. (صلوات) بىرىنچى مەسئەلە بو دىر كىم بو يېردە تىوہ جەھازىدن مەنبر توزمەتب و پىامبەر؛ امىر پىامبەر قۇلىنى شوندى خالتەدە كۇتردى. سەبىلردىن باشقە بىرى، اھالى نىڭ سانى كۆپ بۇلگەننى ئوچون ھەمە نىڭ ئعتبارىنى جەلب قىلىش بۇلىشى مەكەن. تارىخ نىڭ ئىنقىلاب كۆرسەتمەدىگەن ىنە بىر سەببى بار و سىز بونى جودە يەخشى بىلەسىز، كېلەجكە ھېچ كىمگە زىان يېتكۈزىلمەيدى؛ پىامبەر نىڭ قۇلىدە كىم بار اېدى؟ بىرچە نىڭ كۆرىشى كېرەك اېدى، ھەمە كۆردى، بىرچە كېلىب ئىلىگە بىيەت قىلدىلار. تارىخدە بو مەلت خەدا پىامبەرگە ئمر قىلگەننى و ئونگە ئمر قىلگەننى كېيى ئمت ئوچون شوندى قىلدىمى؟ يۇق. بو اېنگ قىيىن مەسئەلە دىر ئىسلامدە.

بەعضىدە دىشەن تەمانىدن اىشلەتەلگەن و اىشلەتەلەيەتگەن بىرچە بىختەسىزلىكلەر، مەنە شوندى. باشقە خەدا، پىامبەر، مەكە، نەماز، روزە و... بارەسىدە ھېچ قەندەي قەرمەقەرشىلىك يۇق. بو يېردە سەنەش مەكەن بۇلگەن نەرسە بو و لايت نىڭ قەرقى. بوگۇن نىڭ حەقىدە و بوگۇن نىڭ بوئوكلەيگى تەئۇغرىسەيدە بوندن ئرتىقچە گېيەرىشكە كوچىم يېتمەسلىگىگە اىشانەمەن. شونىسى ھەم يېتەرلى دېب بىلەمەن. لېكەن، كېلەنگەر كۆپ بۇلمە سەم بىر ئاز بو پىامبەر، شەخسىت و نەھائەت ئىلى نىڭ اىزداشلىرى تەئۇغرىسەيدە گېيەرمەيلىك، بو شىيە مەزھەبلىلەر ئوچون قەچەلىك بوئوك؟ ئوشبو اىگى اېزگو ئيتلرگە كۆرە، ئىسلام نىڭ كەتەلىگى و بوئوكلەيگى اېدى، ئما شىيەلەر ئوچون ئختەصاصلشتىرىلدى.

علی (ع) نینگ ایزدashi بولیش اوچون اوروش اعلان قیلش

علی شیعهلر، آغیر تاوان تولهب، اسلام تاریخی و دنیا سیده بو اولکن شرفگه اېگه بولایلر. دېمک، علی اوچون گپیریش و ولایت تاریخی کونی باره سیده گپیریش اوچون مېنینگ کوچیم یېتمه دی. شیعه و سنی، کافر و مسلمان یازو وچیلری بو خصوصیده بیر قنچه کتابلر یازیب تر قتگنلر؛ لېکن، کپلینگلر علی شیعهلری نینگ مالی بولمیش سونگگی اوروش و افغانستان و اولکه میز نینگ حاضرگی وضعیتی اوستیده توخته لیب قیسقه گپیره ی.

احتمال، اوشبو مسأله نی بوگونگی کونگچه کوزه تیلگن و علی نینگ فعل-اطواری، سیزگه قرشی اؤن ته اوروشنی کورگن آدم لر تامانیدن سیزگه بو مسأله یوکلنگن. اوشبو اوروشلرنی قوزغەتیش اوچون عامل و سببلر نیمه ده؟ و بو قه برده توگهیدی؟ بیز بیلگن نرسه لرنی سیزلر نینگ هم بیلشینیگیز یخشی دېب توشونه من سیزگه یوکلنگن اؤن ته اوروشده، البته، اونینگ اساسی قسمی و بو اوروشلر نینگ باشلانی شیکه سبب بولگن نرسه بو علی نینگ آرقه سیدن اېرگە شیش دیر.

افشار فاجعه سی

اما افشار نینگ قانلی حادثه سی؛ اوشبو اوروشلرده سیزنی قتبق غضبانتیرگن و افغانستان تاریخیگه کتّه زیان یېتکزگن اوروش افشار مسأله سی دیر.

افشار اوروشی باره سیده قیسقه بیر شرح بېرماقچی من، کبیین سونگگی اوروش نینگ سببلری و عامللری حقیقه تفصیلات بیرهن. افشار اوروشی پیتیده، مېن اوشبو خیانت نینگ عامللرینی انیقل بېریش خصوصیده سیزلرگه وعده بېرگندیم.

اوشبو اوروشده صادر بولگن حرکتلر و افشار نینگ یوزمگه چیققن

معماسی، اونینگ باشیگه توشگن فاجعه‌لری اېنگ یاووز نرسه اېدی، او دشمنگه تېگیشلی دیر. سیزلر بیزلردن کوره کوپراق حس اېتدینگیز و بيله سیزلر، سیزلرگه کیم خیانت قیلدی، جبهه‌نی کیم معامله قیلدی، بو مسأله‌ده قنچه‌لر حبس‌گه آلیندی و قنچه قالدی؟ بو خصوصیده سیزلرگه معلومات بېریشنی فایده‌لی دېب توشونه‌من.

بیر قطار وطنداشلریمیز و سیز انیقلاب آلیشگه لایق بؤلمه‌گنلر نینگ یاردمی بیلن مدافعه وزیرلیگی افشار اوستیگه معامله‌گه اؤتهدی، افشار و افشار تاغی اطرافیده تورت قوماندان قوشینلری بیلن شو بیرده جایلشیب آلگن اېدیلر. تورت‌ته قوماندانگه ایگی یوز میلیون افغانی بېریله‌دی. یعنی هر بیر قوماندانگه اېلیک میلیون. باشقه بیر بیرده، یعنی افشارده بؤلمه‌گن قالگن قوماندانلر نینگ هر بیریکه بیر میلیون اېلیک مینگ افغانی اجرته‌دیلر. اوشبو ایگی یوز میلیون مبلغی آلیب کپلگن کیشی پول نینگ قوماندانلرگه تاپشیرمدی، بیگیرمه میلیوننی بولرگه بېرهدی. اونینگ ریجه‌سی شوندن عبارت کی، سیزلر اېندی حزب وحدت نینگ اعضای اېمس سیز. سیزلر اېندی مدافعه وزیرلیگی نینگ بو پروغی آستیده سیزلر. اتحاد و شورای نظار تامانیدن یؤلگه قویبلگن اوروشده، سیزلر اوروشمس‌دن، آرقه‌گه چپکینینگ. شو مناسبت بیلن بیز اولر نینگ کوپینچه‌سینی قؤلگه آلدیک. بو خصوصده اولر نینگ سېسلرینی هم تولیق یازیب آلگن میز. حلیگچه فقط ایگی - اوچ کیشی نینگ سېسینی یازیب آلامه‌گن میز. اوشبو آدم‌لردن ایگیتیه‌سی سیزگه خدمت قیلش اوچون حکم قیلینگن و او اېسه اؤزی نینگ قیلیمیشی اوچون جزالندی. باشقه اوچ - تورت‌ته‌سی نینگ هم دوسیه‌سی تکمیل دیر، بولرنی اورگنیش و حکملرینی چیقارش اوچون شورای نظارت و قرارلرنی قبول قیلش کپنگشی تامانیدن تعیینلگن هیئت نینگ کپلایشی و بو حقه‌گی تدبیرنی کوته‌میز.

افشار فاجعه سیدن مقصد

بو مسأله قهرده پیدا بؤلگن لیگی و او عملگه آشیریلگن لیگی مسأله نینگ بیر تامانی ابدی. بیز نینگ خلقیمیز اوچون کؤپ آغیر آفت بؤلدی. اولر نینگ اسلامی آداب - اخلاق و وجدانگه ضد روشده تینچ اهالی اوچون قندهی حرکت قیلگن لیکلرینی توشونتیریش کبرهک اېمس. بو اېسه اوشبو بیرده یوز بېرگن حادثه نینگ بیر تامانی ابدی، اما دشمن بونی رېجەلشتیریشی مهم بؤلگن جایدە، بو بیز نینگ خلقیمیز مغرورلیگینی بوزیش ابدی. دشمن نینگ بوتون قیغوسی بیز نینگ خلقیمیز نینگ غرورینی سیندیریش ابدی. بو فتنه بیلن ممکن قدر بو ایشنی بجردی؛ اما سؤنگگی بؤلېب اؤتگن اوروش دنیا نینگ برچه عامهوی اخبارات واسطه لریده ایتیلگن بؤلېشی ممکن و افغانستان تاریخیده مثلی کوریلمهگن بؤلېشیگه سیزلر هم گواه سیز؛ بو اوروش قندهی اورتەگه چیقدی؟

دارالامانده توزیلگن اوروش رېجەسی

اوشبو اوروش اسلام آباد بیتیمی امضالنگی، کېلېشودن کبیین و خدانینگ اوینی زیارت قیلگدن سؤنگ، کېلېشونوی بجریشگه وعده بېردیلر؛ اما سیز بونینگ بوزیلېشی باشلنگینی کوردینگیز و بو بیتیم کوچگه کیریشینی خواهلهمس دیلر. ینه بیر بار جلال آباد قوماندانلری تامانیدن، بو بیغینده تینچلیک هیاتلری قتنه شه یاتگن اولر نینگ جهادی کوچلری بار اېدیلر، بیزلر ینه بیر مرته بو ایناغلریمیز نینگ مهربانلیگدن تشکرلیک اېتمهیمیز، وضعیت یامان بیر حالتده باشی بېریک کوچده ایله نیب قالگن افغانستانی بو احوالدن چیقاریش نیتده بو کېلېشونوی کوچگه کیریتیش مقصده رهبرلرنی تؤولش اوچون باردی - کېلدیلر باشلندی، رهبرلر جلال آباد کېتدیلر.

مسعود جنابلری نینگ بویروغی

رهبرلر جلال آبادگه کېتیشی بیلن، مسعود جنابلری، یعنی مملکت نینگ

مدافعه وزيرى، اوروشنى شمالى منطقه لږده باشلەدى. اوروشنى باشلەش بيلن، اوشه پېرده، افشارده بيتيم توزيلگن دېك، اما بو بيتيم باشقه چه اېدى؛ بو پېرده ايگى يوز ميلليون معامله قيلگن اېدى، شماليگه ايگى تيك اوچر پول آليب باريلگن. بير وقتلر هم خدمت ينگيزگه ايتگن اېديم، معامله قيله ديگن كيشيلر، نېگه بيزلرنى ارزان معامله اېته ديلر. كېيىن بو پېرده پول تقسيم لنگنده، كۆپگينه شمالي آدملىر افشارده خودى شو تاكيتىكنى قولە ديلر، سيز جمعيت گه بؤى سونمه نگيز، شوراي نظارگه بؤى سونمه نگيز، مدافعه وزيرليگى و اسلامى دولت گه تسليم بؤل ينگيز، شو پول بيلن. بو مسئالهنى شمالي لږگه هم ايتگن اېدى. اصل يده مصطفى نينگ اويىنى كۆيديرگن هم پول بؤلدى. لېكن، بولر اوزلر ينى آقلاش اوچون، بيزلر نه حزب اسلامى بيرق ينى كؤترهميز و نه هم جمعيت اسلامى حزبى نينگ بيرق ينى؛ اسلامى دولت بيرق ينى كؤترهميز دېگنلر. بو پېرده يوز بېرگن واقعه جناب مسعود اوچون كته يوتوق بؤلدى. مسعود شمالي دن فرمان صادر قيليب، اتحاد و شوراي نظار قوماندانلريگه، مېن شمالي دن قتيمه گونچه، سيزلر حرت وحدت اسلامى نينگ كابل غريبن تازملنگنلر. مسعود جنابلرى تامان يدين مدافعه وزيرليگى گه بېريلگن بو يروق. مسعود جنابلرى نينگ بو يروغيگه كؤره، اتحاد اسلامى قوماندانى حاجى شير علم سرپرستليگ يده كابل نينگ غريبه يوزلب قوماندان تۆپلە نيب اوروش رېجە سيني توزە ديلر. مسعود جنابلرى نينگ فرمانى هم مذكور ييغينه اؤقيلگن. بو ييغينه يوزته قوماندان هم كېلىشگن اېدى. اتحاد اسلامى قوماندانلريدن بيرى موضوع گه قرشليك بيلديرگن، او، ينگى بير حكومت تشكيل اېت يلىشى اوچون جلال آبادده رهبرلر تۆپلنگنلر، اوروش قيليش يميزگه هيچ قنده ي منطق يوق دېگن. بوگونكى جلسه نتيجه گه اېريشمە يدى اولر كېيىن ينه اوچر مشە ميز دېب ييغيندن تر قە ديلر.

خودى شونده ي بير فرماننى مسعود جنابلرى، يېتميش ينجى فرقه نينگ قوماندانى جنرال مومن گه بېريب، سيز عملياتنى دارالامان طرفيدن

باشلنگ و مذکور فرمان جنرال مومن نینگ قۇلىگه يېتىشگن او اوشه پيئته مزارده بۇلگن، جنرال مومن مزار شريفدن توريب قوماندانلرى يا - ده اۇرين باسرلريگه سيزلر ييغين اويوشتيريپ، عمليات رېجھه سيني توزيش بارمسيده برچه اعضالرنى جريانگه قۇيىنگ دېگن. بو يېرده، دارالامان مقصديده، شوراي نظار اينىقسه جناب مومن گه تېگيشلى قوماندانلرنى ييغيب، بيز ابندى مدافعه وزيرليگى نينگ بير قسىمى ميز و مدافعه وزيرى نينگ بو يروغى بيلن حركت قىلىشىمىز كېرەك. حزب وحدت اوز مسئلھه سيني مدافعه وزيرليگى بيلن حل اېتىشى لازم. بوندىن آلدن بير نېچە بار، بيزلر مومن و جنرال دوستم دىن نامھه قۇلگه كىرىتدېك. يېتميشىنچى فرقه جنبش گه قرمشلى اېدى. جنبش سيزلر بيلن اوروش مھيدى. سيزلر يېتميشىنچى فرقه نينگ تداركات يۇلىنى تۇسمىگ. بېش - آلتى آى دواميده حزب وحدت نينگ منطقھه سى يېتميشىنچى فرقه نينگ برچه تداركاتى يۇلى بولگن ليگيگه سيزلر گواه سىز.

جنرال دوستم بيلن علاقه

اوشبو ييغين يىكونلھه نيشى بيلن، بو يېرده بيزلر در حال چمن حضورىگه جنرال دوستم نماينده سى آلدېگه ايگى نفر هيات يوبارديك؛ جنرال مومن فرمان بېرگن و بولر بيزلر بيلن اوروش قىلىشنى ايستھدى دېھه موضوعنى اۇرتھگه قۇيدېك؛ سىز نيمه قىلھه پىسىز؟ بولر هم مذکور ييغىلىشدن خبرىمىز بار دېھه تاكيد قىلدېلر. جنرال دوستم نينگ نمايندهلرى، مسئلھه نى جنرال دوستمگه يېتكىزيب، نتيجه نى سيزلر بيلن شريك قىلھه مېز دېدېلر. بو مسئلھه دىن ايگى كون اۇتدى، جنرال دوستم نماينده سى تامانيدىن اونينگ پيامى بيزگه يېتدى، پيامده بيزلر حىزت وحدت نينگ بو يروغى آستيدھ ميز دېلىگن. حزب وحدت، قندهى بير قرار قبول قىلسه، بيزلر اونگه قرشى اېمىس ميز دېلىگن پيامده.

ينه هم بو مسئلھه بيزلر اوچون انيق اېمىس اېدى. بونى سىزگه قنچه

توشونتیرممن. حزب وحدت جنبشدن بېز اوته بؤلگن لیگی سببی و نېگه اېندی سیز دوست صفتیده مناسبتلرینگیز بیر مونچه وقتدن بېری دوام اېتهیاتگنی حقیده تشویشلننسیز؟ شونینگ اوچون سیزلرگه تفصیلات بېرماقچی من، جریانده بؤلینگلر چونکه مسئله کۆپ مهم دیر.

ینه بیر بار جنرال دوستم نینگ نماینده لیگی گه آدم یوباردېک، جنرال دوستم نینگ مذکور پیامده سۆزلری انیق اېمس دیر. بیزلر ایگی اوچ مسئله نی سیزگه بیلدیریشدېک؛ جواب نیمه اېکن لیگینی بیلیمیز.

۱- مسئله بو دیر کیم، جلال آبادده، کپلگوسی کابینه ده اولوشیمیز بولسین. مجددی جنابلری نینگ نماینده سی هم حمایت قیلگن اېدی. حکمتیار جنابلری هم اوشه بېرده ایتگن اېدی بولر نینگ قیینچیلیگی حل بولیشی کېرەک، بوندن تشقری بولر نینگ موجودلیگی شمالده بیر حقیقت، اما کابلده حضورلری بار. بیر قنچه رهبرلر قتیق قرمه قرشلیک کورستگن اېدیلر و بیر قنچه سی اېسه سکوت سفله گن اېدی بو موضوع اوچون. خلیلی جنابلری بیزلرگه پیام یوللې، بیزلر جنبش اوچون باسیم اوتکزماقچی بولسک، بو بیغیلش شکستگه روپه - ره بولیب ینه اوروشگه سبب بولیشی ممکن دېگن اېدی. مسئولیت بیزنینگ بونیمیزگه. بیر حادثه اېدی.

۲- بو بیزلر بیلن اوروشیش اوچون قرار قیلگن دارلامان مسئله سی اېدی.

۳- بو بېرده آچیلشی کېرەک بؤلگن ینه بیر مسأله - شورای تصمیم گیری اگر اوروش باشلنسه، جنبش نینگ موضعی قنده ی بولهدی؟ مذکور اوچ مسئله اېدی، بیز موضوعنی یېتکزگنده، جناب دوستم بیزنینگ جوابیمیزده بیزلر حزب وحدت نینگ بویروغی آستیده میز دېیه جواب یازگن اېدی.

بیزلر ینه بیر بار اونینگ نماینده سی قاشیگه آدم یوباردېک که بو بېرده اوچ ته مسئله. مذکور اوچ ته مسئله دن قیسی بېریده حزب وحدت

نینگ بویروغی آستیده سیز؟ برچهسیدن اینگ مهمی شو دیر که بولر دارالامان دن اوروشنی باشلهیدی، بولر جنبش نینگ اعضالریمی یا - ده مدافعه وزیرلیگی نینگ بیر بؤلگیمی؟ بو توغریده سیز نیمه دبسیز؟

بو بیرده ینه بیر نرسه‌نی انیق تأکیدلشیمیز کبره‌کی، جنبش نینگ لوالریدن بیرى بؤلیمیش ییتیمیشینچی فرقه، بو بیرده جناب دوستم، جنرال اکرم نینگ غندیگه یازگن مکتوبیده، بو جنبش دن دیر و حزب وحدت نینگ بویروغی آستیده حرکت قیلیشی کبره‌ک، سیزلر باشقهرلر نینگ ایشیگه ارلشمسلیگینگیز کبره‌ک بو مسئله یاروتیلشیگه ضرور بار. اوشبو نامه هم بیزلر نینگ قؤلیمیزگه ییتدی، جنرال اکرم غوندی نینگ مسئولینی چقیردیک. خطنی اونگه تاپشیردیک. قصرده اوتکز یلگن ییغینده، اونگه دبدم. ایندی سبن نیمه ایش قیلهسن؟ بولر بیزلر بیلن اوروشه‌دیلر. او، بیزلر جنبش‌گه قره‌م میز دبدی. مادامیکه جنبش بویروق ببررکن، بیزلر سیزلر بیلن اوروشمه‌میز دبدی. بیزلر قصر نینگ بیر جاییده تؤوله‌نیز تورگن میز. احتیاج س، زیلگن حالده، بیزلر سیزلرگه یاردم بپریشیمیز ممکن، همکارلیک ایتهمیز لپکن سیزلر بیلن اوروشمه‌ی میز. ییتیمیشینچی فرقه نینگ عسکرلریدن بیر - ایگی‌ته‌سی، بیزلر نینگ عسکرلریمیزی تسلیم قیلب آلگنی آرتیدن، مبنگه مراجعه قیلدیلر. جنرال مومن نینگ نماینده‌سی کبلیب، بو کیشیلرنی تاپیب، آزاد قیلدیرینگ دبدی.

اوشبو ایگی عسکرنی تاپیش مقصده، پسته‌لرنی باریب آلیش اوچون بیزلر در حال هیات تعیین قیلدیک. بو مسئله‌گه عکس العمل کورسه‌تیش و بهانه طلبلیک یوزه‌سیدن، بولر دارالامان یولینی باغلب، اوچ - تورت یوزگه یقین آدملریمیزی قؤلگه آلدیلر.

بیزلر مومن نینگ نماینده‌سیگه، بو گپ - یخشی بیر گپ اېمس. تورت - بېش آیدن ببری بیزلر شو بیرده بؤلېب، هنوز سیزلر نینگ حربی یوللرینگیزی باغلمه‌گن میز. سیزلر شورای نظار نینگ کیشیلرگه یاردم بپرردینگیز، اولرگه آذیق آوقت قورال اسلحه بیتکرزدینگیز،

جنبش اوچون بو مسالهنی سیزلرنینگ یوزلرینگیزگه تارتمهدیک. سیزلر بوگون بیزلرنینگ عادی اهاالیمیز یؤلینی توسهپسیزلر. چونکه بو توغریده ایلگریدن مسعونینگ بویروغی صادر بؤلگن و مومن هم بو ایش نینگ بحریشی کبرمک ابدی. مېنینگ جوابیمگه دېدی: بعضی بیر عسکلریمیز احساسات یوزمسیدن بو ایشگه قؤل اورگن. سیزلر بو کیشینی تاپیشینگیز لازم. شو پیته یېتمیشینچی لوانینگ عسکلرینی آزیق آوقت و کییم کچک بیلن تامینلاووی موتتر شهردن کپلیب قالهدی و عسکلر بونینگ دمنی قیرگن اېکن. عسکلرگه آزیق – آوقت و کییم – کچک یېتکزیش اوچون، بو موتتر آزاد قیلینیشی اوچون بیزلر خط بېردېک.

مېن مومن نینگ خطیگه جواب یازیب، سیزلرنینگ بو قیلیمیشینگیز مقابلده، بیزلرنینگ آدملریمیز هم احساساتگه بېریلیشی احتمالدن بیراق اېمس دېدیم. رېچه شوندن کپلیب چیقئکی، اوتگن ییلده اؤن ته اوروش بیزنینگ اوستیمیزگه تحمیل اېتیلگن ابدی، عیناً شو بېرده حزب وحدت اولرگه هجوم قیلیشی نینگ آلدینی آلیش اوچون چاره کؤریشگه قرار قیلدی. باشقه توقیز اوروشده هم، حزب وحدت جنگ نینگ قرارینی آلووی اېمس ابدی، دشمن هجوم قیلگنده اوز خلقینی حمایه قیلیشی کبرمک ابدی.

دارالامانی آلیش

شونسی اعتبارگه لایق کی، بو بېرده کوچلر توپلگن، بونی جنرال مومن نینگ اوز ایتهدی: یېتمیشینچی فرقهده اېلیکن آرتیق تانک و تورت مینگ کوچ توپلگن دیر. شورای نظارگه تېگیشلی ریاست پنج ده ایگی یوزدن آرتیق کیشی توپلگن. اوچینچی لواده هم ایگی یوزدن کؤپ کیشی جایلشگن. موقعیت نقطه نظرده ریاست پنج، نجیب زمانیدهگی تنی گه قرشی قوزغلان نینگ موقعیتگه اېگه... اما یېتمیشینچی لوا نینگ

ایچیده بیر قنچه هزاره ایناغهریمیز جایلیشگن، بولر افشار حادثه‌سیدن تاثیرلگنلر؛ مادامیکه سیزلر اوشبو منطقه‌ده شورای نظار اوستیگه عمل قیلماچی بولسنگیزلر، سانلری کم بولیشیگه قرمه‌ی، بیزلر یاردم بېرمیز دېیه تیارگرلیک کورستگن اېدیلر.

بیزلر اوشبو عملیاتده حزب وحدت نینگ ایگی یوز حربیسی... قالگن کوچلرنی اوز جبهه‌لری نینگ حمایه قیلیشلرینی ایتدیک. بو هجوم کچه ساعت آلتیده باشلەنیشیگه کبلیشیلگن اېدی؛ حربیلریمیز نینگ خبرسیزلیگی باعث، اېرتلب ساعت یېتیده باشلندی اوروش.

بو بیرده تۆپلنگن قورال اسلحه و کتّه کوچ، اېرتلب ساعت یېتیدن توشدن سؤنگ ساعت ایگی‌گه قدر... کپسیدلی. (بیغیلگنلر تکبیری) مذکور عملیاتده، حزب حدت نینگ حربیلریدن یېتی کیشی یېنگیل یرملندی. شهیدیمیز یوق اېدی. اوچینچی لوا آزاد قیلینر اېکن، بو بیزگه یېبریک امکائیت اېدی، بو اسلام نینگ دستلبکی کونلریگه عاید واقعه‌لر بو بیرده تکرار بؤلگنی‌گه یقین اېدی. منطقه نینگ مدافعه قیلیش و امنیتی تامين‌لش اوچون قویگن آدم‌لریمیز، همه‌سی بو یېرنی قویوریب، اولجه اوچون یوگوریشگن.

ریاست پنجهده هم عملیات تۆختەتیلدی. آدم‌لر اولجه آلیش آرتیدن یوگورگندن سؤنگ، اېرتەسی ریاست پنج هم قولگه کیریتیلدی. دشمن هم اېنگ آغیر قورال اسلحه‌لر بیلن سیلو، کوتەسنگی، دهمزنگن آغیر اوروشنی باشلەگن؛ اما بو بیرده آدم‌لرنینگ قولگه کیریتگن نرسه‌لری، اېللیکدن آرتیق تانک، تورت – بېش‌ته چلچله، ریاست پنجه‌ده بېش مینگته قورال، بونینگ ایگی مینگ‌ته‌سینی حزب اسلامی آغه - اینیلر آلیب کبتگن. قالگنینی قنچه که هزارلر بو یېرگه کبلیگن بولسه، بولر هم بونی حزب وحدتی دېب اؤیلر، یا الله کبلینگلر دېدیلر. (بیغیلگنلر تکبیری)

بو بیرده یوز بېرگن اوروش‌ده، کوچلی احتمال بیلن دشمن نینگ یوز نفری اولدیریلگنی بولیشی ممکن. بو منطقه‌ده، کمیده بېش یوز کیشی

قؤلگه آلیندی، اوشبو قؤلگه آلینگلر بار مسیده کپین گپیرهمیز.

دشمن نینگ کته هجومی

دشمن بار کوچ و قوتی بیلن اوروشنی باشلب یوباردی. آلتی مرته دهمرنگگه هجوم قیلدیلر، تلویزیون تاغیدن توریب چلچله (بیر قسم قورال) نینگ قیریق – قیریقته مرینی بیر زومده اوستیمیزگه بوشه‌تیشلریگه اوزینگیز گواهی ابدینگیز. تورت مرته سیلونینگ اوستیگه هجوم قیلدیلر. دهمرنگده، اویله‌شیمچه اوروش نینگ ایگینچی کونیده دشمن بیر آز ایلگری کپلگن ابدی. اوشبو مسئلهنی سیزلرگه شرحلب بپریش فایده‌سز اېمس البته، بو آله سیلجیش حربی پیروزلیک اېمس ابدی البته... ینه هم جایلشتیریلگن ایگی – اوچته پسته‌ده خائنلر بار اېکن، بو خیانتتی بجرگندن سؤنگ، ینه هم بیزلر اولرنی اوشه کون نینگ اوزیده قؤلگه آلدیک، ایناغلریمیز قته‌دن باریب موقعیتتی آلدیلر؛ بو اوروش اؤن کون دوام اېتدی.

بوندهی قربانلیک‌نینگ هیچ قندهی سابقه‌سی یوق

اوشبو اوروش‌دهگی بیر نېچه نرسه‌نی اېتیش کېرمک: هیچ بیر خلق نینگ سیاسی تاریخیده سابقه‌سی بؤلمه‌گن بیر مسئلهگه ایشانچیم کامل، بو اېسه سیزلرنینگ سیز خلق نینگ قربانلیک‌ینگیز و اوشبو سیاسی جمعیتتی قؤللب - قووتله‌شینگیز دیر. (بیغیلگنلر تکبیری)

سیز خلق قان و نان بپریم، شهیدلرنی کؤمدینگیز. اوشبو برچه ایشنی و قربانلیکنی سیزلر بېردینگیز. بیر تامانی حکومت دېب اتلگن دولت‌ده، یارملنگن آدم‌لری اوچون تورمه‌لردن قان آله‌دیلر. شهردن بو تامان کپله‌دیگن آدم‌لریمیزنی قیترب آلیب باریب، کسللرینی اولیمدن قوتقریش مقصده بولرنینگ قانونی آله‌دیلر. بو تامانده تورگن بیزلر اېسه، حزبت وحدت نینگ فرهنگی کمیسیونی نینگ صادر قیلگن بیاناتیگه اعتبار بپریم، عیال - اېرککدن عبارت قربانلیک و جانفدالیک قیلگن

كېشلەر قىزىل خاچ تەشكىلاتى خادىملرى يانئىدە سىفەتتە تورىپ قان بېرىدىلەر.
(بېغىلەنگەنلەر تەكبىرى)

سىزلىرىنىڭ لۇف ۋە احسانىنىڭىز ۋە فداكارلىقىنىڭىزدىن تەشكىرلىك قىلىش اوچۇن مېن كىچىكلىك قىلەمەن. تارىخ نىنىڭ سابىقىسى يۇق دېدىم. كېيىن، دىشەن بىز ۋە سىز اوچۇن ئۇن كۈن دوامىدە اورۇش قىلگەن قارارگە كېلەيلىك، بېر ۋە ھۋادىن ئۇق ياغدىرلدى، بىزلىرىنىڭ قىچە زىيان ۋە ئىلتىمىز بار ئېدى ۋە دىشەننى كە قىچە ئېدى؟ ئاخبارات واسىطەلىرى نىنىڭ خېرلىرىگە قىرەنگەن، او تاماندان بېش مىنىڭ كىشى بىرلەنگەن؛ بىزلىرىدىن، يەنى بو تاماندان بىرلەنەيىب قىزىل خاچ تەشكىلاتىگە مەراجە قىلگەنلەرنىڭ سانى بېر مىنىڭتە بۇلگەن. بولرىنىڭ بېشەن بېر قىسمى يەنى ئىملىيات بۇلگەندىن كېيىن، مەمكىن اوچ يۈز كىشى بىستەردە ياتقىزىلگەن بۇلسە.

ھەربى ۋە تىنچ ھاۋالى قۇشۇمچە يۈز كىشى بىزلىرىدىن بۇلگەن ئېدى، او تاماندا قىچە قىرەنلەر بۇلگەن؟ خېرلىرىگە كۆرە، ھەربىلەر شامىل ئۇن بېش يۈز كىشى قىرەن ئېتىلگەن. ئېتىلىشىچە، شىفاخانەلەردە بۇلگەن جىنراللەر ھەم ئۇلدىرىلگەن. ھەربىلەرگە ئىختىساسلىشىتىرىلگەن تۇرت يۈز بىستىرلىك شىفاخانەدە، اورۇش نىنىڭ بېشىنچى كۈنىدە اوچ يۈز ئېلىك بۇلگەن، بىرەم ئىقلىيە واسىطەلەر ئابۇد قىلگەندىن سۇنىڭ، بىزلىرىگە كېلگەن مەلۇماتلەردە، تۇرتتە چىلچە ۋە ئۇنتە تانك ئابۇد قىلىنگەن ۋە قورال اسلەھگە تۈلە ئىگى ئانبار ھەم ئۇتدە يانئىب كېتگەن.

افشار ھادىسەسىدىن سۇنىڭ، جىناپ مەسعود شۇ قەدەر مەغرۇر بولگەن ئېدى كە، بېر مىلت نىنىڭ مەقابىدە تورىپ اورۇش قىلىش ۋە ئىپادىدە بولرىنىڭ ئاغير قورالى يۇق ئېدى دېيىش مەدافە بېر وزىر اوچۇن ئۇيت دىر. ئاتىش - كىيىن قىلىش مەقسەدە كېلگەن ھىيات جىناپ ھەمىد گەل، سىزلىر اورۇش قىلەمەنگەلەر دېيە بو مەسئەلەنى مېنىڭە ئېتدى. بو بېردە ھەمىدگەل جىناپلىرى نىنىڭ، جىناپ مەسعود نىنىڭ سۆزلىرىگە اساسەل ئېتىشىچە، تاغلار جىناپ مەسعودنىڭ قولىدە بولر ئاغير قوراللىر بىلەن ھەم جەھازلىنگەن ئېمىشلەر.

بىز عاموى قۇللپ – قووتلەنىشنى تېكشىرمەدىك

خۇش، اولر بو يۇل بىلن جنگ قىلىشگىدىن كېيىن، مدافعه وزىرلىگىگە بارىشدى، تېكشىرىپ كۆرىشدى، اۆتيرىشدى، نېگە بىز اوشبو امكانىت بىلن غرور بىلن جبر كۆرگن بو خلق اوستىده كامىاب بۇلمەدىك؟ اۆزلىرى تېكشىرىگن، بو گزارش اېسه اۆزلىرى نىنگ يىغىنىدىن چىققن. بىز اۆز قورال اسلحه مىزنى تېكشىرىپ كۆرگن اېدىك دېگنلر. حزب و حدت نىنگ امكانىتتى هم تېكشىرگن اېدىك؛ اىگى – اوج آى اىچدەگى زېركرلى اوروش، تون بۇيى حزب وحدت اوستىگە قىلىنگن هجوم، بولر نىنگ برچەسىنى تېكشىرگن دىك، وحدت حزبى خلق تامانىدىن قۇللپ – قووتلەنىشى نىنگ تېكشىرمەگن اېكن مىز. بو اېسه دشمن نىنگ قىلگن اعترافى؛ سىز نىنگ فخرىنگىز. (يىغىلگنلر تىكبرى)

لېكن، مېن سىزگە و هم جناب مسعودگە ايتەمن؛ سىزگە هم ايتەمن هيچ وقت اوشبو مسئلەدن خبر سىز قالمەنگ. جناب مسعودگە هم سېن كتە خطاگە قىلدىنگ دېيىمن.

الھى مرحمت

جناب مسعود خطا قىلگن و تېكشىرمەگن بىر نرسە اېسە، بو خدانىنگ كوچى اېدى. بىز اوشبو اوروشده، خلقىمىز نىنگ يورمگى سىنىب روحى توشگندىن سۇنگ، الھى مرحمت نىنگ كۆزىم بىلن كۆردىك. جناب مسعود، درست اۆيلمەگن اېكن، بونى سىزلرگە هم ايتىشىم كېرەك بو موفقىت خدا نىنگ مرحمتى و سىزلر نىنگ دعا و تىكبرىلر نىنگىز نتيجهسى دىر. مېن آلدىنگى صحبتلار يمدە هم افشار مسئلەسى كۆپ قىغولى بىر حادثە بۇلگىنى بار – بار ايتگن من. بىر قنچە آغە – اينلر يم نىنگ حضور يده پل سوخته مسجد يده قىلگن نطق سۆزىمنى هيچ بىر پىت اېسىمدىن چىقارمەيىم. اوشە فاجعەدىن كېيىن گېپرىشنى هيچ پىت اىستمەيىم. اما بو مسئلە و شكست موضوعى تۆغرىسىدە بۇلگن معما حقيدە يوقارىدە سىزگە اشارە قىلدىم...

هیچ بیر زمان خدا و اونینگ کوچینی اونوته آلمهیمن. هر قندهی کوچ و قورال اسلحه خدانینگ کوچی مقابلیده هیچ دیر. خدانینگ مرحمتی بیلن جناب مسعودنینگ بابمه تشلاوچی طیارملری منطقه و یشش – اوی جایلرنی نشانگه آلیش مقصده کؤتریلدی؛ چونکه هیچ بیر زمان (مسعود) نینگ یشش – اوی جایلرنی نشانگه آلیشدن بؤلک هنری یوق، تورتته بابمهنی قلعه شاده و دشت برچیگه تشلهدی، هیچ کیم بؤلمهگن اویلردن بیریکه توشگن بابمه پارتلهشی عاقبتیده، اوی بوتونلهی اورتهدن کبتدی. قالگن اوچته بابمه اېسه کؤپ کیشی بؤلمهگن اویلرگه توشدی، بختگه موافق بولرنینگ هیچ بیرری پارتلمهدی. بونی خدانینگ لطفین باشقه نرسه دېب اویلهش ممکن اېمس کو. (بیخیلگنلر تکبیری)

شونینگ اوچون مسعودگه خطاب قیلیب، خلقیمز نینگ خدایی بؤلگنده، بولر خدانینگ یؤلینی ایزلهگن، سېنینگ بولرنی شکست بېریشینگ امکاندن اوزاق دېیمن. (بیخیلگنلر تکبیری) مادامیکه سیزلر خدانینگ یؤلیده حرکت اېترکن سیزلر، هیچ وقت دشمن اوستلرینگیزدن غالب چېقه آلمهیدی بونی یخشی بیلینگ عزیز خلقیم.

سیزنینگ سیاسی حقینگیز، سیزگه بېریلگن الهی حق دیر. اگرده سیزلر بیر توپلم یا ده مملکتدن حق سؤرمسنگیز، بو سیزنینگ حقینگیز دیر. مسلم حقینگیز و سیزنی خداوند (ج) قولل – قووتلهیدی، هیچ بیر زمان الله تعالی کوچ و قدرتینی اونوتهنگلر. هیچ بیر زمان اوزینگیزگه غرورنی یونلتیرمگن خداوند تبارک و تعالی اوزی نینگ بوتون مرحمتی بیلن، برچه رحمتی بیلن، بندهلریده هیچ قندهی اوزین سیز مغرورلیکنی قبول قیلمهیدی.

بو بېرده سیز عبادت قیلمهسیز، مسجده ختم اؤتکزمسیز، الله حضوریکه دعا قیلمهسیز بونینگ اوچون غلبه سیز نیکی اېکنیگه بوتونلهی ایشانهمن.

دشمن تبلیغی گه انده منگ

بو بېرده ینه بیر مهم مسئلهنی سیزلر بیلن اؤرته گه قویشنی ابپ کوردیم. سؤنگگی و قتلرده دشمن نینگ تبلیغاتی ینه - ده کوپه یگن. بولر افشارده کؤزله گن یؤلنی ینه بیر بار تکرار قیلماقچی. ینه پول تر قتماقچیلر. ینه قوماندانلر نینگ آتیگه پول یوباریشگن. طرفدارلری، کابلده سیاسی تقدیرنی اؤزگرتیرووچی اوروش یوز بېرمدی دبیہ تبلیغ باشله گنلر. اوشبو شوم اوروشدن کؤزلنگن مقصد کابلنی اوز اختیارلریگه آلیش دیر.

سیزلرگه ایتهمن، باشقه بیر بار هم ایتگن اېدیم: کابل سیزلر نینگ اویینگیز، کابلدن باشقه جایگه باره دیگن بېرینگیز یوق، دشمن نینگ تبلیغی بیلن کابلنی ترک قیلهمنگ. بو دشمن نینگ شوم ایستگی.

سیزلر هزارلر یشهدیگن منطقهلرده قوراللنگن مینگلب آدمینگیز بؤلسه، کابلده بؤلمه سنگیز، کیمسه سیزلرگه حق بېرمهیدی. شونینگ اوچون، دشمن نینگ تبلیغی تاثیری آستیده قالمهنگ. سیزلرگه ایشانچ بېرمه، هیچ بیر اوروش، کابل نینگ تقدیرینی تعیینلمهیدی. افغانستان تقدیرینی اوروش بیلن تعیینلمهیدیگن هر بیر کیشی، کتّه خطا قیلهدی. کابلده گی اؤن ته اوروش نینگ برچه سی قرار قیلیش و آخرگی اوروش اوچون بؤلگن.

هیچ بیر کیشی، باشقه بیر کیشی نینگ یوق اېته آلمهیدی. بېرچه نینگ کوچی بیر - بیر اویگه معلوم. مذکور تبلیغاتلر، مفت تبلیغلر دیر؛ سیزلر نینگ هیچ قندهی تشویشینگیز بؤلمه سین بو توغریده.

اوروش حل یؤل اېمس

بار - بار سیزلرگه ایتگن من، بیزلر هیچ بیر پیت اوروش ایستمهی میز دېگن من. افغانستان مسئله سی نینگ حل یؤلی، اوروشده دېب بیلهمین. سیزگه معلوم که اسلام آباد نینگ کپلیشوی بیز نینگ ایسته گیمیزگه موافق اېمس اېدی؛ لېکن، اوروش نینگ آلدینی آلگن بؤلسک، بو کپلشووگه قؤل

قويېب، قوللېب – قووتلېدېک.

خودی شوندهی جلال آباد کېلېشوی هم ملتیمیز نینگ ایسته‌گیگه ماس اېمېدی، لېکن، مذکور تاریخی گناه ملتیمیز نینگ بؤینیده قالمسلیگی و کېله‌جکلرده حزب وحدت و هزارملر تینچلیک و برقرارلیکگه توسیق بؤلدهی دېبېشگه اؤرین قویمسلیک اوچون بو کېلېشوگه نماینده‌میز قول قویدی و بیزلر بو امضانی حمایت هم قیلدیک. بو پېرده هر بیر کیشی افغانستانده کودتانیگ موفق دېسه، قه‌پېرده کودتا قیسی کودتا؟ منتظم اردوسی بؤلگن، حکمرانلیک موجود بؤلگن، معین منطقه کېمسه نینگ اختاریده بؤلسه اونده کودتا ممکن؛ بیر ییل حکومت قیلگن عالی جنابلری ادارسیده عملده تورت – بېش‌ته حکومت موجود بؤلگن. اؤن مرته اوروش قیلدیلر، بونینگ قه‌پېری کودتا دیر. قصرنی و ارگنی آلیش کودتا بؤلسه، حلې هم هیچ قندهی کودتاسیز اؤشه ارگده باریب اؤلتیره آله‌دیلر. بونگه کودتا اوچون احتیاج یوق. دېمک، بو گپلر تبلیغاندن بؤلک نرسه اېمېس.

بو پېرده ینه بیر نرسه‌نی ایټیب، سیزلرگه یاروتیب بېرماقچی من؛ کېمسه تیزیمده شکست یېگن تقدیرده، آدملری و حربیلری روحی نطقه نظردن شکست یېیب، اولر شاشیلهدیلر. مسعود جنابلری، حربیلری قاچشی نینگ آلدینی آلیش نیتده، جنبش‌نی تینچلیک هیات صفتیده کوچگه کیریتیش اوچون کؤپدن – کؤپ سعی و حرکت آلیب باردی.

جنبش‌نی قبول قیلمه‌یدی؛ بیراق اونگه پول توله‌یدی

جنبش‌گه آزیق اوق و کیم کچک آلیش اوچون تورت یوز میلیون افغانی بېرگنلر. خوش، قندهی قیلیب اولر یقینده جنبش‌گه آزیق اوقت و کیم کچک آلیش اوچون تورت یوز میلیون بېریشنی تکلیف قیلېشگن؟ حالانکه، سگیز آی ایچیده بونده بیر امکانیت بېرمه‌گنلر. شمال ولایتلری نینگ مصروفی اوچون هم ایگی میلیارد یوباریلگن. بو مسئله‌دن کؤزلنگن اساسی مقصد جنبش نینگ آرقه‌داشلیگنی آلیش همده حربیلری

نينگ روحنى كۆترىش دىر.

مېن بوندهى رهبرلردن عجلنمەن. هيچ بير اولتيرىش و يىغىلىشده جنبش حضورىنى قبول قىلمەى دېگنلر كىشىلر؛ لېكن پول و هيات يوبارىش بيلن بولرنى خط فاصل صفتيده استفاده اېتماقچى بۆلەدىلر. جنبش شوراي نظارگه همكارلىك قىلىپ اوروش قىلمەى دېبه اورتهگه تشلنگن مېش – مېشلر خلقيميزده تشويش يرمەنگن اېدى.

اوتگن كون بو يېرگه كېلگن جناب دوستم نينگ اورين باسرى و نمايندهسى جنرال مجيد، بيزلر اوروش بۆلىشنى ايستمەى ميز بيزلر تينچلىك هياتى صفتيده كېلگنمىز دېدى. بيز نينگ خلقيميز سيزلر نينگ آدملىرىگىز بيلن هيچ بير زمان اوروشگه اؤتمەيدى. بيزلر اؤز حربى كوچلر يميزنى سيزلر بيلن اوروش قىلىش نيتده آليب كېلىش كوچىگه اېگه اېمس ميز. اوشبو سۆزلرنى جنرال نينگ اؤزى كېلىپ تىلگه آلدى. بيزلر هم جناب جنرال مجيدگه، نه بيزلر و نه حزب اسلامى، هيچ بير يميز اوروش نينگ طرفدارى اېمس ميز دېدىك. اوروشنى هم حل يۇل دېب بيلمەى ميز. بيز نينگ خلقيميز بيلن بيرته تعهد يميز بار، بير وعده قۇبىشىگن ميز بو اېسه خلقيميز نينگ قۇللب – قووتلش دىر. اگر بير او بيز نينگ اوستىمىزگه هجوم قىلىپ اوروش قىلمەسه، بيزلر نينگ هيچ كيم بيلن اوروش يميز يۇق. كيشى آدملىرىمىز و جبهه يميزگه هجوم قىلگن حالده، كيم بۆلىشىدن قطع نظر جواب سيز قالديرمەى ميز. (يىغىلگنلر تكبىرى) بو اوروشگه عايد موضوع اېدى؛ سۇنگى اوروش.

بىز قماققه آليشگه ايشانمەى ميز

اما مېن ايتىپ اوتگن آسرايكلر حقيده گپىرەدىگن بۇلسم، سيز آدملىرىنى يىخشى بىلەسىز و اولرنى لمس اېته سيز، بيز هم بونى ايتەمىز، خدا حقى قسم ايچەمنىكى، بيز اوروشلرگه ياكى آسرايىككه ايشانمەى ميز. مسلماننى قندهى قىلىپ آسرايىككه آليش ممكن؟ بونينگ معناسى يۇق، بو اسلامگه قرشى، مكتب و انسانيت مكتىبىگه قرشى دىر؛ لېكن افغانستان شرايطى اوستىمگه تحمىل اېتگن شرايط اوچون مجبورمەن. افشار حادثەسىده بيز

خلق دن عيال - ابرکک قوشیمچه آلتی یوز کیشی نین قولگه آلدیلر. بعضی بیر اویدن اوچ کیشی و ایریم اویلردن اېسه ایگی کیشی اسرلیککه آلینگننی سیز یخشی بېلهسیز.

بیزلر آزاد قیلگن منطقهده بوندهی بیر ایشنی قیلیشگه قول اورگنیمیزده اېدی، تورت مینگدن آرتیق انساننی اسرلیککه آلدیکه؛ اما بیزلر بو ایشنی قیلمه‌دیک و قیلمه‌ی میز هم. فقط حربیلرنی اسرلیککه آلدیک. تاسف بیلن یوز بېرگن برچه قیینچیلیک و روزگارنینگ اچیغینی تاتدیک، بیز صبر و برداشدن ایش آلدیک؛ لیکن، بعضی بیر ایناغه‌لریمیز، افشار اوروشیدن قماقچه آلینگن باله‌لر - خاتینلرنی فکرگه کېلتیرمسدن، اسرلیککه آلینگنلردن ایگی یوزته‌سینی آزاد قیلدیلر. بو بیز اوچون جوده قیین، جوده یامان. همه نرسه‌نی چیده آله‌میز، لېکن، بو بی‌فرق یانده‌شیش بیزلر اوچون جوده یامان. اوشبو مسئله‌نی قبول قیلیب، زهردیک یوتدیک؛ اوشبو ایناغه‌لریمیزگه باریب ایتینگ، اېندی بولرنی آزاد قیلسینلر، سیزلر آزاد قیلگن حربیلر مقداریده، بو تاماندن هم باله‌لر و خاتینلرنی آزاد قیلسینلر.

بولر کېلگن کونی افشارده فلاکت یرمه‌دیلر، اولر هیچ قچان بیر بېرده، وحدتی، طرف‌سیز یا - قیسی بیر تنظیمگه باغلیق اېکن‌لیکلرینی نظرده توتمسدن فقط بولرنی شیعه صفتیده اسرلیککه آلدیلر. بو مسئله‌دن آرتیق نیمه بولسین، اوزینی ایچکی ایشلر وزیرى اته‌گن احمدزی جناب‌لری، بیزلرنینگ اسرلیککه آلینگن اؤن ایگی یاشر باله‌میزنینگ یوزیگه شېه‌لاق اوریب: سیزلر حکومت ایسته‌ی سیزلرمی دېگن. بو کؤپ اچینرلی کؤپ... پغمانده اسرلیککه آلینگن عيال و باله‌گه اعتبار بېریلمسلیگینی سؤره‌مین. بو مسئله‌لر سیزگه یاروتیلشی لازم بؤلگنی باعث بو حقه‌ده گېیریشنی اېپ کؤردیم.

تېمیردن کوچلیراق خلق

سیزگه تاکیدلهشیم کېرەك بؤلگن ینه بیر نرسه بو تبلیغات هیچ قچان اوروش تقدیرنی تعیینلمەیدی... فقط بیته نرسەنی اعتبارگه آلینگ، خدای نخواستە سیزنینگ اوزینگیزدن اوزینگیزگه خیانت قیلماقچی بؤلگن کیشیلرنی تانینگ. بولر نینگ اوروشده غالب بولیشی اوچون خیانت و آدملرنی پول بېریب ساتیب آلیشدن بؤلک کوچی یوق. بو خلق نینگ تېمیردن کۆره مستحکم لیگینی اوزی هم ایتگن اېدی مسعود. آغیر قورال نینگ ییگیرمه مینگ مرمر سینی تاشگه اورگنیمیزده، تاشلر اون بۆلردی؛ لېکن، کابل نینگ غریگه آغیر قورال نینگ ییگیرمه مینگ مرمر سینی ایشگه سالدیک، ینه هم تیریک قالدی بولر. (بیغیلگنلر تکبیری)

بو مسئلهگه جدی اعتبار بېریشینگیز کېرەك. جنبش و شورای نظار بیرگه لیکده اوروش قیلەدی دېبیە میش - میش تشلهگن کیشیلر پول آلگن، بولر پول نینگ قولی دیر. هر بیرده بو مسئله تیلگه آلینگنده، آلدینی آلینگ. سنگلاختگچه هم سکس میلیون پول یوبارگنلر، بیراق بوندن کبیین خلقیمیز افشار مسئلهسی تکرار بولیشی و تقدیرلریگه خیانت بولیشینی ایسته مسلیکلریگه ایشانچیم کامل. (بیغیلگنلر تکبیری)

کابلنی ترک اېتمهنگلر

مېن حاضرگی وضعیتده قیلگن حساب - کتابلریم و مېن تخمین قیلگن اوزگريشلر و فکریمگه کۆره اوروشنی بشارت قیلمهیم، اما بوتون حیاتی اوروشگه باغلیق آدملر هېچ قچان باشقه اوروشمهیدیلر دېب هم ایتالمهیم. لېکن، بیر مسئلهنی ایتیشیم ممکن، افغانستانده اوروش تقدیرنی تعیینلمەیدی.

بو گل اوستیمیزگه تحمیل اېتیلگن اوروش نینگ، اؤتمیشده هم مثلی بؤلمهگن و کېلهجکلرده هم هېچ کیم بوندهی آغیر اوروشنی کېلتیریش کوچیگه اېگه ایمس. ایشانچینگیز کامل بولسین و کابلنی ترک قیلش

هم مصلحت اېمس. هيچ کيډن عذر سؤرمش اوچون حاضر بؤلْمهنگ، بو اطرافده بؤلش کېرمک. تقدیرينگيز بو پېرگه باغليق، اويينگيز و ناموسينگيز شو يېرده، بو يېرده بؤلشينگيز حتمی. بو يولده پول صرفلهماقچى، يا - ده قاچاقچيلىک قىلىش مقصده بؤلگن هر بير کيشى حزت وحدت تامانیدن قولگه آلىنىشى اوچون در حال خوفسىزلىک کميسيونلريگه خبر بېرىنگ.

سيزلر نينگ قيمتلى وقتينگيزنى آلگنيم اوچون عذر سؤرميمن. برچه مسئولر، حرمتلى ايناغلر و مهمانلرگه تشکريلىک بيلديرمن. قيمتلى وقتينگيزنى آلگنيميز اوچون ينه بير يوله کچيريم سؤرميمن. بوندن آرتيق سيزلرنى بيزاوته قيلميمن.

والسلام عليكم و رحمت الله و بركاته

ملی بیرلیک شهیدی استاد عبدالعلی مزاری نینگ
افغانستان سیاسی مسئله سینی تېکشیریش نینگ
ایکینچی سمیناریده گی بیاناتی ۱۳۷۲/۷/۵ قویاش
ییلی، کابل

سیلاولر و وطنداشلیک حقوقی

بسم الله الرحمن الرحيم
يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ^۱
حاضر کیشیلر و بیلیمدان شخصیتلر اجازه سی بیلن. خداوند تبارک و
تعالی اوشبو مبارک آیه شریفده، بوتون بشریت عالمینی اوزی، رسول
اکرم (ص) و مسلمانلر نینگ اُولی الامر یگه بوی سونیشگه بویورگن.
قرآن کریم نینگ ینه بیر آییه سیده، بیر یوزیده بندملرینی اوزی نینگ
خلیفه سی دبییه خطاب ایتهدی و باشقه بیر یبرده هم آدم لرگه ایشلر ینگیزگه
کینگیش قیلینگلر دېب بویورگن.
مذکور آیتلر، خلیفه و اُولی الامر، قندهی تنله نیشی حقیده آدم لرگه
یؤلا و وچیلیک قیلهدی؟ اسلام بویوک پیامبری سیر مسیده، بیعت مسئله سی

۱. قرآن کریم، نساء سورمه سی، ۵۹- آیه.

اسلامده اساسی بیر اصل صفتیده بیلدیریلگن؛ یعنی آدملر و مسلمانلر اولی الامرینی تنلش اوچون تدبیر آلیشی کپرمک.

جهادنینگ شان - شرفی

اوشبو مقدمه‌دن کبیین، حضورینگیزگه بیر نرسه‌نی ایتیشیم لازمکی، افغانستان اؤتمیشده، اسلامی یا- ده قانونی حکومت، ابلار نینگ ایسته‌گیگه موافق عزیز اولکه‌میزده اسلامی و عدالتلی بیر تیزیم وجودگه کیلتیرگن بؤلسه، اؤرته‌گه کپلمه‌گن. حاضر اېسه اؤن تورت بیلدن کبیین افغانستان قهرمان خلقی نینگ قوراللی کورمشی نتیجه‌سیده دنیا‌ده بو بیریک فخر کسب قیلیندی و شرق نینگ کټه کوچی نابود اېتیلیب ترقه‌تیب یوباریلدی. بیراق، هنوز هم قانونی و عدالتلی حکومت بؤلگنینی بیلن یوزمه - یوز میز. شبهه‌سیز جهاد نینگ شان - شرفیگه، عیال - اېرکک، یاش و قری تورلی قوملر جمله‌دن اوزبېک، هزاره، پشتون، تاجیک، بلوچ، نورستانی و باشقه قوملر بی‌واسطه شریکلر. کورمیش و مبارزده برچه قتنشگن. بو پېرده قوم، ایرق (نژاد) و هیچ بیر حزب یکهلېک بیلن بو بیریک فخرنی افغانستان خلقی اوچون کسب اېتگنینی ادعا قیله آلمه‌یدی. جهادنی باشلش، آزادلیک اوچون کورمیش و منطقه‌لرنی آزاد اېتیشنی حسابگه آله دیگن بؤلسک، بونینگ فخریگه افغانستان نینگ بوتون قوملری و حزبلری شریکلر؛ مهاجرتنی نظرده توته دېگن بؤلسک، ینه هم خلق نینگ تورلی قتملی بونگه شریکلر؛ اگر شهید بېریش، یرمله‌نیش، تورموش و اوی جایی قؤلدن بېریشنی حسابگه آلسک، ینه برچه نینگ شریکلیگینی کورمیز.

عمومی سیلاو شرایطی

شونده‌ی قیلیب، انیق و اؤتمیشده افغانستان‌ده هېچ قچان کمسیتیش و ظلم قیلش نینگ عدالتلی تیزیمی و کمسیتیش و ظلم نینگ اساسی بؤلمه‌گن. مملکتیمیزده اؤتمیشده عدالتسیرلیک، ظلم کم سیتیش نینگ پایهلری

همان مستحکم بولگن. اؤن تورت ییل جهاددن کبیین، آدملر نینگ تورلی قتملی اسلامی معیارلر، اجتماعی عدالت، ایستگن تیزیملرینی وجودگه کبلتیریب برچه خلق اېسه حکومت و تیزیم و مملکت نینگ آبادانلیگه کبله جک اداره سی اوچون شریک و قوشیلیشینی ایستشلی طبیعی بیر گپ دیر.

بوگون موجود حکومت، اولکه میزده حیات کپچیرووچی اېلر و قانونی بیر مشروعیت اساسیده اورتگه کبله مگن، بلکه جهادی رهبرلر و سیاسی حزبلر نینگ کبلیشوی نتیجه سیده یوزمگه کبلگن. البته بو طبیعی بیر امر دیر که هر بیر انقلاب غلبه گه اېریشگندن سؤنگ بیرینچی سنت، برچه رهبرلر کبلیشیب حکومتی یوزمگه کبلتیریشی و سؤنگ بو حکومت اېسه، برچه قتنه شیب اؤز باشلیغی نینگ تعینلەشی اوچون عمومی سیلاو شرایطینی یرمیشگه مکلف.

جلال آباد و اسلام آباد، کبلیشوویده سیلاو اوچون دولتی کوزمیش یوکسک کپنگشی عنوانی آستیده کمیسیون توزیلیب، سیلاو شرایطینی یرمیش اوستیده کبلیشیلدی، بو مسئله هم جهادی حزبلر همده برچه خاقیمیز نینگ ایستگی اېدی البته.

حاضرگی بحث مذکور سیلاو قندهی اورتگه کبلیشی اوستیده دیر. بونگه اساساً، اؤتمیش تیزیم یا که تیزیملرده نیچه مسئله جمله دن افغانستان دهگی آچیق اجتماعی ظلم و اجتماعی عدالت نینگ استوار بؤلهمگنی حقیقه بحث آلیب باریشلیک طلب قیلینه دی. بیزلر نینگ ادعایمیزگه قرمگنده، اؤن تورت ییل قوراللی جهاد قیلگنیمیز دنیاده مثلی یوق و سابقه سیز دیر؛ مملکت نینگ کبله جک سیاسی و اجتماعی تیمیزیده عدالت سیزلیکلر نینگ اؤرنینی عدالتی تیزیم اېگلەشی اوچون انقلاب قیلشگه ضرورت بار.

اداری بیرلیکنی توزیش

اؤتمیشده افغانستان اداری بیرلیگی عادلانه بؤللمه‌گنینی برچهمیز بیللمیز. بیرینچیدن خلق ارا سطحده جمعیت مسئله‌سی اصل معیار اوله‌راق تئن آلینگن. سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی برچه رېجملر بونینگ اساسیده عملگه آشیریلدی. مادامیکه بیرار مملکتده آدم‌لر اوچون رېجه توزیلر اېکن؛ رېجه موفقیتلی بؤلشی اوچون نفوسگه کؤره ایگی بیللیک، بېش بیللیک، اؤن بیللیک و... لایحه توزیلدی؛ اما بیزلر نینگ کؤریشیمیزچه حلگچه هم افغانستانده انیق و عدالتلی روشیده جمعیت سانی اؤرگه نیلمه‌گن. بو بیر آچیق حقیقت، اؤتمیش تیزیم‌لرده رواج‌لنیش، فرهنگ، ترقیات و مملکت نینگ اؤسیشی اوچون هیچ قندهی رېجه بؤللمه‌گن، یالغوز خلق نینگ اوستیگه حکومت قیلش بؤلگن.

۱۳۵۱ ییلده تؤولیق بؤللمه‌گن عین حالده سرویگه اؤخشش جمعیتنی سنه‌ش رېجه‌سی اؤتکزیلدی. ۱۳۵۷- ییلده اوشبو جمعیت نینگ سانیکه بیر آز اؤزگیش کیریتیش بیلن چېت اېلده نشر قیلیندی. اؤزینگیز گواهمیز ۵۸- ییلده اولکه‌میز نینگ کتّه قسمی مجاهدلر آرقه‌لی آزاد قیلینگن اېدی و اؤشه وقت نینگ حکومتی، آزاد اېتیلگن منطقه‌لرده جمعیت نینگ سانینی اؤرگهنیش قابلیتگه اېگه اېمس اېدی چونکه شرایط میر اېمسدی، بو مهم بیر مسئله سنه‌لدی.

باشقه بیر مسئله، واحد اداری دیر؛ تؤولیق بؤللمه‌گن منه شو سرویگه تیه‌نیب، بیرته اداری واحدنی اوچ مینگدن آلیب بیر یوز آلتیمیش مینگ کیشی تشکیل اېتگنلر؛ بونگه قره‌گنده، سیلاو اؤتکزینگن حالده، اوچ مینگ کیشیلیک بیر اداری واحدن هم بیر نماینده، بیر یوز آلتیمیش مینگ کیشیلیک جمعیتدن هم بیر نماینده. بو معیار اجتماعی عدالت و سیاسی باقیشدن هم و هم اؤن سگیزینچی عسرهده کمیه اوچون قبول قیلنمه‌یدینگن مسئله‌لیگینی کؤریب توریب سیزلر. نیمه بېتسینکی بوگون ییگیرمه بیرینچی عسرهده قوراللی انقلابنی پیروز قیلگن و دنیا هم

بونینگ بویوکلایگینی اعتراف قیلگن خلق هم بار. شونینگدېک، سیلاو اوتکزیلیشی اوچون، مردم نینگ حقوقی ضایع بولمسدن عدالت نظرده توتیلیشی اوچون، نفوس مسئلهسی و اداری واحدرلر اوستیده جدی بحث آلیب باریلیشی کبرهک.

مهاجرلر و کوچیلر قیینچیلیگی

بو مملکت نینگ ینه بیر قیینچیلیکلریدن بیرى بولمیش اوچینچی مسئله، انحصاری کمسیتیش و عدالتسیزلیکه استوار بولگن و هنوزگچه حل بولمهگن موضوع کوچیلر مسئلهسی دیر؛ بیزلر کوچیلرگه حرمت قیلمیز و حقوقلریگه حرمت بیلن قرهیمیز، بیراق بو آره ده حلیگچه بو قیینچیلیک، کوچلرنینگ نفوسی نا انیقلیگچه قالگنی دیر؛ بو مملکت ده ظلم قیلیشنى ایستهگن حکومتلر، بولرنی هر دایم بیر وسیله اولهراق سوء استعمال قیلیب کبلگنلر. شونینگ اوچون بولرنینگ هم حقى ضایع بولمهسین و باشقه ملیتلرنینگ حقوقیگه هم ظلم بولمسلیگی اوچون بو معما یاروتیلیشیگه اساسی احتیاج بار.

بو یپرده بیلدیریلیشی لازم بولگن تورتینچی مسئله و اونینگ حل یولی اوچون فکر بوله دیگن گپ، مهاجرلر موضوعی دیر. بیزلرنینگ انقلابیمیز غلبهگه ابریشگنیدن هنوزگچه اؤن تورت - اؤن بېش ییل اوتیب بارماقده، تاسف بیلن هنوز دنیا بویلیب اینگ کوپ مهاجر افغانستانلیک دیر. تورت میلیونگه یقین مهاجر چېت ابللرده حیات کچیره دیلر. ایندی اگر بیزلر اداری واحدرلری بیلدیره دیگن بولسک، قچه قیینچیلیک اورتهمگه چیقیشینی سیزلر یخشی بیله سیزلر. مثال اولهراق، بیر منطقهده اؤن مینگ مهاجر بولسه، ممکن بولر اېلیکته اداری واحددن کبلیب تویلنگنلر. اگرده مهاجرلرنینگ سیلاوده قتنهشیش حقینی آله دیگن بولسک، البته که کتّه بیر ظلم سنهلهدی بو. او کیشیلرکی مهاجرتده، جهادگه یاردم بېریش، فرزندی و پول جونهتیش بیلن ... بو انقلابی

غلبه‌ګه بېتکزیب او روش قېینچیلیکلرنی چیدم‌ګنلر. تورت میلیون اهالیسی سیلاوده قتنشمسندن، اېندی اسلامی انقلاب تیزیم یوزمگه کپلیشی ممکن می؟ حقیقتن بو سؤزلر ظالمانه و عدالت سیزلیک اېمس می؟

سیلاولر توغریسیده حزب وحدت نینگ رېجەسی

بېشینچی مسئله بو دیر کی مادامیکه سیلاو او تکزیلرکن، آلدینگی عنعنلرگه مطابق عمل قیلینگنده، سیلاو حوزمسی و رای آلیشده، کملیک و کۆپلیک بیلدیریلەدی، یعنی کۆپچیلیگی بیر حوزمده بؤلگن نامزدلر، رای بېریشده قتنشەدیلر؛ اما مادامیکه آلینگن رایینی حسابلنسه، بو بېرده سیلنه دیگن کیشی، سیلنمگن کاندیدلر مجموعی برابریده، اقلیت حسابلنەدی و او کۆپچیلیک کیم کپلهجک سیاسی تقدیری اوچون شریک بۆلش مقصدیده سعی و حرکت اېتیب و قرار آلیشلرده نمایندهسی بۆلشینی ایستەدی؛ سیلاوده دبیرلی رای کپلتیره آلمەگنی اوچون، میداندن چیقەدی؛ مثال: اؤن کیشی بیر حوزده کاندید قیلگن. بو توپلمدن، بیر کیشی اېسه کیچیک بیر تفاوت بیلن پیروز بۆلیب نماینده بؤلگن و کیچیک بیر تفاوت بیلن آرتده قالگن باشقه ۹ کیشی نینگ رایي ضایع بۆلیب، بوتونلهی صحنەدن چیقەدی و بو اېسه عدالت سیزلیک دیر.

بونینگ اوچون افغانستان وحدت اسلامی حزبی، اوشبو تۆسیقلر و اؤتمیشدهگی عدالت سیزلیکلرنی جدی انابتگه آلگن حالده، ایشلەگن سیلاو رېجەسینی سیلاو کمیسیونگه بېریشگن. بونینگ اوستیده قونت بۆلشلیک اوچون مېن بو بېرده مذکور رېجە اصولینی سیزلر بیلن اؤرتەگه قویەمەن. بیرینچی مورد، حزبلر انقلاب پیروزیگی اوچون اؤزلری کؤپراق حصە قوشگن لیکنی ادعا قیلگنلر، حزت وحدت نینگ رېجەسی بۆیچە حزبلر کاندید قیلسینلر؛ اما حزبلرگه جذب بۆلمەگن باشقه کیشیلرهم سیلاوده قتنەشیش ایستەیدیلر، چپتده قالمەسین. حزب وحدت اسلامی نینگ سیلاو توغریسیدهگی رېجەسی قوییدەگيچە؛ مستقل کیشیلر هم

اوزلرینی حزبلر یانیده کاندید ایته آله دیلر.

سیلاولر ائتلافی

بعضی بیر ایناغلریمیز نینگ ذهنیده افغانستان ابللری مملکت کبله جگی بار مسیده قرار قبول قیله دیگن نمایندهلری نینگ تفکر، بینش، بیلیم نطقه نظردن مملکتی اداره ایتیش قانونچلیک صلاحیتی توغریسیده بیلیشینی ایسته دیلر؛ حزب وحدت نینگ بو خصوصده باشقه بیر تکلیفی هم بار بو اېسه حزبلر، نمایندهلر مجلسی نینگ سیلاویگه اوزینی کاندید قیله دیگن کیشیلری نینگ رویخطنی رای بېریلمسден آلدین ترقه تیشی کبرم کلیگی دیر چونکه آدملر نینگ قیسی حزبگه رای بېرگنی و نمایندهلری کیملر بولیشینی بیلیشیگه یاردم بېرمدی.

مذکور طرح بویچه یوزمگه کبله دېگن ینه بیر مشکل اېسه، مادامیکه حزبلر کبله دی و شخص کاندید قیلهدی رایى ضایع بولمهدی؛ لېکن، مستقل کیشلر کبلگنده و معین مقدارده رای کپلتیرمه سه یا - ده کوپ رای کپلتیرسه اولرنینگ تکلیفی نیمه بولهدی؟ بو خصوصده حزب وحدت نینگ اویله گن رېجه سی، اوشنده کیکی حزبلر ائتلاف قیلیب رایلرینی باشقه حزب بیلن بیر جایگه توپله آلگنی کبی مستقل کیشیلر هم شخصلر و حزبلر بیلن ائتلاف قیلش شرایطنیکه اېگه بولیش دیر.

مثال اولمراق، افغانستانده اوچ یوز نماینده میز بولیشی کبرمک، بو بیرگه رای آلیب کبلگن حزبلر، نېچه کیشیدن بیر کیشینی نماینده صفتیده تانشیتیرهدی. بو بیرده رای بېریشده قتنشگن بوتون افغانستانلیکلر نینگ بېرگن رایلر نینگ قنچه لیگی معلوم بولهدی.

مثال صفتیده؛ دېلک افغانستان خلقی نینگ ایگی میلیون کیشیسی کپلیب بو بیرده رای بېریشده قتنشگنلر و ایگی میلیون رای آلینگن، ایگی میلیون رای نینگ اورتھچه سی اوچ کیشی بیلن حساب قیلینه دی و مثلاً هر اؤن مینگ کیشی، مجلسگه بیر نماینده بېریشی کبرمک؛ اېندی

حزبلردن رای بېریشده قتنشگلر، هر بیر حزب اوشبو ایگی میلیوندن هر قنچه رای قولگه کبلتیرسه، هر بیر اؤن مینگ کیشی معادلەسی اساسیده بیر کیشی تانیشتیرەدی.

بو بېرده بېرته رای هم ضایع بۆلمەگن بۆلەدی، یعنی اگرده بیر کیشی هم مملکت نینگ هر بیر چېتیدن کبلیب رای بېرگن بۆلسه، کبلەجک مجلس نینگ قرارلریده رایى حصەسى سقلەندى و نمایندەسى بار، حال بوکى، ادارى واحدلرگه اساسا رای بېرېلسه، اؤن مینگ رایدن یا بېرېلگن ایگی میلیون توپلم رایدن مجلس کبلیب تانیشتیرېله دیگن کیشی، ممکن بیر میلیون رای کبلتیرگن بۆلسه، اما باشقه بیر میلیون رای، نمایندەلری رای آلیب کبلەمەگنى اوچون اقلیتده قالیب، بیکار بۆلەدی و بو اېسه توغرى اېمس.

عیالدر حقوقیگه حرمت قیلېش

مذکور لایحهگه کیریتیلگن ینه بیر مسئله، عیال و ابرکک یاش و قری قوشیمچه برچه خلق نینگ حقوقیگه حرمت قیلېش دیر. کۆپینچه تنظیملر و رهبرلر، حلیگچه هم اوشبو جمعیت نینگ یریمنى خاتین – قیزلر تشکیل اېتیشینی اعتراف قیلەمەگن بۆلسه شیکیللى. بولر نینگ هم کبلەجک تقدیری اوچون قتنهشېب قرار قبول قیلېش اوچون خلقی دیر. حزب وحدت لایحهسیده بو مسئلهگه حرمت قیلینیشی نظرده توتیلگن.

شونینگ اوچون، بیزلر مذکور لایحەنى حاضرگی شرایطده، برچه خلق نینگ حقوقی نظرده توتیلگن اېنگ مناسب لایحه دبب توشونەمیز. بو لایحهگه کۆره، هیچ کیم نینگ حقیگه ظلم هم بۆلمەیدى و هیچ کیم نینگ رایى هم ضایع بۆلمەگن دیر. حزب وحدت بو لایحەنى سیلاولر مستقل کمیسیونیگه تکلیف اېتیب، بونگه حرمت قیلینیشی اوچون باسیم اؤتکزهدى.

اېندى بو بېرده بحث بۆله دیگن ینه بیر مسئله بار، بو اېسه نمایندە

صفتیده تۈپلنگن کیشلرنینگ وظیفهسی نیمه‌دیر؟ سیلاولر اۋتکزیلگندن سۈنگ، کۈچچیلیک رایینی کسب قیلیب و مجلسده اکثریت چوکیسینی اېگلگن، جمهورلیک ریاستینی ایگی ییلگه قدر ذمه‌سیگه آلدی؛ لېکن، بو بیر یعنی مجلس نینگ اۋزیده جمهور رئیس تنله‌نیشی اوچون هم سیلاو بۇلیب اۋتەدی، یعنی قیسی بیر حزب کۈچچیلیک رایینی آلیب کېلیشی بیلان باشقه حزبلرنینگ نماینده‌لرینی نظرده توتمسدن جمهور رئیسینی تانیشتیرسه، بوندهی اېمس.

کۈچچیلیک رای و مجلسده اکثریت کرسینی قۈلگه کیریتگن حزب، ینه مجلس هم باشقه‌لرنینگ ایچیده رای آلیب کېلگن کیشی، کاندیدالیگینی بیلدیرمدی. مجلسده رای بېریش بۇلەدی، رای آلسه یخشی، بۇلمەگنده، باشقه بیر کاندیدانی تانیشتیره آلدی. باش وزیر باره‌سیده هم منه شو مسئله تکرار بۇلەدی. یعنی کۈچچیلیک رایینی کېلتیرگن ایگینچی حزب، اۋزی نینگ نامزدینی تانیشتیرمدی و شونینگدېک وزیرلیکلر، اینیقسه مملکتده اصلی ایشنی بجره دیگن اصلی وزیرلیکلرگه شو قاعده عملی بۇلەدی. مجلس نینگ این‌نامه‌سیده، ایگی‌ته کلیدی وزیرلیک بیر حزب نینگ اختیاریده بۇلمس‌لیگی قید اېتیلگن.

کېلگوسی ییل سیلاو اوچون فکر و ملاحظه‌نی آلیش نیتده حاضر اېسه بو لایحه‌نی حزب وحدت مملکت نینگ بیلیم‌دان، سیاستچی و مجاهدلری اشتراکیده اۋتکزیلگن سمنارده محاکمه بۇلیشی اوچون تقدیم قیلەدی.

ملیتلرنینگ حقوقینی حمایه قیلیش

بو سیز عزیزلر بیلان اۋرتەگه قۇییلگن بیر مسئله اېدی. بو بیرده سیز بیلان اۋرتەگه قۇییلشی ممکن بۇلگن ینه بیر مسئله حزب وحدت نینگ فکر و ملاحظه‌سی و موضع‌گیرلیگی بۇلەدی. اۋشندهیکی گېلریم نینگ بیرینچی بۇلیم‌لریده بو حقه هم یاروغلیک تشله‌دیم، بوتون افغانستان اېللری و آدم‌لر اوشبو مملکت نینگ آزاد قیلینیشی و جهادیگه فعال حصّه

قوښگلر شونینگ اوچون اولکه میزنینگ کېله جک سیاسي قرارلری اوچون بولر نینگ فعال قتنه شیشی حزب وحدت نینگ اساسی سیاستلریدن حسابلنه دی. حزب وحدت افغانستان ده یشاووچی برچه قتلیدن عبارت عیال – اېرکک نینگ مملکت نینگ کېله جک سیاستیده حقوقلرینی جدی حمایت قیلیشنی اوزیگه اساسی بورچ دېب بیلهدی. بو اېسه حزب وحدت نینگ موضعی دیر؛ وحدت حزبی حلیگچه هم بو موضعی قوْللب – قووتلب بو بیرده هیچ بیر ملیت، حزب، قوم و ایرق (نژاد) نینگ حقیگه کېسه ظلم قیلیمسلیگی اوچون بو مسئلهنی بار- بار افغانستان و دنیاگه معلوم قیلېب کېلگن.

بشریت نینگ تورلی آفتلریدن قوتقریش اوچون اسلام بویوک بیر مکتب و اولکن بیر اصل اېکنیگه تولیق ایشانه میز. تاریخ و زمان نینگ قیسی چاغی بولمه سین، بیلیم و معرفت قنچه لیک رواجلنسه، اسلام مکتبی سعادت و بشریتنی قوتقریش یولیده انسان نینگ برچه احتیاجلریگه جواب بېریش کوچیگه اېگه دیر. اسلام نینگ باشیده اسلام بویوک پیامبری آرقه لی جامعه گه تقدیم قیلینگن متن نینگ کؤپینچه موضوعلری اؤشه زمان انسانلری جامعه سی اوچون دبیرلی آسان بولمه گنینی بو بیرده سیز بیلن شریک قیلیشنی مقصدگه موافق کوردیم. دېمک بیلیم و معرفت و مدنیت و فرهنگ کېنگه میشی اسلام نینگ اصوللری بو ایتگن گپلرینی تفسیر اېتیب یاروته دی. متخصصلر، ضیالیلر و بیلیم دانلر اسلامی مسئله لرنی تېکشیش اوچون اسلامده اورغولنگن. متخصصلر اورگن موضوعلرینی کون نینگ طلبیگه ماس بیلیملر بیلن جامعه گه بېریشنی اسلام خوش قرشیلهدی. بو مسئله اېسه اسلامده اجتهاد و مرجعیت عنوانیده بیلدیریلگن.

انسان حقلری

بوگون بشریت مدنیتی و خلق ارا مجموعه لر انسان حق و حقوقلری اولمراق بیر قنچه اصول وقاعدملر اوستیده کېلېشگلر. بو کېلېشوو اېسه

تحقیق، تجربه، دنیا قرەش و انسانی جامعەنى قوتقزیش یۇلیدە سەى و حرکت آلیب بارە دیگن بیر قنچە خلق ارا بیلیمدانلری تامانیدن عملگە آشیریلیب اۆرتەگە کپلتیریلگن. اېندی اگرەده اسلامی انقلاب اوشبو مسئلە بیلن فرقلی یاندەشیب انسان حقلى یعنی نیمە دېیشی هم ممکن؟ علمی ضوابط و خلق ارا هم جمعیت دولتلردە قبول بۇلگن انسانی مدنیتنى نظردە توتەمسدن، بولر بو نرسەلر پیامبر زمانیدە یۇق اېدی، یا — دە پیامبرلر بو ایشلرنی قیلەمگن و بو حرکتلر اسلام مکتبى نینگ یۇل یوروقلریدن اوزاق دېیە ادعا قیلیشلری هم نا ممکن اېمس.

مادامیکە بیزلر اسلامی متونلرگە مراجعە قیلر اېکن میز، انسان حقوقی قرەشیدن بوگون بعضی بیر مسئلەلر بارەسیدە کپلیشیب بیر اصل صفتیدە تَن آلینگن، بو موضوعلر اېسە بوندن بیر مینگ تورت یوز ییل آلدین پېش بینلیک بۇلگن اېدی. شونینگ اوچون بوگون بیزلر اۆزیمیز نینگ جامعەمیزنى توزەتیش اوچون انسانلر تجربەسى و خلق ارا همجمعیتلردن یاردم آلیشیمیز کپرەک. اسلام قەربتلریگە ضد بۇلگن مسئلەلر مملکتگە یونلتیریلیشى نینگ آلدینی آلیش ضرورى بیر مسالە حسابلەندى.

بیلیمدان و ضیالیلر نینگ قدر و قیمتی

بوگون دنیادە بیلیمدانلر، ضیالیلر و اېرکین فکراًلار و وچیلرگە قنچەدن قنچە قدر و قیمت بېریب و بو آزادلیکنی جامعە نینگ اېزگو مدنیتی صفتیدە قولل — قوتلشلرینی برچە میز کۆریب تورگن میز. مادامیکى بیزلر هم مملکت سیاسی کپلەجگی نینگ تیزیمینی توزیب بیلدیرر اېکن میز، بیلیمدانلر، ضیالیلر و اېرکین فکراًلار و وچیلر قدر و قیمتینی حرمت قیلیشنى نظردە توتیشیمیز کپرەک. حقیقتن بوگون بشریت جمعیتی مدنیت نطقە نظردن رواجلنگن و پامبر (ص) زمانیدە بۇلەمگن کشفیاتلر اۆرتەگە کپلگن، بیراق هر قندەى بوزیلیشگە یۇل قۇیمەى مسالەنى رعایت

قیلشیمیز لازم. اگرده بیزلر، پیامبر زمانده طیاره بؤلمه‌گن، طیاره مینمه‌یلیک، موتر بؤلمه‌گن، موتر مینمه‌یلیک و صنعی یولداش یوق ابدی صنعی یولداشدن فایده‌لنمه‌یلیک دبیشیمیز نینگ اوزی بیگیرمه بیرینچی عصرگه ماس بیر گپ اېمس.

تاسف بیلن ایریم رهبرلر موجود بنالرنی بوزیلسین چونکه بولر مارکسیستلر ارقطی توزلگن دېبه آچیق ایتهدیلر، حال بوکی اوشبو بنالر مملکتیمیز نینگ ملی سرمایه‌سی حاسب‌لنهدی چونکه مسلمانلرنینگ بیت‌المالی حسابیده توزه تیلگن دیر. حال بوکی اوشبو بنالر حتی سابق حکومتلرگه روسیه تامانیدن توزه‌تیلیب بېریلگن بولسه یا - ده مجاهدلر و افغانستان اېلارینی قولل - قووتلش صفتیده خلق ارا هم جمعیت دولتلر تامانیدن توزه‌تیلگن بولسین. هر حالده، بولر توپراغیمیز نینگ عزت و شرفی دیر. اما اوشبو رهبرلر بوق یا - ده حجر عصریده حیات کېچره یاتگن دېک ویران اېتیلگن افغانستانی ینه بیر بار بوزیب تشلش توغریسیده هم قرارلری یوق اېمس البته.

فکر و اعتقاد اېرکینلیگی

اؤن تورت ییل ایچیده، سابق شورى اتفاقی نینگ دست نشانده حکومتی، بو جماعه‌گه شو قدر فکر، مغز و بیلیم و مدنیت بوشلیگینی آره‌گه کیلتیرگن اېدیکى نماز اوقیش و اسلامى توشونچه هم جنایت حسابلنردی. اېندی اگرده اسلام خودی شو مسالهنی مملکتده حاکم قیلیب اولر کبی یانده‌شسه، بو اسلام اېمس، بو اسلام نینگ نامینی سوء استعمال قیلش، و اوشبو اسلامى مردم نینگ باشیگه چقماق توزه‌تیش دیر.

اؤشنده‌میکى اسلامده فرهنگى و سیاسى تفکر اېرکینلیگی و فکر اېرکینلیگی موجودکى حضرت علی (ع) خلیفه‌لیک زمانیده خوارج کپلیب بو حضرت نینگ جماعت صفیده نمازینی بوزلر اېدیلر، علی (ع) شونچه‌لیک رکوعنى اوزون آلدیکى خوارج اوزی نینگ استدلالی

اوچون کپلتیرگن آیاتی تمام بۇلردی، بو اسلام مکتبیدهگی اېنگ کتّه آزادلیک دیر بونینگ نمونهسی نینگ دنیا نینگ هیچ بیر مکتبیده تاپیب بۇلمه‌دی.

هه، اسلام و باشقه هر بیر تیزیمده، جامعه نینگ اجتماعی و کیشیلیک حقوقینی بوزیش اوچون هیچ کیمگه رخصت بېرمسلیگی آیدین دیر؛ مثلاً، اسلام پیامبری نینگ بویور غیده، یهود و نصارا اگرده محرمات و واجباتگه آچیق قرشیللیگی بۇلسه هم اوز عقیده و مراسمیگه آزاد بۇلیشی کیرمکلیگی اور غولنگن.

راولپنډیده آدم‌لرنینگ کمسیتیلیشی

هه، حرمتلی ایناغەر! ۶۷- ییلده، روسلر شکست ییب، افغانستانی آبرومندانه ترک قیلیشی بارمسیده قرار قبول قیلیب، خلق ارا همجمعیت بیلن باغله‌نیب، بیزلر خلق ارا اصولگه ماس بو مملکتدن چیقهمیز دپیه اعلان قیلدیلر. اؤشه زمانده هم ساحه نینگ برچه تحلیلچیلری افغانستان حکومتی ایگی - اوچ آی، نهایت آلتی آیدن آرتیق دوام قیلمسلیگینی ایتردیلر. بونینگ سیزلرهم برچه رادیولر آرقه‌لی شرق و غرب تحلیلچیلری، رهبرلر و مجاهدلر تیلیدن اېشیتگن سیز.

اما حرمتلی ایناغەرلیمیز او یبرده (راولپنډیده) روسیه حمایتی بیلن وجودگه کپلگن دولت نینگ اؤرنیگه باشقه بیر دولت تشکل اېته‌دیلر، لیکن جهاد و کورمشگه عملده فعال قتنشگن افغانستان اېللری نینگ کتّه قسمینی اصلاً نظرگه آلمه‌دیلر. اوروش و کورمش نینگ اېنگ آغیر یوکیینی بېلگه‌سیلگه آلگن قوماندانلر نینگ هم نظردن تشلنگنیگه اؤزینگیز گواه سیز. خوب، شونینگ اوچون هم بیر، ایگی و آلتی آی حتی اوچ ییل دوام اېتدی و علمده اؤشه کیشیلر کی چېت اېلده توریب، اوشبو مردم و جهاد و اوشبو خلقتی قوتقریش نامیده خلق ارا یاردملرینی اؤزلری آلدیلر، دولت قولته‌تیلیشیده روللری بۇلمه‌گن.

۷۰ بیل نینگ سۈنگگی و ۷۱- بیل نینگ بیرینچیلریده کابل حکومتی ایچیده قنّیق قرمه قرشلیک یوزمگه کېلدى و بیر قچه جنراللر قرشلیک کورسەتیب مجاهدلرگه قوشیدیلر. دېمک دست نشانده دولت نینگ سقوطی شمالدن باشلندی و حرمتلی رهبرلر اوشبو سۈزلرنی اېشیتیب، بیر قنچهلری علاقه قوریب و نامەرلر یۇللپ تقدیر و تشکرلیک قیلدیلر؛ لېکن، مادامیکى جنراللر مزارنى آزاد قیلیب پلخمریگه کیلر اېکنلر کابل هم آزاد بۇلدى. ینه هم بو ایناغلریمیز پشاورده بیغلیب، افغانستان خلقی نینگ ملی منفعتی بارەسیده اویلمهی بومملکت کتّه قسمی نینگ ینه هم نظردن تشلب حکومت توزەتدیلر. بونینگ هم قندهی اۋتگنیندن اۋزینگیز جریانده سیز.

اساسی قانون نینگ شکلەنیشی

سۈنگگی و قتلرده، جلال آباد و اسلام آبادده کېلیشیلدى. بو کېلیشولرگه اساسا مجاهدلر حکومتی نامی آستیده حکومت تشکیل قیلیندی و دولتی نظارت اېتوۋچی عالی کېنگشى اوچون بعضی بیر مادهلر اوستیده کېلیشیپ قۇل قۇیلدى. ترتیب بېریلیپ امضالنگن لایحهده اساسی قانون اوچون آلتی آی ایچیده سیلاونی اۋتکزیب نمایندەلرنی تعیینلش. شونینگدېک عالی نظارت کېنگشى نینگ نظری آستیده اساسی قانون اوستیده ایشلەنیشی بارەسیده هم کېلیشیلگن اېدى. اوشبو بیغینده حزب وحدت نینگ موضوعلری حقیده فکر بیلدیرر اېکنمن، استادلر، بیلیمدانلر و مملکت کېلەجک امیدلری بیلن یوزمه - یوز اېکنیمدن نهایت خورسندمن. تیریک بیر مملکت اۋز- اۋزینی حمایت اېتەدى و آدمەلرنینگ تیریکلیگی اونینگ بیلیم، دانش و توشونچەسیگه استوار دیر.

بیر- بیراونی کۋرالمسلیک و جەل دنیاسیگه میدان یۇقلیگیگه ایشانەمیز. غرورلی و قهرمان افغانستانده، مدنیت و بیلیم منطق نینگ کونی کېلیب بیر- بیراونی کۋرالمسلیک، قدرلیک و نابەرارلیک نینگ

اؤرنینی آلیشکه امید ایتهمیز. شونینگ اوجون هم هیچ بیر مملکتده انقلاب و هیچ بیر کیشی نینگ قولیده قورال بۆلمسلیک او یورت نینگ سعادیگه سبب بۆلهدی. هر بیر مملکت نینگ اساسی قانونی اؤشه دولت نینگ نمایندملری و آدملىرى تامانیدن توزیلیب برچه نینگ اختیاریلگه قویلیشی کبرهک. هر بیر کیشی نینگ انتقادی و تکلیفی انابتگه آلینیشی اوجون عمومی سوراو اؤتکزیلیشی، چونکه مملکت حریمی، بیر بوتونلیگی و ملی تاریخی سقله یدیگن یگانه نرسه اؤشه مملکت نینگ اساسی قانونی حسابلنهدی. بیرینچیدن بو مسئله وقتینچهلیک بۆلمهیدی، چونکه بو موضوعگه حقوقی و ملی یاندهشیلیب دنیا بۆیلب اعتبارلی حجت بۆلهدی. بوندن تشقری، آدملىر مراعات قیله دیگن قانون برچه اوجون منظور دیر. قانون نینگ اصلی وظیفهسى مملکتده ملی بیرلیک و حقوق تامینلەنیشینی کفالتەشى شرط. توزیلگن قانون مملکت ایچکریسیده ملی حقوقنی ضمانت اېتمه آلمەگن حالده، بونینگ اساسی قانون دېب حسابلاش معقول کېلمەیدی. بیزلر اېندی مملکت ایچکریسیده ملی خوفسيزلیک پایهلرینی تامین قیله دیگن قانونی توزیشیمیز کبرهک.

ساخته قانون

کۆرینیشچه، بیر قنچه ایناغهلریمیز اؤلتیریشب وقتینچهلیک اساسی قانون نینگ اساسی مسودهسى اصولی توزیلیشینی بویورگنلر، کۆره میز بو بیرده قیسی ملی اصول قانونی یؤلنی بولر باسیب اؤتگن؟ آلدینگى مرته حزبلر و حزبلر نینگ رهبرلری بیر سیلاو قانونی توزیش اوستیده کېلیشگن اېدیلر، کۆرمیلیک بولر نیمه ایش قیلشگن؟ بو بیرده تنظیم بؤلگن مسئله بارهسیده، هیچ بیر حزب نینگ خبری یوق. حزبلر تامانیدن تعیینلنگن آدملىر حزب نینگ اؤزلریدن خبردار اېمسلر.

بوندن تشقری، بیزلر افغانستان نینگ شریف ملتى و سننى ایناغهلریمیزدن (وقتینچهلیک اساسی اصول نینگ تیارلەگن کیشیلر)

دن سوره ماقچيمن، توزمتگن اوشبو اساسی قانونینگیز، بو بیرده اربابلرینگیزنی خوش قیلش وسیزلر خوش خدمتلیک قیله دیگن کوچلی دولترنی خورسند قیلش اوچون دیر، سیزلر کبلیب افغانستان نینگ دینی اقلیتلریگه حق قایل بولیب سیز اوزینگیزچه، سیزلرنی کمک قیله دیگن اربابلرینگیزگه جواابینگیز شو بولسه کبرهک. بو مملکتگه کبلیب بیرلهشیب قالگن یهوی و نصاراگه اساسی قانون بویچه حق بېرگن سیز، لېکن شیعه مذهبلر لدن عبارت بویوک بیر جریانگه حق بېرمه می سیز؟

مذهبی مستقل لیکه تاکید

سیزدن، علمالردن و حرمتلی ملتدن، سیز قانون حنفی دینی نینگ رسمی اپکنلیگی توغریسیده یاز گنینگیزده هیچ قندهی اعتراضیمیز یوق. بونگه هیچ قندهی قرشیلاییمیز یوق. اوشبو مملکتده مسحی، هندی و یهودی کبی دینلرگه سیغینوچی کیشیلر تاپیلگن حالده، بولرگه هم حق بېریلیشی اوچون بیرار لایحه توزیله می؛ ایندی بیزلر دوستلریمیزگه ایتیشیمیز کبرهک، بیرینچی سیزلر شوندهی بیر ادعانی قیلگنینگیزده، بیزلر قبول قیلیمیز، توغری هم اېمس و کیشیگه حق هم بېرمیمیزکی بیزلرنی سنی بولیشگه مجبور قیلسه و نه هم بیزلر سنی مذهبلر کیشینی شیعه بولیشگه مجبور اېتمیمیز، بو بیر اصل دیر.

دېمک سنی اېمسمن و سیزلر هم بیزلرنی سنی مذهبلر بولیشگه اصلاً مجبور اېته آلمیسیز. مادامیکه سنی اېمس اېکنمن، البته کی سیزلر نینگ فقه حنفیلرینگیزگه ایزداش هم بولمېمن. ایندی سیزلردن سورماقچی من، مادامیکه اساسی قانونگه بیزلردن آت توتمس اېکن سیزلر، بیزلرنی هندی دېسیز می؟ نصاران دېسیز می؟ ارمنی دېسیز می؟ باشقه قالگن دینلر بار مسیده نیمه بېله سیز انیق گپیریب بیزلر اوچون وظیفه تعینلایسیز؟ هر حالده، ۶۷- ییلدن بویان ایناغلریمیز نینگ باشیگه عقل کپلگن، حقیقتلرنی کوریب بو ملت نینگ ملی بیرلیگی و بو مملکت نینگ بیر

بوتونلیگی اوچون فکر قیله دیلر دپیه خورسند بؤلگن ابدیک؛ لېکن، عکسینچه نتیجهگه اېریشدیک، بولر اېسکیدن کوره یامانراق عمل قیلشگه اولگورگنلر. بو مسئلهنی سیزلرنینگ خدمتینگیزگه گپیریپ بېریشنی معقول کۆردیم، بو سۆزلریمنی بیراو، سلبی توشونیپ یامان تبلیغ قیلهدی دېگن معنیده توشونمسلیگی کېرەک.

ملی بیرلیکنی سقلش

اؤتگن اؤن تۆرت آی ایچیدهگی اوروشده، بولر ظلم کۆرگن ملتیمیزنینگ اوستیگه اؤنلر اوروشنی تحمیل قیلدیلر، اؤشه کون نینگ اؤزیده هم بو اوروشنی بعضی ایرق (نژادی) و ایریم حاللرده اېسه مذهبی و بعضی پیتلرده هم باشقه عنوانده بیلدیریشردیلر؛ بوگون کېلیب اساسی قانون نینگ مسئلهسینی بیلدیرر اېکنمن، ینه هم بیزلرگه قرشی اوروشلری تېزلەشیپ، عاموی اخبارات واسطه لریده بولرمذهبی حق اوچون اوروش قیله دیلر دپیه میش – میش تشلشەدیلر.

سیز حرمتلی اهالی، بیلیمدانلر و اتاقلی استادلرگه بو یېرده بیر نرسەنی بیلدیریش نینگ ایپ کۆردیم، بیزلر اؤن تۆرت آی ایچیده، فقط اؤزیمیزنینگ شخصی حقوqیمیز کۆرشمەدیک نه حلی بو مساله اوچون اوروش قیلهمیز، لېکن اؤز حقیمیزنی ایستەیمیز. بو اېسه بیزنینگ افغانستان خلقی اولهراق تَن آلینیشیمیز یانیده مملکت نینگ پیروزلیگی اوچون اساسی رولنی اؤینهگنیمیز دیر. افغانستانده کېمسە بیزنی یوق اېته آلمەیدی، بونگە بوتکول ایشانیگ. (بیغیلگنلر تکبیری)

بیزلر اوروش نینگ طرفداری اېمس میز؛ تینچ یؤل بیلن اعتراض بیلدیردیک، اعلامیه بېردیک مذاکره قیلش اوچون بیزگه یؤل آچیق بو یؤلگه دوام بېرمیز. بیراق بو ایناغلریمیزگه بیر نرسەنی ایتەمن، ملی بیرلیک خطرگه دوچار بۆله دیگن قانون توزمسلیک ضرور. بو بیر اصل دیر. بو یورت نینگ آزاد قیلش یۆلیده افغانستان خلق بیر

یریم میلیون انساننی قربانلیک بېریشدی و بیزلر بو قربانلیککه حرمت کورسەتیشنی نظردن تشلەمسایگیمیز لازم. بوندن تشقري، مذکور قانون نینگ ایریم مادلەریده ینه بیر مونچه معمالر بار، چاغی کپلگنده حزب وحدت بو خصوصده ینه اوز فکر و ملاحظەلرینی بیلدیریشەدی. شونینگدېک مذکور قانون نینگ ایریم مادلەریده ملی بیرلیک و یېر توبونلیگی مسئلهسی تولید رعايت اېتيلمەگنی کوزەتیلەدی.

کولگیلی گپ

بو یېرده سیزلرگه بیلدیره دیگن ینه بیر مهم مورد بار، اسلامده کپلېشچە هیچ هم کافرگه تیەنمگ و کافرگه هم بوی سونيلمەسین. اگر ده خطا قيلمەگن بولسم، اوشبو مسئله نینگ بیلدیریشی تېگیشلی و تېگیشلی بولمەگنلیک دیر، نوکرلیک و اربابلیک اوچون دیر. تاسف بیلن ایناغەلریمیز بو خصوصده هیچ اعتبار بېرمەي، بلکه مسابقلری هم بار؛ اما کیم دیر کپلیب، افغانستان خلقیگه بوی سونسە، او ملتچی، حتا یهودی بولسە هم کپلینگ، اسلام نینگ بو متنینی بو یېرده ایشلەتەیلیک، مېن اونی قبول قيلمەيمن. بو هم بی معنی.

قانونگه قرشی باشقە کۆپلج جهتلر موجود، چونکه بو قانونی کوچگه اېگه اېمس و اونینگ حقوقی یولی بو مسألەده آدملرنی سەیلش یاکی عالی نظارت کپنگشیدە قرار قیلش دیر. شو سببلی، حزب وحدت نینگ فکریگه کۆرە، اوشبو مجمع قانونی اېمس، او بو مصوبەلرنی قانونی دېب حسابلمەیدی و کپلەجکده اونی قبول قیلشینی ایستەمەیدی. قیمتلی وقتینگیزنی آلگیمیز اوچون کپچیریم سؤرمیمن.

والسلام علیکم ورحمت الله وبرکاته.

**ټينچليک کښنگشي اعضالري نينگ ييغينيده ملي بيرليک
شهيدى، استاد عبدالعلي مزارى نينگ بياناتى، کابل
غربي ۱۳۷۲ / ۸ / ۱ ه ش.**

مليترل حقوقينى تامينلش و تينچليکنى خوش قرشيلش سعى و حرکتى

بسم الله الرحمن الرحيم

حزب وحدت اسلامى افغانستان شکلله نيب اوزى نينگ فعاليتلرينى باشله گندن ببرى، بونينگ بوتون سعى و حرکتى مليترل بيلن ايناغه چيليك اولهراق مليترل نينگ حقوقي تامينه نيش و مليترل نينگ حقوقي باره سيده گپيريش دير. مثال، سيزلر بير عايله نى نظرده توتينگ، بير آته – آنه دن بولگن عايله نينگ برچه اعضاسى اورته لریده معين حقلى بار. بير آته – آنه دن بولگن کيشى نينگ حقى بولمسليگى، امکندن اوزاق. کته و کيچيک عايله ليگين قطع نظر، بير ايناغه – باشقه بير ايناغه نينگ حقوقينى مراعات قيليشى کبرهک.

عدالت و ايناغه چيليك

هر بير جامعه برچه مليترل شريک بولگن کته بير عايله دن تشکيل تاپگن. مثلاً افغانستان ده جهاده بوتون مليترل قتنشگن ابديلر؛ اوى –

جایلری ویران بؤلگنی و تور موشلری بوزیلگنیدن برچهسی درد چپککن. ملیتلرنینگ برچهسی بیر- بیرى بیلن آغه - اینی، همهسی افغانستان دن و برچهسی یوز بیللردن بیری ایناغهچلیک تور موش او تکریب کپلگلر. دېمک، کپلهجک تقدیرلری تعینلەنیشی اوچون برچهلری قرار قبول قیلشگه حقلی دیرلر. بو اېسه ملیتلرنینگ آغه - اینیلیگی، بو ملیتلرنینگ خصومت و دشمنلیگی سنلمهیدی البته. مادامیکی بیر ایناغه - باشقه بیر ایناغەدن حق سؤرر اېکن، اونینگ حقیگه دشمنلیک قیلش معنیده اېمس. عکسینچه، بو اکه - اوکه بؤلش، بیرگه یشش و باشقه هیچ کیم نینگ حقوقلرینی بوزمسلیک دېمک دیر.

تاسف بیلن حق سؤرمش مسئلهسی افغانستانده دشمنلک توشینیلهدی. بو اېسه افغانستان اېللری اوچون آغیر عین حالده جوده یامان فلاکت دیر. او تگن ۱۶ آی ایچیده بو موضوعنی ملیتلرنینگ دشمنی صفتیده سوء استعمال قیلیب بونگه عمل قیلدیلر. لېکن، بو اکه - اوکهلیکنی صمیمت بیلن سقلم کپلگنیز اوچون سیزلرگه تشکرلیک بیلدیریشنی معقول کۆردیم: بیر هزاره ایناغەدن پشتون ایناغه حمایت قیلدی و و بیر تاجیکنی بیر اوزبېک ایناغه قۇلل - قووتلەگنی اوچون کۆپدن کۆپ تشکرلیک قیلشگه ارزیدی. موجود دشمنلیک و خصومتلر او رتەدن کۆتریلیشی و مملکتده اکه - اوکهلیک حاکم بؤلشی یۆلیده یاش و قری، تنظیم و غیر تنظیمی قوشمیچه مملکت نینگ بوتون یشاوی اېللری ایچیده اینی - آغلەیکنی برقرارلشتیریش همه نینگ مسئولیتی حسابلەدی.

تینچلیک کپنگشی تشکیل اېتیلیشینی خوش قرشیش

سیزلرنینگ اوشبو کپنگش تشکیل اېتیلیشی، اوروش توخته تیلایب حبسگه آلینگلر المشتیریلیشی اوچون کۆترگن آدیملرینگیز، تینچلیک و برقرارلیک یۆلیده آلیب باره دېگن سعی و حرکتلرینگیزنی قۇلل - قووتلە بونی خوش قرشیلەمیز. بیزلر بیرینچی کوندن آق اوروش

بۇلىشىنى ايستەمسىدىك. اوروش تۇختەلىشى اوچون چىقاريلگن هر بير آوازگە بىزلر ايجابى جواب قىتىردىك، اوزمىلگن هر بير قۇلگە بىزلر اكه – اوكلەيك قۇلىنى بېردىك، تاسف بىلن لېكن اۇتگن اۇن – اۇن بير آيدە بىزلرگە آغير اوروش تحمىل اېتىلگىنگە اۇزىنگىز گواه سىز. مذکور ويران اېتووچى اوروشلر اھالىگە قنچەدن – قنچە زيان يېتكزدى.

بوتون دنيا بو فاجعەنى يازىب آلگن. اگر حسابلب چىقەدىگن بۇلسك، اۇرتەچە هر كۈندە، چمەسى ايگى يا اوچ ساعت اوروش دوام اېتگن. هر كۈن اېسە بير قنچە كىشى يرمەلىنىب و بير قنچە گنامسير آدملىر شهيد بۇلىب، ىشش اوى – جايلرى نابود قىلىندى. پاكستان، ايران و سعودى كى چېت دولتلىر... يرمىشتىرىش اوچون اولگورگن بۇلسە – دە، بىزلر قبول قىلەمىز، كېلىنگ نظارت اېتىنگ دېدىك. حزبلر و آزادەگان كىنگىشى تشكيل بۇلگن دە هم بىزلر رىجەلرىنى قبول قىلدىك.

سىزلرگە هم ايتەمن: اېندى سىزلر هم مسئوليت احساس قىلگن سىزلر. قندەى قىلىب اوروشنى تۇختەتىشگە موفق بۇلسىنگىز، بىزلر شۈنگە قۇشلىەمىز. تاسف بىلن بو يېردە تىنچ اھالى زيان كۆرەدى و عادى خلق اېسە اولدىرىلەدىلر. بېشىنچى حوزه تاماندن هجوم اوويشتىرىلىب، بو اوروش اېرتەلب تانگ و قىتىگچە دوام اېتگىنگە اۇزىنگىز هم گواه سىز. افسوس بو اوروش دە بير قنچە گناه سىز آدملىر يرمەلندى و شهيد بۇلدىلر. ينە هم بىزلر اوروش نىنگ اېمس، يرمىشيش نىنگ طرفدارى اېكنىمىزنى بىلدىرەمىز.

مهاجرلر و قۇلگە آلىنگنلر

بىزلرگە تېگىشلى مهاجرلر مسئلەسى بارەسىدە هر دايم و حاضر هم ايتەمن كە مهاجرلر قىترىلسىن. بىزلر كوچ – قوت و امكانىتىمىزگە قدر، اولر نىنگ خوسفىزلىگىنى تامىنلب، ىشش – اوى جايلرى بىراونىنگ اختىارىدە بۇلگن دە آلىب بېرمىز و حربىلر قۇلىدە بۇلگن تقدىردە هم

بؤشه تیب اوی جایلرینی مهاجر لرگه قیتر ممیز. اوروش بار مسیده، اوروش یوز بېرمسلیگی خصوصیده بیزلر اوز تامانیمیزدن ایشانچ بېرممیز، لېکن، مقابل تاماندن ایشانچ بېره آلمهی میز. مادامیکه مقابل تامان اوروشنی باشلر اېکن، بو تامان هم اوزینی مدافعه قیلش مقصده اوروش قیلشی طبیعی دیر. او تامان اوروش قیلگن حالده، بو تامان اوزینی مدافعه قیلمهیدی دېهه قول بېریش ممکن اېمس. هر قندهی بیر حالتده، بیزلر تامان جیم توریشی بار مسیده بوتونلهی ایشانچ بېریشیم امکاندن اوزاق.

قؤلگه آلینگن کیشیلر بار مسیده صحبت قیلماقچی بؤلسم، افشار منطقه مسیده یبتي یوز ییگیرمه کیشی بیزلر نینگ آدملریمیز نینگ تقدیری نا معلوم، بولر نینگ قنچهسی قؤلگه آلینگن و قنچهسی اېسه اولدیر یلگن؟ بو کیشیلردن بیزلر لیست تیارلگن میز. دارالامانده اوروش باشلهرنر اېکن، مقابل تامان نینگ بیر قنچه حربیلری، حزبت وحدت اسلامی آرقهلی قؤلگه آلیندی و باشقه تورت یوز کیشی اېسه حرکت اسلامی ایناغلر طفیلی قؤلگه آلیندیلر، بیزلر حرکت اسلامی ایناغلریمیز بیلن کبلیشگن شرطنامهده، حبسگه آلینگلر بیر تامانله اېمس، افشارده اسرلیککه آلینگلر بیلن المشتیریلیشی توغریسیده بیتیمگه قول قویدیک، لېکن، اسلامی حرکت ایناغلریمیز حبسگه آلینگلرنی بیر تامانله آزاد قیلشیدی، مذکور محبوسلر ایچیده بیرته هم تینچ اهالی یوق اېدی.

قؤلگه آلینگلرنی المشتیریش

سیاف جنابلری نینگ مذکور منطقه، یعنی دارالامان منطقهسی و باشقه بیرلرده حربیلری بیرلشتیریلمهگن؛ شونینگ اوچون بیزلر سیاف جنابلری بیلن بیرگهلیکده کمیسیون تشکیل اېتدیک. بیزلر نینگ بیرینچی گپیمیز، حبسگه آلینگلر هیچ قندهی شرط سیز آزاد قیلینیشی اېدی، اسلام آباد جلال آباد کبلیشولریده هم مسئلهگه رهبرلر امضا قیلگندی. بوندن تشقری، مذکور کمیسیون بیزلر و اتحاد اورته مسیده اسرلیککه آلینگلر

قىد سىز آزاد اېتىلىشى اوستىدە ھم قرآن گە قول قۇيىلدى؛ حبسگە آلىنگنلار قۇيىب يوبارلىشى اوچون قرار قبول قىلىندى، بىزلر اولرگە اتحادگە تېگىشلى سىزلرنىڭ ھر بىر آدمىڭىز تشقىرى چىقە آلەدى دېدىك، بىز سىزلرنى التىشتىرەمىز. بو يېردە اۇن تورت نفر دن باشقە ھېچ بىر كىشى، بىزلر اتحادگە تېگىشلىمىز دېمەدىلر.

بىزلر بولرنى التىشتىرىش اوچون آلىب باردىك، او تامان دن ھم فقط اۇن تورت كىشى نىڭ آزاد قىلدىلر؛ حال بوكى حبسگە آلىنگنلار نىڭ عايلە اعضالىرى اسرلىككە آلىنگن ايگى يوز يېتمىش كىشى سىياف جنابلرى جېھەلرىدە دېيە لىست بېرگن اېدىلر. بوندن علاوه، قۇيىب يوبارگن اۇن تورت كىشىلرى جملەسىدن، اوزلرى نىڭ نفرى يعنى اتحادگە قرەشلى آدملردن اېدى، نېگە اونى آلىب كېلگن نىمە اوچون يوبارگنى بارەسىدە بىرار – بىر نرسە بىلمەيمىن. بولرنىڭ اوچ كىشىسى شەھردن قولگە آلىنگن و قالگنلرى اېسە افشار مەاجرلرى بۇلگنلر. اتحاد نىڭ نەمەندەلرى، بو مرتە قوماندانلر بىزلرگە بۇى سونمەدى، يەنە بىر گل حبسگە آلىنگنلرىنى آلىب كېلىشنى ايتدى؛ باشقە بىر قتە بېش كىشىنى كېلتىردىلر. نەھەت مذكور كىمىسيون اۇرتەدن كېتدى و حلىگچە ھم يىغىن اۇتكىزىشمەگن.

حاضر ھم التىشتىرىش موضوعى بىلدىرىلگن حالەدە، باشقە بىزلردە اتحاددن مەبوس يۇق. بىزلرنىڭ افشاردن مەبوسىمىز بۇلمەگىنى ھم سىزلر بىلەسىزلر. او يېردە بىر فتنە اويغاتىب جېھەلرىمىزنى ساتىب آلگن اېدىلر. دارالامان دە ھم اتحاددن ھېچ قندەى كوچ يۇق اېدى؛ لېكن، افشار اھالىسى ۷۲۰ كىشى حبسگە آلىنگن شەخس بارەسىدە بىزلرگە لىست بېرىشدىلر. بىزلر ھنوز ھم بولرنىڭ قنچەسى اولدىرىلگن و قنچەسى اسرلىككە آلىنگنى انىق بىلمەىمىز. عاموى گۇرستان بارەسىدە بىزلرگە كېلگن گزارشلردە، اولدىرىلگن ۱۴۰ كىشىنى بىر گۇرگە توپراققە تاپشىرىلگنلر؛ اھالى بارىب آدملىرىنى قىتە توپراققە تاپشىرىشى اوچون ھنوز ھم اولر اىزىن بېرمەگن. حاضر ھم بو تۇغرىدە التىشتىرىش بۇلگن

ھالدا، بېزىلارنىڭ يانېمىزدا اتھاددىن اسر يۇق و آزاد قىلىش مۇسۇئى بۇلۇن ھالدا، مۇسلمان مۇبۇس مۇسلمان كىشى نىڭ ئالدىدە بۇلىشى نىڭ مەنىسى يۇق.

بۇنچەلىك بختىسىزلىكلەر ئۇتۇن بېر ىرىم بېل اچىدە يوز بېردى. بۇ يۇلدا سىزىلر ھەر قندەى سەى و ھركت ئالىب بارىنىگىز مۇسۇئەنى ھل اېتە ئالەسىز؛ اېنىگ ىخشى و اېزگو يۇل اېسە اسرلىككە ئالىنگىلارنى آزاد قىلىش دېر.

مىدان شەر يۇلى آچىلىشى كېرەك

جلال آباد و اسلام آباد كېلىشۇولرىدە يۇللار نىڭ آچىلىشى كېرەكلىگى بارەسىدە يازىلۇن اېدى. مذكور كېلىشۇودن سۇنىگ جلال آباد و شمال يۇلى آچىلدى؛ لېكن، ھزارملر منطقەسىگە بارىلەدىگن يۇل ھنوز ھم آچىلمەگن، مۇسۇللارنىڭ بۇندەى بىفرق ياندەشگىنىگە اچىنەمن. اوشبو مۇسۇع تۇغرىسىدە ھېچ كىم ھنوزگچە بھت قىلمەگن و بۇ ھلق نىڭ مۇشكىلى بارلىگىنى ھېچ كىم تىلگە ھم ئلمەگن.

جلال آباد نمانىدەلرى بۇ بېرگە كېلگىلرىدە، بۇلر بېلن اوشبو مۇسۇئەنى ئۇرتەگە قۇيدىم. اولر ھم مۇسۇعدن بھرسىز اېكنلىگىنى بېلدېرىشدى. ايتىدېم: بۇندەى بېر كتە مۇسۇعدن سىزىلارنىڭ بھرسىز قالىشنىگىز قنچە مۇمكن؟ يۇل نىڭ آچىلىشى كېرەك. اورۇش نىڭ ئالدى ئالىنىشى و نظارت اېتىش اوچون كېلر اېكن سىزىلر، بېزىلرگە تېگىشلى ھر بېر مۇسۇع عملگە ئشېرىلىشى اوچون تيار مىز؛ اما سۇنىگى كۇنلردە صدارتگە ھم بۇرچە تىظىملارنى چقىرىگىلر يۇللار آچىلىشى و ھر كىم ئۇز منطقەسىنى تىضمىن قىلىشى بارەسىدە كېلىشۇو يازگىلر. بېزىلر بۇنى ھم امضا قىلدىك و ھم ضمانت اېتدىك. ھاضر لۇگىر نىڭ يۇلى آچىلىب پاتكلر كۇترىلگن. سىروىى اورۇشىدن كېيىن جلال آباد نىڭ يۇلى آچىلدى، اما مىدان شەر يۇلىدن ھنوز ئۇتىب قىتمەگىلر.

گې قىيىنچىلىك نىنگ حل ىبتىلىشىدە دىر، بىزلرگە قىرئىلى مسئىلەنى ىبتىنىگ، ىونى بىزلر بجرىمىلىك. سىزلر ىتگن ىشنى بىزلر بار كوچ – قوتىمىز بىلن بجرىشگە تىار مىز. لېكن، مقابىل تامانگە تېگىشلى ھر بىر مسئىلە حقىدە سىزلر ىولر بىلن گېپىرىشىنگىز ممكن. ىولر بو موضوعنى قنچىلىك عملى ىبتە ىلەدى يا ىبتە ىلمەدى ىولزىگە باغلىق.

اگر حزب اسلامى، بىز سىز نىنگ ىرەنگىزگە واسطىچى ىپكىلىگىمىزنى ىبتىسە، بىز ىونى قبول قىلگن بۆلە مىز، كېيىن سىياف جنابلىرى بىز و سىزلر تىوگرىدن – تىوگرى گېلەشمىز، ىورتەدە واسطىچى كېرەك ىپمس دېسە طلب قىلدى، بىز قبول قىلدى. جمعىت ىستەدى ھم بىز قبول قىلدىك، اگر شورى ىزدانگان ىستەدى بىز قبول قىلدىك، و ھىزرگە سىزلر كېلگن سىز، ىنە ھم بىزلر قبول قىلە مىز. بو سىزلر نىنگ فعالىتىنگىزگە تېگىشلى و بىزلر تاماندن قىسى بىر تىوسىق يىوق دىر.

بىزلردە شرط يىوق

ىوروش تىوختەتىلىشى، محبوسلر المشتىرىلىشى، مھاجرلر قىتىشى و يىوللر نىنگ ىزاد بىلىشى ھىصوصىدە بىزلردە ھىچ قندەى شرط يىوق؛ لېكن، بىزلر نىنگ مشكل ىپسە جناب سىيافدن محبوس بۆلمەگنلىك دىر، ىوشبو منطقەدە كوچلىرى ىپىرلىشتىرىلگن جمعىت ىسلامىدن بىر قنچەنى تىوتقونگە ىلگندىك. جنرال دوستم بو ىپىرگە كېلگندە، محبوسلر المشتىرىلىشىنى بىلدىردى، بىزلر ىسرلردن ۵۱ كىشىنى بو ىپىردن جنىش نىنگ ىپراتفىگە ىوباردىك و ىو ىناغىلرىمىز ىپسە قوماندانلرىمىز رخصت بېرىمەدى دېپە ھلى ھم بىزلر نىنگ ىدملرىمىزنى ىزاد قىلمەگنلر. منە شو ۵۱ كىشى نىنگ جنىش ىوزى ىزاد قىلىشىدى.

قانۇنگە كۆرە، ىسرلىككە ىلىنگنلرنى ىزاد قىلمىسدىن قىتەدىن بىزلر نىنگ ىوزىمىزگە قىتىرىشى كېرەك ىدى. جنىش بوندەى قىلمەدى لېكن. مذكور ۵۱ كىشى قىويىب ىوبارىلىشى حقىدە ىنە ھم بىزلر جىم توردىك. بىزلر

تاماندىن آزاد قىلىندى، اما او تامان اۋزى بىلە و مسئوليتى. جمعيت نىنگ بىر قنچە محبوسلرى قوماندانلار يىمىز نىنگ يانئىدە بۇلىشى ممكن، اما اتحاددن بىز نىنگ آلدىمىز دە كىشى يۇق. اوشبو مسئلەنى خذمتىنگىز گە بىلدىردىم و بىزلر سىزلر نىنگ تشكىل قىلەدىگن كېنگشىنگىز گە موافق مىز و سىزلر ھر بىر خىر ايش اوچون آدىم كۇترىسنگىز، بىزلر امكان قدر ياردەم بېرىشگە تيار مىز.

ملی بیرلیک شهیدی استاد عبدالعلی مزاری نینگ کابل غربیده آقسقاللر و نفوذلی کیشلر بیغینیده قیلگن نطق سؤزی ۱۳۷۲/۹/۱۷ ۵ ش

کیملیکنی تیکلەش و یوق بولیش نینگ الدینی آلیش

بسم الله الرحمن الرحيم
تقدیرینگیز توغریسیده بیفرق قالمەگن سیز آقسقاللر، نفوذلی کیشیلر
و یاشلرنینگ توشینچنگیز و پاک احساسینگیز اوچون منتداریچلیک
بیلدیرەمن.

مېنینگ بوندن ایگی ییل الدین دشت برچیده گپیرگنلریم برچهنگیزنی
اېسینگیزده، بوگون خلقیمیزنینگ بحمدالله سیاسی نقطه نظردن فکر
اۋسگن و مسئلەلرنی یخشی توشونەدیلر و بولر مسئوألردن كۆره،
سیاسی مسئلەلرنی یخشی توشینەدیلر. بوگون شیعه و هزارلرنینگ
حرمتی و کیملیگی و بولرنینگ بارەسیده گپیریش و دنیانینگ بولرنینگ
یوزیگە ینگى آچگن صحیفەسى سیز خلق نینگ برکت، مقاومت و دایمی
آرقەداشلیگینگیزدن ایلدیز آلیشینى اوزینگیز ھەمدن كۆره یخشی بیلەسیز.

ایچکی و تشقی محکومیت

شیعهلرنینگ کؤچیلایگینی هزارلر تشکیل ایتگن شیعه و هزارملر اؤتمیشده افغانستانده محکوم قوم بؤلگن. افغانستان ایچکریسیده بو محکومیت نینگ یانیده، بولرنینگ تشقی محکومیتی هم بؤلگن. اما مذکور محکومیت نېگه و قهیردن کباب چیققنی اوستیده بیر آز تاریخی بحث قیلش لازم دیر.

هزارملر قیام قیلیب انگلیس نینگ عاملی بؤلیمش عبدالرحمن بیلن اوروش قیلگنلرینی همه لرینگیز بیلهسیزلر؛ دنیاده فقط بیرته کتّه قدرت بؤلگن او هم افغانستانده قوملرنی ینجیب مرکزی بیر حکومت وجودگه کبالتیریشنی ایستهیردی. بو بیرده برچه قوملر قرشلیک کورستدی؛ اما هزارملر یپتی بیل اوروش قیلدیلر.

توغریسی، اؤشه کونلر بو خلق عبدالرحمن بیلن اېمس، بلکه انگلیس بیلن اوروشردیلر. عبدالرحمن بو خلق نینگ شکست بېریش اوچون کؤپ یوللردن فایدهلندی. بیرینچیدن لشکرکشلیک قیلیب و تورلی منطقهلردن آدملرنی یوباردی؛ لېکن مغلوب بؤلدى. کبیین مذهبی نیرمگدن ایش آلیب آلتیمیشته سنی مذهبی دین عالملرینی تاپیب، بولر رافضی و کافرلر دېب امضا تۆپلهدی، ینه هم مغلوب بؤلدى. نهایتده باشقه بیر یولنی اویلب، هزارملرنینگ بویوکلر و خانلری آرمسیگه کیریپ، بو خلق نینگ ایچکریدن شکست بېریشگه اولگوردی.

هزارملرنینگ تاریخی غروری

مېن بار - بار سیزلرگه ایتگن گپ، تاریخی بیر گپ دیر. بو بیرده ینه بیر مسئلهنی سیزلر بیلن اؤرتگه قویشینی اېپ کوردیم، عبدالرحمن هزارملرنینگ شکست بېرمسدن آلدین، بولرگه نامه یوللب، سیزلر ایچکی اوروشگه پایان بېرینگلر، چونکه بیزلرنینگ دشمنیمیز بؤلگن قوشنی مملکتلر ایچیده اوزیمیز قمر اوگه آلینگن میز دېبه یازهدی. نامهده

ايران، هند، انگلستان، روسيه و چين دولتر يدن آت توتهدی. عبدالرحمن شکست ييبب مغلوب بؤلگندن سؤنگ هزار ملر گه نامه يؤللهدی، اؤشه کون نينگ هزار لريده شونچه ليک شرفلي اېکن کی اونينگ نامه سی نينگ جوابيگه، سېن ماداميگه افغانستان جغرافيه سيني بېلگيلر اېکن سن، نېگه بير تامانده هزار ملر بارليگيني ايتمه سی؟ ديه قتيق تنقدي جواب قيتهره ديلر. بو سؤزلر بير مغرور ليکدن ايلديز آلهدی بو اېسه بولر نينگ مرکزی دولت اوستيده قولي اوستونليگيني بيلدير هدی. سؤنگ عبدالرحمن خاطرات کتابيني يازر اېکن، اوشبو ايگي نامه يعني اؤزی نينگ اولر گه يوبارگن نامه سی همده اولردن قولگه کيريتگن جوابني هم ذکر اېتهدی.

ايچکريدن مغلوب بوليش

دېمک، ماداميکی عبدالرحمن هزار ملر نينگ قرشيسيده مغلوب بؤلرکن، جمعيت نينگ ايچکريسيگه نفوذ قيلگنلر، ايچکريدن بو مردمنی مغلوب اېتهدی. اوشبو دورده باميان مرکزيده بؤلگن جاسوسلر هزار ملر يشه ديگن منطقه لرنينگ ايچيدن عبدالرحمن گه گزارش بېرهديلر. چمه سی بير کتاب بؤلهدیگن مذکور مکتوبلر برچه سی رحمتلي مبلغ نينگ يانیده سقلنه دی. اوشبو مکتوبلر نينگ برچه سی نينگ آستيگه عبدالرحمن تصديق تومغه سيني باسگن.

آدملر يميز ايچکريدن شکست ييبب مغلوب بوليب بولر نينگ آلتيمش ايگي فايزی نابود بوليشی بيلن خلاصه لندي. بولر ترقه ليک کپتدی، اولدير يلدی و کنيز و غلام صفتيده هر جايگه ساتيب يوبار يلديلر. امان الله خان زمانيه قدر، دولت هزار ملر نينگ کنيز و غلام اولهراق بازار گه چيقار ييب، بولردن ساليق آلگن.

هزار ملر نينگ کنيز و غلام اولهراق ساتيليشيدن دولت نينگ خزينه سيگه کبله ديگن ساليق نينگ بير قسميني صديق فرهنگ قوبیده گيچه قيد اېتگن.

روسیه اکادمی علوم تامانیدن یازیلیب نشر قیلینگن کتابده، بو خلق نینگ آلتیمیش ایگی فایزی ترقهلیب کپتدی، افغانستانده ۲۵ ته حکومت بؤلگن و بولردن فقط ایگی حکومت قالگن دېب یازگن. قالگنلری برچهسی ترقهلیب کپتیشگن. سؤنگ، هزارلر یالغوز ترقهلیب کپتمه‌دی، بلکه بولر نینگ کیملیگی و عزتی هم یوقالیشی یانده جوده خوار-زار، حقیر و حتی اجتماعی بیر اویتگه ایلندیلر دېبه قید قیلینگن بو کتابده.

هزاره نینگ ننگی

سیزلر کوریب توزیب سیزلرکه جهاددن آلدین، غزیده بؤلگن برچه هزارلر اوزی نینگ آتینی تاجیک یازدیرگن خودی شوندهی شمالده بؤلگن هزارلر هم اوزی نینگ آتینی تاجیک یازگنلر. دایزنگی، دایکندی و غزیده... دن بادغیس‌گه بارگن هزارلر بار، اولر هم سنی‌له‌شیب کپتگن؛ خصلت‌لری، حالت‌لری رسم و رواج‌لری اېسه خودی هزارلر نینگ خصلت، حالت و رسم و رواج‌لریگه اؤخشه‌یدی. قندزده هزارلر آلتیمیش فایزنی تشکیل اېته‌دیلر، بو بیردن کپتگن هزارلر دیر، لېکن اور اوزی نینگ هزاره دېب بېلیشمه‌یدیلر.

اوشبو جامعه‌ده پشتون بولیش اویت اېمس، فخر اېکن؛ تاجیک بولیش اویت اېمس، فخر اېکن، اوزبېک بولیش اویت اېمس، فخر اېکن؛ اما هزار بولیش اویت اېکن. حتی حیات‌لریده شیریک بؤلگنلر، حرمت هم قیلردیلر، یخشی هم کؤرر دیلر و شیعه صفتیده حرمت قیلردیلر. منه شولر هم بیر کیشی یا- ده بیر کیشی نینگ حقارت اېتدیلر «او هزاره گگ» یا «او هزارمگی» دېردیلر.

کیملیکنی تیکلش

طبیعی که بیزلر بو بیرده ایشلمه‌دیک، جای آلمه‌دیک، حکومت تشکیل اېتمه‌دیک، لېکن مقاومت، جهادنینگ برکتی، خلقیمیز نینگ قربانلیگی نتیجه‌سیده عزت و هویت تاپدیک و منه شو عزتگه فخرله‌نیب: بیزلر

افغانستان قوملری نینگ بیرى، بو مشترک اویده، باشقه هزاره بولیش اویت بولمه‌سین؛ اگر افغانلر، تاجیکلر، اوزبکلر و ترکمنلر اسلام بیلن فخرلنر اپکن، بیزلر هم مسلمان میز و اسلامگه فخرلنهمیز؛ اما اولر ایرق (نژاد) بیلن فخرلنر اپکنلر، بیزلر هم بیر ایرق (نژاد)یمیز، اوز ایرق (نژاد) یمیزگه فخرلنهمیز، هر حالده، بیزلر هم بو مملکتگه شریک میز. اوشبو عزت و حرمتنى خلقیمیز تاپیب قولگه کیریتدیلر. مادامیکى بوگون ایچکریده وضعیت اوزگررکن، تشقى دولترده هم دنیا نینگ سیاستى اوزگردهدى؛ زمانیکه بیزلر اؤن تورت ییل جهاد قیلدیک، افغانستانده اؤن تورت ییل جهاد دوریده، روسیه و تشقى مملکتلر تامانیدن، بیتمیش میلیارد دالر صرفلنگن دیر. اوشبو پول افغانستان ابللری اوچون یاردم بولگن. بیر قنچه آدملر جهاد قیلدیک دبیہ یاردم آلردى و بیر قطار انسانلر هم روس نینگ جاسوسى صفتیده کمک قولگه کیریتدیلر. سؤنگى اؤن تورت ییل ایچیده افغانستان نینگ بودجهسى بولمیش مذکور بیتمیش میلیارد دالردن، حتی بیر دالر هم بیزلرگه بیتمه‌گینی تیلگه آلامن. جهاد امتیازى اولهراق بیر دالر بیزگه بېرمهدیلر، بلکه ۶۷- ییلده بیز نینگ بارلیگیمیزنى انکار اېتیب، افغانستانده ایگى – اوچ فایز هزاره و شیعلر یشهدى دېدلیر. بیر، ایگى و اوچ فایز بولگن ملیت اؤشه مملکتده یشش اوچون طبیعى حقلى و اوزلری نینگ مشترک اوییده تقدیریلرینی تعییلنەش حقیگه حصّه قوشیشگه اېگه اېمسلر.

یوق اېتیش اوچون سعى و حرکت

شوندهى قیلیب، اولر کابل نینگ یرمیدن کؤپراغنى بیز نینگ خلقیمیز تشکیل اېتگن بولسه، اولر اوزلری نینگ موجودلیگینی حمایه قیلدیلر. ایچكى و تشقى فتنه‌چیلر قوشمیچه قوراللانگلر هم بیزلر نینگ کابلدن یوق اېتیشگه اولگورگنلر. باشلەنیب کېتگن اوروشلرده، قنچه باشیمیزگه یاغیدردیلر، آغیر قورالنى ایشگه سالیب جنگ قیلگنلرینی سیزلر

اونوتمهگن بولسنگيز شيكللى.

دارالامان ده يوز بېرگن سونگى اوروشده، جناب مسعود نينگ حساب كتابيگه قرهگنده، كابل نينگ غربى تامانيگه آغير قورال نينگ ۲۰ مينگ اوڤى آتيلگن. اونينگ اعتراف قىليشيچه، «بېز لر برچه نرسهنى حسابلب چيقن اېديك، اما بو خلق نينگ مقاومتى و آرقه داشليگىنى حسابلمهگن ديك. اگر ده بو خلق تاش و فولاددن هم يسلگن بولسه اېدى، بو آغير آتېشمه نينگ نتيجه سيده بيريپ كېتردى؛ ليكن، بولر مقاومت قىلديلر.» بو اېسه جناب مسعود نينگ اوڤى نينگ قىلگن اعترافى دير. آغير قورال نينگ ۲۰ مينگ مرميسىنى ايشلتگن لېكن كوزلهگن مقصديگه يېتمسدن ناكام بوليشگن. دارالامان اوروشيدن سونگ مسعود و تاجيك ايناغله ريميز نينگ نمايندهلرى اوڤه اوڤه كېلديلر...

لېكن، سيز لر مىللى خائين و خيانتده قولى بولگن كيشيلرنى هيچ بير پيت قوللب — قووتلمهنگ، اگر شوندهى بولسه، سيز خيانت قىلگنلر نينگ آرقه سيدن باره سيز^۱...

۱. گېيريش نينگ يكونى قسمى يازيلمگن دير.

ملی بیرلیک شهیدی استاد عبدالعلی مزاری نینگ جلال الدین حقانی بیلن اوچرەشووی ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ ەش، کابل

اوروشنی رد اېتیش و ملتەر دشمنلیگی نینگ الدینی آلیش

سيزلر و برچه ايناعلر بيلن اوچرەشه ياتگنيم اوچون جوده خورسندمن. تاسف بيلن جهاد دوریده، وضعیت شوندهی کېلدی که بیر- بیر اویمیزنی کؤریش امکانیت بؤلەدی. مېن کؤپینچه مملکت ایچکریسیده اېدیم. انقلاب غلبەسیدن سؤنگ، کؤریش ایلینچیده بؤلگن من، بیراق بیگیرمه آی ایچیده، افغانستان بؤیلیب کمیده ۲۵ ته اوروش یوز بېردی چمەسی بونینگ اؤن ایگی تەسی کابل اینیقسه بیز و سيزلر تۆپلەنېب تورگن نطقەدە اېدی. ممکن حاضر وقتی بؤلەسه، اگر ده کېلەجکلرە وقت تاپسنگیز، بیر مرتە دهمزنگ، سیلو و باشقە منطقلرگە باش اورینگ. اوروش عاقبتیدە قنچه ویرانگرچیلیک یوز بېرگینینی اوندە کؤرەسیز. سيزلر خیر خواهلیک و تینچلک و برقرارلیک اوچون کېلگن اېکن سيزلر، جوده خورسند بؤلیم.

اوروش حل یؤل اېمس

افغانستان دەگی قضیەلرنینگ بیچیش اوچون اوروش حل یؤل اېمسلیگینی

بار - بار تاكيدلب كېلگن ميز. اوښندهی كه سيزلر ايتدينگيزلر، افغانستان نينگ جهادی افغانلر اوچون عزت و فخر اېدی و باشقه مسلمانلر ده اېسه غرور یرمندی، یعنی دنیا نينگ مسلمانلری افغانستان اېللی سابق شوری اتفاقیگه قرشی توریب هیچ قندهی امکانیت سیز قوز غلان قیلیب، دنیانینگ بیریک و کته کوچگه اېگه بولگن اتفاقینی ترقه تیب یوباریب یوق اېتگنی اوچون غرورلندهیلر. بوتون مسلمانلر افغانستان ده اسلام حکومتی وجودگه كېلگن تقدیرده، بیزلر هم آزاد بولمیز دېه امیدوار بولگن اېدیله.

لېکن، ایشانچیم کامل كه بوگون بیگیرمه آیدن سونگ افغانستان ده مجاهدلر نامیدهگی حکومت، بوتون دنیا امیدینی یوققه چیقاردی و بوگون هیچ بیر دولت هیچ بیر مسلمان اسلامی انقلاب اېزگوو بیر نرسه اېکنینی احساس قیلمسار دېب اویلمن. یعنی نېگه بیزلر اوز اوییمیزی اوزیمیز ویران قیلدیک.

یعنی بو همه نیمه اوچون اوییمیزی بوزیب تشلماقچی دېب اویلهیمیز؟ و نېگه بیزلر اوزیمیزی آواره قیلهلک؟ بو بیر حقیقت دیر. بو مسئلهن کافر و استکبارلر خورسند و مسلمانلر خفه، مجاهدلر اېسه مایوسلر.

سیاست میدانیده ینگیلش

شونی تاکیدلش کبرهک بولگن ینه بیر نرسه، بو افغانستان خلقی تامانیدن مغلوبیتگه اوچرمگن بیرینچی بیریک کوچ اېمس اېدی. افغانستان خلقی انگلستاننی مغلوبیتگه اوچرمگن کونده، دنیا ده فقط بیرته بیریک کوچ بار اېدی. اوشه اولکن کوچگه اېگه دولت نینگ هم افغانستان خلقی ینگیلر؛ یعنی شو بیردن مغلوبیتگه دوچار بولیب، انگلستانگچه شیکست بیب کبندی؛ بیراق، اوښنده هم بیزلر عدالتلی بیر حکومتی اورنه تیشگه موفق بولمه گنیمیز اچینرلی حال دیر. اوروش میدانیده غالب چیقیشیمیز دنیا قاله ویرسه اوزیمیز هم بیلهیمیز؛ لېکن، سیاست میدانیده دایم ینگیل

کبلگن میز.

بیزلرنینگ هم اؤن تۆرت ییل جهادیمیز فخرلنووچی شرف اېدی؛ اما بو ییگیرمه آی ایچیده، بیزلر حکومت قیله آلمسلیک مسئلهنی ینه بیر بار اثباتلب بېرگنیمیز اچینرلی دیر. بو اېسه بیزلر اوچون اویت و اولکن موفقیت سیزلیک حسابلنهدی. علی احمد پول شو پېرده؛ بو کیشی ظاهرخان زمانیده وزیر بؤلگن، حاضر اېسه مېن بیلن قوشنی دیر؛ او کېکسه و سوادلی بیر کیشی دیر. او ایتیردی: اېندی مېن امریکا و اروپا باریشگه تیارمن اگر کېتسم.

باش پنه بېرمدیلر، لېکن غروریم رخصت بېرمهیدی. مارکسیستلر دوریده کېتسم، بیر گپ اېدی، اېندی نیمه دېب باره ی؟ تاسف بیلن اوشبو وضعیت یوزمگه کېلدی.

برچه بدبختلیک نینگ سببی

اېندی، سیزلر آتیش – کېسین و تینچلیک و برقرارلیک یولیده کۆترمدیگن آدمینگیزنی، کوچیمیزگه کۆره قوللب – قووتلب سیزلرنینگ خدمتینگیزگه میز؛ چونکه اوروش حل یول اېمسلیگیگه اوزیمیز هم ایشانه میز. رېجھنگیزنی آله میز، بیزلرنینگ بو پېرده کېنگشی میز بار، بونینگ اوستیده بحث قیله میز. سؤنگ نتیجه و فکر و ملاحظه میزنی بیلدیرمه میز.

دېمک، مولوی صاحب، بو پېرده افراط و تفریق مسئلهسی هم بار. اېندی حکمتیار مېن بیلن اورتاق و او بیلن اورتاقلیگیمنی هم انکار اېتمه یمن و هر کیم او بیلن مخالف بؤلسه هم مېن حکمتیارنی اوزیم نینگ دوستیم دېب بیلهمن. لېکن، ایشانینگ افغانستان بدبختلیگینی اصلی عاملی جناب ربانی دیر. بو حقیقتدن کیشی کۆز یومسلیگی کېرەک. جناب ربانی، جمهور رئیس صفتیده ملت نینگ رهبری حسابلنهدی؛ لېکن، بیر تنظیم نینگ باشلیغی کبی هم عمل قیلمهیدی.

حکمتيار جنابلری اوروش قیلدی، اما جناب ربانی، خلق ارا صاحب‌الریده جناب حکمتيار یاغی، طاغی، باغی و خلق ارا محاکمه بولیشینی ایسته‌دی. بیر هفته اؤتمه‌ی اؤلتیریش قیلیب «برادر حکمتيار» دېدلر. بونی مېن اوزیم رادیودن اېشیتدیم «برادر حکمتيار» دېدی. جنرال دوستم بیلن هم قرمه قرشی اېدی، زمانیکه حضرت (صبغت الله مجددي) مزارگه بارماقچی بؤلگن، جهادی رهبرلر نینگ هیچ بیرى موافق اېمس اېدی.

ربانی نینگ دورنگ‌لیگی

مېن قرشی اېمس اېدیم و ایتمه‌یمن، مېن اوشه کونگه قرشی اېدیم جناب ربانی راضی اېدی. یوق، مېن راضی اېدیم. لېکن، ربانی جنابلری مسابقه قیلیب، مزار باریب دوستمنی تقدیرلب و قهرمان دېی اتهدی؛ اوزبېکستان کېتگن ربانی جنابلری، بو مملکتدن قیتیشیده، دوستم نینگ یانینگه باریب اونی اؤغلیم دېدی. تورکیه کېته‌دېگن چاغیده جنرال دوستمنی کېلتیریب، اوز اورنیگه قویدی. اؤرین باسری بؤلگن مولوی نبی، بو بیردن اچیق‌لب کېتدی.

ربانی جنابلری، دوستمنی خدا اوچون کېلتیرمه‌گندی، اونی حکمتيار بیلن اوروش قیلش اوچون آلیب کېلگندی. جنرال دوستم اوزی یانینگه کېلدى. وضعیت یخشی اېمسلیگینی سېزدیم ینه یامان اوروشلر یوز بېریش ممکن اېدی. مېن جنرال دوستمگه دېدیم: سېن اوروش نینگ قهرمانی سن، کوچ و قدرتنی هم اوروشده قؤلگه کېلتیرگن سن، کېل تینچلیک و برقرارلیک یؤلیده هم بیر قهرمانلیک قیل. سیزلر بیر-بیر اوینگیزنی افغانستانده یوق اېته آلمه‌ی سیزلر دېدیم. اگرده دنیاگه باقه دېگن بؤلسک، تورلی خیل قوملر، تورلی خیل مذهب‌لر و ایریم حزبلرنی تاپه‌میز؛ لېکن، مملکتلریده هیچ قنده‌ی اوروش یوق و مذکور تورلی خیل قوملر برچه‌سی بیر مقصد اوچون مملکتلرینی اداره قیله‌دیلر. تورلی خیل

مذهبلر معین بیر روشده، اولکهلرنی اداره قیلهدی و تورلی خیل حزبلر اېسه یورتلری نینگ ترقیاتی اوچون اویلهیدیلر. اېندی نېگه برچه فلاکت افغانستان ده بولسین؟

اوزبېک کپلیب مېن پشتوننی ایستمهیم، پشتون کپلیب مېن اوزبېکنی خواهلمهیم، پشتون کپلیب هزارمنی ایستمهیم، بو بیرده اوروش، تنظیمی جنگ اېدی، لېکن بونی ملی مسئله تامان یونلتیردیلر.

حزب وحدت نینگ ثمره‌لی رولی

اگرده مېن حکمتیار نینگ یانېگه بارمه‌کنده و حکمتیار مېنگه قول بېرمه‌کنده اېدی؛ بیر افغان (پشتونلر) هزارلر منطقه‌سیگه کپله آلمسدی و بیر هزاره اېسه افغان منطقه (پشتونلر) منطقه‌سیگه باره آلمسدی. بو افغانستان اوچون کته بیر فلاکت اېدی. بو کونگچه دوستم حکمتیار نینگ یانیده اولتیرمه‌کن، بیر افغان (پشتونلر) اوزبېکلر منطقه‌سیگه و بیر اوزبېک اېسه افغان (پشتونلر) منطقه‌سیگه باره آلمه‌دی.

نیمه اوچون نیچه کیشی اوچون ملت‌لرنی قربانلیک قیلدیلر؟ دوستمگه اوشبو انقلاب برچه نینگ مالی، برچه قوملر نینگ مالی، حزبلر نینگ مالی، کپلینگ بیر- بیراونی قبول قیله‌یلیک دېدیم. بیزلر مسعودنی قبول قیلمه‌کن تقدیرده و مسعود حکمتیارنی تن آلمه‌کن حالد، افغانستان نینگ موجود قیینچیلیگی حل بولمه‌یدی. دوستم اوشه بیرده قولینی پیشانه‌سیگه اېلتیب، قیسقه بیر فکرден کپبین دېدی: قبول قیله‌من. جلال آباددن هیات کپلگنی ببری بیزلر و شورای نظار اورتیه‌سیده آتیش کپسین جاری اېتیلدی. اؤن ایگی کونلیک اوروشده حربیلردن تشقری بیر مینگ کیشی یرملندی. بیراق، یرمیش پیتیده حاضر سیز (جنرال دوستم) کپلگن سیز، بیزلر نینگ تورت مینگ یرملنگن آدمیمیز بار. بولردن اؤن ته‌سی هم حربی کیشیلر اېمس، برچه‌سی تینچ اهالی دیر.

اېندی سېن تینچلیک قهرمانی بولرکن سن، بیر کوچ صفتیده بیزلر نینگ

بو قبیل ایشلر مملکت نینگ فایده‌سیگه اېمس دیر. بونده‌ی بیر قلئیس حالت یوز بېرگنده، جناب ربانی نینگ آدم‌لر برابریده توریب، جهاد فتواسینی صادر قیایشی اویت اېمس می؟ کیمگه قرشی؟ سین باریب قهرمان، بویوک مجاهد دېب لقب بېریب و کبائتیریب کفیلینگ توزمتگن کیشیگه قرشی می؟ حلی هم کمیده یوز مینگ آخوند جنبش‌ده بار، بیر مینگ و ایگی مینگ مجاهد او یپردملر. بوگون یخشی می یامان، شمال ولایتلری نینگ برچه ابللری توپله‌نئیب بیزلر جنبش ملی اسلامی بیلن

بیرگه میز دبدیلر. بو فتوا خلق نینگ برابریده اېمس می؟ حضرت امیر علیه سلام نینگ ایتیشیچه، «بیر کیشی بیلان شونچهلیک دشمنلیک قیلگن که ینه دوستلیک قیلش اوچون یؤل قالسین، اگرده دوستلیک قیلماقچی بولسنگ، شونچهلیک یقین بولکه مبادا بیر کون دشمن بولسنگ، ندامت قیلمهگین.»

جهاد فتواسی

جناب ربانی اوزی نینگ گپیده توریب و اونینگ رادیوسی ابرتهلدن کپچقورونگه قدر جهاد فتواسی بېره دی. جهاد اوچون قندهی فتوا؟ مېن سننی مذهبنی اونچهلیک بیلیمیم، یعنی بیر آز بیلیم؛ لېکن، کۆپ بیلیمیم، بیراق، شیعه مذهبیده مرجع بولمیش بیر دین عالمی، جهاد فتواسی بېرگن حالده، بونینگ بحریش اوچون ابرکک و عیال مجبور دیر. فلسطین حادثهسیده، جناب حکیم نجفدن توریب اسرائیلگه قرشی جهاد فتواسی بېرگنی حقیقهگی خبر ترقهتیلدی. آقسقاللر و بویوک دین عالمی، اونینگ یانیگه باریب ایتگنلر، سېن بو فتوانی بېرگنده، آدملر نینگ تکلیفی نیمه بولهدی؟ جناب حکیم، مین جهادنینگ فتواسینی بېرمهیم دېگن. هه، دفاع اېتیب و فلسطینگه یاردم بېرینگ؛ بیراق، جهادنینگ حکمینی بېرسم، بو اېسه مسلمانلرگه قیینچلیک توغديره دی. روسلرگه قرشی جهاد فتواسی بېریلگنی و اونی حمایت قیلش اسلام اوچون بیر آبرو و عزت اېدی، اوشبو جهاد نینگ نتیجهسیده اؤن بېش جمهوریت بار کوچی بیلان مغلوب قیلیندی. بو اېسه اسلام دنیاسی اوچون عزت و حرمت اېدی. اما حقوق فاکولتهسینی اوقیب جمهور رئیس بولگن کیشی کباب، مردم نینگ برابرگه جهاد فتواسینی صادر قیلش، قهپیر و قیسی بیر منطقگه ماس کېله دی؟ حاضر هم آتیش – کېسینی اسلامی کنفرانسه قبول قیلیم؛ بیراق، دوستمگه قرشی تورگنمن دېیه اورغولهیدی. دېمک بونینگ قهپیری منطقگه توغری بیر گپ دیر.

افغانستان نینگ عزتی وحرمتیگه فکر قیلگن بیر کیشی، مهم مسئلهلرگه اعتبار بېریشی کپرمک. سیزلر ایستهمسنگیز و ایستمه‌سنگیز، اېندی شورای هماهنگی قوریلگن جناب حکمتیار دوستم بیلن بیرگه بؤلگن، کوچلری بیر یېرده اوروشه‌دیله. شونینگ اوچون جناب ربانی بو آتیش – کپسین بؤلېب اوروش نینگ توخته‌تیلیشینى ایستمه‌یدی. مملکت اوچون یورمگی کویه‌دیگلرگه بو گپنی ایتمه‌ن. سیافگه پیام یؤللب، اویله‌لیک، اگرده سیزلر کپلیب دوستمنی کابل‌دن چیقارسنگیزلر، قینچلیک حل بوله‌می؟ افغانستان نینگ سگسن فایز بیر آستی بایلیگی شماده دیر و بوگون او یېرده دوستم حاکم شمالی ولایتلر قولىده. بوندن تشقري دین عالملى، آقساللىر، قوم بویوکلری هم آرقه‌سیده توریب قؤللب – قووتله‌یدی، نېگه افغانستان مسئله‌سینی باشی بېرک کؤچده ایلنتیریپ قویه‌سیر؟ نېگه توزمیشگه اولگورمه‌ی سیزلر؟ بو مسئله جناب ربانی اویله‌گن دېک اونچه‌لیک کته هم اېمس. اېندی هر حالده، آدملىر بیلن بیرگه‌لیکده آدیم کؤتریب، یېر بوتونلیگی و ملی بیرلیک نظرده تولیشی لازم.

ملیتلر دشمنلیگی نینگ آلدینی آلیش

اگر بیز بوگون اوشبو مملکتده هېچ نرسه قیلمه‌گن بؤلسهک، بیز نینگ یگانه نرسه شوکی، افغانستان‌ده هزارملر و پشتونلر، اوزبېکلر و پشتونلر اؤرته‌سیده دشمنلیک کوچه‌یشی نینگ آلدینی آلیشگه اولگورگنیمیز دیر. بوگون اوزبېک پشتوننى و پشتون اېسه اوزبېکنى اؤزیگه دشمن بیلمسلیگی یؤلیده امکان قدرت سعی وحرکت آلیب باردیم. هېچ قندهی بیر خدمت قیله آلمه‌گن بؤلسم هم پشتونلر هزارملرنى و هزارملر اېسه پشتوننى اؤزیگه دشمن دېب توشنمسلیک یؤلیده سعی وحرکت اېتگنم. مېن هېچ بیر زمان ایتمه‌گن من تاجیک بیلن دشمن من. بیزلر هر دایم ملیتلرنینگ حقینی سؤرمگن میز. ملیتلر حقوقلری شونى انگله‌تمه‌دیکی،

بىر تەرەپتە - ئانەن بۇلگەن تۆرت كە - او كە ئۆز اوپلارىدە حقۇقلارگە اېگە. بو حقنى سۆرمەش ھېچ بىر زامان دىشمەنلىك اېمەس. ملېتلەر حقۇقى شونى انگەتەدىكى، بىرچە جەھادگە حصە قۇشېب و ھەمە تەقدىرىنى بېلگىلەش اوچون حصە قۇشېشى ھەر كىم نىڭ جەھاددە اشتراكى بار و ھەر كىم ئۆز تەقدىرىدە ئۆز فەكرىگە اېگە بۇلېشى كېرەك. بو سۆزلەر اىناغەچىلىك اوچون اېدى، اما بونى ملېت و مەزھەب تامان يولتېرىدىلەر. ئۆتكەن يىل مەنە شو پېرنىڭ ئۆزىدە شىيە و سەنى مەسەلىسىگە دامن اورىش اوچون قەچە قۇللار اىشلەنگەن ئۆزىم گۈاھ بۇلگەن. جەناب رەئىدەن تەشقىرى، مەملەكەت نىڭ خەتەسى و مەسئەلەلەر اوچون اساسى عامل مەسعود دېر. مېن سىزلىرگە ايتەمەن و سىزلىر بارىب مەدافە وزىرلىكى نىڭ لوزىستېكەن بارىب سۆرمەك. اسماعىلخان نىڭ قەچە كۈچلەر بۇلگەن جەنۇب غەرب حوزەسىدەن بۇلك، اردو نىڭ اىگى يوز اېلىك مېنە كىشىسى مەدافە وزىرلىكى تامانىدەن ازيق اوقت و كېم كېچە بىلەن جەھازلەندىلەر. سىزلىر بارىب لېستىنى اېلىب كۆرىنگەلەر بولرنىڭ ئۆتەز مېنەگە ھەم خەزىلەرگە تېگىشلى اېمەس.

ارگەدە چەكلەنگەن ھۆكۈمەت

بۇندە ھۆكۈمەت بۇندە ھۆكۈمەتنى قەيەردە كۆرگەنسىزلىر؟ بو ھۆكۈمەت نىڭ ارگەدە تەشقىرىدە ھەكمىتى يۇق. قەندە ھۆكۈمەت؟ شونەگە قەرمە ھەمە جەناب رەئىدە نىڭ پەيمان بارىب، يەنە ھەمە استەفا بېر مەيمەن دېگەن سۆزىگە خەير ائەمەن. بو نېمە؟ مېنە مەسەبەھام دە ھەمە ايتەنەن مەن، مېنە بىر جەھادى كىشى اولەراق ئۇن تۆرت يىل بولرنىڭ يانەدە بۇلگەنمەن رەزى اېمەس مەن. بوگۈن سىزلىرگە داکتەر جەبەلەلە بولردەن كۆرە شەرفلى اېكەننى جەسارەت بىلەن ايتەمەن. بو گەپ يامان دېر؛ لېكەن ايتەشكە مەجبۇر مەن. جەبەلە شو پېردە اېدى، قۇلى نىڭ ئاستەدە تۆرت يوز مېنە اردو بار اېدى؛ بىرچە ھەممەي و تامەنات يۇللار ايتەرىدە اېدى، بۇتۇن شەھەرلەر ادارەسىدە اېدى، روسلەر

فقط یېگولیک آزیق وقت و قورال اسلحه‌نی کپسگن اېدیلر، اگرده نجیب پشتوانه‌سیز پوللنی قبول قیلگنده اېدی، روسلر حیاتی نینگ سؤنگگیگچه اونگه پول چاپ قیلیب بېرردی.

اېندی ربانی نینگ بوندن بؤلک، نیمه‌سی بار؟ اگر ده بوییکه برابر آلتین بېرسنگیز هم دهمزنگدن بویان کپله آلمه‌یدی، بو قندهی حکومت دیر، شونگه قرمه‌ی هم استعفا بېرمسلیگی حقیده تاکیدله‌یدی بو عالی جناب؟ شورای حل‌وعقد نینگ یېتی تنظیم تحریم قیلدیلر. جناب سیاف و ربانی اولتیریب بیزلر شورای حل‌وعقد بیغینینی اؤتکزمیز دېدی. بو خیانت اېمس می؟ بو برچه اوروشلرنینگ نیگیزی اېمس می؟ افغانستان خلقلری نینگ فایده‌سیگه اویله‌سنگیز، بو وضعیتدن چیقیشینگیز لازم. بوگون بانک یاپیلگن و باریب خیرخانه‌ده بانک اؤتکزیشگن. اېرته چوکیسینی کؤتریب، چاریکار هم باریب، بانک اؤتکزیشه‌دی. جمهور رئیس ارگدن چیققن حالده، باشقه همه نرسه تمام، سقوط دیر.

مادامیکی جناب ربانی قبول قیلمس اېکن، جناب حکمتیار قندهی قبول قیلسین؟ اېندی جناب ربانی کپلیب، مین دوستم بیلن آتیش – کپسین قیلمه‌یمن، حکمتیار بیلن آتیش – کپسین قیله‌یمن دېگن. اگرده سیزلر بو گپلرینی معقول دېب بیلسنگیز مین باریب جناب حکمتیارنی قبول قیلدیرممن. بو منطقی اېمس، بو اوروش نی تۆخته‌تیش اېمس. اولر مین بیلن علاقه قوریب انسانی کرامت یوزمه‌سیدن جنازملرنی المشتیریشنی سؤرمه‌دی. مین بیر هفته‌دن بېری پیام یؤللب جنازملرنی او تامان مین کپلتیرممن و بو تاماندن سیز المشتیرینگ دېمن، قبول قیلمه‌دیلر. بوگون قیزیل خاج تشکیلاتیگه هم مین باریب آلتی ساعتیک آتیش – کپسین اعلان قیله‌یمن دېدیم. آتیش – کپسینه هر کیم اوز جنازه‌سینی آلسین. مسلمانلرنینگ جنازه‌سینی ایتلر بېماقده. بو نینگ نیمه‌سی مسلمانچیلیک و ملی غرور حسابلنهدی؟ اؤن تۆرت ییل قورال کؤتریب جهاد قیلگن شولرمی؟ اېندی جنازملری ایتلرگه بېمیش بؤلگن.

برچه فاجعهگه ربانى سبب بۇلدى

مولوى صاحب! مېنىڭ سىزگە چقورور حرمت بار و سىزگە ايشانچىم كامل و هر يېرده تىنچلىك يۇلیده كۆترگن قەدىنگىز موفق بۇلگن. اپندى هم سىزگە موفقیتلر طلب قىلەمن. بىز نینگ قۇلىمىزدن نېمە كېلسە بجرەمىز، اما بو يۇلده منطق يوزەسیدن حرکت قىلىشىنىڭىزنى التماس اپتەمن.

بىر بار بۇلسە هم سىز جناب ربانى نینگ رادىوسىنى اېشىتىنگ، اول آقشامدن تون نینگ ىرمىگچە سۈكەدى، بو نېمە دىر؟ دشمنلىك نینگ هم اۈزىگە بىر چېگرەسى بار اخير! ھە، بىزلر ربانى جنابلرى بىلن اوروش قىلگنىمىزنى تَن آلەمن و رد اپتمەيمەن، منە شو بىر نینگ اۈزىدە اۈن ايگى كۈن اوروشدىك، جناب مسعود اۈز تىلى بىلن يىگىرمە مىنگ مرمىنى شولرنىڭ بىر بىرىگە آتگن من دېگن اپدى. بو تاغ هم باشقە تاغلر هم قۇلىدە اپدى. اوستىمگە ھوادن بابمە هم ياغدىردى. ھىچ قندەى شكايىتىم يۇق، اما اوروش تۇختەتيلگن وقتدە، ربانى جنابلرى خادنى فعال قىلىپ، يىگۈلىك اۈزىق اۈقت زەرلەنگىگە عىيىل بىز ارملرنىڭ اۈن – اۈن ايگى ياشر بالەلرى قۇشىمچە خاتىنلر قۇلگە آلېنىشىنى بويوردى.

بۈندەى بىر ايشنى قەيىردە كۆرگن سىز قىسى بىر منطق بىلن آقلەى سىز؟ بو ايش نىڭ كىم بجرگن؟ بو ايش نىڭ ايگى قىيىلە بىر – بىرىگە قرشى بجرگن مى يا بىر جمهور رئيس ملتى نىڭ بىر بىرىدە بجرگن مى؟ ايتىنگ، قەيسى بىرىنى ايتەى؟

ملی بیرلیک شهیدی استاد عبدالعلی مزاری نینگ محمدیه مسجدیده قیلگن نطق سۆزی ۱۲/۳/۱۳۷۲هـ-ش^۱

قیینچلیکلر، قیاملر و موفقیتلر

بسم الله الرحمن الرحيم

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ^۲

اوچینچی حوت قیامیده اشتراک اېتگنینگیز اوچون سیز کابل قهرمان خالقیکه رحمت، سیز نینگ انقلابینگیز و اسلامگه قیزقیشنگیزنی ینه بیر بار اثباتلەگنینگیز و دنیا بویلب سیز نینگ انقلابینگیزگه قرشی میش – میشلرگه قرمهی، سیزلر انقلاب و انقلابی مناسبتلرگه ثابت قدم اېکنینگیزنی ینه بیر گل بیلدیردینگیز. بو بیریک بیغیننی اؤتکزیشگه اولگورگن حزب وحدت نینگ فرهنگی کمیتەسیگه ممنونلیک بیلدیریش اؤرینلی دیر البته.

۱. ۱۳۷۲/۱۲/۳ - قویاش بیلی، کابل محمدیه مسجدی نینگ مدرسهسی، شهید رهبری استاد عبدالعلی مزاری، چهارکنده ۱۳۵۷ - بیل اوچینچی حوت، ۱۳۵۸ اوچینچی حوت کابلده قانلی قیام، افشار شورای نظاردن تازه له نیشی، حل و عقد و وحدت اسلامی حزبی نینگ همکارلیگی، دارالان اوروشی، روسیه تامانیدن پول چاپ قیلینیشی، ربانی دولتی نینگ تخلفلری، وحدت حزبی نینگ سیاسی - حربی جبههلری و باشقه مهم موضوعلری حقیدهگی به تفصیل گپیریشی.

۲. قرآنکریم، محمد سورئسی، ۷- آیه.

بیغینه اوچینچی حوت نینگ قیامی باره سیده گپیریلهدی. سیزنینگ بو حضورینگیز و قیزیقش بیلن قتنه شیشینگیزگه قرمگنده، سوز استاذی بؤلگن ایناغهرلیمیز نینگ گپیریشی ضرور ابدی...
دستلب قیمتلی وقتینگیزی آله یاتگنیم اوچون عذر سؤرمیم. بو بیرده انقلاب حکایتلری خصوصیده سیزلرگه بعضی موردلرنی ایتیشنی ایپ کوردیم.

بیزده بار نرسه خالقیمیزنینگ دیندارلیگیدن

اساسی گپگه کیریشیمدن آلدین شهیدلریمیز، دین عالملریمیز و دینی مرکزلریمیزی خاطرلب بو مبارک کون مناسبتی بیلن آدملرنی، ضیالیلرنی، اشتر اکچیلرنی و استادلرنی تبریکلش چاغی کپلگنی اوچون کؤپ خورسندمن. اوشبو اوچرەشوو، شبهه سیز اېزگو بیر فضاده بؤلېب اؤتەدی. جوده کؤپ خورسندمن، سیزلردن و قهرمان مجاهدلردن کؤپدن - کؤپ تشکرلیک قیلەمن. سیزلرنینگ کوچلی قؤللرینگیزی اویەمن. سیزلر اوشبو دینی مرکزنی مدافعه قیلېب، بوگون اوشبو مقدس یېرده کتە بیغین اویوشتیریلېشیگه فرصت یرەتدینگیزلر.

دشمن ویران اېتگن اوشبو دینی مرکز قیته تیلکەنیب سقلەنیشی اوچون حرمتلی استادلر و آیات عظاما و باشقه شخصیتلردن بونینگ قوریلېشی اوچون اولگوریشلرینی سؤرمیم. بوندن سؤنگ بیغینلریمیزی منه شو یېرده اؤتکزەمیلیک. شونینگدېک، کپلگوسی جمعه نمازی هم منه شو مقدس مکانده اؤقیلېشیننی طلب قیلەمن. بیزنینگ برچه بار یوغیمیز دیندارلیک، شرف، حیثیت و مسجدلریمیزنینگ دایمی سقلب اولېلش بیلن ب واسطه باغلیق دیر. ینه بیر بار ایناغهرلر و قهرمان مجاهدلردن چېککن محنتلری اوچون تشکرلیک قیلەمن.

بو یېرده بیلدیریلەگن اساسی موضوعلر اېسه اوچینچی حوت مسئلهسی دیر. بو کونده ایگی مهم مناسبت بار: بیرى ۱۳۵۷- ییل اوچینچی حوت

چهارکنت قیامی یوز بېریشی و ینه بیری اېسه ۱۳۵۸- بیل اوچینچی حوت کابل قهرمان خلقی نینگ قیامی دیر، بو ایگی مناسبت کؤپ مهم دیر.

اوچینچی مناسبت، افشار مسئلهسی و افشارگه عاید مسئلهلرگه تېگیشلی سواللرنی سیزلر بیلن اؤرتهگه قۇبیشنی هم لازم کؤردیم. تورتینچی مسئله، مملکت و کابل نینگ حاضرگی وضعیتی دیر. فرصت بؤلگن تقدیرده بو خصوصده قیسقه بؤلسه هم گېیرماقچیم. (صلوات) هواهم ساووق اوشبو مسجد هم ویرانگه ایلنتیریلگنی باعث ایچيگه سوو کېتگن و سیزلر هم روزه آبی و روزه بؤلشگه قرهمسدن بو بېرده ییغیلگن سیزلر، گېیریش جوزیلگن تقدیرده، آلدیندن سیزلردن عذر سورهمین و قتنشگه نینگیز اوچون ینه هم رحمت.

چهارکنت قیامی

حضورینگیزگه اؤقیلگن آیه شریفده، الله تبارک و تعالی قوییدهگیچه بویورهدی؛ کیشیلر خداگه یاردم بېریشگن تقدیرده، خداوند بولرگه کمک قیلهدی. قدلرینی مستحکم و استوار اېتهدی. مذکور آیه شریف بیلن چهارکنت قیامی نینگ داستانینی سیزلرگه ایتماقچی بؤلسم، جوده یخشی تفسیر بؤلهدی، اؤشه پیتده منه شو آدملریمیز برچەدن مایوس بؤلگن اېدیلر، قندهی قیلیب بولر خداگه یوگوردیلر.

بو بېرده بؤلگن موجود داستانگه کؤره اؤشه زمان مېن پاکستانده اېدیم؛ ۲۶- دلوده، دره صوف ده قیام باشلندی، بوندن یېتی کون سؤنگ چهارکنت (۱۳۵۸ اوچینچی حوت) قیام قیلدی. اوشبو قیام چهارکنتگه ساووق توشگن پیتده یوز بېردی. شو آنده کؤپ تاغلرده قلین قار توشگن اېدی. اؤشه وقت نینگ مارکسیستی دولتی کؤپینچه دین عالمرینی قؤلگه آلگن اېدی. بوندن تشقري، کيچیک بېر منطقهدن آقسقاللر و قوم بویوکلری شامل ۳۰ کیشی قؤلگه آلینیشی آرتیدن، آدملر قیام باشلهدیلر.

بو قىيام قىلگندە، چەركەتتە جەمئى ۲۰ ۋە ۳۰ دىن ئارتۇق ئاۋ قورالى بۆلمەگەن. ئۆگە قۇللانغۇچىلار مەزكۇر قوراللار ئىچىدە چەركە تانلىغان ۳۰۳ بۇر بېتە قورال بۆلگەن. ئادەملەر بىلەن، گۇلگەن، ئوراق ۋە قىچى بىلەن جەھازلەنمەكچى ئاۋسۇللانغان تەسۋىر قىلغۇچىلار. بو مەنپەئەتگە بىلەن بۆلگەن كىشىلەر، چەركەتتە قىيام باشلىغان يېرىن مەزەر شەھرى يېقىنلىقىدە قەدەر «تەنگى شادىيان» ئۆگە تانلىغان مەنپەئەتنى بىلەسەنلەر، مەزەر شەرىف دىن ۲۵ كىلومەتىر فەسلىسى بار. كېيىن كېلىپ تەنگى شادىياننى ئالغۇچىلار، ۋەجەتتەن قۇرۇق قەدەر، مەزەرگە بىر قەچە دىن ئالغانلارنى ھەزەرە ۋە شەيخەلەرنىڭ بىر قەچە ئاقساقاللارنى بىلەن بىرگە چەركەتتە يۇبارىپ، سەنلەر ئۆلگەن قەدەر تۆرە ئالەمى سەنلەر دېگەن، بۇلارنىڭ تەسلىم بۇلىشلارنى سۇرەتتە.

مەھەللەلەرنىڭ قورالى

بۇلار كېلگەندە سۇنغان، مەھەللەلەر تەنگەن يۇل بېرىشەتتە؛ بو يېرىدە بۆلگەن قوماندان ئالغۇچى يالۋارىپ ئوشۇ كىشى (ۋاسىئەتلەرنىڭ بېرىگە) ۶۰- يىلدە بو ھادىئەنى ئۆزى كېلىپ بېرىگەن. بۇلار بىزەر ئالغان ۋەچەن قىيام قىلگەن مەزەر ۋە بىزەلەرنىڭ تەنچىمەز ھەم ئاللى تەلى دەر تەسلىم بۆلمەسەن بىزەلەر مەزەرگە ھەم ھۇجۇم قىلەمەز؛ بو ئالغان نىڭ قەتەللىگە دەر.

بۇلار (ۋاسىئەتچى ھەت) قەتەلەر. قەتەر ئېكەن مەزەر ۋە تەنگەن ئۆتمەقچى بۆلگەنمەز تەنگى نىڭ قۇيى قەسەمە ئۆلتەر نىڭ كۇچلارنى ۋە تەنگەن بۇلار (قىيام قىلگەنلەر) ساقچىلىق قىلەردى. دېدەتتە: بو كىشى نىڭ قۇلغۇچى بىر نەرسە بار ئېدە؛ قەچەلىك قۇنت بىلەن قەدەر نەمەللىگەننى بىلەمەن. قۇلغۇچى قورالى بۆلگەن مەزكۇر كىشى، ساقچىلىق قىلىش ئۈچۈن بو يېرىدە ئۆرگەن ئېكەن. بىزەر ئوشۇ ساقچى نىڭ رەخەتتى بىلەن ئالغۇچى ئۆتەتتە. چەدە ئالغۇچى يانلىقى بارىپ ئالغانە دېدەن: قىيام قىلىپ بو يېرىگە كېلىپ ئۆرەسەن، قۇلغۇچى نەرسەنى كۆرەشكە رەخەت بېرىمەن مە دېدەن؟ ئۆگە كۆرە، ساقچى نىڭ قۇلغۇچى نەرسە جۇدە ئېسكەرگەن ۋە دىستەسى يۇق بىر نەرسە.

اوشبو مجاهد دېدې: بو ساطول (ساطور) دیر. بو کیشی نینگ گپلریگه قرمگنده، زمانیکه بولر نینگ یانیدن اوترکن من، هنوز دولتی کوچلر یانیکه یېتمهگن اېدیم، توختلمسدن ییغلردیم؛ کوزیم نینگ یاشلرینی توختهته آلمسديم، دلیلی اېسه بو آدملر نینگ برباد بولیشی اېدی. لېکن بیزلر هم هزاره و شيعهميز، نيمه دېیهی. دېدی: کوچلر یانیکه یېتمهگونچه، فقط ییغلردیم، هیچ اوزیمده اېمس اېدیم. افسوس آدملریمیز نابود قیلیندیلر. بو ۵۷- ییل نینگ حکایهسی دیر.

الهی نصرت جلوه‌سی

۱۳۵۸- ییلده، روسلر افغانستانگه کیریپ کېلگن چاغده، مېن چهارکنت کېلیم و چهارکنتگه هجوم بولدی. بو یېرده ینه بیر مسئلهنی سیزلرگه ایتماقچی من، کېیین چهارکنتگه ۳ آی ایچیده ۱۷ مرته دولت منه شو خلق نینگ اوستیگه هجوم قیلگن اېدی؛ ۱۷ مرته هجومده قیش نینگ ساووق قهرمتانیده یوزلب عایله آواره بولدیلر. چهارکنتده تاجیکلر، اوزبیکلر و هزارملر حیات کپچریشلرینی ممکن سیزلر هم بیلسنگیزلر؛ لېکن بو اوروش فقط شعیه خلقیگه مخصوص اېدی. چهارکنتده بولگن سننی مذهبی ایناغلریمیز دولت بیلن همکار اېدیلر. دره صوفده هم خودی شو وضعیت حاکم اېدی. ۳ آی نینگ ایچیده ۱۷ مرته بولر نینگ اوستیگه هجوم قیلیندی.

۱۳۵۸- ییلده، یېتئی مینگ کیشی تیار بولیب چهارکنت اوستیگه هجوم قیلدیلر؛ اوشنده مېن هم شو یېرده اېدیم. ۱۳۵۸- ییلگه قمر، آدملر نینگ قورال اسلحهسی، اولسواللیکده اولجه آلگن قورال اسلحه اېدی یعنی هیچ قندهی اوزگریش یوق اېدی. یعنی ۱۳۵۸- ییل، قیامدن بیر ییل اوتیشی بیلن، نمونه اولهراق بیرته راکت هم چهارکنتگه کېلمهگن اېدی. راکت و ضد تانک نیمهلیگینی آدملر بیلمسدی. روسلر بولر نینگ مقابلیده توره آلمدیلر؛ لېکن، بلند بیر تاغ بار اېدی، ینه هم اوز آدملریمیز یعنی دولت

بیلن همکار بولگن کیشیلر، مزاردن بولر بیلن بیرگه بولیب، کچه نینگ قرانغوسیدن فایدمله نیب، تاغ ایچیدن کوچلارنی تاغ اوستیگه یبتکرگنلر. لېکن، خلق اېسه اوشه بیل، کلنگ، و قیچی بیلن ... هجوم قیلگنلر، منه شو اوروش نینگ اوزیده دشمن نینگ ۲۰ مینگ ته قوراللینی آلگن قیامچیلر. بو بیرده یبتی مینگ کیشی اولدیریلگن ابدی و دشمن نینگ قالگن آدملىرى اېسه تاغدن توشگن ابدی، تاغ نینگ یانیگه، قنچه کیشی اورتهدن کپتگن؟ بېلى اېمس. برمه اسکونه سینی کپلتیریپ مذکور تاغنی برمه اېتگنلر. اوچ یریم آی دوام اېتگن بو اوروشده تانکلر مذکور تاغقه چیقاریلدی. تانکلر نینگ مذکور تاغقه چیقیشی، ترهکی اولدیریلیشی بیلن بیر زمانده ابدی، جوده دهشتلی ابدی. سونگ، مزار دولتی آفساللردن عبارت ۱۸ کیشینی چهارکنت مجاهدلری بیلن مذاکره قیلیش اوچون یوباردی. مذاکره دن مقصد مزار اوستیگه هجوم قیلمسلیک ابدی.

بیزلر نینگ بو اوروشده، اؤن مینگ کیشی آواره میز بار ابدی، تانکگه قرشی قندهی دیر حربی اوسکونه میز یوق ابدی، تانکلر تاغقه چیقیب باره آله دیگن جایگه قدر باردی، دره صفوبدن بیزلرگه ۲۵۰ کیشی یاردمچی کوچ کپلگن ابدی؛ لېکن مزارده ۱۸۰۰۰ کیشی بولرگه قوشیلیبدی دېیبه میش — میشلر کؤتریلگن. مذاکره اوچون ۱۸ کیشی آفسال یوبارگن ابدیلر بولر بوتون چهارکنتتی بؤشتمسینلر و بیزلر اېسه مزار اوستیگه هجوم قیلمه ی میز. قیام نینگ بیرینچی کونیده کپلگن کیشی تنگیدن اؤتگنده قولیده بیر بؤلک تبمیر اوشلب تورگن مجاهدنی هم کؤرگن کیشی، منه شو اؤن کیشیدن بیرى ابدی.

اوشه کونکی آلینگن قوراللر ایچیده کلاشنکوف جوده کم ابدی کره بین و منه شو (دی. پی) ماشینلر و باشقه چهارکنتده اؤلجه قیلینگن ۲۰۰۰ ته قورال ابدی. کپبین مذاکره باشلندی. مذکره نینگ اؤرنی بیر منطقه ده بېلگیلندی. اؤلجه آلگن منه شو ۲۰۰۰ مینگ کیشی اؤلجه آلگن قوراللرینی بېلکلریگه تقیب برچهلری آت و اېشککه مینیب بو چؤلگه کپلگن ابدیلر

بولر اوزاقدن جوده کؤپ کورينرديلر. ممکن اؤن مينگ کيشی. شو کيشی کپليپ بو بيرگه قرمب دېدی: خدا سيزلر بيلن اپکينیگه اېندی ايشانديم، الله سيزلرگه ياردم بېريشگن، سيزلر پيروز بؤلەسيزلر. مېن خورسندمن. اؤشه کون سيزلر توغری ايتردينگيز و مېن اېسه نا توغری توشگن اېکنمن. قوملری نادان اېکنلر تباہ بؤلديلر ديبه مزارگچه ييغلب بارديم. بوگون که سيزلر بونچه قورالنی قؤلگه کيريتگن سيزلر، اېندی سيزلرگه ايتەمن، اصلاً تسليم بؤلمنگ. بونی بيزلر ايتەميز که اوشبو قيام خدا اوچون، اونينگ دينيگه ياردم بېريش اوچون و خدا هم بيزلرگه ياردم بېرمدی. بو اوشبو آيت نينگ شرحی دير.

قياملرنی عکس اېتيريش

مېن پاکستانده اېديم، درەصوف مسئلەسی بيلديريلدی، کابلدن جمعيت دفتریگه بارگن اېديم. نورالله عماد (جمعيت نينگ بلند مرتبەلی کيشيلريدن) او بېرده (جمعيت دفتریده) کاتب صفتیده فعاليت اېتردی. درست بولر نينگ علاقەسی بار اېدی، بيزلر نينگ علاقەده اېمسديک. علاقە نينگ بؤلەسليگی منە شو فلاکتنی آليپ کېلدى؛ بعضی بير ابتکارلر هم يۇق بؤلەلگن، لېکن تشقريده عکس اېتيريلمەگن. هر حالده، درەصوف و چهارکنتده هرازمير نينگ قيامی توغريسیده خبر سيز بؤلەمەگن. جناب ربانی بيلن بؤلگن اؤلتيريشيميزده کپليپ، مېنينگ سيزلرگه بير يخشی خبريم بار دېدی. اوشبو خبر بو دير کيم انقلاب شيعەلر و هزارملر نينگ قيامی کفالتندی. سيزلر تانيگن نورالله عماد نينگ بو سؤزلری جوده عجبلىرلى اېدی و اؤشه بيره مېن تيلگه آلگن سؤز هم عجبلىرلى اېدی. مېن انقلاب موفقیتلی بؤلگن تقدیرده هم جناب نورالله، اېندی بو جوده يخشی دېديم.

درەصوف و چهارکنتده بير ييل فقط شيعەلر قيام قيلدیلر. باشقه کيشی بو قيامده اشتراک اېتمەدی. لېکن، قيامچيلرنی سېوهدیگن بعضی

بیر کیشیلر بولرگه انده – سنده نان بیتکزیب بېرردی. لېکن، بولرنینگ هم یاردملری یاشیرون شکله بجریلردی. اما تاریخی نقطه نظر دن، پاکستانده ټولنلگن بعضی ایناغلریمیز انقلابگه شیعهلرنینگ رولی بؤلمهگن ابدی دېگنلر. بیرگینه مثال، اوچ آی ایچیده هزارملر یشاووچیلر منطقهلر بوتکول تازملندی، باشقه هیچ بیر یېرده قیام بو درجلی کېنگ قمراولی اېمس ابدی.

اوچینچی حوت کابل: روسلر مغلوبیتی نینگ باشلەنیشی

اما اوچینچی حوت کابل نینگ اوزیگه یرمه بیر خالصیگی بار، روسلر ۵۸- ییل ۶- جدیده افغانستانی باستیریپ آدلیر و ۱۳۵۸- ییل ۳- حوتده کابل قهرمان خلقی نینگ قیام کؤترگیننی هم بېلهسیزلر. اوشبو قیام روسلرنینگ افغانستانگه باستیریپ کیرگنیدن ۵۷ کون سؤنگ باشلندی. سیز بو خلق نینگ بویوکلیگی و قیلگن انقلابینی کؤرینگ. بیزلر شو خلق و انقلاب نینگ ایچیده بولیب بولرنی یخشی توشونمهی میز. روسلر افغانستانگه باستیریپ کیرگن کونی بوتون دنیا افغانستاندن تشقریده بؤلگن افغانستانلیکلر هم مملکتدن قؤل یوگن اېدلیر. بولر شو قدر دهشتگه توشگن ابدی که ایران و پاکستان مسئلهسی نیمه بؤلەدی؟ چونکه روسیه قیزیل قوشینی نینگ آیاغی یېتگن یورتنی سابق شورى اتفاقی نینگ بیر بؤلەگی اولهراق توشونیپ بو یېرنی ترک قیلیشمسدى. بو اېسه مارکسیستی حکومت نینگ دوریده اثبات بؤلگن بیر مسئله ابدی. لېکن، بیزنینگ قهرمان خلقیمیز نیمه قیلدی. ۵۷ کوندن سؤنگ، ینه هم شیعهلر بو یېرده ایلغارلیک قیلەدی. بو حرکت بیریچیدن افشاردن باشلەنپ چنداول و افشارنی اورملر، بونینگ تاریخیمیز و خلقیمیزگه مخصوص ویژمیلیگی بار البته. افشاردن باشلنگن بو حرکت تېز آرمله بېشینچی حوزمنی قهرمان خلق قورال سیزلنتیرهدی، سیلوگه کېلهدیلر کپین ملی بّسنی آلهدیلر. برچیدن حرکت قیلیپ کوتەسنگی کېلهدیلر. سؤنگ خیرخانه

و چنډاول. قيام نينگ منه شو کونیده روسلر نينگ شکستگه روپه ره بؤلگنیگه ايشانهمن. يعنی اوشه کون نينگ اوزیده روسلر افغانستانده قاله آلمسيگینی سبزگن اېدی. اوشبو قيام جوده کوپ ارزشگه اېگه اېدی. يعنی دنياگه افغانستان خلقی روسلرني قبول قيلمسلېگی اثباتلندی.

عياللر رولی

بیزلرگه يېتیب کېلگن بعضی بیر گزارشلرده بو پېرده اساسی رولنی آبه - سینگلریمیز اؤینشگن، بو عجلنتیروچی بیر حال دیر. سؤنگ تاسف بیلن ۱۴ ییل جهاد و کورمشدن کېیین، بعضی بیر رهبرلر اېسه، جامعه میزنینگ یرمی بؤلیمیش (عياللر) نینگ تقدیریگه نسبتن بیفرق یاندهشماچی بؤلهدیلر. اوشبو رهبرلر پاکستان و اروپاده بؤلگنلریده شو قهرمان خاتینلر گته حرکتی وجودگه کېلتیریپ قیام نینگ کته قسمینی تشکیل اېتگنلر. مېنگه حکایه قیلشلیریچه، قنچهلیک تۇغریلیگینی بيلمیم، آبه - سینگلریمیزدن بیرى جاده میوند ده، باشیدن بورقهسینی آلیب بیر عسکر نینگ اوستیگه یاپیب اونگه دېگن اېمیش: سېن افغانلیک غیرتینگی اونوتگن سن، سېن مېنینگ منه بو بورقهمنی باشینگه سال، قؤلینگدهگی قورالنی مېنگه بیر، بیزلر اوزیمیزدن دفاع اېتمیمیز.

اوشبو حرکت، تقدیرنی اوزگرتیرووچی بیر حرکت بؤلگنیگه ايشانچیم کامل. بیزلر منه شوندهی بیر کونلرنی بار - بار نشانلشیمیز کېرک. هوا ساووق و روزه بؤلشگه قرمهه سیزلر هم تۇپلەنیب بونده تاریخی حقیقتلرنی اېشیتیشگه حقلی سیزلر. تاسف بیلن انقلاب اوزیگه خریدار تاپگندن سؤنگ، بیزلر نینگ خلقیمیزنی مذکور انقلابگه دېبرلی حصّسی بارلیگیدن کؤز یومدیلر.

بامیانی آلیش

آدملریمیز بالته (تبر) بیلن بامیانی قیتهدن قؤلگه کیریتگنلیگی خصوصیده حکایه بولردن هم کؤره عجلنتیرووچی دیر. روسلر نینگ یانیده بؤلگن

بعضی بیر کیشیلر بو حقدی حقایقنی مېنگه ایتیب بېرگنلر. بالته (تبر) بیل، و گنگ بیلان بامیان اوستیگه هجوم قیلگنیمیزده، سید لملم آغا شهید ایتیلدی. الله تعالی روحینی شاد قیلسین، هنوز هم جسدی تاپیلمهگن. روسلر مغلوبیتگه اوچرمب کپتدی... لېکن، روسلرنینگ اوزینی یانیده بولگن شخص نینگ حقایقسیگه کوره، روسلر برماقلا رینی تیشلهب، بو خلق بیلان تېنگ کپلیب بولمهیدی دبیر ایدی.

بامیان، چنداول قیامی و اوچینچی حوت کابل موضوعی روسلرنی مایوس ایتگنینی ایشانهمن. چونکی منه شو حادثه من سونگ روس قوشینلرنی قندهی قیلیب افغانستانی ترک ایتیش فکر یگه توشدی. نهایتده ۲۶ - دلوده امریکا همکارلیگی بیلان روسیه لیک قوشینلر افغانستاننی ترک ایتیشدی. بو اېسه افغانستان خلقی نینگ اولکن بیر فخری حسابلنهدی بو کونلر نشانلنیشگه سزاوار دیر.

افشار خیانتچیلری نینگ محاکمه سی

افشار مسئله سی اوستیگه کپلگنده، افشار موضوعی آچیق و آیدین دیر. سیزلرنینگ اوستینگیزگه کپلگن بو تاریخی خیانت نینگ عامللرینی سیزلرگه ایتیشنی وعده بېرگن ایدیم. بو مسئله نی سیزلرگه وعده بېریشگن ایدیم، بختگه موافق، اوشبو موضوعگه موافق بولدیک. افشار مسئله سیگه اېنگ کؤپ خیانت قیلگنلر دن ایگی ته سی هنوز هم قاجیب یورگن دیر اولر محکمه بولمهگن، باشقه برچهلرینی قولگه آلدیک. (بیخیلگنلر تکبیری) دوسیملر تکمیل قیلینگن، اوشه وقت اصلی مرکزی بامیانده بولگن شورای تصمیم گیری و شورای عالی نظارت بیلان کمیسیون تشکیل ایتیب، کمیسیون دوسیملر تکمیل لیگینی اورگندی. سیز افشار خلقی هم خیانت قیلگنلر تیرگاو قیلینیب جزالهنیشینی ایستهگن ایدینگیز. بولرنینگ جزالهنیشی خصوصیده گی ایستهگینگیز باره سیده مرکزی کپنگش بیلان گپردیک، بو ایش بجریلیشیگه وعده بېرگن میز. تاسف بیلان بو مسئله

هنوز علمگه آشیریلمهگن. سیز ایناغلر و قهرمان ملتیمیز هیچ بیر زمان، بیزلر تاماندن خیانتچیلر قولل - قووتلەنیشی حقیده اصلاً تشویشینگیز بولمسلیگی کپرەک. حزب وحدت بو خیانتچیلردن حمایت قیلش همده سیزلر نینگ ایستکلرینگیزگه قرشی هیچ کیم نادرست قرار قبول قیله آلمهیدی. لېکن، بو خیانت نینگ بجرگن آلملر نینگ هم آته - آنهسی و قوم و قرینداشی بار، دوستلیک باشقه بیر گپ، کیشیلر دوستلیک معیاری اساسیده، بعضی نرسلر نینگ یامانلیگینی ترک اېته آلمهیدی. آته - آنه بالهسینی شونچەلیک سپوهدیکی، اونینگ یامانلیگینی توشونمهی قالهدی بعضیده.

دېمک، افشار فلاکتی، خلقیمیز اوچون ملی بیر فاجعه حسابلنهدی، لېکن، خیانتچیلر نینگ آته - آنهسی، قوم و قرینداشی بویوکلر و شورای مرکزی واسطهچیلیک اوچون باریشلری امکاندن اوزاق اېمس البته، هر کیم بیر حادثه یوزسدن جنایت قیلگن بولسه، بیر تامان حکم صادر قیلهدی، جنایتچی تامان اوزینی آقلشگه اولگورمهی، هیچ بیر پیت اوزینی عصیانچی دېیه تَن آلمهیدی. اوزی - اوزی نینگ قیلگن گناهسینی اعتراف قیله دیگن کیشی جوده کم تاپیلهدی. یعنی هیچ کیم جزالەنیشی اوچون اوزینی عیبدار بیلمهدی.

شونینگ اوچون هم شواری مرکزی و شورای عالی نظراتدهگی ایناغلریمیز هم دوسیهلرینه بیر بار تېکشیریلیشی اوستیده کپلشگلر. اوشبو دوسیهلر خصوصیده بیر قنچه عایلهلر همده منطقه اهالیسی نینگ ناراض بولیشلری هم طبعی بیر حال دیر البته. حزب وحدت بو خیانتچیلر آقلەنیشی اوچون هیچ قندهی یول قویمسلیگینی مېن سیز بویوکلرگه ایشانچ بېرمەن. بونگه ایشانچینگیز کامل بولسین. (بیخیلگلر تکبیری)

سیز حلی هم بوندن خواطرده سیز. سیزنی ایشانتیریب اېته میزکه، بو ترقهتیلگن میش - میشدن بولک گپ اېمس. افشار سقوط قیلگندن کپیین، حزب وحدت اسلامی جمعیت حزبی کمیسیون تشکیل اېتیب، ۸

ماده لیک کېلېشو وگه قؤل قویگنیدن جریانده سیزلر، بو کېلېشوو بار مسیده کابل همده مشهد رادیوسی نینگ دری بؤلیمی خبر اؤتکزدی. چونکی بو اېسه دنیا ده بیر اصل دیر. هر بیر اوروش نینگ سؤنگگی تینچلیک دیر. هر قنچه اوروش بؤلسه، آخری اېسه یرمیش دیر، دارالامان همده بېشینچی ریاست آلینگندن آلدین و کېیین هم مذکور کمیسیون اوز جلسه سینی اوزلوک سیز اؤتکزدی. گپیمیزنی گپیریپ مذاکره میزنی آغه آلیب بارردیک، اما جنرال دوستم کېلگونچه اوروش هم یوز بېردی، جمعیت و حزب وحدت اؤرته سیده قوشیمچه کوچ کیریپ، کمیسیون اوچ تامانلمه بؤلدی؛ بیر تامان جمعیت اسلامی، بیر تامان حزب وحدت ینه بیر طرف اېسه جنبش ملی اسلامی مذاکره لری میزنی باشلب گپلری میزنی گپیردیک.

کابل ده سؤنگگی حادثه یوز بېرمسدن آلدین، جمعیت بیلن مذاکره لری جدیلەشیپ، شرطنامه امضالەنپ عملگه آشیریلیشی اېدی. بولر هم کېلېشوو عملگه آشیریلیش مسئله سی حقیده تاکیدلەشلر اېدیلر؛ بیراق، ینه هم اوروش یوز بېردی. یوز بېرگن اوروشدن سؤنگ، بو کمیسیوندن جنبش ملی اسلامی نینگ نظارتی آلدیندی. کمیسیون ایگی تامانلمه بؤلپ قالدی، چونکی افشار بیزلر اوچون کؤپ مهم اېدی. حزب وحدت نینگ بیرینچی ایسته گی کېلېشوونینگ عملی بؤلشی اېدی. بو مسئله اوستیده کمیسیون جدیلەشدی بولر افشارنی ترک قیلیشنی قبول قیلدیلر.

موضوع شورای مرکزیگه بیلدیریلدی؛ مرکزی کېنگش اوزی نینگ ایچیدن صلاحیتلی ۱۵ کیشینی قرار آلیشگه یوباردی، بولر نینگ قراری مرکزی کېنگش نینگ قراری دېب بېلگیلندی. ۱۵ کیشی بیزلر بو بېرگه باردیک، بو ۱۵ کیشیدن اوچ کیشی مذاکره گه هیات تعینلندی اولردن مادامیکه کېلېشوو عملگه آشیریلر اېکن، وقتی بېلگیلەنیشینی سورەدیک. اگر کیم دیر افشارنی جنگ سیز آله میز، دېب تکلیف قیلیشسه و کیم دیر راضی بؤلسه، اولر یالغان گپیرەدیلر. سیز بونی قبول قیلەمە سیز، اگر کیم دیر افشارنی خواهلمه مسلېگمیزنی ایتسه، کیم دیر مذاکره گه کېلېشینی

ایسته‌یدی، بو یالغان دیر.

بو حزب و وحدت و شورای مرکزی نینگ قراری و بو آلدیندن کبلیشیلگن دیر و بیز بونی قبول قیلیمیز، اوندە هیچ قندهی معما یوق. بیرینچی کبلیشوومیزده، اوشبو مسئله قید ایتیلگن بو یپر ده (آدملر) افشارگه قیتیرلیب زیانلری تولنسین. افشار و چنداول ۸ ماده‌لیک کبلیشووده بو مسئلهلر بار؛ لېکن، یوباریلگن اوچ کیشیلیک کمیسیون، شورای مرکزی نینگ تنله‌گنی (۱۵) کیشی بؤلگن، بولر تامانیدن قول قوییلگن کبلیشووگه، افشار نینگ بؤشه‌تیلیشی اوستیده کبلیشیلگن افشار و سیلو آرملیغیده‌گی یؤل مشترک بولسین. کبلیشیلگن بو مسئله‌نی، شو ۱۵ کیشی تصدیق‌ل کبگش‌گه اعلان قیلدی. بیزلر موضوع نینگ عملگه آشیریلیشینی ایسته‌ی‌میز بو مسئله عملی ایتیلیشی اوچون اولرهم وعده بپریشگن.

بیرته سؤز هم کم و کۆپ اېمس، منه شو موضوعلرنی قندهاری مسجدیه افشارلیک ایناغلر بیلن هم سؤزلەشیب بیرته – بیرته گپریب بپریم. کبلیشوو بارمسیده سیزلرگه ایتدیم، حزب وحدت نینگ هم نظری افشارنی آلیش. بیزلر نینگ کبلیشگن مسئله‌میز شو سیز اهالی هم موضوعینگیزنی یاروتینگ افشارده قالمسیزلرمی یا اوی جایلرینگیزگه قینه‌سیزلرمی؟ ایناغلریمیز افشارده اولتیریشیب، ۱۵ کیشی قطعنامه‌نی کبلیتیریب بیزلرگه بپریب بیزلر اوی جایمیزگه قیتیشگه کبلیشدیک دېدیله. کبیینچە‌لیک افشار بیلن هم شوندهی بۆلدى و اگر کۆپراق یاکه آزارق ایش قیلینگیز، اونی قبول قیلیمیز و بو یپرده هیچ قندهی تشویشلنمس‌لیگینگیز درکار.

سیزنی ایشانتیریب ایته میزکه، سیز افشارگه خداوند یاردمی و مجاهدلر نینگ کوچلی قوللری بیلن قیتیب کبلمه‌سیز و بیز سیزنی حمایه قیله میز و هیچ کیم سیزگه هیچ نرسه قیله آلمه‌یدی. (بیخیلگنلر تکبیری) و او یپرگه بارگن آدملر نینگ سانی حقیقه تشویشلنمەنگ. خدا

خواهلسه افشارده اېندی سره هم اوروش یوز بېرمه‌سلیگی بارم‌سیده سیزلرگه ایشانچ بېرممن، اوروش هم یوز بېرگن حالده، سیزلرنینگ کوچلرینگیز همده فرزندلرینگیز قهرمانلرچه ینه مدافعه قیلهدی... بو بېرده بولیب اوتگن اوروش قیسقه بیر رویخطنی سیزلر بیلن شریک قیلهمن، ایشانچینگیز کامل بولسین ۱۵۰ کیشی هم کویه‌یتیر یلمه‌گن حالده، سیزلرنینگ او بېرده‌گی فرزندلرینگیز خطرده ایمس.

افشار بیزنینگ خلق اوچون مذهبی قداستگه اېگه، بونینگ تاریخی و ملی قداستی بار؛ هیچ کیم افشار فاجعه‌سینی اونوته آلمه‌یدی. افشار حقیده گپیریشیمیزنی مصلحت اېمسلیگینی هیچ کیم ایتمه‌گن. بیزده تنظیملر بیلن اوروشیش نیت یوق.

اوروشگه طرفدار اېمسلیگیمیزنی اثباتله‌دیک

بیزلر منه شو سؤنگگی اوروشده، افغانستان خلقیگه اوروش طرفداری اېمسلیگیمیزنی اثباتله‌دیک و ۱۲ مرته اوروش اوستیمیزگه تحمیل اېتلیگنینی هم اثباتلشدیک. بو مسئله افغانستان خلقلری همده چپت اېللیکلرگه آیدین دیر. اگرده حرب وحدت اوچ آلیش نیتده بولگنده یا - ده اوروش دوامینی ایسته‌گن تقدیرده، سیاف و ربانی بو بېر یعنی کابل‌ده توره آلمسدی. (بیخیل‌گنلر تکبیری)

بیزلر اوروش‌نینگ طرفداری اېمسلیگیمیزنی اثباتله‌گنیمیز بو برچه‌گه معلوم دیر و اوروش اېسه حل یول اېمس؛ حتی بونی دشمنلریمیزنینگ هم اعتراف قیلیشی کبرمک. چونکه اوتگن بیر ییل یا - ده ۲۰ آی ایچیده حزب وحدت و طالب نینگ اوروشی دبیّه میش - میش ترقلگن. سیزلرنینگ نابود قیلیش اوچون هر قندهی ضدیتلردن ایش آله‌دیلر. هزارملیک مسئله‌سی، شیعه و سنیلک موضوعی، سیزلرنی افغانستان چېگرمسیدن تشقیرگه باغلیق اېکنینگیزنی بیلدیردیلر، خبرنامه‌لرگه چیقاردیلر، رادیولرده توطئه قیلیب چیقاردیلر، هجوم قیلدیلر؛ لېکن

سيزلر مملکت نینگ ملی منفعتلریگه بها بېرگن حالده، صبر و چیدملى بۇلیب، افغانستان و دنیاگه اوروش نینگ طرفدارى اېمس لیگینگیزنى اثباتلېب بېردینگیز، بو اېسه بویوک بیر فخر حسابلنهدی.

انگلیس خبرچیسى نینگ سوالى

افشار سقوط قیلگندن سۇنگ حادثهگه تېگیشلى بیر حکایه نى سيزلرگه ایتیب بیرماقچى من. انگلستانلیک بیر خبرچى کېدی. بونینگ انگلستانده مجله سى بار اېکن. بیر و قتلر انگلیسلر دنیاگه حکمرانلیک قیلگنلیکلى سببلى، اولر سیاسى و خودى شو طرزده اؤز ملتلى و دینلریگه خاص خصوصیتلرنى ایزلېب، اؤز نشریه لریده عکس اېنتیریشگن.

سوال: افشارده قنده ی قلیب مغولیتگه اوچرمدینگیز؟ مېنینگ انگلستانده بیر نشریه ام بار، بو نشریه دنیا بۇیلېب شیعه لرگه تېگیشلى حادثه لرنى عکس اېنتیره دی. بو مصاحبه افشارنینگ سقوط قیلیشیدن بیر هفته سۇنگ رېجەلشتیریلگندى، افشارنینگ حادثه سى حلى مېنگه هم اونچه لیک انیق اېمس. افشار حقیده شونچه بېله من که آدملر اوروش قیلمسدن منطقه نى ترک قلیب قاچیشگلر، لېکن معامله باره سیده هنوز بیرار نرسه بیلمسدیم. خبرچى، مېن اؤتگن ۱۰ آی ایچیده، افغانستان حادثه سىنى یقیندن کوزمیتېب کېله من دېدی. سيزلرنینگ اوستینگیزگه تحمیل اېتیلگن آلتی ته اوروش نینگ برچه تفصیلاتینی عکس اېنتیرگن من بو توغریده یخشی خبریم بار. ۹-۱۰ آی ایچیده افغانستانگه کېله مگن اېدیم؛ لېکن، سيزنینگ بو بیرده مغولیتگه اوچرمدینگیزنى اېشیتیب، بونینگ سببىنى اؤرگەنیش نیتده کېلیم.

اوشبو مصاحبه حاج آقاي فدایى نینگ اوییده اېدی. اؤشه کون بیزلر مدرسه ده اېدیک... بولر بیلن صحبت اؤتکیزش اوچون اویگه کېلیدیک. مېن بو خصوصده اونگه نیمه دېب جواب قیتیریش نینگ فکریده اېدیم، یعنى مېنینگ معلوماتیم بۇلمه گن بعضى بیر اوروشلر تفصیلاتی

بارمسیده بیر خبرچی تولیق بېلگیسی بؤلگن، کیم و قندهی سیزلر نینگ مقابلینکیزده اوروشلر و سیزلر مغلوب بولمەدینگیز، افشار اوروشیده مغلوبیتگه اوچرەگنینگیز اوچون عجبلىندیم، انگلستاندن کېلىشىم نینگ بیرینچی مقصدی هم بو مسئله نینگ عاملینی سیزدن کؤپراق اورگەنیش دیر دېدی. مین اونگه، بو مسئله حقیده سېنگه ایگی آیدن سؤنگ جواب قیترەمن دېب سؤز بېردیم. حاضرچه عذریمنی قبول قیل. اوروش نینگ اصلی عاملی هنوزگچە معلوم اېمەدی، شونینگ اوچون جوابنی ایگی آیدن کېیینگه قالدیردیم.

بو مسئله یاروتیلگندن سؤنگ دارالاماننی آلیش مسالە یوز بېردی، دارالامان تصرف بؤلگندن کېیین، منە شو خبرچی ینە بیر بار کېلیب، مېن بیرینچی سوالیم نینگ آرتیدن کېلگن من دېدی. مېن اېسە حادثەنی اونگە قوبدەگيچە حکایه قیلیب بېردیم. بیزلر نینگ تورتتە قوماندانیمیزنی ساتیب آدیلر بیر قنچە پول بېردیلر و بیزلر بولرنی قؤلگە آلیک دېبە اصل عاملنی ایتدیم و سؤنگ دارالامان نینگ اوروشی بarmسیده تفصیلات بېردیم. دارالامانگە حرکت قیلیش اوچون قنچە آدمنی تشلب کېتگنیمیز و اولر قنچەلیک غضبلانگنی و قنچە کوچ موجودلیگی و یېتئی ساعت ایچیدە دارالامان تازملانگنی حقیده ایشانچ حاصل قیلیب، سؤنگ قیتیپ کېتدی.

افشار فلاکتی نینگ سببی

افشار و چپلک سازلیکده بؤلگن معامله بarmسیده سیزلرگە قیسقچە ایتیپ بېرماقچیم. اؤن ایگی کون دوام اېتگن آغیر اوروشده، آغیر قورال اسلحه نینگ ییگيرمه مینگتە مریمسی ایشگە سالینگیننی اؤز اعتراف قیلگن؛ لېکن او بېردە قؤلدن کېتگن بېشتە پستە ۳۰۰ لک معامله بؤلگن اېدی، ۱۰۰ لک آلگن. بو کیشینی قؤلگە آلگنمیز، اعتراف قیلگن هنوز هم موجود. شونینگ اوچون هم سیزلر، خدا و سیزلردیک مهاجدرلر نینگ شهامتینگیزگە تیەنیب، افشارده ۱۵۰ کیشی بار اېکن هیچ قندهی بیر

خطر یوز بېرمسلیگی باره سیده سیز لر گه ینه بیر بار ایشانچ بیرهن.
(بیغیلگنلر تکبیری)

بو مسئلهده مېن حاضر سیزلرنینگ هوشیارلیک و ذکاوتینگیزگه ایشانچ پیدا قیلدیم. بو موضوعی اوتگن بیل هم ایتگن من. باشقهلرنینگ تعبیرچه بیزلر سیاسی و فرهنگي نطقه نظر دن آرته قالگن اېمیش میز، بو نرسه گه مېن اصلا ایشانمهیمن. مېنینگ شخصی تعبیرچه، ۱۴ بیل انقلاب دوریده آدم لری میز سیاسی هم فرهنگي نطقه نظر دن توشنچهسی یوقاری کېتیشدی. شونینگ اوچون سیزلرنینگ احساسینگیز، بیرلیک و بیردملیگینگیز و هوشیارلیک بیلن حرکت قیلشنگیز نتیجه سیده برچه فتنه لر فاش بولیشیگه ایشانمه من بونی اېسدن چیقارمگ. سیزلرنینگ شعورینگیز، درایتینگیز و احساسینگیزگه هیچ قندهی شک و شبهه ده اوزین یوق دېسم بوله دی. (بیغیلگنلر تکبیری)

افشار مسئلهسی، مېن ایشانمه من که، اگر بیز اسلامی جمعیت بیلن اوروش قیلمه ی و دوست بولسک هم افشارنینگ معمالری حقیده گېله شیشیمیز هر حالده یخشی بوله دی و سیز بونگه قرشی اېمس سیز. تاریخی حادثه لرنی صحبت قیلش بیر ملت نینگ دردی، بیر ملت نینگ مظلومیتی، کورگن کېچیرگنی باره سیده گېیریش هیچ بیر پیت اوروش معنیسی ده هم اېمس. اگر ده ابندی بیزلر اوروش نینگ معنیسینی بیلماقچی بولسک، دېمک بیزلر افغانستان نینگ اوتمیش تاریخیدن گېیریشیمیز لازم. بو جامعه نینگ محکوم و مظلوم ملت ی اولهراق مردمیز نینگ مظلومیتیدن هیچ نرسه گېیرمس لیگیمیز هیچ معقول اېمس. بو افشار مسئلهسی توغریسیده. مملکت نینگ حاضرگی احوالی توغریسیده بېله سیز که، افغانستان نینگ حاضرگی حالتی قندهی، مېن بونی سیزگه ایتهمن.

بیزلر اوچون ملی بیرلیک اصل دیر

خلقیمیز آرهسیده بیزنینگ جمعیتیمیز سیاسی و حربی نطقه نظردن ایگی بؤلیمگه اجرملگن اېکنی تاکیدلنگن. بو بیرده وجودگه کېلگن فکرده حزب اسلامی و جمعیت اسلامی، بیز بیر- بیر اویمیزنینگ یانیمیزده بؤلسک یخشی، بیرته جمعیتدن، بیرته اېسه حزب، حتی بو مسئلهنی آدملر آرهسیده حزب وحدت مسئوللری هم تاکیدلشدی، بو اعتقاد نا توغری اعتقاد دیر. براو کېلیب سیزنی کوندیرماقچی بؤلسه قبول قیلیمگ. سیزلرنی یولدن آزديریش و انحراف قیلش نیتده بونی سیزلرنینگ دوستینگیز کوندیردی. هر بیر خلق، هر بیر ملت و هر بیر تنظیم اېسه اوزی نینگ مسئلهسی و مردمی بارهسیده فکر قیلشی کبرمک؛ باشقلر اوچون فکر قیلش نا توغری دیر.

بیزلرنینگ هیچ بیر تنظیم بیلن اوروشیش نیتیمیز یوق. اورتاق میز، هیچ بر ملت بیلن دشمنلیگیمیز یوق و بیزلر ملی بیرلیکنی افغانستانده بیر اصل دېب بیلیمیز. اگرده بېلیب یا بیلمسدن خلقیمیزگه اوشبو مساله (ایگی دستهلیک) بیلدیریشسلر، بو ملتینگیز اوچون فخر اېمس بیر ذلت و قرانغولیک دیر. بو شونی انگلتهدی که بیزلر حیات کېچیریش و اوزیمیزنینگ حقوقیمیزنی مدافعه قیلش قابلیتیکه اېگه بؤلیمگنیمیزنی کورستهدی. نېگه باشقلر یانیمیزده بولیش مسئلهسینی ایتمهیلیک، آدملرنی یخشی یولگه اوندەشیمیز بیز اوچون جوده یخشی البته.

برچه ملیتلر بیلن تنگیلیک و ایناغهچیلیک

هر کیم کېلیب بو بیرگه بیر قطار آدملر حزب اسلامی و بیر قطار جمعیتنی قولل - قوتلهدی دېبه بولر بولمس گلرنی بیلدیریشهدی، بو خلقیمیز اوچون فلاکتلی بولیب فکرنی چلغیتهدی. بیزلر بوندهی انسانلرنی ملی خائین دېبه تانیمیز. بیزلرنینگ خلقیمیز مغرور خلق اولمراق برچه ملیتلر بیلن آغه - اینی صفتیده حیات کېچیریشنی ایستهیدی، پشتون،

تاجیک و اوزبک بولیشن قطع نظر برچهسی بیر ایناغه دیر. تېنگ حقوق ایستیمیز، نېگه بیز اوزیمیز حقیمیزده و اوز کوچیمیز حقیده اویلیمیلیک. هر کیم بیزنی سوء استعمال قیلش فکریده بولسه، بو نا توغری بیر توشونچدن بولک نرسه اېمس. (بیغیلگنلر تکبیری)

مېن سیز کوچلی خلق نینگ قابلیتینگیزگه اویلیمین. مېن سیزلر اوچون حق سؤرمین. حق سؤرهش حزب اسلامی و جمعیت اسلامی بیلن دشمنلیک قیلش اېمس دیر. افغانستان نینگ موضوعی حزبلر و آدمیر بیر- بیراونی قبول قیلگن حالده، حل بولیشیگه ایشانهمن. هیچ کیم بیر- بیراونی یوق اېتیش فکریده بولمەسین. هم قومی نقطه نظر دن هم حزبی نقطه نظر دن، هم مذهبی نقطه نظر دن، هیچ بیر کیشی بیلن اوروش مسلیک حزب وحدت نینگ خط حرکتی دیر. برچه حزبلر و ملیتلرگه حرمت قیلیمیز. عین حالده، برچه گه تېنگ حق ایستیمیز. افغانستان نینگ بو وضعیتدن چیقاریش نینگ یگانه یولی بیر- بیراونی اولدیریش بیلن اېمس؛ بلکه اوز ارا کپلشیش بیلن ممکن. بو بیرگه کپلگنلر فقط بیر- بیراونی اولدیریش و تنظیملرنی نابود قیلش اوچون فعالیت اېتماقچی بولمیلر، بو اېسه قتیق خطا دیر. بیزلر نینگ کیمسه نابود قیله آلمسلیگینی بیگیرمه آی دوام اېتگن اوروش ینه بیر بار اثباتلهدی.

جنبش یوق ایتلمه‌دی

بیزده بو شرف بار و بیز بو پېرده ملی بیرلیکنی یرمتگنیمیزدن فخرلنیشگه حقیمیز. نېگه؟ پشاورده بولگن ایناغلریمیز، ۶۷- ییلده بیزلرنی یوق قیلشگه اولگورگنلر؛ ۷۰- ییلده کپلیب، ۷۱- ییلده بیزلرنی یوق اېتیشدیلر؛ لېکن، بیزلر عقده یوزمیدن یاندهشمەدیک. کابل سقوط قیلگن چاغده، جناب حضرت صاحب پاکستانده اېدی، کابلده بیزده خودی شوندهی کوچ و قوت بار اېدی. اگر ده بیزلر عقده یوزمیدن یاندهشیشنی ایسته‌گنده، اوشه وخته اوروش قیلیب، کابلگه کیریشگه

رخصت بېر مسدیک. بېز لړ مذاکره قیلدیک، مذاکره میز هم ثمره بېردی؛ لیکن، جناب سیاف بېز لرنینگ اوستیمیزگه هجوم قیله باشله دی. ییگیرمه آی دوام اېتگن اوروشده یالغوز بیر ایتدیک جنبشنی یوق قیلش ممکن اېمس دېب. بونینگ بیر حقیقت اېکنینی قبول قیلشیمیز کبر مک. افغانستان نینگ بیر بوتونلیگی و ملی بیرلیگی اوستیده فکر قیلگن هر بیر کیشی، باشقه نینگ یوق اېتیش فکریده بؤلمه سین. بېز لړ جنبش نینگ حقوقینی قیادی کینگشیده قولل – قووتلگن یگانه سیاسی جریان میز. جهادیلر کینگشیده هم اوز آرقه داشلیگیمیزنی بیلدیریب، هنوز هم بو مسئله اوستیده تورگن میز. بېز لړ هزاره و پشتون نینگ اورتهمسیده بؤلگن دشمنلیک نینگ آلتیش فایزینی حل قیلدیک، پشتونلر هزارملر منطقه سیگه کبله آلمسلیگیگه اوزینگیز گواه سیز خودی شونده ی هیچ وقت بیر هزاره پشتونلر نینگ منطقه سیگه باریشله آلمدی. بو مسئله نی حزب وحدت کبلشوو یولی بیلن یېچدی. کیم بولیشیدن قطع نظر هر کیم دشمن و ملت لرنی ایریش اوچون حرکت قیلگن تقدیرده، مېن اونی افغانستان نینگ ملی خاڼی دېب بیلهمن. (بیغیلگنلر تکبیری)

حزب وحدت نینگ واسطه چیلیگی

آلدينگی دولت، اوزبېک و پشتون اورتهمسیده شونچھلیک دشمنلیک یرھتگن اېدی که اوزبېک پشتون نینگ و پشتون اېسه اوزبېک نینگ منطقه سیگه باره آلمدی. اوشبو ایگی ملت اورتهمسیده گی معما فقط حزب وحدت نینگ سعی و حرکتی نتیجه سیده حل قیلیندی، جنبش جمعیت نینگ یانیده یا- ده حزب وحدت اسلامی یانیده بولیش فکریده بؤلگن مسئله اوشه آدم لرنینگ اوزینی فکری حسابلنهدی. اما زمانیکه جنرال دوستم کبلیب بېز لړ و جمعیت اورتهمسیده واسطه چیلیک قیلدی و بېز لړ جنبش و حکمتیار رهبرلیک قیلهدیگن حزب اسلامی بیرگه اولتیریشی اوچون واسطه چیلیک قیلدیک، اوشبو ملی فخر وحدت حزبیگه تېگیشلی

و بیز بو قدمی کؤتر دیک.

بو اؤزبېک، پشتون و هزاره تاجیک برابریده موضع آلیش معنیسیده اېمس. تاجیک ایناغهمیز، بو یورت نینگ کتّه بیر کتلهسی اولهراق بیز نینگ ملتیمیز سنهلهدی، لېکن باشقه مسئلهلر بولر بیلان دشمنلیک معنیسیده اېمس اصلا. بیزلر مذکور تورت ملیت اؤرتیه سیدهگی موجود قیینچلیکلرنی حل اېتیش یؤلیده سعی و حرکت قیلهمیز کونی کپلیب، بو معما اوستیدن حزب وحدت غالب چیقهدی دیگن امیدده من.

نا تۇغری فکر

اما کپلینگ، بو بیرده کؤریب چیقهمیز، مادامیکی بیزلر اؤزلری اتهگن دولت مقابلیه قرشی توررکن میز، بو موضع اېسه حزب وحدت و خلقیمیز نینگ فایدهسیگه دیر. بو بیرگه کپلگن هر بیر کیشی، بیز حزب اسلامینی قۇللپ - قووتلیمیز، بیز جمعیتگه قرشیمیز، بو بیز نینگ فایدهمیزگه اېمس. بوندهی تفکر کتّه و کیچیکلیگیدن قطع نظر بوتکول نا تۇغری بیر توشینچه. کپلینگ بو بیرده جلال آباد و اسلام آباد کپلیشووی اوستیده تۇختهلهیلیک، بیزلر نینگ اعلانیمیز نتیجه سیده جهادی تنظیملر نینگ نمایندلری شرطنامهگه قۇل قۇیدیلر بونده حزب وحدت نینگ نمایندسی بار اېدی، بیز مملکت نینگ ملی منفعتلرینی نظرده توتیب مسئلهنی قبول قیلشیدیک.

مادامیکی بیزلر شرطنامهنی قبول قیلرکن میز، بونینگ کیم عملگه آشیرگن و کیم هنوزگچه عملی قیلمهگن؟ مذکور شرطنامهده بېشته وزیرلیک کمیسیون آرقطی باشقریلیشی بیلدیریلگن. مذکور بېشته وزیرلیک، کلیدی وزیرلیکلر دیر. اخبارات و مدنیت، دفاع، ایچکی ایشلر، تشقی ایشلر و مالیه وزیرلیکلری. بیرته وزیرلیکدن تشقری، مسئلهنی حل قیلگن مالیه وزیرلیگی، حزب وحدت، مالیه وزیرلیگی و کمیسیون شو بیرده اېدی و کمیسیون مالیه مقصدلرده فایدهلنیشگه قرار

قیلدى. باشقه اوشبو کمیسیون تشقى ایشلر وزیرلیگی نینگ یوزینی کورگن می؟ بو بیرده جناب ربانى عمل قیلدیمی؟

برچه اېلچیلر جمعیتدن

دنیانینگ آلتیشگه یقین دولتیده، حزب وحدتن بیرته هم نماینده یوق. بو مسئلهنى سیزلرگه آچیق ایتهمن و بو توغریده انیق حجت هم بار. اېلیک ته اېلچیلیک فقط جمعیتگه قرهشلی. بونینگ اؤن تهسی باشقهلرگه بېریلگن. ایچکی ایشلر وزیرلیگیده کمیسیون بۇلیب اؤتدی، بو بیغینه شخصلر نینگ تعینلەنیشی و ایریم مسئلهلر بارهسیده قرار قبول قیلیندی. ایچکی ایشلر وزیرلیگی نینگ سرپرستلیگی جناب ربانىگه بېریلەدی، اونینگ تعین بۇلینیشی جناب ربانى هم قبول قیلدی، کابلگه کیریش مسئلهسیدن واز کېچیلدیمی؟ حزب وحدتگه قرهشلی جناب معصومیار اخبارات و مدنیت وزیرلیگی سرپرستی تعینلەندی، اونی بیر کون هم وزیرلیککه باریشگه قۇیدیلر می؟

۷۱- ییلده، بو ی پرده افغانستان بودجهسى نینگ اؤتیز بېش میلیاردینی روس نینگ حمایتی سیز چاپ قیلینیشی و هر بیر وزیرلیککه اجره تیلیشینی تصویب قیلیب تصدیقلەدیلر. ربانى جنابلری اؤزی نینگ آلدیدن سگیز یوز میلیارد افغانی پول چاپ قیلیب بونینگ کتە قسمینی بانککه جایلشتیرمه دیمی؟ بیز فقط اوشبو سیاسی حزبگه اعضا بۇلیشیمیز و بیر خلق نینگ نمایندهلیک قیلشیمیز ممکن؟ بو بیرده تفاوت سیز قالیب، جناب ربانى نینگ ایشلریگه فقط نظارمچی بۇلیب تورمیلیک. بو ایش خالقیمیزنی تیریک کؤمیش بیلن تېنگ کو. جنوب غرب حوزەسى استثناء، ایگی یوز اېلیک مینگ اردو بوگون کابلده آذیق – آوقت و کییم کپچک بیلن حمایه بۇلەدی. بو بیرده بیر کیشی هم حزب وحدتدن یوق، بیزنینگ بو مسئلهگه بی فرق قالیشیمیز درست می؟

بی فرق قالیش ممکن اېمس

بیر ییلده ۱۲۰۰ میلیارد افغانی پول چاپ قیلدیلر. شورای حل و عقد نینگ بیغینلریدن بیریده اوز طرفدار لر یگه اؤن ایگی میلیارد ترقتدیلر، حال بوکه داووخان زمانیده افغانستان نینگ بیر ییللیک بودجہسی اؤن اوچ میلیارد ابدی. بوندهی بیر مسئله خصوصیده بیزلر بی فرق قاله آلهمیز می؟ جلال آباد شرطنامه سیده ایتیلشیچه، هر بیر تاملان نینگ اؤزی هر بیر وزیرلیک اوچون آدم لرینی اؤزلری سیلش لری کپرک. جناب مقصودی نینگ مالیه وزیرلیگی نینگ اؤرین باسری صفتیده پیشنهادینی بېرگنیمیزگه آلتی آی بؤلدی، اما بو پیشنهاد هنوز ربانی جنابلری نینگ دفت ریدن قبول بؤلیب چیقه گن. مدافعه وزیرلیگیده قیرق آلتی ته ریاست بار دیر بو قیرق آلتی ریاست هم ایگی ته ریاست بېریش اوستیده هنوز بیز نینگ کمیسیون بیلان کپلش مەیدی بیره ته ریاست تکلیف قیلشیدی، او هم بؤلسه حرکت اسلامی ایناغلریمیز ریاستی دیر، بونچه لیک هم حقیر ایمس میز، اؤزیمیزی خوار ذلیل اېتسک. بیزلر آدم لریمیز نینگ حیثیتینی نظرده توته میز، بیزلر ایتدیک، حرکت اسلامی ایناغلریمیزگه بېر یلگن ریاست بیزگه کپرک اېمس.

ربانی و حکمتیار استعفا بېریشی اوچون بیزلر اوچ آی آلدین حل یؤلنی بیلدیرگن اېدیک. وقتینچه لیک حکومت توزم تیلسین. اوشبو مسئله بوگونکی موضوع اېمس. بیزلر خلقیمیز اوچون حق سؤره میز هر قندهی قرار قبول قیلشلرده شریک بؤلیشینی ایسته میز. بو مملکت گه خیانت قیلماچی بؤلگن کیشلرنی توشینتیریب، اولر نینگ آلدینی آلیش لازم. سیاسی تقدیر یگه حساس بؤلمه گن، سیاسی موقفی بؤلمه گن حزب، بو سیاسی بیر حزب اېمس، بو اولیک بیر جریان دیر. بو موضوع، حکمتیار بیلان ربانی کپلشگنی یا - ده قرمه قرشلیگیگه تېگیشلی اېمس، اېرته حکمتیار هم شوندهی عمل قیلماقچی بؤلگن حالده، بو موضوعنی حکمیار نینگ برابریده هم تیلگه آلهمن. (بیغیلگنلر تکبیری)

ربانی نینگ جهاد فتواسی

ربانی بو بیرگه کپلیب فتوا بېریشکن، بیرینچیدن ربانی فتوا بېریش آدمی اېمس، او اسلامنی کولگیگه آلگن. جناب حکیم زمانیده، فلسطین بارهسیده بیر کون جناب حکیم فتوا بېریشی سؤرملگن، نجب و قۇم نینگ طلبه‌لری، جناب حکیم فتو بېرگن حالده، جهادگه باریش برچه‌میزگه واجب بؤلهدی دېیه جانلری تیتیرمگن؛ اما خمینی (ره) سازندگی جهادنی شکلنتیرگنده، روزنامه (کونده‌لیک) نینگ تیتیریده، سازندگی جهادنی کتّه قیلیب نشر قیلگن اېدی، اما جهاد قیلش امرینی بېرگن بؤلسه، نیمه قیلایلیک دېیه آغیر تشویشگه بېریلگن اېدیلر. امام خمینی نینگ عراق‌قه قرشی آلیب بارگن سگیز ییللیک اوروشده او جهادنینگ امرینی بېرمه‌گن. جهاد مسئله‌سی اسلام نقطه نظردن اولوغ بیر مرتبه‌دیر.

شمال زونی کیم، جنبش کیمدن تشکیل تاپگن؟ بوندن تشقیری بو بیر مردمی بیر منطقه دیر، اوزبېک و ترکمن، جهادی و جهادی بؤلهمگن، عالم و عالم بؤلهمگنلر برچه‌سی جنبش‌ده تۆپلنگنلر. شمالده برچه جهادی حزبلر، جنبش نینگ اعضاسی دیر، جمعیت نینگ اوزی جنبش نینگ اعضاسی دیر، بیراو کپلیب جنبش نینگ مقابلیگه فتوا بېرگن حالده، بیزلرنینگ تفاوت‌سیز قالیشیمیز قنچه‌لیک توغری. بو بیرده اوزیمیزنی مدافعه قیلیشگه حلقی میز. شمالده حزب وحدت جنبش نینگ اوزین باسری دیر. ربانی نینگ بېرگن بو فتواسی کولگیلیک دیر. (بییغیلگنلر تکبیری)

شمال‌ده ربانی برابریده جنبش نینگ اؤن برابری دین عالم‌لری بار. بو فتوا نه شرعی، نه هم سیاسی و نه ملی نقطه نظردن نا توغری دیر، بیزلر اگر اوشبو مسئله‌نی منطقی و عاقلانه بیر حرکت اېمس دېسک، بو بیزنینگ عقیده میز دیر. لیکن، بو موضوع بیز معین شخصدن حمایت قیلش و بیراونینگ قرشیسیده توریش معنی‌ده هم اېمس...

کیم بۆلیشیدن قطع نظر منطق یوزه‌سیده یانده‌شیشی کېرمک. ملی

بیرلیکنی برهم اوریش و ملی ضدیتلرنی وجودگه کپلتیرمديگن هر بیر کیشینی، بیزلر ملی خائن دېب بيلهميز.

انحصار قيلیش اساسیده يانده شوو

افغانستان خلقي نينگ اوچدن بیر قسمینی سیزلر تشکیل ایته سیزلر؛ بیرینچی منطق سیز انحصار قيلیش اساسیده يانده شوو؛ اوشنده يکی بیز نينگ برابریمزده منطق سیز يانده شگن اېدیلر. بیزلرنی مهم قرار قبول قيلیش ییغینلردن یوق قيلیب، بولر نينگ سهمی یوق دېدیلر. بولر افغانستانده موجود اېمس، جنبش بیلن هم شونده ی يانده شیش منطق سیز دیر. سیزلر نينگ قرار ینگیز، تیارگرلیگ ینگیز، فداکارلیگ ینگیز، سیز مجاهدلر نينگ کوچ و غیرت ینگیز نتیجه سیده بیزلر بیر ملت اېکنیمیزی اثباتلر بیزلر نينگ حضوریمیز سیز هیچ بیر کیشی قرار قبول قیله آلمهیدی الحمدلله. خودی شو مسئله نی جنبش هم بو عالی جنابلر اوستیگه قبول قیلدیریشگه ایشانچیم کامل.

جنبشگه قرشی چیققن هر بیر کیشی، کونی کپلیب خطاگه یؤل قویگینی بیلدهدی. افغانستان نينگ ۸۰٪ طبیعی بایلیگی شمال نينگ اختیاریده. هر بیر کیشی مملکت نينگ ملی منفعتی باره سیده اویله گن حالده، بو موضع خطا اېکنینی بیلدهدی؛ ایناغه بو سؤزلر درست اېمس، افغانستان نينگ بؤلینیشی هیچ بیر تامان نينگ فایده سیگه تمام بؤلمهیدی. مېن بو مسئله نی جوده متعصب همده دوستم نينگ آتیدن یامان کپله دیگلر و اوزبېک قومی نينگ تورخینی یاقديرمه دیگن کیشیلیرگه ایتیب، قبول قیلدیرگن من. ایتگلر، سېن حق سن، بیزلر خطا قیلگن میز. افغانستانده بیر اونیگ یوق اېتیش یولی کؤمیلدی، هیچ کیم بیر ملت نی، حزبی و مذهبی یوق قیله المهیدی. بیزلر اوچون فقط بیته یؤل بار، او اېسه بیر- بیر اونی قبول قیلیب کپلیشیش دیر.

بو مملکته هر کیم بیر اونیگ تیلیگه، مالیگه، حربیسیگه و عادی

آدمیگه خیانت قیلسه، اونگه قرشی تورمیز. بولر عقلگه کپلیشی کبرمک... زور بیلن، تانک بیلن و پول بیلن حکومت قیلیب بؤلمهیدی اؤتمیش بیگرمه آیدن کتّه درس آلیشلری لازم. روسلر افغانستانده شونچلیک جنایت قیلدی که بو جنایت روسلرنینگ افغانستانگه باستیریپ کپلگنیدن هم یامان دیر. یعنی بو پوللرنی حمایت سیز چاپ قیلیب افغانستانگه آلیب کیلیرمی. بو اېسه افغانستان اشغال اېتیلگنیدن هم کؤره زیانلی دیر. بولر روسلرنینگ غلامی دیر و بولر روسلرنینگ حمایتی سیز هیچ بیر ایشنی بجره آلمهیدی. (بیگیلگنلر تکبیری)

هیچ بیر مملکت ارمله شیشگه حقلى اېمس

بولر اولتیریشیب کیم بیر تامانگه تېگیشلی و کیم تېگیشلی اېمسیلیگی اوستیده بحث قیلیشسین. مادامیکی بولر بو بیرده حکومت قیلرکنلر، اؤز آدملىرى، دین عالملىرى و مجاهدلرگه قرشی فتوا بېرمەدی. وهابىلر نېگه بو فتوانی تصدیقلهیدی؟ نېگه بولرنی قوللېب – قوتلهیدی؟ بو افغانستان ایشلریگه ارمله شیش اېمس می؟ قانونیلیکنى وهابیلردن آلیش خوارلیک اېمس می؟ سېن اؤزینگ بیزلر بیر تامانگه باغلیق میز دیگن سن، یا - ده باشقه بیر گروه باغلیق دېگن. سعودیلیلکلرنینگ اؤز یؤلى بار، اوروش پېتیده بگرامده نیمه بؤلدى؟ مصرلیکلر، نیمه اوچون بو بیرگه کپلیب کابلده ریجه توزه دیلر؟ اگر قرمىلىک بؤلسه، اگر غلاملىک بؤلسه، چېت اېل نینگ اره شووی بؤلسه، منه شولر. هر کیم رادیوسى بؤلسه، تلویزیونى بؤلسه، هر نرسه آغزیگه کپلگینى ایته ویرسین، هیچ کیم هم اوندن سؤرمه سین.

اؤن آلتی ییل اسلام دولتلىرى نینگ جهادگه یاردم بېرگینى بیر تامان تورسین. بیزلر بولردن تشکرلیک قیلمیز. سعودیه عربستان، پاکستان، ایران و باشقه هر بیر مملکت بؤلمه سین بیزلرنینگ ایچکی مسئلهلریمیزگه ارمله شیشى اوچون رخصت بېرمه میز. شونگه قرمه می،

سعودیه عربستانی بیزلرنی یوق ایتیش مقصدیده سیافگه یریم میلیار دالر بېرگن. بونی هیچ کیم قبول قیلمه‌سدی؛ یریم میلیار دالر فقط بیزلرنی نابود قیلش اوچون بېریلگن، لېکن، بوگون کبلیب آدم‌لریمیز برابرگه فتوا بېرهدیلر، بیر عالم و بیر سیاستچی سېنی نیمه حقینگ بار دېیه اعتراض قیلمه‌یدی؟ سېن کیم سن افغانستان اېل‌لریگه قرشی فتوا بېر مسن؟ اوروش زمانیده راهدار بېرهدی، بونی هیچ کیم اعتراض قیلمه‌یدی. بولر بیزلرنینگ ملی بورچی میز دیر. بیزلر افغانستان‌ده یشب تیریک قالیشنی ایسته‌گن حالده، ملی منفعتلرگه ضد مسئله‌لرگه قول اورده دیگنلرنینگ اونگینی آلیب اولرگه قرشی توریشیمیزگه جدی احتیاج بار. برچه مسئله‌لرگه قرمه‌ی، اوروش حل یول ایمسلیگینی اثباتلب بېردیک. اما سیاسی موضع اوستیده همان تورگن میز کیم دیر خیانت قیلماقچی بولسه اونینگ مقابلیده توره میز. هیچ کیم گه بیر اونینگ حقینی آياغ آستی قیلشیکه ایزین بېرمه‌میز. کیم دیر بیز نینگ حقوقیمیزگه تجاوز کوزی بیلن قرمشه اونگه انیق جواب بېرمه‌میز. (بیخیلگنلر تکبیری)

هر بیرینگیزنی قیمتلی وقتینگیزنی آلگنیم اوچون عذر سؤرمیم. بو مبارک رمضان آییده سیزلرنی بېزاوته قیلگنیم اوچون ینه بیر یوله تشکرلیک قیلهمن.

والسلام علیکم ورحمت الله و برکاته

حزب وحدت اسلامی قول اردوسی نینگ پیغینیده ملی بیرلیک شهیدی استاد عبدالعلی مزاری نینگ بیاناتی، یکشنبه ۱۳۷۳/۸/۲۹ کابل غربی^۱

حربی کوچ و ملی شرف

هویت و عزت، جماعهده تیریک بولیش و اوز اوستیگه حساب قیلینیشنی ایستهگن هر بیر ملت نینگ کوچلی حربی تشکیلاتی بولیشی ضروری بیر مسئله. تاریخ آقیمیده حق و حقوقی آفاق آستی ایتیلگن، ظلم کورگن، هر دایم ینچیلیب کبلگن و هیچ قندهی طبیعی حقوقگه اېگه بولمهگن ملت اوچون یوقاریده ایتیلگن گپ ماس کېلسه کبرهک. بیزلر برچه مظلومیت و محرومیتدن اوزیمیزنی چیقاریش، حقوقیمیزنی مدافعه قیلش، بیزلر باشقهلرگه ظلم قیلمسلیک، بیزلرگه ظلم و شفقیتسیرلیک قیلش اوچون باشقهلرگه رخصت بیرمسلیک، جمعیت نینگ برچه بولیملریده فعال بولیب حصّه قوشیشنی ایستهگن حالده، بعضی بیر مسئلهلرگه جدی یاندهشیب و کوچلی حربی بیر تیزیمگه اېگه بولیش بیلن عملگه آشدهی.

۱. وحدت خبرنامهسی، ۶۳۴ شماره، تاریخ ۱۳۷۳/۸/۳۰.

اسلامده نماز دین نینگ بویوک ستونی اولهراق بیلدیریلگن و هیچ بیر کیشی قندهی بیر وضعیته بؤلمه سین نمازنی ترک اېتیش اوچون حقلی ایمس؛ اما اوشبو مسئله حربی مسلک و پهرمدارلیک باره سیده بیلدیریلگن حالده، اوزگرتیریلهدی، یعنی بیر حربی فوق العاده حالتده قورالی و مخصوص حربی کیممی بیلان اوز بورچینی بجریب، حتی مقدس قانونده هم حربیلر نینگ قورالرنی تشلشگه حق یوقلیگی تاکیدلنگن.

حربی بیلیم و عملی تدبیر

حربی تشکیلات آت و شعار بیلان ایجاد بؤلمهیدی. مثلاً فرقه، اپراتیف یا اردو کبی ناملر بېریلیشی. بلکه حربی تشکیلات عمل و اجرا قیلش اوچون بوتونلهی تیارلیگی بؤلشی کپرمک. بیز نینگ آرمان و ایستکلریمیز عملگه آشیریلیشی نینگ یگانه یولی بیزلر نینگ ملی کوچلر صفیده دبیرلی حضوریمیز بؤلشگه باغلیق. شو حاضر دن باشلب دستور، تشکیلات و حربی بیلیم نقطه نظر دن اوزیمیزنی مملکت نینگ کیچیک ملی اردوسی کبی تیکله شیمیز ضرور. کپله جکده بیر او سیزلر انتظام سیز دپیه اوستیمیز دن گپیره آلمه سین. نظم، انضباط حربی قاعدهلر بشریت نینگ اوزاق مدتلی تجربه و محنتی نینگ حاصلی حسابلنهدی. حربی بیر شخص، اوشه پیت اوز حربیلیگینی اثباتلهدی که اونینگ کیم و حربی بیلیم قابلیتی بولسه.

حاضر بیزلر ایزله گن مقصد، جوده آغیر بیر هدف دیر بونگه آسانلیگچه بیتیشیش هم مکن ایمس. اوزنی تربیهلش، حربی بولیمگه اهمیت بېریش و بو ساحه ده کادر تربیه قیلش بیلن ممکن دیر. الحمدلله آدملریمیز ایچیده کوپ صلاحیتلی آدملر تاپیلهدی، حربیلرنی تیارلشده بولر نینگ تجربه لریدن ایش آلیش درکار. منصبدار و مجاهد کیشیلریمیز نینگ حربی ساحه ده اوقیتیب اولرنی تجربه سینی آشیریش برچه بولیمده بیزگه کته یاردم بولهدی.

الله تعالی نینگ لطف و مرحمتی حزب وحدت اسلامی نینگ جان کویر قهرمانلری، قوماندانلر و بو یولیده تینیم سیز و جدیت بیلن ایش آلیب

بارہ دیگنلر فعالیتی نتیجہ سیده قول اردو تشکیل ایتیش ایشی موفقیت بیلن آغہ آلیب بار یلماقده. بیز لر کبله جکده منتظم بیر اردو گه اېگه بولیشیمیز نا ممکن اېمس. بو اردو اېسه ملتیمیز نینگ ناموس و عزتین کپسین دفاع اېتهدی.

ملی بیرلیک شهیدی استاد عبدالعلی مزاری نینگ ۵- جدی ۱۳۷۳ ییلده قیلگن نطق سۆزی، کابل^۱

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا^۱
إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ^۲ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ^۳

قدرلی شهیدلریمیزنینگ خاطرهمسیگه بغیشلگن اوشبو کتّه بیغین نینگ
اویشتیرگن هر دایم صحنهده بؤلگن قهرمانلر، دایم جبههده بؤلگن
مجاهدلر، حزب وحدت نینگ فرهنگی کمیتهسی، حرکت اسلامی،
مسجدلر کپنگشی و تعاون اسلامی اتحایهسیگه تشکرلیک بیلدیرگن
حالهده، حرمتلی بویوک استادلر و یوقاری مرتبهلی رسمیلر اینیقهسه جناب
آیتالله شیخزاده اجازملری بیلن نیچه دقیقه سیزلرنینگ خدمتینگیزده
بؤلایم گپیرماقچیم.

مېن بیانیه بېریش و بو قېیل نرسهلرنی اونچەلیک بېلمسلیگیمنی
سیزلر بېلهسیزلر البته. سیزلرنینگ حضورینگیزگه بېلیمدان و ضیالیر

۱۸. ۱۳۷۳/۱۰/۵- تاریخ ده، کابل اینیقهسه بیگیرمه اوچینچی سنله ده بعضی بیر ملی خیانتچیلر نینگ جنایتی
نتیجهسیده شهید بؤلگنلرنی خاطرلش بیریک بیغین. اوشبو مراسمهده شعیه مذهبیلر نینگ رهبری استاد مزاری،
ملی خیانتچیلر نینگ خیانتینی آچیق فاش قیلدی، شونینگ اوچون بو بیغین فوق العاده اهمیت گه ایگه.

۲. قرآنکریم، حجرات سورهمی، ۱۳- آیه.

گپړیښی کپړمک. لېکن، ایگی بیل و سگیز آی ایچیده اینیقه سؤنگگی اوروشرل جریانیده یوز بېرگن بعضی بیر قیینچلیک و مصیبتلر باره سیده اوزیم گپړیښنی اېپ کوردیم. چونکه بو اوروشرلده مېن سیزلرنینگ یانینگیزده بولیش فخریگه اېگه اېدیم. تاریخ و کپلهجک نسلگه بېتکزیش اوچون اؤتمیش حادثلر خصوصیده قیسقه بؤلسه هم اوزیم گپړیښنی معقول کوردیم. سؤنگگی بیللرده سیزلر اېت سویگینگیز بیلن برچه قیین شرایطلرنی و چېککن زحمتینگیزنی کپلهجک نسلیمیز بیلایب اوندن خبردار بولایب تجربه آلیشسین دېماقچیمن.

بنابرین، مجلس نینگ باشلەنیشیده خدمتینیزگه اؤقیلگن آیت خصوصیده قیسقه بؤلسه هم بعضی بیر نرسلر اوستیده توختلایب اؤتمن. سیزلر اوچون ایریم موضوعلر یاروتیلایشی، دنیا بولایب اوروشر و انیقسه افغانستاندهگی آتیشملر نیمه و نېگه دوام اېتگنی حقیده گپړهمن؟ سؤنگ، کپینگی اوروشر و سیزلرنینگ حضورینگیز و فرزندلرینگیزنی مقاومتی نتیجه سیده بېکار اېتیلگن فتنلر حقیده آچیقلیک تشلەیمن. بو فتنه نینگ برچه جریانلری و تورلری و خیانتگه قول اوریب مردم نینگ مقابلیده تۆخته گنلر نینگ قیلیمیشی تۆ غریسیده گپړیش اوچون ممکن بېترلی وقت بؤلسمه. شونینگ اوچون گپلریمنی ایگیگه بولایب سؤزلەیمن.

گپلریم نینگ بیرینچی بؤلیمی اوشبو بیغینده سیزلرنینگ حضورینگیزگه بیلدیرهمن و قالگن صحبتلریمنی ینه بیر مناسبت وقتگه قالدیرهمن. اؤلتیریش نینگ سؤنگگیده، بوگون سیزلر بیلن شریک قیلینیشی مهم بؤلگن حاضرگی وضعیت باره سیده هم گپړیشیم ممکن.

حرکت اسلامی نینگ قیلیمیشی

بحث نینگ بیرینچی بؤلیمی حرکت اسلامی ایناغلریمیز بیر قنچه سی نینگ قیلیمیشیگه تېگیلایشی و بو بیرده بحث قیلینیشی ممکن بؤلمهگن ایگینچی بؤلیم اېسه حزب وحدت اسلامیگه تعلقی موضوعلرگه عاید دیر.

سيز ايناغهلريم نینگ حضورينگيزگه تقديم قيلينه ديگن بيرينچى مسئله، بيزلر حرکت اسلامی ايناغهلريميز بيلن، سيز حرمتلى اكه و اوكلر و اون ثورت ييل حرکت اسلامی نامى آستیده جهاد قيليب زحمت چېککلر بيلن هيچ قندهی قرمه قرشيليگيم يوق و صحبتلريم هم اولر نینگ بارهسيده ايمس دير. مېن اوچون اسلامی راستن حرکتى بيلن حزب وحدت اسلامی اورتهسيده فرق يوق. بو مسئله صحبتلر جريانیده سيزگه انيق بولهدي. لېکن، بير قينچه آدملر سانى بېش آلتى کيشيدن آرتمهگن کيشيلر حرکت نامى آستیده ملتيميزگه جفا قيلدیلر و بو باره ده آچيق و آيدین صحبت قيليب موضوعنى تاريخ و کپلهجک نسلرگه ياروتيش بيزلر نینگ بورچيميز دير.

مذهبی و نژادی ايگى ضدیت

بوگون دنيگه باقر اېکن ميز، ايگى ضدیتنى قيزيق راق کورهميز. بيرى نژادی ضدیت و بيرى هم اعتقادى و مذهبی ضدیت دير. اوشبو ايگى نزاع دنياده موجود. سيزلر فلسطين حادثهسينى دقت بيلن اؤقيگن بؤلسنگيز، بونى بيلهسيز. اگر ده چچنى نظرده توتسنگيز، روسلر هجوم قيليب هواندن بامه ياغديريپ اېنگ آغير زيانونى مسلمانلرگه يپتکزدي. اگر ده کشميرنى مطالعه قيلسنگيز او بيرده هندلر مسلمانلرگه قنچهليک جبر بيرگنينى کورهميز. شونينگدېک افغانستان حادثهسينى چوقور و انيق مطالعه قيلگنينگيزده هيچ بيرى بو ايگى ضدیتدن تشقري اېمس. اوشبو ايگى ضدیت بشرى جمعیتده موجود دير.

سيز دنيا نینگ ايگينچى اوروشينى مطالعه قيلينگ. افغانستان نینگ ايگى يوز اېلىک يىللىک تاريخنى هم اؤقيب کورينگ. خودى شوندهى ايگى ييل سگيز آيدن بيرى دوام اېتيپ کپلگن اوروشنى هم اؤرگهنيپ کورينگ. بو لر هم يوقاريده ايتيلگن ايگى ضدیت دن تشقير اېمس. حاضر افغانستانده فعالیت قيله ديگن ايگى ته راديو نینگ خبر و تحليل

برنامه‌لرینی اېشتیب کؤرسنگیز مذکور ضدیت و آتیشملر باره‌سیده نیمه‌لرنی تینگلمه‌ی سیز.

اسلامی قره‌ش

اسلام بو اجتماعی قرمه – قرشلیک حقیقه نیمه دېگنینی کؤریش جوده مهم دیر، چونکه اسلام، انسانیتنی قوتقریش اوچون تیریک و ابدی دعوت صفتیده قرآن کریمنی تکلیف قیلگن.

اؤقیگن آیتیمده، قرآن کریم «ناس» آدملرگه خطاب قیلهدی. «یا ایهاالناس»؛ ای آدم‌لر! بو پیرده آدم‌لر مومن و مومن بؤلمه‌گنینی ایتمه‌یدی. بو پیرده آدم‌لر مسیح نینگ ایزداشمی یا اسلام ایزداشی، یاده موسی نینگ ایزداشی، یاکه اصلیده هیچ بیر دین نینگ ایزداشلیگینی قبول قیلمه‌گنمی. قرآن ای آدم‌لردېب هیقیرمیتي! مېن سیزلرنی بیر عیال اېرکدن یرمتدیم. شونینگ اوچون یرمتیلیشینگیزده هیچ قنده‌ی کمسیتیش یوق. بو پیرده بیر قنچه آدم‌نی ایگی اېرکک بیر عیالدن خودی شونده‌ی یا ایگی عیال بیر اېرککدن یرمتدیم دېمه‌یدی. بیر عیال و بیر اېرککدن یرمتدیم دېییتی. اوندن سؤنگ سیزلرنی بؤلیم - بؤلیم قیلیب یرمتدیم دېدی. گپ بو پیرده: قیافه‌لر و نژادلر فرقلی اېکنینی ایتیب، بونی تصدیقلهدی و بیز سیزلرنی قبیله - قبیله قیلیب یرمتدیم دېدی، اما نېگه قبیله - قبیله قیلیب خلق قیلدیم؟ «لتعارفوا»؛ بیر - بیر اوینگیزنی تانینگ. شونده‌ی اېکن اسلامده بو قوم و او قومن‌ی یا - ده هر بیر کیشی قوم و طایفه‌سی بیلن اتمله‌دی، بونی تصدیقله‌گن جنایت اېمس. اگرده بیزلر ایتسک: هزاره، تاجیک، پشتون یا اوزبک، بو امر اېسه اسلام نظریدن هیچ قنده‌ی محکوملیگی یوق. بو اېسه سؤزلریم نینگ باش عنوانی دیر.

نېگه هزار بولیش جنایت دیر؟

کېبین افغانستان وضعیتنی باره‌سیده گپیرممن. مادامیکي اسلام تورلی قوم و قبیله‌لر بارلیگینی تصدیقلر اېکن، اونده هزاره بولیش نېگه جنایت

بؤلسین؟ و باشقه تاماندن اېسه، تور – تور یرمتیلیش، بؤلیم – بؤلیمگه اجرمتیش و قوم – قوم بؤلیشده بیرار فضیلت بار می؟ بیر- بیراونی تانیش اوچون البته تۇغری! بیزلر هم قبول قیله میز؛ بیراق بونده بیرار فضیلت هم بار می؟ یعنی بیراو کبلیب مېن اوستونمن و مېنینگ امتیازیم باشقه دن کؤپراق دبیشی ممکن می؟

قرآن نینگ ایتیشیچه: «إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اتَّقَاكُمْ» مېن سیزلرنی بیر عیال و بیر ابرک کدن یرمتدیم، بیر- بیراوینگیزنی یخشی تانیشینگیز اوچون سیزلرنی بؤلیم – بؤلیم و قوم – قوم قیلدیم؛ لېکن، خداوند نینگ آلدیده اېنگ عزیز بنده سی، سیز نینگ اېنگ تقوالیگینگیز دیر. «متقی»، یعنی نیمه؟ متقی، یعنی قانون و الهی سنت نینگ رعایت اېته دیگن شخص. «تقوا» نینگ هر کیم هر قنده ی معنی قیلگن بؤلسه هم اونینگ اېنگ اېزگو معنی سی: اوشبو قانون نینگ رعایت قیلش اوچون انسانده ملکه لیک حالت بؤلیشی دیر. ینه هم بو یېرده، مېنینگ توشینچم و ایشانچیم بو دیرکه بو یېرده قرآن نینگ یېتوک آوازی چېکلنگن اېمس. سیزلرنینگ اېنگ عزیزینگیز، سیز نینگ اېنگ متقی لیگینگیز دیر؛ بو اسلامگه خاص اېمس.

دینی کثرت گراییک

بیزلر اوشبو مبارک آیتدن فایده لماقچی بؤلسک، اگرده مسحی بیر کیشی، مسیحیت قانون و بویروقلرینی رعایت قیلگنده، مسیحی لر ایچیده خدانینگ آلدیده اېنگ فضیلتلی دیر. اگر ده بیر یهودی، یهودلیک نینگ قانونی بویروقلرینی رعایت ایتگنده، اینگ مبارک کیشی دیر، امتیاز او قوم و بو قومدن اېمس. خداوند (ج) بشریت جامعە سی نینگ تکامللشتیریش اوچون، تورلی تیللر، ایریم اریق (نژاد)لر، برچه نگیز آزاد سیز، سیزلرنینگ هر بیرینگیز خدانینگ قانون و سنتینی یخشی رعایت اېتسنگیز، بیزلرنینگ آلدیمیزده اېنگ فضیلتی حسابلنە سیز.

بو بېرده تبعيض يوز مسيدن هيچ قندهی بېر امتياز يوقليگيني کورميز، بېراق، توغيله دېگن سوال بو دير که، نېگه جامعه و دنياده، بېراونينگ حوققيني بېکار اېتېش اوستيده، جنجاللر اورتهگه چيقيده؟ بو جنجال مذهبي بولگنده، بېر مذهب ينه بېر مذهبگه ظلم قيلهدي، مذهبيليک حقيني بېرمهي رد اېتهدي. بو جنجال ايرق (نژادي) بولگنده، بېر نژاد باشقه بېر نژادنينگ اوستيگه ظلم قيليشني روا کوريب حق بېرمهيدي.

فلسفه نقطه نظر دن

اسلام فلسفه سیده، «وجود» و «عدم» ناملی مقوله بار. عزيز اسلام نينگ فيلسوفلری «وجود»نی خير آتب، و «عدم»نی ايسه شر دېب توشوندهيلر. ايتيشلريچه: دنيادهگي هر بېر شر «عدم»دن دير و دنيادهگي هر بېر خير اېسه «وجود» دير. اجتماعده هم بو مسئله توشينرلی دير. بو بېرده قوملر نينگ بارليگي شر اېمس. بېراونينگ حوققيني سلب قيليش، شر دير. اگر بېر کيشي کپليب جامعهده بېر شخصني اولديرسه، بو اولديرش و بېراونينگ حياتيني عدمگه يوباريش، شر حسابلندهي؛ ماداميکي بېر او ي اورتهدن کيترکن، بو او ي نينگ يوق بوليشي، شر دير؛ و بارليگي اېسه شر اېمس. مذکور مقوله بار مسيده بوندن آرتيق گپيريشني اېپ کورمهيم؛ فقط اشاره قيلديم. بشر نينگ اېنگ کته معماسي هم بېر- بېراوني اولدير، بېر- بېراونينگ حوققيني رد قيليش دير.

نژادي ضدیت

افغانستان نينگ اساسي قيينچليگي هم شونده دير. افغانستانده يشاووچي قولر، بېر- بېراوني نينگ هویت و شخصيتني رد قيلمه گنده، بو بېرده بېراو ظلم قيلمه گنده، بېر- بېري نينگ حقيني رد قيلمه گنده باشقه هيچ قندهي قيينچليک يوق. برچه جنجاللر و آتيشملر امتياز طلبليک و بېر- بېراوني يوق اېتيشدن کپليب چيقيده. مذکور امتياز طلبليک اېسه بېر بار مذهب چهره مسيده، ينه بېر مرته نژاد سيماسيده، اما حاضر افغانستانده

جريانى بار مسئله نژادى معمان كېلىپ چىقىشىگه ايشانه مېز. مذهبي ضديت بار، لېكن كۆپ اېمس، اصلى ضديت، نژاد اوچون. مبارك آيت بار مېسده بو بير كىرېش اېدى، سىز حرمتلى ايناغەرگه شرح بېرىشنى ايستېدېم. اما جهاد پىروزلېگى دورى حسابلنمېش سۇنگى اېگى يىل سگىز آى اچىده بۇلگن عمل سىزلىكلر، مملكتده شونچىلىك فلاكت آلىپ كېلدى حتى جهاد نينگ افتخارلرىنى تېلگه آلىشگه هم جرئت قىلىش امكان سىز بۇلدى. هر حالده، مذكور مسئله ياروتىلىشى و نېگه سۇنگى فتنه وجودگه كېلىشى حقيده قيسقه بۇلسه هم جهاد دورىدن حاضرگه قدر بۇلگن مسئلېلرنى تېكشېرىش مېز لازم دېب بېلېمېن.

مولوى خالص شىهاتى

روسلر افغانستان دن چىقىشنى ايستېگن پىتده، مجاهدلر و افغانستان ده جهادگه طرفدار بۇلگن برچه تامانلر، هم قۇشنى مملكتلر همده باشقه دولتلر برچىسى بير غرض و اوزلرى نينگ برنامىسىگه كۆره، پىروزلېك نينگ كېسكىن توشىنىپ، افغانستان انقلابىگه ياردم كۆرسىتىگن اېدىلر. بو بېرده مجاهدلر عىن حالده دوستلرى هم افغانستان ده شورى اتفاقى حمايت بىلن اورتىگه كېلگن دولت اورنىگه باشقه بير دولت تشكيل قىلىش فكرىگه توشگن اېدىلر.

كۆپىنچە سياسى تحليلچىلر افغانستان مسئلېسىنى تحليل قىلر دىلر يا — ده رادىوللرنى اېشيتىپ بارمىدىكلر، اوچ آى، تارت آى، آلتى آى و بعضى هم بير هفته اچىده مجاهدلر پىروز بۇلىشنى پىش بىنلىك قىلر دىلر. شو اوچون هم شاشىلىنچ بير دولت تشكيل بۇلىشى كېرەك اېدى. بو بېرده آدملىرىمىز، «استاد ندام» مقالېسىده تارىخلر جوده يخشى عكس اېتتىرىلگن اېدى قندهى ظلم كۆرگنلرىنى اوزىنگىز اېشيتىدىنكېز، اون تورت يىل جهاد و خارچىلرگه درس بېرىش و قىيىنچىلىكلرنى قبول قىلىپ، يۇق بۇلىش و بارلىكلرىدن انكار بۇلىشلىرىنى اوزلرى هم ايشانمىس اېدىلر؛ اما مولوى

صاحب خالص شهامت قیلب اعلان قیلدی بیز باشقهلرنینگ بو شهامت یوق ابدی و هنوز هم یوق. مولوی خالص ذهینده بولگن گپنی یوزگه چیقاریب تیلگه آلیش عادت ی بار کیشی ابدی.

مذهبی شعارلر و نژادی یانده شیش

تشقی دولترلر دن هیچ قنده ی یار دم آلمدن اؤن تورت بیل جهاد، مهاجرت، شهید بېریش و منطقهلرنی آزاد قیلش قنچه سعی و حرکت اېتگنیمیز برچه گه معلوم. بیزلر نینگ قبول قیلمسلیک نیمه ده؟ بیزلر گه نسبتن بولگن بو ضدیتلر مذهبی یی – ده نژادی؟ بونی تېکشیریش اؤرگنیش کېر مک. آلدینگی گپلریمیده هم سیزلر گه افغانستان ده مذهبی همده نژادی ضدیتلر بارلیگینی ایتگن من. بولر بار – بار بیزلرنی قبول قیلمه ی، سیزلر یوق سیزلر دېدیلر. مولوی صاحب خالص، مېن شیعهلر بیلن اولتیرمه یمن دېب، بار – بار تیلگه آلگن. اوشبو شعار، مذهبی شعار دیر؛ اما عمل قنده ی دیر؟ بو مذهبی یی یا نژادی؟ بیز و خلقیمیز نینگ مقابلیده تورگن قوماندانلر تورگندن کبیین، بیر قنچه حرکت ایناغلریمیز بولر نینگ برابریده اؤز جبهه سینیی معلوم قیلدی.

توغریسی بیزلر شو پیتگچه توقیز گروه ابدیک، آره میزده قرمه قرشیلیک هم یوق اېمس ابدی. بیزلر نینگ قرمه قرشیلیگیمیز هم خطی و فکری ابدی؛ مېن سلیقنه ی هم و منفعت اوستیده بولگن قرمه قرشیلیکنی هم نن آلمه یمن. بیزلر نینگ قرمه قرشیلیک، فکر قرمه قرشیلیک دیر. بو مسئله نی آچقلمه یمن.

ایک ی خط فکر

بیزلر عذاب – عقوبتلرنی کؤردیک، قماقخانلر گه توشیب قالدیک و طبیعی که اوشبو انقلابی خط فکر غلبه سی بیلن علیحده فخرلنمه یز. روسلر افغانستان دن چقیش قرارینی آلمه گونگه قدر، افغانستان ده خط انقلاب پیروز بولیشینی اویلر دیک. لېکن، بو جهادچی ایناغلریمیز

پیشاورده بیغیلیشیب بیزلر بولرگه حق بېرمه میز، بولر نینگ افغانستان ده موجود اېمسلر دېبه اعلان قیلدیلر. حاضر بیز نینگ موجودلیگیمیز خوف آستیده اېکن لیگینی بیلدیک. موجودلیگی خوف آستیده بولگن کیشی، هر بیر مسئلهدن آلدین اوزی نینگ موجودلیگینی حمایت قیلیشی لازم. بوندن سونگ قندهی حیات کېچیریشی و قندهی قیلیب قرار قبول قیلیشینی بیلدیریش نینگ وقتی کېلهدی. بیزلر اوشبو تیزیم، انقلابی تیزیم یا انقلابی بولمهگن تیزیم بولیشی اوچون سعی و حرکت قیلردیک. شونینگ اوچون هم بیزلر اوز موجودلیگیمیزنی سقلب قالیش یولیده بیرله شیشیمیز اوچون سعی و حرکت قیلیشگه اولگوردیک.

بیرله شیش شعاری و بیرلیکدن قاجیش

ایچکی اوروشلر پېتیده آدملر فقط شعار بېریش بیلن اوزینی قانیقتیرگن بولردی. بیر تاماندن اوروشگه قول اورر دیلر ینه بیر تامان ارووش توخته تیلیشی اوچون شعار بېرردیلر. ایچکی اوروشلرگه قرشی هر بیر کیشی مفت شعار بېریب بونی قارملش نینگ یخشی بیلردی. حالانکه اوزلری نینگ هم بېرمه دیگن شعاریگه ایشانچی یوق اېدی. جناب محسنی (شیخ آصف) اوزی نینگ صحبتلریده بار – بار، افغانستان ده آتیش – کپسین اعلان قیلینگن حالده، مېن مکهگه باریب ایگی یوز رکعت نماز اوقیمن دېر اېدی. اگر بیر کون شیعهلر اورتھسیده بیرلیک بولسه، مېن مکهگه باریب بیر مینگ رکعت نماز اوقیمن دېر اېدی. او بو قبیل گپلرنی هر بیر بیغینده قیلگن چیقیشلریده شعار بېرردی. اوروش مشقتلری نتیجه سیده مملکتی ترک قیلیب، چېت اېلگه کېتگنلر جناب محسنی نینگ بو گپلرنی خوش قرشیلبلریدی.

اما بیز شیعهلر و هزارملرنی سەقلب قالیش اوچون افغانستان ده بیرلشیشگه قرار قیلگن کون، جناب محسنی ایتدی، بیرله شیش اوچون بیز نینگ بیرینچی شرطیمیز، شرط سیز بیرلیک، یعنی هېچ کیم شرط

قۇيۇمىلىكى كېرەك. مەركىزى كېنگەش نىنگ ئالتى ئەزاسى باميانگە كېلىپ، كېلىشۈگە قۇل قۇيۇپ قېتتى.

ھازىرغىچە ھەم ئۆز فەكرىگە قارشى شەئار بېرىپ كېلگەن جەناب مەھسەنى، ئەگەر مەن ئورۇش و كېلىشماقچىلىكىنى قۇللۇق - قۇتۇلغان بۇلۇم، مەن بېرىلمەلىكىنى دىئوت قىلمەيمەن، دېپ ئۆيلەدى. ھازىر بولۇر كېلىپ بېرىلشەلەر، باشقا نەمەدەسەم؟ شۇنىنگ ئۈچۈن ھەم بېرىلىك نىنگ شەرت سىزلىگەن ئۆتەپ، ئۈچ شەرت قۇيدى. مەركىزى كېنگەش نىنگ ئەزاسلىرى بامياندە ئۆلتۈرىشىپ ھەر ئۈچلە شەرتنى ھەم قەبۇل قىلدەلەر، مادامىكى ئارخ كېتەدىك، تۇقىز شەرت بۇلدى، ئۇن ئىگى شەرت، نەپەندە شۇ نەتىجەگە ئېرىشەدىكى بولۇر كېلمەيدى.

ئەسل گەپ ھەم بۇ بېرىن باشلەندى. كېيەن جەناب مەھسەنى پاكىستانگە بارەدى و بېز نىنگ مۇجۇدلىگەيمىزنى رە ئېتەلەرگە بامياندە تەشكىل بۇلەلەنگەن ھەزەرلەرگە تېگىشلى بولۇر كېلەجەكە سىزلەردەن ھەق سۇرەيدى دېدى.

بولۇر سىز و كېلەجەك ئۇلادنىنگ بېلىشى زەرۇر بۇلگەن مەسئەلەر دەر.

مەھسەنى و مولۇى خەلص

جەناب مەھسەنى نىنگ بولۇرگە ئېتەشچە: «سىزلەر مەنى قۇللۇق - قۇتۇلەنگە؛ مەن تەشكىلاتى نەقە نەزەردەن ئۇن تۇرت بېل كۇرەشكەنەن، ئېتە اللە ھەم بارەن، ئەمكەنەت بېرىنگە. ھەزەر وھدەت ئاقەندە قالەشى بېلەن، ئالەنى ئالەمەن؛ مەنىنگ سىزلەر بېلەن ھېچ قەندە قەرشىلىگەن يۇق. بۇ مەسئەلە ئۇرەگە چىقىشى بېلەن، پاكىستاندە مەھسەنىنى كۇچەيتەرىشكە باشلەيدەلەر. مولۇى خەلص ھەم ئۆز شەئارلەرنى بېرگەن دەر، ئەنگلىس نىنگ بېر خەبەرچى بېلەن بۇلگەن سەھبەتەدە، مەھسەنى جەنابلىرى ھەم يەنەدە ئۆلتۈرگەن. مەزكۇر خەبەرچى، مولۇى خەلصەن، سەن شەيخەلەرنى قەبۇل قىلمەيمەن دېگەن ئېدەنگە، ھازىر جەناب مەھسەنى يەنەگە دەر، قەندە گەپ دېپ سۇرەيدى؟ مولۇى خەلص،

محسنی جنابلری بیز بیلن بیر فکرده دېب جواب بېرهدی. خلقیمیز بو نکتهگه اعتبار بېریب بونینگ نیمه لیگینی بیلایشی کبرهک اېمس می؟ بو مسئلهدن شوندهی بیلینه دی که مولوی خالص نینگ عملی، شعار یگه قرشی، مذهبی اېمس، بلکه نژادی دیر. چونکه محسنی شیعه دیر. شیعه لر نینگ دین عالمی دیر. اونده نېگه مولوی خالص: «جناب محسنی بیزلردن دېدی؟» توغری، محسنی جنابلری هزاره اېمس، و مولوی خالص اېسه هزارملر بیلن قرشیلیگی بؤلگن دیر، راست ایتهدی.

کېبین حزب وحدت اؤرتهگه کېلهدی، وحدتی نجیب شکللتیرگن دیگن میش - میشلر اؤرتهگه چیقهدی. بعضی بیر تامانلر نینگ اؤیینچاغی بؤلگن ایریم آدم لر، پول مقابلده مصاحبه قیلیب، مذکور وحدت، کابل دولتی نینگ وحدتی دېبه صحبتلر قیلهدیلر. جناب محسنی، بو خصوصده، افغانستان ایچکریسیدهگی قوماندانلر (دولت بیلن علاقه قورگنلرگه) گېریب، بولر نی مرتد دېب اعدام قیلیشگه محکوم قیلهدی.

حزب وحدت نینگ استراتژیسی

بو دور خودی شوندهی اؤتیب اوچ ییل دوام اېته دی، دنیا و افغانستان خلقی غلبه مقرر اېکن لیگیگه و روسلر افغانستان دن چیقار یلگندن کېین قرشیلیک کؤرسه تلمس لیگیگه ایشانیشگن و نجیب حکومتی اوچ ییل حکمرانلیک قیلدی. حزب وحدت نینگ اساسی استراتژیسی، افغانستان ایچکریسیدهگی قوملر بیلن علاقه قوریب کېلیشیش اېدی. چونکه چېت اېلده بؤلگنلر، تشقی مملکتلر نینگ تاثیر آستیده قالگنلر. حزب وحدت نینگ بو ایچکی سعی و حرکتلری نتیجه سیده مزاردهگی اؤزگیشلر اؤرتهگه چیقهدی. بو یېرده حزب وحدت اساسی رول اؤینه دی. اوشبو اؤزگیشدن سؤنگ، چېت اېلده اؤلتیریب بیز خلق و افغانستان خلقی نینگ محروم قالگن قوملرینی هیچ نظرده توتمه ییدگنلر نینگ وضعیت ی اؤزگردی.

مسعود نینگ خیانتی

افسوسکی، بو بیرده شمالده مجاهدلر بیلن توزیلگن بیتیملرگه، جناب مسعود خیانت قیلدی. بولمسه اوشبو بیتیمگه، هیچ کیم نینگ حقى نظر دن تشلنمهگن ایدی. بعضی بیر پشتون ایناغلریمیز نینگ تعبیر یچه، جبل السراج کبلیشوویده، پشتونلر نظرده توتیلمهگن؛ یوق، بوندهی بیر گپ اېمس ایدی. بو بیرده بولگن مسئله باشقه افغانستانده انحصار طلبلیک بولمسلکی ایدی. مذکور بیتیمده قرار قبول قیلینگن فیصله حکومت تشکیل بولیشی و قدرت اېسه افغانستان ایچکریسیده تاپشیریلیشی ایدی. آدملرنینگ قانینی فایدهلنگن و چېت اېلدهگی بعضی رهبرلر، گپیریب نتیجهده بیر قنچهنی رد قیلگنلرگه، سیزلر بیر ییل چېت اېلده بولینگ، بیر ییلدن سؤنگ سیلاو شرایطی یرتهیلهدی، اگر آدملرنینگ ایچیده بولیشنی ایسته‌سنگیز کابلگه کبلینگ. اصل قرار بو ایدی، اما جناب مسعود مذکور قرارگه خیانت قیلدی.

بیتیمده برچه اشتراک قیلیشگندی، فقط رهبرلر کېلمهگن. مسعود جناب ربانیگه پیام یوللب دولت تشکیل اېتیشینی سؤره‌یدی. شوندن سؤنگ دولت تشکیل قیلیندی.

عملگه قرشی شعار

ایلگری ایتگنیمدېک، افغانستانده شعار مذهبی، بیراق عمل نژادی دیر. پیشاورده، مذاکره دوام اېتردی. حرکت اسلامی تامانیدن جناب جاوید و بیزلر تامانیدن جناب خلیلی و بلاغی مذاکره قیلردی. اولتیریشلر اؤن – اؤن بېش کون دوام اېتدی. اساسی بحث هم بیز نینگ حزبى میز کتّه لیگی اوستیده ایدی، چونکه ۹ته حزب بیرلشگن اېدیک. فقط حرکت نینگ بیر قسمی بو جریاندن ایریلیب قالگن باشقه برچه حزبلر وحدت بیلن بیرگه ایدی. شونینگ اوچون هم بیزلر بیر حزب اولهراق حصّه آلمه‌یمیز، بیزلرگه کؤپراق حق بېریلیشی کپرمک اورغولردیک.

لېکن، بولر اؤزلری نینگ قراریده شیعهلر بار مسیده کېښ گپیرمیز دېگنلر. بو پېرده بیز کوتمهگن موضوعلر اؤرتهگه چیقیشدی. بولر نینگ توشونمسلېگی ینه بیر بار تاریخده تکرار بولدی. اوچ ییل سیاسي و فوق العاده حربی حضوریمیز بؤلگنیگه قمرمسن، بولر نینگ بار مسیده کېښ گپیرمیز دېگنلر. بو پېرده هم جناب جاوید و هم جناب خلیلی قرشیلېک بیلدیرگن. صبغت الله جنابلری مصاحبه اؤتکزېب، اؤشه صحبتده عنر سؤرمدی.

محسنی نینگ حزب وحدتگه قرشی چیقیشی

دایم شیعهلرنی رد قلیب کېلگن جناب یونس خالص، کابلده قیادی کېنگشی تشکیل بولیشی بیلن جناب محسنی نینگ بارلیگیگه قرشیلېک بیلدیرمیدی، اؤزی و بعضن اېسه نمایندهسی قیادی کېنگشیده دایم قتنهشردی. سیزلر بو مسئلهگه گواه سیز البته. اگر ده بو پېرده مذهب مسئلهسی بیلدیرلگن تقدیرده، محسنی جنابلری شیعه، بونی هیچ کیم نکار قیله آلمهیدی، اونده نېگه اعتراض قلیب، بیغینی ترک اېتمهیدی؟ لېکن، مادامیکې حزب وحدت بیغینده اشتراک قیلر اېکن، اؤشه تاریخدن کېښن، نېگه بیغینی ترک قلیب باشقه قتنشمیدی؟ بو مسئلهلردن هم اؤتمیز. جناب مجددی بیزلر بیلن اوچرمشیش اوچون قیادی کېنگشدن هیات تعیینلیدی. جهادیلر کېنگشی نینگ سگیز کیشیسی اوستیده کېلشیلدی، ایگیته وزیرلېک و بیرته کلیدی وزیرلېک (امنیتی وزیرلېک) اېدی. بو مسئله اوستیگه کېلشیمهی توریب، هنوز تشقریگه اعلان قیلنمهگن اېدی، سیاف جنابلری بیزلرگه قرشی هجوم باشلیدی.

خوفسزلیک وزیرلېگینی بېکار قیلش

بیرینچی اوروش توخته تیلگندن سؤنگ، بو کېلشونوی بی بی سی رادیوسی اعلان قیلدی. کؤپ وقت اؤتمهی چهلستونده قیادیلر کېنگشی اؤتکزیلدی. مذکور بیغینده، محسنی جنابلری، خوفسزلیک وزیرلېگی

بېکار اېتيليشنی تکليف قیلدی، بونینگ نتیجه سیده بو وزیرلیک بېکار قیلیندی.

سيزلر بو موضوع علرگه گواه بوليب يقيندن کوزه تيب کپلگن سيزلر، بو مسئلهلر دواملی شکله تاريخگه کپلشلی اوچون ینه بير بار تیلگه آلیشینی معقول کوردیم.

امنیتی وزیرلیک بېکار قیلینر اېکن، نیمه بولسه هم، اونینگ عوضینی قبول قیله میز دېدیک. سگیز کیشی نینگ جهادی کپنگشگه اعضالیک قبول قیلینگنده، جناب جاوید جلسده توریب، سيزلر حزب وحدتگه بونچه لیک امتیاز بېرماقچی بولسنگیز، بيزلر باشقه سيزلر نینگ یانینگیزده تورمه میز دېدی. سيز و وجدانینگیز، بونی نیمه دېب اویله ی سيز؟ قنده ی بولمه سین، اولر تشبث کورستدیلر، مصاحبه آلدیلر، رد قیلیندی و جناب مجددی نینگ حکومتی شو بیلن توگه دی و سيز شو بېرده (کابل) اېدینگیز.

معناسیز اوروشلر و شرفلی اوروشلر

سيز نینگ اوستینگیزگه تحمیل قیلینگن اؤن اوچ مرته اوروش آقیمیده بیگیرمه مینگدن آرتیق آدملریمیز یرملندی. اوچ مینگ کیشی شهید بولدی. خودی شونده اؤن مینگ یشش اوی جای ویران قیلیندی. بير مرته بولسه هم جناب محسنی و جناب جاویددن بونچه لیک ویرانلیکگه سبب حادثه نی قارلمه دیلر. شونگه قرمه ی، جناب محسنی اؤزی نینگ قیلگن نطق سؤزیده مذکور اوروشلر معنی سيز دېگن. سيزلر اوکیشی نینگ گپلرینی اېشیتگن سيزلر، حرمتلی ایناغهمیز صادق مدبر جنابلی ایتگندک، منه شو جاوید و محسنی جنابلی، بیرته موتر نینگ اوستیده حزب اسلامی بیلن اوروشگن اېدیلر.

مېن هنوزگچه محسنی جنابلی نینگ بونده ی موضع گیرلیکلرینی کورمه گندیم، قراری و شعارلری باره سیده هم بیرار نرسه بیلمسدیم.

حزب اسلامینی خوش سقلش اوچون، جناب محسنی مصاحبه قیلب، مذکور اوروشنی قارلمدی. محسنی همایون جریرگه، شورای نظار قوماندانلریمیزنی ساتیب آلگن بولر بیز نینگ ادارمیزگه اېمس بولر نینگ اولدیر یلیشنی بیز مرتد دېمیسز دیگن. جریر، بو موضوعلرنی مېنگه قصه قیلب دېدی: محسنی جنابلری بو اوروشلر و اوروشنی تېزلاشتیرمیدگن کیشیلر بیلن فوق العاده قرشی اېکنینی سؤزلدی، بیزلر اونگه ارزش بېریشیمیز کبرهک. مېن اېسه کولیب، اویلهمین بوندهی بؤلسه دېدیم.

شانلی اوروش نینگ باسیمی

اوشبو اوروش جناب محسنی و جناب جاوید اوچون فخر یرهدی. جناب جاوید ییغیلیشده شورای هماهنگی حکومت قصرینی تشکیل قیلماقچی اېکن لیگینی، سیز اولر نینگ حکومتینی اوز نّمهنگیزگه آلیشینگیزنی بو بیز اوچون فخر دیر و حکومت سیزگه قوشیمچه پول بېرهدی. اما بیلهمیزکه، مذکور اوروش جناب جاوید و جناب محسنیگه فخر بؤلسه، بیز اوچون هلاکتلی اېدی. سیز بو بیرده اچلیکنی کوردینگیز، اچرچیلیکنی کوردینگیز، بو بیرده بیر آغیز نان تاپیلمسلیگینی کوردینگیز، دوغ آباد بازاری یاپیلگنیده اوچ آی دوامیده آدملرگه یېتکزگن ضررنی تقفاسلهیسز، بولر نېچه برابر دولتدن پول آلگن؟ اولر حکومتدن نېچه موثر آلیگن؟ بیزلر بولر نینگ برچهسینی خلقیمیز نینگ منفعتیگه ضد دېب بیلهمیز.

اوروش و باسقینچلیک فتواسی

جناب محسنی اخرگی قیلگن صحبتلریده، افغانستانده حکم سورگن حاضرگی نا قانون سیزلیک اوستیده تۆختهلیب، بعضی بیر فتوالرنی صادر قیلشگن. یعنی فتوا بېریش هم عادی بیر نرسهگه ایلنگن. بیزلرگه تجاوزچی و باسقینچلیک لقبی بېرگن. اوزی نینگ بیاناتیده بیزلرنی

سیدگه قرشی اپکنلیگیمیزنی ایتگن.

سوزلر اونینگ بو گپلرینی یخشیلپ ایشیتگن سوزلر، بیزلر بو قبیل سوزلر و بوندهی میش – میشلرنی افغانستان، شیعهلر، هزارلر، سیدلر، قیزیل باشلر، بلوچ و تاجیک جماعهسی نینگ فایدهسیگه دهب بیلیمیمیز. کیم بولیشیدن قطع نظر بوندهی میش – میشلر و ایرمهچیلیکنی ایلگری سورهدیگنلر بیگانهلر خدمتیده بولیب اولرگه قول اپکنینی برآلا ایتهمن. جناب محسنی سوزلریگه قرمگنده، گویا مېن سیدلرگه قرشی اپکن من، بو گپ قنچه توغری. حالنکه حاضرگی کونده مېنینگ حربی مسئولیم سیدلردن دیر. ارکان باشلیغی قوشمیچه سکرتریت دفتریمده هم سیدلردن بار.

توغری، خیانتچی همده معاملهچیلر برابریده ریجهام انیق بولرگه قرشی تورهمن. (بیغیلگنلر تکبیری) ده خیانتچی و معاملهچی قیسی طایفهگه تبگیشلی بولمەسین اونى آقلمەيمن.

قندهارلیککه اېمس، هزارهگه دفاع واجب

باشقه تاماندن، جناب محسنی بو سوزلرنی تیلگه آلر اپکن، کپلینگ حرکت اسلامی تشکیلاتیگه قیسقه بیر نظر تشلهیلیک. اپندی او نژادی یاندهشگن می بیزلر؟

انقلاب باشلەنیشی بیلن اسلامی حرکت اؤرتەگه کېلدى. (قندهارلیک ایناغهلریمیز اوزلری بو گپنی ایتدیلر و حاضر اېسه مېن بونی امانت اولمراق سیزلرگه ایتماقچیمن.) قندهارلیک هزارلر محسنی جنابلری یانیکه بارگنده، حلای اوروش باشلنگن، بیزنینگ بورچی میز نیمه؟ بیزلر اؤشه بیرده بولمەلیمکی یا چیقەیلیمکی می؟ دهب سورمگنلر. او، کپلگن آدملرگه آلتی قسم آیت و حدیث اوقیب دفاع واجب دېدی. اگرده سیزلر بو یپردن چیقسنگیز، عرف و عادت، مذهب، دینی رسم و رواج اؤرتەدن کېتەدی دېدی، مقاومت قیلیشینگیز کبرەک دېگن. اما کونلرنینگ بیریده

محسنی نینگ هزارلر بؤلمهگن قوملر اونینگ یانینگه باریب مصلحت سؤرمیدیلر. محسنی، مېن سیزلرگه یاردم بېرمېن، قندهاردن چیقینگلر او بېرده اوروش بار، حیاتینگیز و باله لرینگیز تورموشی تهدید آستیده دېدی.

حرکت ده، جنابلریدن، باشقهلر ایشلمه دیمی؟

بو بیرینچی حادثه؛ سؤنگ حرکت اسلامی ایچکریسیگه نظر تشلهیمیز. بو بېرده جهاد قیلگن، شهید بېریشگن و جان فدالیک قیلگن هزارلرگه حرکت اسلامی نیمه بېرگن؟ جناب هادی، انوری و جاولدردن باشقهلر نینگ جبهه سی بؤلمهگن می؟ فداکارلیک قیلمهگنلر؟ کپلینگ بولر نینگ سوادینی بیر بار بؤلسه هم مقایسه اېتهیلیک. هزارلردن بیر کیشی هم حرکت اسلامی نینگ یوقاری مرتبلی لواز میده بؤلگن می؟ داکتر شاه جان، داکتر دیر، داکتر صادق، داکتر دیر. حتی فیضی نینگ هم سوادى انوریدن یوقاری دیر. بیراق، بونینگ قه بېرده قابلیت نظرده توتیلگن دیر؟

ربانی نینگ دروازه سی آرقه سیده

بولر نینگ نېچه مرته شخصی معامله لری اوستیدن پرده کؤتریلدی. حرکت و وحدتنی شخصی معامله قیلیشگه اولگورگنلری هم بؤلدى. جناب محسنی اؤزی نینگ سفرلریدن بېریده، جناب ربانی نینگ یانینگه باریب، حرکت اسلامی اوچون یاردم سؤرمگن اېدی. جناب ربانی، محسنیگه قیریق میلیون بېرگن اېدی. کپیین جناب محسنی اعتراض قیلیب، بیزلر کوچلی و کتّه بیر حزب سېنینگ یانینگده تورگن میز، بیزلرگه قیرق میلیون بېرمېن - دېب اعتراض قیلگن؟ جناب ربانی ایتگن اېکن: اوشبو پول مېنینگ یانیمگه کپلمهگنلر اوچون، سیز بونی اولرگه بیتکزینگ، باشقهلر هر دایم کپلیب حقینی آلیب کپته دی.

بیز نینگ هیچ بیت اېسیمیزدن چیقمه ی دیگن افشار حادثه سیدن کپیین هم حرکت باشچیلیگیده بؤلگن ایناغلریمیزدن تورت کیشیسی چمه سی

ایگی ساعت ارگ ده جناب ربانی نینگ دروازسی آرقهسیده تورگنلر، حال بوکه بیزنینگ ملتیمیز بیر بیله هم اوشه تامانگه قرمهگن.

سید انوری و سید جاویدنینگ خوش خدمتلیگی

وحدت حزبی نینگ تعینات مسئلهسی یوزمگه چیققنده، بو بیرده یوز بېرگن معاملهده، جناب جاوید ربانی دن کته مقدارده پول قولگه کیریتدی. بو مسئله جناب انوریدن یاشیرون ابدی البته. جناب جاوید نینگ کته مقدارده پول آلیب، حرکت نینگ خزانهسیگه تاپشیرمگنیدن خبر بولگن انوری، اونینگ نېگه بو ایشنی قیلدینگ دېدی؟ نېگه پولنی آلیب، حرکت خزینهسیگه تاپشیرمه دینگ دېدی؟ جناب جاوید، مین اوشبو پولنی حرکت اوچون اېمس؛ اکبری جنابلری همده حزب وحدت نینگ تعیناتی اوچون آلگن اېدیم دېبه جواب بېرمه دی.

کېیین جناب انوری جناب اکبری نینگ یانیگه باریب، جاوید جنابلریگه آلگن پولنی سیزگه تاپشیرگنمی دېب، سؤرمیدی؟ جناب اکبری یوق، جاوید جنابلریدن پول آلمهگنمن دېدی. چونکه دولت اوزی بیزگه توغریدن – توغری پول بېرمه دی دېگن اکبری. بو مسئلهلرنینگ بیزلر تاریخده معامله دېب قید اېتمه میز. افشارنینگ قانلی حادثهسی و مینگلب کیشی نینگ قربان بولیشی و یرملنگنی منه شوندهی معاملهلردن ایلدیز آله دی. بو معاملهلرنینگ باشیده جناب انوری تورگن ابدی.

افشار فاجعهسی اوچون قوتلاو پیام

انوری جنابلری، جناب سلطانینی مسعودنینگ آدیگه آلیب باریب، ایگی یوز میلیون آلیب بېرمه دی. مذکور پوللر افشاردهگی تورتته قوماندانگه بېریلیشی کېرک ابدی. سلطانی و اعدام بولگن باشقه بیر کیشیدن بولک، حاضر بیزنینگ قولیمیزده بولگن اوچ کیشی بو مسئلهنی اعتراف قیلیشگنلر. بیزلر بعضی بیر مصلحتلر همده خلق نینگ بیرلیگیگه زیان بېتمسلیک یوزهسیدن، اغیز آچمه ی هیچ نرسه دېمه دیک.

افشار غلبه‌سی اوچون جناب بلیغ انوری جناب‌لریگه قوتلاو پیام یوللەیددی. بو پیام قولینگیزگه ییتگن بولسه کبرهک دېمن، ممکن اوقیگن هم بولسنگیز. غلبه نینگ قوتلاو پیامی. قیسی غلبه؟ افشارده فقط هزار ملر قیرغین قیلیندیمی؟ بوتون افشارلیکلر اولدیریلمەدیمی؟ سیدلر قیرغین ایتیلەمدی؟ اولدیریلگن بالەلر و آنەلر نینگ فیلملری یازیب آلینمەگن می؟

اېندی نیمه قیلش کبرهک؟

افشار حادثەسیدن سونگ خارج کبتگن جناب انوری؛ مملکتگه قیتگندن سونگ، اوزی نینگ یقین دوستلری بیلن اوچرەشیب، (مېنینگ آتیمنی تیلگه آلیب) مېن فلانی کیشیگه زیان ییتکزیش و هزار ملر قیتەدن اونینگ یانیده تۆپلەنیشی نینگ اونگینی آلیش اوچون افشار حادثەسینی یرەتدیم؛ لېکن، ینه هم اونینگ محبوبیتی آرتگن آدملر اونی کۆپ سېویب قولل - قووتلەیددی؛ اېندی نیمه قیلسک دېگن؟

بو انوری جناب‌لری نینگ اوز گپلری. بو گپلرنی تیلگه آلیشیمدن مقصد اونینگ آدملر نینگ قانی بیلن معامله اېتگینی فاش اېتیش دیر. سیزلر نینگ فرزندلر نینگ دشمن هجوملری قرشیسیده توریب سیزلرنی مدافعه اېتگنلری اوچون، بولر نینگ خط - حرکتینی، حقیقی فرزندلر نینگ خطیدن ایرەمیز.

مدافعه نینگ آلدینی آلیش

افشار حادثەسیدن کبیین جناب مسعود، هادی جناب‌لریگه بېش‌ته غند بېردی. چونکه هادی جناب‌لری انوری کبی مذکور فاجعه‌گه فعال روی اوینه‌گن اېدی. بونینگ گواهی اوشنده قوماندانلر نینگ جلسەسیده حضوری بولگن. مذکور اولتیریشده، هادی جناب‌لری جناب عباس پایدار بیلن صحبت قیلگن، اوشه کون جلسەسی نینگ برچه گپلری مېنگه گزارش بېریلگن اېدی.

تاسف بیلن عباس پایدار جناب‌لری مذکور اوروشده اولدیریلدی. عباس

نینگ نېگه آدملىر تامانىدىن الدهنگى اوچون اچينهمن. شونگه قرمهه، اوشه كون اوچ مرته جلسهنى ترك قىليب، افشار خلقيدىن مدافعه قىلىش مقصوده جۇنهماقچى بۇلگن؛ بيراق، هادى جنابلىرى مذكور اوروش شيعه لرنىنگ اوروشى اېمس؛ مزارى نىنگ اوروشى دېيه اونگه توسيق بۇلگن.

خدمت اوچون ياردم

اوشبو فعاليتلردن سۇنگ، جناب مسعود و جناب ربانى هادى جنابلىرىگه بېش ته غند بېردى. انورى جنابلىرى جناب مسعودگه اعتراض بىلدىرىپ، سىز نېگه حركتنى، حركت كاناليدن تشقري قۇللب - قووتله سىز دېدى؟ حركت نىنگ حربى مسؤولى مېن من، اگرده سىز حركتنى حمايت قىلماقچى بۇلسن گىز، باشقه لر آرقه لى اېمس؛ مېن آرقه لى حمايت اېتىنگ دېگن. جناب مسعود، بو ياردملرنى حركت اوچون بېرمه گنمن، بلكه جناب هادى نىنگ شخسى خدمتلىر عوضىگه بېرگن من دېگن. جناب هادى، افشار حادثه سىده بىز لرنىنگ سياسى و اجتماعى حياتىمىز نىنگ اولىمدن قوتىرگن اېدى دېدى مسعود جنابلىرى.

دېمك، افشار نىنگ اچىق حادثه سى اوزيدن - اوزى سىز لرنىنگ اوستىن گىزگه تحمىل قىلىنمەگن؛ بلكه، تشقريدن كۆپ آدم لرنىنگ قۇلى بار اېدى. دشمن بىزنى يوزمه - يوز اوروش ده مغلوب اېته آلمىلىگى تاريخ ده معلوم؛ لېكن، غلاملرنى تاپىپ ايچكريدن بىزنى شكست بېرمە دىلر.

حرمتلى اكه م

افشار ده يېتى يوز كىشى نىنگ شهيد اېتىلىپ قانى توكىلگنى و مىنگل بىشش اوى - جاي نىنگ ويران اېتىلگنى قيمتى عوضىگه، جناب هادى بېش ته غندنى آلگن.

مذكور حادثه يوز بېر مسدن آلدن هم جناب هادى بهسوددن تورىپ جناب سىيافگه نماينده جۇنهماقچى، بهسود ده بىز لرگه ياردم بىر اولسواللىكلرنى

آلہمیز دېدی. اونینگ سیافگه خطاب قیلب یازگن نامہ سیدہ: «حرمتلی اکہم» بو مسئلہ نامہ سیدہ قید ایتیلگن. سیزلرگه قرشی اؤن اوچ بار اوروش قیلگن سیاف جنابلری، بوگون هادی جنابلریگه «حرمتلی اکہ» بؤلہدی.

بولر نینگ مسلمانلیکلرینی مېن سیزلرگه بیان قیلیشیم کېرەک. تاریخ بولر نینگ قیلگن ایشلری حقیدہ قضاوت قیلسین. بیزلرگه روا کۆریلگن برچہ ظلم لر نیمہ؟ نیمہ اوچون؟ و کیملر آرقہلی؟ بولر نی ایتیشیمیز لازم.

مسعودنی قۇلب – قووتلش اوچون اوروش تھیدی

سیزلر گواہ بؤلگن ینہ بیر مسئلہ دارلامان اوروشی باشلنمەدن آلدین، خاکی تېپەلیگیدہ موجود بیز نینگ بیر پوستەمیز موضوعی دیر. بو پوستە مسعود نینگ تدارکاتی یۆلینی تھدید اېتردی. یعنی آتیشمە یوز بېرگن پیتدہ، مذکور یۆل نینگ کتہ قسمی بیزلر نینگ پوستەدگی حربیلریمیز طرفیدن تھدید بۆلردی. جناب مسعود، قوماندانلریگه یوز کیشیلرینگیز اۆلدیر یلسہ ہم بو پوستەنی آلیشینگیز کېرەک دېہہ بویورق بېرەدی. بو موضوع بیسیم آرقہلی یازیب آلینگن. بختگه قرشی بیز نینگ کېنگشی میزدہ جناب مسعود نینگ فوق العاقده نفوذی بار اېدی؛ هر دایم بیز نینگ آدملریمیزی اوروشگه عیبیلەر دیلر. خاکی تېپەلیگیدہگی پوستەدہ بیز نینگ آدملریمیز اوروشگه سبب بۆلیبمی یا باشقەر؟ بو مسئلہ یاروتیلیشی اوچون هیات تعینلەدیک. بیزلر مذکور پوستەدہ اوچ کیشی شھید بېرگن اېدیک. عین حالده، جناب جاوید حرکت حزبی مرکزی کېنگشین ییغیب بیزلرگه قرشی اعلامیہ یازگن. سیز بو اعلامیہنی اؤقیگن سیز البتہ. اعلامیہدہ، کابل غریبده اوروشگه سبب بۆلەدیگنلرگه قرشی بیزلر بی فرق قالالمەمیز دېیلگن. بو بېردہ فقط بیزلر معسود نینگ تدارکاتی یۆلی نینگ اوچ مترینی تھدید اېتردیک، اما ایگی ییلدن آرتیق خلق نینگ حیاتی نی

تهدید قیلگن باشقه تاغلر خصوصیده نېگه آدملر تیل تېبرمتمدی. بیز بو نرسهلرنی خلقیمیز بیلن معامله دېب ایتهمیز و مېن بونی سیزلرگه توشینتیریشیم کبرمک.

خادنینگ حق الزحمه‌سی

باشقه بیر تاماندن جناب جاوید حرکت اسلامی نینگ باشلیغی اېدی. حرکت اسلامی برچه ایناغلریمیز اؤن تورت ییل بو ریاستنی قبول قیلیب، اسلام حرکتیگه تېگیشلی آدملر برچه محنتنی چېکدیلر. او، حرکتگه ایگینچی آدم اېدی؛ بیراق کابل کېلیشی بیلن، بیرینچی کوندن مسعود جنابلری نینگ خادیدن، اوی کراسی اوچون بیر آیده بېش یوز مینگ افغانی آردی. بیر حزب نینگ سیاسی تقدیری بوندهی بیر کیشی نینگ قولیگه توشسه نیمه بولیشینی سیزلر یخشی بیله‌سیزلر؟

هر بیر مملکتده عقیده آرمان یوزمسیدن خلق اوچون خوفسیزلیک ادارملرگه همکارلیک قیلهدیگن آدملر ممکن کم بولمسه، لېکن هیچ بیر مهم شخصیت، بجرگن فعالیتی مقابلیگه پول آلیش اوچون دولت خوفسیزلیک اداره‌سی نینگ اعضاسی بولمهدی. بو پېردهگی بوتون ظلملر و ربانی دولتی نینگ خلقیمیز اوستیگه کېلتیرگن برچه جنایتلریگه قرهمسدن، جناب جاوید، حرکت اسلامی مرکزی کېنگشی نینگ مسئولی اولمراق، بیر آیده بېش یوز مینگ افغانی حق الزحمه آردی. او، مذکور پوللرنی فقط اؤزی نینگ شخصی حیاتیگه صرفلگنی اوچون هیچ قندهی شک و شبهه یوق.

دلایلیک

اما بولردن بؤلک، بیزنینگ قوماندانلریمیز آرقه‌سیدن باریب، اولرنی جناب فهیم نینگ آلدیگه آلیب باریش اوچون اولگورمهدی. مېن هم حرکت اسلامی قوماندانلریگه یاردم بېرگنیم اوچون هیچ قندهی شک و شبهه یوق، مېن هیچ بیر پیت حرکت اسلامی قوماندانلریگه وحدت حزبىگه

قوشیلینگر دېگن معناده پول بېر مهگن من، بونی سیزلرگه آچیق اینیشیم کبرمک. بلکه، منطقلرینگیزدن دفاع قیلینگر دبیه یاردم بېریشگنمن. کاشکی جناب جاوید، بیزنینگ قوماندانلریمیزنی حرکتگه چقیرسه ابدی. حرکت اسلامی باشلیغی و وزیر صفتیده قوماندانلرنی اوز موتريده فهم نینگ آلدیگه آلیب بارمدی. بو گپلرنی بعضی بیر قوماندانلر کپلیب مېنگه حکایه اېتگنلر. بو مسئله مېنگه یارقین ابدی و بولرنینگ پستلیگینی بیلیش اوچون قوماندانلرگه، باریب بولرنینگ رېجھلرینی اېشیتینگر دېگنمن. جناب جاوید، بو ایشلرینی بار- بار بجرگن؛ اما بیزلر بو مسئلهلرنی چیدهب هیچ نرسه دېمه دیک.

قمر اوگه آلیشگه حرکت قیلماق

بولر چهلستون يۇلىنى كېسىپ و دارلامانى گذرگاهگه باغلب، بيزلارنى قىلىشكە حركت قىلماق اوچون قرار قبول قىليدیلر. يالغوز اېلىك ميليون اوق آليب تيارله كنلر بو رېجھه اوچون. ينه هم بو خصوصده اوز آدملر يمزدن عين حالده خلق نینگ وضعيتيگه يورمك كويديره ديكن حركتدمگى دوستلر مذاكره قىليب، بو مسئله نينگ آلدينى آيشكە سعى وحركت قىلدیلر. جاويد جنابلرى اوزى نينگ مصاحبه سيده: بو بيز نينگ قوماندانلرنى مهمان قىلش بير فتنه ابدى دېدى. بيزلر فتنه اوچون اويلمگن بولسك، مهمان قىلگن قوماندانلر نينگ برچه سيني قولگه آلرديك، حالانكه بو ايشنى قيلمديك. نېگه بو ايشنى قيلمديك؟ چونكه بيزده هيچ قندهى فتنه يوقليگى اتيق ابدى.

شرطنامه‌نی امضالش

بولر دولت بیلن بیر گهلیکده بیز لرنی بو بیردن کؤترب حر بیلریمیزی نابود قیلش اوچون آلگن قرارلری حقیقت دیر. بو مسئله توغریسیده حادثهن نېچه کون آلدین، جناب شیخ ناظر حاضر قماققه آلینگن قوماندانلریدن بیرى بیلن وزیر اکبرخان باریب، او بیرده انوری بیلن جلسه قیلهدی.

کېښین انوری جنابلری، جبل السراج کښته دی شو پېته سید نورالله عماد، یقین آرمده اوزگریش یوز بېرمه دی دېدی. بیزنینگ یانیمیزده گی وحدتیلر بوندن سونگ بیزگه قرشی اېمس. جناب فاضل (سید فاضل) مذکور سوزلرنی مشهده بیر خصوصی اولتیریشده ای تگن.

حزب وحدتدن قاجیب جناب مسعودنینگ یانیکه بارگنلر باره سیده بیرار نرسه دېماقچی اېمس من، بو حقه نشر بؤلگن حجتلر باره سیده پیتی کېلگنده گپیرهمن؛ لېکن حاضر شونچه ایته من که جناب محسنی حرکت ایچیده، حزب وحدت و شورای عالی نظارت نینگ باشلیگی جناب فاضل کبی جناب مسعود بیلان شرطنامه امضالاب مېن فلانی نینگ، تشکیلاتی نینگ و حربیلرینی یوق قیلهمن دېگندېک ایشنی قیلماقچین.

حزب وحدتده کمسیتیش یوق

مېن بو قبل میش — میشلرگه قرشی اېکنیمنی بیرینچیده سیزلرگه ایگنتمن. هزاره، سید و قیزیل باش باره سیده بیلدیریلده دېگن هر بیر مسئله جوده اچیق دیر. آدملر بعضی بیر شخصی غرضلر یوزیدن بونده ی مسئلهلرنی بیلدیرماقچی بوله دیرلر. بیزلر بو حقیقه آدملریمیزنینگ ذهینینی یاروتیش و بولرنینگ فکرنی آچیشگه مجبور میز. بو ایشلرنینگ سببی نیمه نېگه لیگینی بېلش کپرمک؟ حزب وحدتده قیزیل باش و سادات ایناغهلریمیزگه قرشی بیرار — بیر کمسیتیش بارلیگینی اوزینگیز تېکشیرینگ. حزب وحدتده اېنگ کچیک تبعیض کورگن می سیز؟

اسلام همده شیعه مذهبیده بو قبیل تبعیضلر بولمگنینی بېله سیز، برچه سیدن کوره بیلیم و معرفت و تقوا مهم دیر. اگر ده تبعیض مسئله سی اوستیده گپیریلگنده، حزب وحدت مرکزی کپنگشی نینگ ۱۶۰ ته اعضاسیدن قیرق نهجه ته سی حرمتلی سادات ایناغهلریمیزدن، قابلیت مسئله سی بولمگنده اوشبو معیار توغری کېلمهیدی. بیز بو باره ده هیچ بحث قیلیمیز. لېکن، عالم و آیت الله بؤلگن بیر کیشی بونده ی مسئلهلرنی

بیلدیریشی، کوتیلمهگن بیر گپ دیر.

ایرقچیلر (نژادگرایها) خیانتی

حزب وحدت شکللنهدیگن وقتلرده، جناب جاوید بامیان ده وحدت کپلیشو و گه قؤل قویگندن سؤنگ، خارج کپتیب قرشیلیک بناسینی قویدی. کپبین بیزلر هیات صفتیده خارج کپتدیک. اوزبیک و هزارلر بیر قوملیگیگه ایشانه دیگن جناب سیرت تالقانی بو حقیده مصاحبه هم قیلگن، اونینگ بو ایشلریگه بیزنینگ ایشیمیز یوق، جناب جاوید آلدیگه باریب، سیزلر بیر قوم، و بیر مردم اولهراق بیر جایگه بؤلینگلر دېب مصلحت بېرهدی. بو بېرده جناب جاوید اونگه دېدی، بیزلر بولر نینگ چنگیز اولادلری دېب بېله میز، اگر ده بولر مجتهد بؤلگنده، بولردن تقلید هم قیلیمیز. بو گپلرنی جناب جاوید جناب تالقانیگه ایتهدی. ینه بېر صحبتده جناب جاوید «بیزلر لنین نینگ حکومتینی قبول قیلیمیز اما مزارینی تْن آلمیمیز دېدی. اما بو بېرده بېر مسئلهنی جناب انوریگه ایتیب، سؤنگ آلدینگى گپلریمیزده سیزگه وعده بېرگن اصل موضوع اوستیگه قیتهمن.

جاسوس مېن بیلن علاقه قورمه سین

بیزلر بیر انگلیسنی قولگه آلگن اېدیک. او انگلستانلیک اېدی. او، افغانستان ده شیعهلر کوچ- قدرتینی تېکشیریش گزارشنى تیارلش اوچون انگلیسگه قرهشلی بېر موسسه تامانیدن وظیفه آلگن اېدی. جهاد دورى همده کابل غلبهسى زمانیده هم او شون ایش بیلن شغللنگن. مذکور شخص، افغانستان ده بار- بار مسافر بؤلگن. قیزیغى شونده که، مذکور موسسه، بېرینچی مرته مذکور شخصنى یوبارگنده تیارلهگن گزارشینگیزنى جناب انوریگه بېرینگ او بیزلرگه یېتکزدی دېگن. بونینگ اوزینگیز قضاوت قیلینگ. مېن بو حقیده بوندن آرتیق گپیرمه یمن. سؤنگى وقتلرده اېسه جناب انورى مذکور انگلیسگه، سپنینگ بو بېردن کپلیب کپتیشینگ مېنگه بدناملیک کپلتیرهدی. مذکور موسسهگه هم بوندن کپبین اوشبو جاسوسگه

ایتینگلر باشقه مېن بیلن علاقه قورمه سین دېدی. بو لر برچه سی اعتراف قیلنگن و جاسوس مصاحبه هم قیلنگن. دوسیه سی تکمیل بؤلگن سؤنگ ممکن اونینگ مصاحبه سی یقین آرده نشر قیلینسه.

عَلْمَنی حَقَارَت قِیلِش

سؤنگگی اوروشده اسکادنینگ اوستیگه باسیم کېلگنده، جناب امینی (حزب وحدت اسلامی نینگ ۹۶ فرقه قوماندانی) انوری جنابلری نینگ سېسینی یازیب آلگن. محصللردن قیرق کیشی توغ (عَلْم) کؤتریب کابل غریبه یولگه توشگلر و بولر مېنینگ آلدیمگه کېلیب ایریم موضو علرنی سؤره دیلر و مېن اېسه فکر و ملاحظه منی یازیب بېردیم. قمبر، بیسیم آرقه لی جناب انوریگه، آدم لر بو یېرگه کېلگلر بیزلر نینگ اوروش قیلشگه قویمه دیلر، عَلْمَنی کؤتریب کېلگلر، بیزلر نیمه قیله یلک دېب سؤره میدی؟ جناب انوری بونینگ جوابیگه بقیریب «لعت بو آدم لرگه، عَلْمَنی قۇلیدن آلیب یېرگه اورینگ» دېدی، سیزلر هم بو نینگ گواهی سیزلر. اما جناب انوریدن اطاعت قیلگن منه شو قمبر عَلْم کؤتریب کېلگلر نینگ عَلْم لرنی اوریب حَقَارَت قیلیب نېچه کیشیلرینی هم اولدیرگن اېدی؛ اؤتمیشده خلقینی مدافعه قیلگن لیک عیبی بیلن حاضرگی کونده جناب انوری تامانیدن حبسگه آلینگن.

یِیْگِرمِه اوچینچی سنبله نینگ فتنه سی

اما بیزلر قنده ی قیلیب بیرینچی کون فتنه نینگ آلدینی آلدیک، سیز بو یېرده اوروش و قاتللیک یۇقلیگینی کؤردینگیز. اسکاد بیرینچی کون هیچ آتیلمهدی، چونکه ملت نینگ فایده سیگه فکر قیله دیگن بیر قنچه ایناغهلرگه بیزلر اسکاد توزملیشینی ایستمه میز دېگندیک. اما جناب صادق دن هم ناراحت اېمس میز؛ چونکه او ۱۴ ییل مبارزه قیلگن بیر جریان و تشکیلاتده بۇلیب، کپیین ۱۳ کون بیز بیلن اسکاد قرشیمیزده اوروشدی. بیزلر هیچ قنده ی ناراحت اېمس، اگرده جناب صادق اسکادگه

بارمهگنده، اسكاد آتيلمسدى. اوزى هم بيلهدى و مېن هم بيلهمن اوروشنى جناب صادق باشلهدى.

بیر قنچه کیشی قاچدی و بیر قنچهلر اېسه قۇلگه آلدیندیلر. اما او ۱۳ کون اوروش قیلدی. بیزلر انکار قیلیمیمیز ۱۳ کون ایچیده اسكاد بو منطقه اوستیگه آتیلیشیگه بر چنگیز گواه سیز. لېکن، بیز نینگ ملاحظه‌میز بار اېدی، حقیقتن ملاحظه‌میز بار اېدی. هم مرکزی کپنگش و هم مردم حقیده ملاحظه‌میز بار اېدی. ۱۳ کون کپین اسكادگه قرشی حربی عمل قیلمسدن باشقه چارمیز یوقلیگی بارمسیده قرار آلیک. اسكاد ۱۳ کون اوروش دن سۇنگ زور نتیجه‌سیده آلینگینی‌نى شورای نظار همده اتحاد بيلهدى. بو بیرده داکتر صادقی مقاومت قیلگن.

انوریدن اطاعت قیلش

اسكاد آغیر قورال نتیجه‌سیده آلینگندن کپین، جناب قمبر و جناب صابر دشت آزادگان‌ده اېنگ کۆپ فاجعه‌نى یوزمگه کپلتیرگنیگه اوزینگیز یخشی بيله‌سیز. اوشه و قتلرده قلعه قاضیده بۇلگن جناب قمبرگه نامه یۇللېب، ایناغلر نینگ او تامان بارمسیلیگینی التماس قیلهمن دېدیم. بو بیر فتنه اېدی و بیزلر آلدینی آلیک. سیزلر بیلن اوروش مهیمیز. جناب شفیع‌گه قمبرگه نامه یاز دېدیم. او هم یازدی. قمبر نینگ عایله‌سینی یانیگه یوباردیم دېدیم: سېن اؤتمیشده بو بیرده ملتنن دفاع قیلگنسن، بو مدافعه اوچون، او بیرده قماق‌قه آلینیب اؤلدیریلەسن، کپتمه. اتحاد و شورای نظار مقابلیده توریب مردمیدن دفاع قیلگنینگ و بوگون قاووچاغ اولهراق استفاده بۇلشینگ اوچون یورمگیم کویهدی. اما بختگه قرشی او قبول قیلمه‌ی کپتدی.

حربلریمیز نینگ بیرته قورالی هم سیاف نینگ آدملىرى قۇلیگه توشیشنى ایستهمسدم، تاسف بیلن بونده‌ی بیر ایش بۇلدى. حاضر هم شهر نینگ اوتامانیده حرکت نینگ قوماندانلری و مجاهدلریدن اېلیک

کیشینی سیزلر فلانی بیلن همکار اېدینگیز دېبه قماقخانه‌گه تشله‌گنلر. حال بوکه سیزلر جناب قمبرنینگ بو پېرده قیلگن اوروشلریگه هم بار – بار گواه بؤلگن سیزلر. شیعملر اوچون اولکن بیر قدریت حسابلنمی‌ش ابو‌الفضل علّمنی پېرگه اوریب حقارت و آیاغ آستی اېتگنی اېسینگیزده.

انوری مېندن پول آلدی

کیمدیر مېندن پول آلیب، شو پېرده صرفلب و حزب وحدت بیلن همکار لیک قیلیشی جنایت‌می؟ انوری مېندن پول آلگن بیرینچی کیشیلردن حسابلنهدی. جناب سیاف بیلن بؤلگن ایگینچی اوروشدن سونگ، جناب انوری مېنینگ یانیمگه کېلیب، اسکادنینگ مصرفی یوقمی دېدی. مېن هیچ بیر نرسه دېمسدن اؤن میلیون افغانی بېردیم. جناب انورینی اؤز تامانیمیزگه تارتیش اوچون اصلاً نیتیم یوق؛ لېکن، اسکاد بیزنینگ آدم‌لریمیزنی اختیاریده بؤلگنی و اسکاد حربیلری بیزنینگ خلقنی مدافعه اېتیشی اوچون، وحدت نینگ بیر جبهه‌سی اوله‌راق یاردم بېردیم. انوریگه قرمگنده، حرکت نینگ هیچ بیر قوماندانی مېندن بونچه کټه مقدارده پول آلمه‌گن. باشقه قوماندالرگه کټه یاردم قیلگن بولسم بېش یا آلتی لک افغانی بېرگن من. بو یاردملرنی هم حرکت نینگ قوماندانلریگه سیزلر وحدتگه قوشیلینگ دېگن معناده بېرمه‌گن من. اروپا، کویت، خلیج و ایران‌ده‌گی مهاجرلریمیز پول توپلب کابل نینگ اوروشی اوچون بیزلرگه یوبارر دیلر. حرکت نینگ هم قهرمان و باتور عسکرلری هم حزب وحدت ایناغملری یانیده توریب، خلقینی مدافعه قیلیب کېلگنلر.

اسلامی حرکت نینگ تورته‌خانی

مېنینگ حرکت اسلامی نینگ آدم‌لری و قوماندانلری بیلن هیچ قنده‌ی قرشیلیگیم بولمه‌گن. حتی، بیز بیلن اوروش قیلیب هلاک بؤلگنلرگه هنوز هم کویینه‌من. عباس پایدار اولدیریلگنیدن حلّی هم اچینه‌من. او، کؤپ مسئله‌لرگه توشینمسدی، شونینگ اوچون باشقملر تامانیدن سوء

استعمال بولدی. لېکن، او اؤتمیشده خلقیدن عجایب دفاع اېتگن شخص اېدی. گپ شونده کی، بیز حاضر فقط تورت کیشی نینگ خلقیمیزگه خیانت قیلگنی و معاملەسی حقیده اعلان قیلماقده میز و بیز اولرگه قرشی تور دیک. قالگن ایناغلر برچه سیز بیز نینگ اکه - اوکلریمیز دیر. بیز بیلن اوروش قیلگن بولسلر هم ایریملری هنوز هم کؤز قرمچیمیز دیر اولرنی سېومەن. شونینگدېک، بعضیلر نینگ قماقخانهگه تشلنگینی اوچون افسوسده من. چونکی بولر گویا مېن بیلن همکارلیک قیلگنلیدکه عیله نیب بو جزاگه سزاوار کؤرگنلر. حال بوکه، اصل حقیقت بو اېمس. بولر نینگ یگانه جنایتی ملیتلرینی قؤلل - قووتلب خلق نینگ مدافعه قیلگن لیک دیر. هر حالده، بو مسئلەنی، عدالت سیزلیک دېب بیلەمن.

بونده کی شیلرنی یاقیتیرمەیمن

مملکت نینگ جاری وضعیتیکه علاقه دار موردلر اوستیده توختلەمن. جناب ربانی یعنی اؤزی نینگ تعبیرچه دولت عالی کېنگشینی تشکیل اېتگن. جناب یونس خالص نینگ بیزلرگه قرشی خلق ارا عاموی اخبارات واسطەلریده دشمن لیگینی اعلان قیلگنیگه قرمەمی، ینه هم جوده یخشی کؤرمەن. لېکن، او هنوزگچه بیرا و تامانیدن سوء استعمال قیلیمەگن. بیراق، بیرا و آرقطی الدەنیب سوء استعمال بؤلگن کیشلردن جوده هم یامانیم کېلەدی.

جناب ربانی هر کون بیر رولده اؤینەیدی، جلال آبادده بیر قنچه آدملرنی تۆپلب اعلامیه صادر قیلیب، بیزلر مارکسیستلرنی تازملەیمیز، اما کابلده مارکسیستلر مجاهدلرنی تازملەیدی دېگن. برچه قرارلرنی جناب ربانی و مسعود آلهدی، سیاف هم قرار قبول قیلووجی اېمس و او بیرده تۆپلنگنلر هم.

فاروق اعظم نینگ گلایەسی

بیر کون تینچلیک اوچون بو بیرگه کېلگن جناب جلال الدین حقانی بیر

قطار پشتون ایناغەر، جمله‌دن جناب فاروق اعظم یولداشلیک قیلگن اېدی. فاروق اعظم مېندن اؤکسونیب، سیزلر جبل‌السراجده امضا قیلگن شرطنامه‌ده پشتونلرنی نظردن تشله‌گن سیزلر، بو درست اېمس دېدی. حاضر هم بولر اؤزبېکلرنی نظردن تشلشنی ایسته‌یدیلر، بو هم درست اېمس. (بحثیمیز جنبش نینگ اوستیده) اېدی. مېن کولیب، شرطنامه‌ده پشتونلر نینگ یوق قیلایش اېمس؛ بلکه سیزلر نینگ انحصار لیگینیگیزی سیندیریش اېدی. سیزلر نینگ انحصار لیگینیگیز سیندیریلگینیگه قره‌مه‌ی، هنوز کابینه نینگ ۲۹-ته وزیریدن یرمیدن کؤپی پشتونلر، حالانکه جناب مسعود، جبل‌السراج‌ده‌گی شرطنامه نینگ رهبر اېدی.

سؤنگ جناب فاروق اعظم بیر حکایه‌نی مېنگه ایتیپ بېردی، مېن حقیقتن هم بولر نینگ توغری اېکنی‌گه امین بۆلدیم. اونینگ ایتیشیچه، بیز اوشبو مملکت قرارلریده شریک اېمس میز. ۲۹-ته وزیردن ۱۵-ته‌سی ممکن پشتونلردن بۆلسه؛ اما بیزلر نینگ وزیرلیکلریمیز رمزی اېکنینی اثباتلش اوچون اؤنلر مثال کېلتیریشیم ممکن.

جناب فاروق اعظم‌گه ایتله دیگن بیرار گپیم یوق اېدی. کولیب دېدیم: خدا لعنت قیلسین جناب ربانینی، اؤزی نینگ ایگی بیللیک کثیف حکومتی، آلدینگی ایگی یوز اېلیک بیللیک حکومتلر نینگ آقله‌دی. هنوز هم جناب ربانی آدم‌لر نینگ سوءاستعمال قیلشدن قالمه‌گن. اونینگ یانده‌گی کیشلرده ذره هم ملی منفعت اوچون توشینچه‌سی بۆلسه اېدی، اولر بونده‌ی سوءاستعمال بۆلمس اېدیلر.

جناب سیاف نینگ سۆزلاو وچیسى

جناب عالمی نینگ بو بیردن کېتگینیگه اوزینگیز گواه سیز؛ حالانکه اونگه هیچ قنده‌ی بیر توسیق یوق اېدی. بیر قنچه آدم‌لر خیانت قیلیپ قاچگن اېدیلر عالمی اوچون بیرار توسیق بۆلمه‌گینیگه قره‌مسدن، او هم قاچگنلر آرقه‌سیدن کېتدی. او دولت نینگ هیاتی باشچیلیگیده ایران باردی. جناب

ربانی عالمینی بیز و سیزلر و جنبش گه قرشی موضع گرلیک قیلیشی اوچن گپ بېردی. جناب خالص و سیاف نینگ هم بیز و سیزلر و جنبش گه نسبتاً شوندهی موضع گرلیکلری بار اېدی.

آدملر حیاتیده بونچه لیک هم اراده سیز بؤللمسلیگی کپرمک. چونکه انسان حیاته بیر بار دنیا کېلهدی و بیر بار اولهدی. حوت آیی نینگ ۹- سیده جناب ربانی قدرتنی بېرماقچی؛ لېکن، مېن اونچه لیک ایشانمه یمن. جناب ربانی حیاتیده قدرتن اوتیشنی ایستهمه دی بونی یخشی بیلینگ. روسلر چاپ قیلیب بېرمه دیگن پول اختیاریده اېکن، او حکومتیگه دوام بېرمه دی. بو وضعیتدن چیقیش اوچون افغانستان خلقی اوزی بیر قرار آلیشی لازم.

سیزلر نینگ قیمتلی وقتلرینگیزنی آلیب بېزاوته قیلگنمیز اوچون عذر. موعظه قیلیشنی بیلیمه یمن، سیزلر گه فقط حکایه قیلدیم، حکایه لر هم جوده اچیق حقیقتلرنی یاروته دی. سیز بیلیمدان و ضیالیلرنی زحمتگه قویگنمیز اوچون ینه عذر سؤرمیم. کپلگوسی فرصتلرده قالگن قتنه لر و میش – میشلر حقیده به تفصیل گپیرمه یمن.

والسلام علیکم و رحمت الله و برکاته

ملی بیرلیک شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ، حزب وحدت اسلامی تربیت بدنی مرکزی نینگ آچیلش بیغینیده گپیریشی ۱۳۷۳/۴/۱۷، کابل

جامعهده سپورت نینگ رولی و اهمیتی

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين و الصلات و السلام على محمد و آله الطاهرين؛ اما
بعد قال الله الحكيم في قرآن الواجب التعظيم:
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ^۱

اوشبو مرکز بوگون رسماً آچیلشی اوچون بیغین اویوشتیروغن حزب
وحدت نینگ مسئوللریگه کتّه رحمت. بو مرکز نینگ آچیلیب فعالیتگه
باشلهشی یاشلریمیز نینگ تربیلهنیشی همده سپورت جامعەسی اوچون
اولکن بیر آدیم سنهلهدی. بو توغریده محنت چپککنلر حقیقتن بویوک
بیر ایشنی بجرگنلر. بولرگه ینه بیر بار منتدارچیلیک بیلدیریش بیلن بو
ایش نینگ تشبثکارلریگه الله تعالیدن کتّه موفقیتلرگه ابریشیشلرینی طلب

۱. قرآنکریم، محمد سورەسی، ۷- آیه.

قیلهمن. کبله جکلرده هم یاش باله لر اوچون بونده ی مهم آدیملر کؤتر یلیشی نینگ دوامینی ایسته یمن.

بو بیرده توپلنگن بویوکلر و حرمتلی استادلردن عذر سؤرمگن حالده، شورای مرکزی اینیقه سه اتاقلی ایناغهمیز شفق جنابلری (بهسودی) سؤزگه چیقیشلری کبره ک ابدی؛ لېکن، ایناغهمیز بوگونکی اولتیریشده کمینه نینگ گپیریش یگه وظیفه بېر دیلر. حضورینگیزده بولیب گپیریشدن ممنونمن.

سپورت، ساغلام تورموش

سپورت مسئله سی خلق ارا همده اسلام دنیا سیده مهم بیر مسئله حسابلنمیشینی مېندن کؤره اوزینگیز یخشی بیله سیز. انسانلر یا بشریت خوشبختلیگی باره سیده تېکشیروو آلیب بارگن ارسطو، آلتی نرسه نینگ انسانلر و کیشیلایک جمعیت اوچون بیلدیریشده ی. رحمتلی استاد شهید مطهری ارسطونینگ بو خصوصیده گی فکرینی تېکشیرر اېکن، سعادت یا خوشبختلیککه سبب بوله دیگن ینه اوچ نرسه نی بونگه قوشیشنی معقول کؤرده ی.

بوتون دنیا قبول قیلدی و بوگون اسلام ارسطو بو مسئله لرنی کؤریب چیققلیگینی اثباتلده ی. ارسطو نینگ نظریه لریدن تشقری، مطهری جنابلری بیلدیرگن اوچ مسئله دن بیرته سی سپورت و بدن تربیه سی دیر. او ارسطونی تنقید قیلده ی و اونینگ نقطه ی نظری هر تامانلده اېمسلیگینی، ملی و سیاسی نقطه ی نظر، خلق ارا مقیاسده سپورت و جسمانی تربیه مسئله سی جمعیت و خلق اوچون قدرلی مسأله اېکن لیگینی بیله سیز دېدی...

بوگونکی ملی شاخصلردن بیر ی، مذکور مسئله (سپورت) دیر. اینیقه سه محروم بؤلگنلر، کیملیگینی بیلمه گنلر و خؤرلنگنلر، بیرته مملکته اولر حرمتگه سزاوار و اولغیه گنلریده، باشقه لر بیلن تېنگ بولیشگن.

طبیعی، هر بیر بؤلیمیده، مملکتده اؤسه‌دیگن برچه نرسه‌لر ملی قدریت دېب حسابلنهدی. آرتده قالدیریلگن بیر دولته کپینچه‌لیک اوز دایره‌سینی کپنگه‌یتیریشی و ملی هویت خالصیگینی برچه بؤلیم‌لرنینگ کادرلری بیلن تۆلدیریشیمکن.

ساغلام جامعه اوچون سپورت نینگ رولی

مهم اهمیتگه ابگه بؤلگن ینه بیر نرسه شوندهکی، جماعتچیلیک و ساغلام اؤیینلر نقطه‌ی نظردن، بوگونگی جمعیت کتّه مقداردهگی پولنی صرف قیلهدی و آدم‌لرنی ضررلی اؤیینلردن و ناساغلام اؤیینچاغلردن اوزاقلشتیریش اوچون اوز امک‌انیتلرینی صرفله‌ماقده. جامعه ساغلام (یاش) اؤیینلر تکلیف ایتیلسه، ترقیات بېلگیسی و ساغلیق نینگ بېلگیسی دیر. جمعیتده یاش و یاش باله‌لر اؤیینچاقلرنی خواهلشه‌یاتگینی کۆرگنیمیزده، اگر ساغلام اؤیینچاقلر بۆلمه‌سه، اولر ناساغلام اؤیین - اوسکونه‌لرگه جلب قیلینهدی و جمعیتنی یؤق قیلهدی.

اسلام نطقه‌ی نظردن قرملگنده هم اسلام بویوک پیامبری (ص) اصلیده بیلیمنی ایگی گه بؤلوشگن؛ بیر دینلر علمی و ینه بیر ابدان علمی. دینلر علمی، دین شناسلیک شریعت و دین قانونی اپکنلیگی یخشی معلوم و اسلامده کۆپ مسأله‌لر کۆپلر حوزملر و عالملر تامانیدن تیلگه آلینگن، اما ابدان علم - بو شکلی اؤرگنیلهدیگن فنلر تۆپلمی دیر. داکتر بؤلش اوچون انسان تنه‌سینی دوالش و کسللیک نینگ یخشیاپ اؤرگه‌نیب بیلش. سلامتلیک نینگ بیر اصولی - بو جسمانی مشق‌لر.

اوین تورمه‌سیدن خاطره

ایران تورمه‌لردن بیریده بؤلگنیمیزده، بیر داکتر اورتاغیم بار ایدی. او، ۱۳ ییل امریکاده تحصیل آلگن ایدی. شونینگدیک، بېش ییل هم امریکاده تشریحی و جراحیک ساحه‌سیده ایشله‌گن اپکن. ایران گه کپلگنیده، بو مملکت نینگ طبیات ساحه‌سیده‌گی متخصصلردن بیر صفتیده خدمت

قىلگەن. لېكىن، سىياسى توشونچەسى بارلىقى سەبەب، قۇلگە ئالغىنىپ قىماققە تەشلەنگەن بولسا. ئۇ ھەم بېش يىل ئازادلىق مەھكۇم قىلىنغان. ئايرىم پېتىلەر ئونىنىڭ ئالغىنىپ بارىپ بەزى مۇردىلەر بارمىسىدە سۇرۇردىك. بېرتە باش ئاغرىغىدىن، بېرتە قۇل ئاغرىغىدىن، بېرتە ئاياق ئاغرىغىدىن ۋە باشقا بېرتە ئېسە بېل ئاغرىغىدىن شىكەيت قىلدى. ئاتىدە قىناق ۋە شۇ كىيىم مەمەلەر بۇلگەن. ئۇ، ھېچ قەدە ئاستىناسىز بېرچە مىزگە سىپورت قىلىشنى بويۇردى. ئاگر بېز باشىمىز ئاغرىپتى دېيىپ ئېتىسك، ئۇ شۇندەي دېيىپ ئېتىردى: سىپورت قىلىنغان. ئاگر بېز ئايغىمىز ئاغرىپتى دېيىپ ئېتىسك، ئۇ، سىپورت قىلىنغان دېيىپ. ئۇزى ھەم ئاتاقلى داکتېر بۇلىشىگە قەرزەمەند كۈندە ئېرتەلەپ بېر سائەت سىپورت قىلدى. بۇتۇن بىدنىنى تېرلەتگەن سۇنگ، مۇزنى سىندىرىپ سۇوگە چۇمىلاپ بېزىلگە ئېتىردى: بۇ تۇلىق سىپورت؛ يەنى، قىچان دېر تەنە بۇ قىيامگە كېلسە، شۇنچەلىك بىر داغلى بۇلەدىكى، مىكروبلەر ۋە كىسلەكلەر بىدنگە يۇل تاپەلمەيدى.

سىپورت؛ بىد سىلا مىلىگىنى كىفالتەيدى

شۇندەي قىلىپ، سىز تەنەگىز كىسلە بۇلىپ، مىكروبلەر پېدا بۇلىشنى ۋە داکتېرنىڭ دارو بويۇرىشنى بېلەسىز. ئۇشۇ دارولار، مەكۇر مىكروبلەرنى يۇق ئېتىشى مۇمكىن؛ لېكىن، بىدندە تاپىلەدىگە باشقا مىكروبلەر يەنە ئايرىم كىسلەكلەرگە سەبەب بۇلەدى. ئاما سىپورت بىدندە ئۇچۇن شۇندەي مۇناسىب بېر دارو دېرگە كىسلەكلەرنى يۇق ئېتىپ مۇجۇد مىكروبلەرنى ھەم ئاىۇد قىلەدى. شۇ نىنىڭ ئۇچۇن بېز بويۇكلەر، شىخىتېلەر ۋە دىئا بولر بىلەن فەرخلەندىگەن كىشىلەرنىڭ كۈندەلىك بىرە دىگەن دىستۇرلەيدە سىپورت نىنىڭ ئۇرنى غەلىدە ئېتبار بېرىلگىنى بېلەمىز.

جەمەن ئامام (رە) سىياسەت، فىقە ۋە ئىسلام ئالەمىدەگى مۇسالىملەر بىلەن بىد بۇلگەن. لېكىن ئۇ كىشىگە يەقېن بۇلگەن ئادەملەر ئامام (رە) ھەقىدە شۇندەي دېيىشەدى: بۇ كىشى مۇنتەزەم رۇشەدە كېچە ۋە كەندۇز نېچە دىققە سىپورت

قیلردیلر... شونینگ اوچون هم سپورت اسلام، سیاست، ملی و هویتلی اثباتلش اوچون کتّه اهمیتی بؤلگن تاکیدلنهدی. بو نقطه نظر دن حرمتلی ایناغلریمیز کۆپدن – کۆپ محنت چکیب بیریک بیر ایشنی بجریدیلر. بو مرکز کبله جکلرده بوندن کۆره کینگه ییتیریشیلگه هم امید بیلدیرمەن. بیر ملت نینگ حقوقی یۆلیده کۆرەشیش اوچون؛ هر قندهی تیارگرلیککه جدی احتیاج بار.

سپورت؛ کیملیک نینگ اثباتلش یۆلی

یبلکهده قورال کۆتریب جبههنی سقله دیلر، بونینگ بیر بۆلهگی بدنی تربیه و سپورت و قورال سیز کۆرەشیش دیر. سپورت اېسه بوگونکی دنیاده دالضرب مسأله و ضروری شرطلردن بیرى دیر. شونینگ اوچون بو جوده یخشى ایش و ایجابی قەملر بو اوچون خداگه شکرلر قیلەمن. خلق نینگ بیر ابراهیم قهرمانی بار ابدی، او پلوانلیک قهرمانی ابدی؛ افغانستان بۆیلپ شیعه خلقی نذر قیلیب بونینگ آتیگه روزه توتر دیلر. شیعه نینگ آتی توتیلیشی اوچون اونینگ نامیگه خیرات قیلردیلر. لېکن، بوگون اوزیمیز نینگ خلقیمیز آتیگه سپورت مرکزی آچیلشیدن قوانیب فخرلنەمیز. سپورت نینگ تورلرینی اۆرگەنیب ملکه آشیریش اوچون یوزلب یاش – ییگیتلر تۆپلنگنلر. رزمی نقطه نظر دن هم بولر سپورت بۆیججه بېلباغ آلیب، ملتگه فخر کبالتیردیلر. بولر حاضر و کبله جک اوچون هم هویتلرینی اثباتلش اوچون اساسی رولنی اۆینەدیلر. بو نینگ اوچون سیزگه کتّه رحمت و بیز موفقیتگه اېریشگنیمیز اوچون خداگه شکر و حربی، سیاسی یاکه باشقه اصولده بۆله دیمی، بو محکومیتدن قوتولیشیمیز اوچون تورلی ساحلرده قابلیتلی آشیریشگه توغری کبلهدی. آدملر اېرکین بۆلیشلری و اوز اېرکینلیکلری حقیده اۆلیشلری اوچون بو جهتلر نینگ برچەسى ضرور دیر.

بوندن آرتیق سیز بویوک و مهربانلرنینگ وقتینگیزنی آلمەیمەن.

سيزلر نينگ پاك احساسينگيز و مسئولر نينگ قيلگن ايشلرينى
قديريلهيمن. بوسعى و حركتلر نينگ برچهسى ملتيميز نينگ اويغانگيني
كورستهدى. بولر هر بير بوليمده اوز تقديريني اوزى بېلگيليشى كېرەك.
بويوكلر نينگ قيمتلى وقتيني آلگنيم اوچون ينه بير بار عذر سؤرهيمن.
سيز ياشلرگه هم بير دنيا رحمت. پاك احساسينگيزگه حسنات.

والسلام عليكم ورحمت الله و بركاته

**ملی بیرلیک شهیدی، استاد عبدالعلی مزاری نینگ حزب
وحدت اسلامی جنرالریگه رُتبه بېریش مناسبتی بیلن
اویوشتیریلگن ییغینده گپیرگنی، ۱۳۷۳/۲/۱۸، کابل**

آغیر کونلر نینگ حکایه سی

اعوذ بالله السميع العليم، من الشيطان الرجيم، بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين و الصلات والسلام على محمد و آله الطاهرين و
اما بعد قال الله الحكيم في قرآن الواجب التعظيم:
وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا^۱

مهاجدلر نینگ کتّه اجری

الله اوشبو اپزگو آیتده اسلام دشمنلریگه قرشی کورمشگن و قیام قیلگنلرگه
بویوک اجر بېریشگن. بیله سیزمی، هر قندهی توصیف، اگر کیم دیر
قیلسه، بو آدم نینگ جمعیتدهگی قابلیتی بیلن جوده یخشی و شو قدر
اهمیت ببریلهدی. بیرار بیر کیشی نینگ منطقه نینگ امامی تعریف
قیلیشسه، منطقه گه قرمگنده امام نینگ ایتگنلری باشقهلردن فرق قیلیشی

۱. قرآن کریم، نساء سورفسی، ۹۵ آیه.

انېق. اگر ده بو مسئلهنى شهر نینگ امامى ايتگن حالده؛ البته، ايگى كيشى نینگ تيليدن فرق قيلهديگن بيرته سوز نینگ قيمتى جمعيتده فرق قيلهدى. چونكه، بير سوزنى تيلگه الگن مذکور ايگى كيشى نینگ جماعهگى اورنى و موقعيتى فرق اېتهدى. شونينگ اوچون گپى نینگ تاثيرى هم جمعيتده فرقلى دېر. كېلېنگ اگرده بوندهى بير مسئلهنى معين بير مرجع ايتگنده، شخص نينگ بويوكليگى و مرتبهسى ينه – ده يوقارى كېتېشى بيلن آق، گپلىرى هم اسلام دنيا سېده شونچەليك ثمرلى طرزده يوقارى كېتهدى. اگرده ملا ايتگن بولسه، ايگىسى هم تعريف و تمجيد قره شيدن بير قسم دېر.

كېلېنگ اگر بو گپلرنى اسلام دنيا سېده امام ايتگن بولسه، بويوكليگى جوده يوقارى كېتهدى، اسلامنى قبول قىلگن آدملىر، شرعى بير تكليف صفتيده مذکور مسئلهدن ايزداشليك قيلهديلر. اگرده اسلام بويوك پيامبرى (ص) ايتگن حالده، شيعه و سنى قوشيمچه بوتون اسلام دنيا سى بو مسئلهنى حسابگه آليب بوندن جدى شكلده اطاعت قيلهديلر.

اگرده بو تعريف و مقتاوى مجاهدلىرگه، كائنات و مخلوقلار نينگ يره تگن ذات ايتگن حالده، بو گپ نينگ بويوكليگى شېهه سيز کوتيلمهگن درجهده يوقارى كېتهدى. شونينگ اوچون هم بوگون سيز حرمتلى قهرمان مجاهدلىر بو بيرده توپلنگن اېكن سيز، بو بيغيغ سيزلار نينگ مقام و منزلت و جهادده قىلگن كورمىنىگىزدن قدردانلىك قىلىش اوچون اويوشتيرىلگن دېر. سيزلار نينگ برابر ينىگىزده بولگن تعريف و مقتاوى الله تبارك و تعالى سيزگه بېرگن و بو اولكن اجر حسابلنهدى. بو مرتبه جوده – جوده كۆپ يوقارى دېر. الله نينگ بېرگن بو مرتبهسى انسان نينگ تصور يدين يوقارى دېر. يعنى، خدا سيزلرگه بونى قبول قىلىش ياكه قىلمس ليگىنىگىزدن قطع نظر، اوز بىندملر يگه انيق بېلگىلىب قۇيگن ليگىنى بېلگىلىب بېرهدى. بو سيزگه باغلىق.

شرفلی بیر کون

خلقیمیز نینگ بوگونکی عزت، شرف و حیثیتی سیزلر نینگ جانبازلیک بیلن قیلگن مدافعلر ینگیزگه بی واسطه باغلیق دیر. شونینگ اوچون بوگون خلقیمیزگه جوده کۆپ عزتلی و حرمتگه سزاوار بیر کون دیر. بو بیرده یرمه تیلگن فرصتدن فایدهلنماقچیمین؛ چونکی سگیزنچی ثور نینگ بیرم قیایب نشانلش بیغینیده سیز قهرمان مجاهدلر و حربیلردن منتدار چیلیک قیایب تشکرلیک بیلدیریش اوچون فرصت بؤلمهگن ابدی. موجود فرصتدن فایدهلەنەب بوتون خلق، حزب وحدت مرکزی شوراسی نینگ نظارت کبڭشی تامانیدن سیزلرگه تشکرلیک بیلدیرەمن. حقیقتن یؤلگه قویگن بو بیر مهینگیز، دوستلر ینگیزنی قووانتیرگی و دشمنلر ینگیزنی اېسه خفه اېتگه. خلقیمیز اوچون جوده کۆپ غرور کېلتدیریب آدملر یمیزگه شرف بغشله دینگیزلر. شیعه مذهبلې همده هزارلردن مدافعه وزیرلیگی و حربی پوهنتونگه آدملر آلینمسلیگی اوچون دولت بلند مرتبهلی رسمیلری تامانیدن رسماً مکتوبلر یازیلگن. افغانستان تاریخیده سیزلر بوندهی بیر قرانغولیکنی اؤتکزگن شخصلر نینگ میراثخورلی اولهراق فخرگه سزاوار کیشلر بؤلگن ینگیز اوچون همه میز قووانه میز.

تاریخدن محروم بولگن میراثخورلر

سیزلر تاریخی بیر محرومیت نینگ میراثخورلری سیز؛ لېکن، انقلاب پیروزلیگیدن سؤنگ، انفلات نینگ ایگینچی ییللیگینی نشانلش اوچون بوندهی بیر بویوک و عجبانتیرووچی حربی رژه اؤتکزیشینگیز مېن اوچون جوده کۆپ فخرله نیشگه لایق و سزاوار دیر. بونینگ اوچون برچه حربی مسئوللرگه تشکرلیک ایتەمن. خلقیمیز و اېلیمیز اوچون عزت و شرف بغیشلهگن حزب وحدت نینگ تاسیس بؤلش ییلی مناسبتی بیلن آلینیشی کوتیله دیگن بویوک بیرمه بوندن کوره اولکن بیرم آلیشینگیزنی ایستەیمین. سیزلر بو عزت و شرفنی خلقه یرمه دینگیز؛ بو

مەلت نىنىڭ سىقلاۋۇچى سىزىلر دىر.

بۈگۈن تەرفىق مەسئەلىسى بېلدىرىلەرنى، كۆرىنىشىچە اوشبو مەسئەلە ھەربىلەر اوچۇن بىر رەسم و فخر دىر البتە. بىرچە جىراللەر ھەربى رۇتبە آلەر اېكەنلەر؛ لېكىن، تۇغرىسى بولەر مەلت نىنىڭ شەرف و عزەتى نىنىڭ بۈيۈك مەسئۇلىيەتلى نەمەندەلەرى دىر. كېلەجەك سىزىلەرگە تاپشۇرىلەدى. ھەزەب و ھەدەت بۈگۈن سىزىلەرگە مەنتەزم بىر اردونىنىڭ تۈب تاشىنى قۇيىپ بېرەدى. بو بىلەن سىزىلەر نىنىڭ بۇيىنىڭىزگە اولۇغ مەسئۇلىيەت قۇيىلەدى. ظاھىر شەھ پەيتىدەن ھەتە داۋودخان زەمانىگچە اردودە ھەزارلەر نىنىڭ بىر تە جىراللى بۇلگەن «اھمەدەلى خان بابە». بوتۇن شەيخە و ھەزارلەر اوچۇن بىرچە مەجلىس و بېيەنلەر نىنىڭ كەتە تەكىيە كەلاملى، ھەزارلەردەن ھەم بىر تە جىرال بار. بوتۇن شەيخە خەلقى و ھەزارە خەلقى اوچۇن بو ھەر بىر مەجلىسدە اولەر نىنىڭ قەلبى سۇزى اېدى بو ھەزارلەر جىراللى دىر.

قابىلىيەت و استەدەد

نورستانلىك «مەھمەدەسى خان» تولى كەتەبلىگىدەن ستر جىراللىك لۈۈز مەيگچە ۈزىفە قىلگەن اېدى؛ اما سابىق زەمانلەردە اۈز ۈزىفەسىنى دەرست بىرەپ و مەسلىكىگە يەشى و دقت بىلەن يەندەشگەن كەشىلەرنى اردوگە آلىش بىر غەنە بۇلگەن. شونىنىڭ اوچۇن مەھمەدەسى خان ستر جىراللىككە قدر آغە بارىپ بىر ۈقتە تۇرت لۈۈزمە ۈزىفە بىرەردى. لېكىن، بىزىلەر بىر مەسئەلە نىنىڭ ھەم گۈاھى بۇلگەن مەيز. ھەزارە قومىدەن بىر كەشى گەردەز شەھرىگە بىرەنچى بۇلىپ عەسكەرلىككە بارگەن اېكەن، اونىنىڭ مەسلىكى تۈپەيلىك بۇلگەن، بو كەشى تۈپەيلىككە شۈنچەلىك پەيتىشگەن شەخس اېكەن كە پەكتىا نىنىڭ ۳- قۈۈسىگە، تەبىقات كۈنى، تۈپەيلەر مەكۇر شەخس نىنىڭ ھەربى كۆرىگەندەن اۈتمەسەن آلدەن، فەر قەلىپ تەبىقاتنى بىرە مەسلىكلەرنى ايتگەنلەر، بو كەشى جۈدە كەكەسەيگەن اېكەن (قەلتەرەرنەن) بو آدم نىنىڭ رۇتبەسى لەرى بىرەمەن اېكەن؛ قەيزىغى شۈندەكى اوچەنچى

قول اردو ارکان نینگ رئیسى اېسه، ارکان حرب بؤلگن. کورینیشیچه بو آدم (محمد عسیخان) آلمان شرقده تحصیل آلگن. بو کیشی شونچهلیک مغروو اېکن حتی نمر ۳ قول اردوسیده هیچ کیمگه هم ایشانمس اېدی. اونینگ مسلکی توپچیلیک بؤلگن. تطبیقات کونی اوشبو لمر بریدمن یعنی شو هزاره کېلمسدن آالدین بو بیرگه یعنی تطبیقات میدانیکه کېلگن اېدی. بېریلگن بویورققه کؤره، مذکور حربی کوریکنی عسکرلیکدن لمری بریدمن للیکه یېتیب کېکسیگن آدم بجریشی قرار قیلینگن. کوزلنگن نطقه نشانگه آلینیشی اوچون تیعیق قیلینگن. تطبیقات بجریلیشی اوچون امر بېریلگن اېدی. چونکه عسکرلیک قانونگه بؤی سونیش هر بیر حربی اوچون حتمی. اوشبو هزاره معاینه اوچون بو بیرگه کېلگنده، ایتگن اېدی نشاننی خطا باغلب سن، اوشبو گپ، مذکور شخص (محمد عسیخان) گه معقول توشمهگندن سؤنگ، هزاره لمری بریدنی اهانت هم قیلگندی. ارکان حربده تحصیل آلگن عین حالده بوگون قول اردو توپچیسی مسئولی بؤلگن بیر شخصنی خطا قیلیب سیز دېب اهانت اېتمهسن؟ سؤنگ بو (هزاره) سیز صلاحیتینگیزدن ایش آلیب شونی اوزینگیز آتینگ دېگن. اگرده سیز نشاننی درست آلامهسنگیز، مېن باغلب نشاننی اورهمن، سېز کورینگ دېگن اېمیش.

اوشبو ایشنی بجرگن ارکان حرب باشلیغی، خطا قیلیبدی. ۳- قوانینگ برچه منسبدارلرهم بو موضوعگه گواه بؤلېب تورگنلر، اما شو هزاره اوشبو کېکسهیگن آدم نشاننی قیتهدن باغلب کوزلنگن نقطهنی اوریبیدی.

لیاقت و استعداد، بوندهی بۆلهدی. لېکن، بو هزاره بیر عمر لمر بریدمن بؤلېب خدمت قیلگن و محمد عسیخان تولى کتاتبلیگیدن ستر جنراللیککه بارگن اېدی. بو کیشی بیر پیتده تورت لوازمده ایشلردی. قول اردو قوماندانی، والی و هم پروژہ ریاستی نینگ باشلیغی... اؤتمیشدهم بوندهی استعدادلر بؤلگن. لېکن، تاریخ دوامیده محرومیتده قادیریلگن بیر ملت، بوگون کېلیب ۱۲۰ ته جنرالگه ترفیع بېرمهدی. بو عزت، شرف،

غرور و هویت دیر. بونینگ برچهسی سیزلرنینگ فدکارلیکلرینگیزنینگ نتیجهسی دیر.

ملی بیرلیک سقله‌نیشیده اردونینگ رولی

گپلریمنی شو بیرده توگتماچی من. بوندن آرتیق وقتینگیزنی آلیشنی ایستهمیم. اما بیر نرسه‌نی سیزلرگه ایتیش کپرمک؛ بیر خلق، بیر مملکت و بیر دولت نینگ ملی بیرلیگی اونینگ اردو و حربیلرگه باغلیق. سیزلر بو مسئلهگه جدی اعتبار بېریشینگیز ضرور دېب اویلهیم. بوگون حدت حزب تمل تاشینی قویگن اساسی بیر ایش کپلهجکده منتظم بیر اردو بولیب یېتیش دیر. بو اولکن مسئولیت سیزلرگه تاپشیریلهدی.

اصل مقصد افغانستان کپلهجگی اوچون منتظم بیر اردو توزمیش دیر. جنبش اوزی منظم اردو توزمتگن بوگون اوزیده برچه حربی امکانتیت بار، حزب اسلامی اردو توزمتگن بوگون هر قندهی آغیر و یېنگیل قورال اسلحهگه اېگه. خودی شوندهی جمعیت اسلامی حزبى هم منتظم بیر اردو توزمتگن بوگون برچه امکانتیلر اوز اختیاریده. افغانستان نینگ شرایطیگه ماس حزب وحدت هم بو مسئولیتتی قبول قیلایب، کپلهجکده بیریک بیر اردو بولیب شکلله‌نیشی آرزوسیده بو یولده کتّه بیر آدیم کۆتردی. کپلهجکده افغانستان اسلام اردوسیده حزب وحدت اولکن قرار قبول قیلایش نینگ بیر تامانی بولیشی کپرمک. بو اېسه سیزلرنینگ قیلمیشلرینگیز و فعالیتینگیزگه باغلیق.

اوشبو اولکن برنامه بولیب اوتیشی اوچون جوده کۆپ محنت چېکیلدی. اینیقهسه اوچ هفته ایچیده کمیسیون نینگ بجرگن فعالیتلریدن متندارچیلیک قیلمسلیک توغری بیر گپ اېمس. برچه لرینگیزگه رحمت. آلدیندن رېجەلشتیریلگن برنامه اساسیده بیر قنچه حربیلرگه بو بیرده ترفیع بېریلدى. کپلگوسی دستورلریمیزده فرقه‌لر، لوالر و باشقه حربی مرکزلرده هم برنامه عملگه آشیریلهدی. حزب نینگ اپراتیف مسئولی

جناب هاشمی، قالگن حربیلریمیز نینگ ترفیع لرینی نوبت اساسیده ترتیب بېریب توزه تەدیله.

مېن یو یېرده صحبتلریمگه یکون یسه یمن. ینه بیر مرته سیز عزیزلرگه تشکرلیک بیلدیرمەن. بیر هفته کچه و کندوز تینمە ی ایشلب مذکور ترفیع لر نینگ کارتینی تیارلەگن کمیسیون اعضا لر یگه کۆپدن – کۆپ رحمت.

والسلام علیکم و رحمت الله و برکاته

ملی بیرلیک شهیدی استاد عبدالعلی مزاری نینگ کابل
بیلیم یورتیده قیلگن نطق سؤزی
۱۳۷۲/۶/۱۷

جمعیتدهگی علم نینگ اهمیتی و رؤلینی افاده ایتیش و حاضرگی ناتیج
وضعیتنی تحلیل قیلش
بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين و الصلوات و السلام على محمد و آله الطاهرين،
اما بعد قال رسول الله (ص):
«طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَ مُسْلِمَةٍ»
سبویملی اسلام پیامبری نینگ بیلیم آلیشکه عاید ینه بیر بویروغی بار:
«اطلب العلم ولو كان بالصحين»، پیامبر نینگ بیلیم توغریسیده ینه بیر
بویروغی بار «العلم ضالة المؤمن» بویوک اسلام پیامبری نینگ بیلیم و
معرفت خصوصیده ینه بیر امری بار «اطلب العلم من المهد الى اللحد».
حرمتلی استادلر و قتنشوچیلر اجازمنگیز بیلن. اؤن تورت و اؤن
بېش ییلدن کبیین ینه بیر بار کابل بیلیم یورتیده بویوک استادلر، جهادی
شخصیتلر و باشقه قتنشوچیلری حضوریده اؤتكزیدهگن بیغینده
اشتراک قیلگنیمدن بغایت خورسند من. افغانستان نینگ ملی سرمایهلری

حسابلنمیش بیلیمدانلر، ضیالیلر و حرمتلی استادلر بیلن صحبتداش بوله یاتگنیم اوچون اوزیمنی بختلی حس اېتهمن.

اسلام دنیاسی بویوک پیغمبری نینگ بی لیم گه تېگیشلی اوشبو تورتته بویور غی بوگون کی کونده جمعیتیمیزده علم گه نسبتاً قوییلگن چېکلارلرنی آلیب تشله دی و آیدینلشتیرمدی.

بیلیم آلیش هر بیر مسلمانگه فرض دیر

بویوک پی امبر اوزی نینگ بیرینچی بویوروغیده، بیلیم آلیش هر بیر اېرکک و عیالگه فرض دیر دېگن و ایگینچی بویوروقده، هم اوشه زمانده اوزاقلیک و فاصله نقطه نظر دن هم اېنگ اوزاق نقطه چین حسابلنگن، بو اېسه حدیث شریف نینگ تحلیللر دن دیر. باشقه بیر تحلیلی اېسه اوشه زمانده چین علم و معرفت نینگ بېشیگی بؤلگن، اسلام بویوک پی امبری، اوشه بیرگه بارینگلر دېدی. پی امبر نینگ اوچینچی بویوروغی اېسه انسان دنیاگه کېلگنیدن کپیین تا بو دنیان کپتگونچه هم علم و معرفت ایزلهشی کبرک دېبه تاکیدلهیدی. تورتینچی بویورق اېسه بیلیم مومن شخص نینگ یوقاتگن نرسه سی دیر. عرفی و عقلی بیر مسئله بار، مالینی یوقاتگن بیر کیشی، بونینگ تاپیش اوچون آرتیدن توشه دی، مال کیم نینگ قولیده بؤلمه سلیگینی اویله مسدن اونینگ آرتیدن توشه دی. بو بیر مال مسلمان، کافر، ظالم، مومن، قشاق نینگ قولیده لیگی مهم اېمس البته. هر بیر کیشی یوقاتگن مالینی تاپیش اوچون، هر بیر کیشی نینگ یانینگه باریب مالی حقیده اونده سؤرمیدی. اسلام بویوک پیامبری بو بیرده هر قنده ی بیر چېکلارونی کؤترگن. شونینگ اوچون هم کیم نینگ بیلیمی بؤلسه اونینگ قاشیگه بارینگ دېدی پیامبر.

روملیکلر بیلن اوروشدن کپیین ایگینچی خلیفه رملیک محبوسلر نینگ بیر قسمی آلیب کېلیب دېدی: هر بیر محبوس اؤن کیشی مسلمانگه یازیشنی اؤرگتسه آزاد قیلینه دی. بو بیرده قیزیق بیر مسئله بار، ایتیلشیچه، اېلیک

و آلتیمیش ییل آالدین عرب تیلیلده عراقده بیر مجله نشر قیلینر اپکن، بو مجله نینگ تورت اطرافیده پیامبر نینگ یوقاریده ایتیلگن سؤزلری جوده چیرایلی قیلیب یازیلگن اپکن. کونلردن بیر کون فرانسهلیک بیر دانشمند مذکور مجله نینگ ادارهسیگه کبلیب و مجلهنی کؤردهی، کبیین بو کیشی اوشبو مجله نینگ تورت اطرافیده چیرایلی قیلیب یازیلگن خطنی کؤزدن کچیرهیدی. فرانسهلیک بو دانشمند، مجله نینگ مسئولیدن یازیلگن تورتته مورد نینگ نیمهلیگنی سؤرهیدی؟ کبیین مجله نینگ مسئولی یازیلگن خطنی فرانسه تیلیلده اونگه شرحلب بېرمیدی. او، چیرایلی قیلیب یازیلگن مذکور تورتته خط اسلام بویوک پیامبر نینگ علم بارهسیدهگی گپلری دېدی.

فرانسهلیک بو کیشی حیرتده قالیب، مېن دنیاده بیلیم حقیده بونچهلیک اهمیتلی مسئلهنی بیلدیرگن و بوندهی مهم اویلاگه اېگه مکتبنی تاپمهگنمن دېدی. لېکن مېنی بیر مسئله عجبانتیردی دیگن فرانسهلیک عالم، علم و معرفت بارهسیده سیزلرده بوندهی مهم بویورق بار اېگن، هنوز هم اسلام دنیاسی بونچهلیک سوادسیز قالگن، اگر بولر بؤلمهگنده اېدی، نیمه قیلردینگیزلر؟

بو بیر اچیق حقیقت دیر. اسلام بویوک پیغمبری نینگ علم توغریسیده ایتگن بو بویورغی مسلمانلر تامانیدن هیچ اعتبارگه آلینمهگن، اوشه زمانلرده دینی رهبرلر بیلیم و معرفتگه قنچهلیک بها بېرگنلر. حتی، حبسگه آلینگن کافر، مسلمانلرگه یازیشنی اورگهتیش مقابلیده آزاد قیلینگنلر. بو دینی بویورقلر و پیامبر نینگ امرلری و بیزلرنینگ هم موجود وضعیتیمیز.

بیلیم یورت باغلهنیشی کچیریلمس جنایت دیر

انقلاب پیروزلیدگن کبیین کابلده یوزمگه کبلگن وضعیت اوچون بیزلر سیز حرمتلی استادلر، بیلیمدانلر نینگ آلدینگیزده کؤپدن – اویتده میز. هر بیر جامعه نینگ سیاسی، فرهنگی، مدنی و قیته قوریش مسئلهلری بیلیم

یورت مدنیتیگه توغریدن – توغری باغلیق.

اویله یمنکی، بیلیم یورت نینگ یاپیلیشی بو آدمیر و مملکت اوچون جوده کۆپ ضرر کپلتیردی و باشقه هېچ قندهی یوقاتیش بونگه تېنگ کپلمسلیگیگه ایشانچیم کامل. جوده افسوسدهمن. بو جنایت بیلیم یورت محصللری نینگ قۆلیدن می، بیلیم یورت استادلری نینگ قۆلیدن می، مردم نینگ قوتقریشگه اولگورگنلرنینگ قۆلیدن می، اسلام مدنیتینی قوتقریلیشی یۆلیده قیام قیلیب بیر یریم میلیون قربانلیک بېریب و آلتی میلیون مهاجرنی قبول قیلگنلر قۆلیدن می؟ بو افغانستان خلقی کۆز اؤنگیده کپچیریب بۆلمهیدینگ جنایت بۆلیب، بیلیم یورت باغلهنیشیگه سبب بۆلگن بو گناه و جنایتنی هېچ کیم کپچیره آلمدی.

بیز اوتیش دوری حکومتینی قرشیلیمیز

مېن ایناغیمیز حکمتیار جنابلری نینگ تکلیفینی جوده یخشیلیک بیلن قبول قیلهمن و بیز برچه رهبرلرنی اوشبو مسألهنی قبول قیلیب، دنیاگه و افغانستان اېلرلیگه مملکتیمیز و ملی منفعتلریمیز رونقی اوچون اویله گنیمیزنی ینه بیر بار اثباتلشگه چقیریمیز. بو اوتیش دور حکومتی یاکه طرف سیز حکومت، جنجاللر سیز و کیشیلیک جمعیتی و افغانستان نینگ کپله جکدهگی سیاسی توزیلمهسیگه اشتراک اېتیش و قانونی حکومت توزیش امکاناتینی بېرمدی.

اوشبو تکلیف، جوده قیزیق بیر تکلیف دیر، مېن شخص اوزیم نینگ توشونچهلریم و سیاسی تفکریمگه کۆره پاکستان حکومتینی کۆپ یاقیتیرمهیمن. مېنینگ فکریمچه، پاکستان حکومتی چهار چوبه سینی بیرینچیدن هنوزگچه حربیلر تعییلنه گن بو جوده قیزیق تکلیف، مېنگه پاکستان حکومتی و مېنینگ توشونچه م و مېندهگی بیلیم یاقمهیدی. هېچ قندهی قانونیلگی بۆلمه گن مجاهدلر حکومتی تشکیل بۆلگنیدن اؤن تۆرت یا – ده اؤن بېش آی اوتیب بارماقده افسوس، بو خصوصیده رهبرلیک

کېلېشگن اېدی تاسف بيلن مذکور کېلېشو وگه هېچ کيم بوی سونمسدن بونی آياق آستی قیادیلر، شوندهی اېکن بو مملکت نینگ وضعیتي نیمه بوله دی. اوتگن اؤن تورت آی ایچیده بو خلق نینگ اوستیگه اؤن مرته اوروش تحمیل قیلیندی. تاریخده بیر مرته بو جسارتی نمایش اېتیشسین و اوز تقدیرینگیزنی خلقیمیز منفعتی اوچون و بیر یریم میلیون شهیدنی نینگ حرمتی اوچون اوزینگیز بېلگیلنگ دبیشسین.

مجاهد لر حکومتی نینگ اؤن تورت آیلیک ویرانگرچیلیگی

اسلامی ینچیش و اسلام دینینی بوزیش یولیده جهانی استکبار هر قنچه پول مصرف اېتسه اېدی، مجاهد لر حکومتی نینگ اؤن تورت آیلیک حاکمیتیده اسلامگه ېپتکز یلگن زیاننی بولر ېپتکزه آلمسلیگیگه ایشانهمن. اسلام دینیگه یورمگی کویگن کیشلرنی اسلام دینی بو وضعیتدن چیقاریش درست بیر یؤل فکر قیلیشلریگه چقیرممن. بیر میلیارد مسلمان، اسلام قوتقرووچی مکتب دېب احساس و حرکتگه کېلگن اېدیلر. ایران ده پیروز بؤلدیلر. افغانستان ده کوچلی بیر قدرت شکست بېریلدی، لېکن، بوگون امید سیز بوله دیلر. بوگون بیر میلیارد انسان وضعیتدن مایوسلر.

کېلسین رهبرلر، اسلامی قوتقرسین، مکتبني قوتقرسین و کېلېب مملکتني قوتقرسینلر. بو ېبردهگی مسئله حزب وحدتگه تېگیشلی اېمس. بو بیغینده سیز بویوک استادلر، بیلیمدانلر و تفکر اېگلری تۆپلنگن اېکن سیزلر، حزب وحدت نینگ خط مش و ایستکلرینی سیزلر بیلن اؤرتهگه قویبیشگه مجبور میز. افغانستان خلقی نینگ برچهسی اسلامی انقلاب و جهاده اشتراک قیلگنلرینی هر دایم ایتیب کېلگن من. بوتون خلق بو یوله شهید بېرگن، آدملری اسرلیککه آلینگن و مهاجر بؤلگنلر. سیاسی تقدیرنی بېلگیلش اوچون برچهگه حصّه بېریلیشینی ایسته میمز.

انقلاب نینگ شان شرفی برچهگه تېگیشلی

هېچ بیر قوم، هېچ بیر تنظیم، هېچ بیر تۆپلم اؤن تورت بیلده انقلابگه

مخصوص بیزلر قربانلیک بېرديک دېگن ادعانی قېله آلمهیدی. بو شان و شرف و اوشبو بویوکلیک برچه افغانستان قتلیمی نینگ مالی دیر. کبلهجک سیاسی تقدیریده هم بوتون افغانستان نینگ خلقی اشتراک قیلشی کېرمک. بو بېره قومگه، تنظیمگه، نژادگه و هیچ کیم بېراوگه امتیاز بېر دېمه میز و هیچ کیم دن هم امتیاز سؤرمه میز. بو بیزلر نینگ سؤزیمیز. بو گپ اوچون هم اوروش هم ایستهمیز. بیزلر بو گپلر اوچون اوروش قیلماقچی بولسک اېدی، ایناغلریمیز پیشاورده تپلنېب حکومت تشکیل قیلگنده یوللرینی توسیب رخصت بېرمسدن او زمان اوروش قیلرديک. حاضر اختیاریمیزده بولگن کوچلر اوشه پېته هم اختیاریمیزده اېدی. دنیا نینگ اېشېته دیگن قولاغی بارلیگی هم طبیعی بېر گپ دیر و آدملر هم قبول قیلرديکی بولر نینگ کوچی بار و جهاد هم قیلگنلر. حاضر کابینه ده حذف بولیشیمیزگه قره مسدن بیز اوروشگه قول اورمه دیک. بیزلر مذاکره گه اولتیریب اوتیش بېر حکومتی توزیلیشی اوچون کپلشیدیک.

آزاد و عدالتی بېر سیلاونی ایسته میز

اؤتمیشده افغانستان ده جمعیتنی اؤرگنیش تشکیلاتی و باشقه اداری کوچلرده بېر قنچه معمالر بولگن و بو عدالتی اېمس. برچه خلق انقلاب و جهاده قتنشگنی شونینگ اوچون برچه بولیملرده عدالت نظرده توتیلیشینى ایسته میز. کیم بولیشیدن قطع نظر هر کیم حقوقیگه اېگه بولیشی کېرمک. بو بیزلر نینگ سؤزیمیز. بونده هم اوروش ایستهمیز، بو اېسه سیاسی بېر حزب نینگ گپلری دیر. بوگون ملتیمیز نینگ اوسیتگه تحمیل ایتیلگن وضعیتدن جوده هم اچینه میز. بوندن نیچه کون آلدین بېرلشگن ملتر تشکیلاتی نینگ نماینده سی یانیمیزگه کپلگن اېدی؛ بیزلر بو مرته مسئله نی حل قیلسک ینه بوزیلگن حالد، خلق ارا قانونگه موافق بیزلر باشقه همکارلیک قیلمه میز دېگن اېدی. اگر مېنینگ اختیاریمه

بۇلگن ده اېدى، اصلا كابل نينگ ويران بۇليشى نينگ آلدېنى آلردېم دېب ايتدېم. بېرلشگن ملتړ تشكيلاى ياردم بېرمې، افسوس بو ياردملردن كيچيك قسمى هم بېز نينگ قۇلېمېزگه يېتمهگن.

افغانستان نينگ عمومى وضعيتى شوندهى بۇليب كېلگن، اما بېزلر افغانستان خلقى اوچون آزادو عدالتلى بېر سيلاو او تكزيلىشىنى ايستهيمېز. سيلاو يۇلى بېلن قانونى بېر دولت اوږته گه كېلىشگه بېزلر طرفدارمېز. بوندن بۇلك نرسه ايستهيمېز. بو موضوع اوچون اسلام باش وزيرلىك تكيلىنى معقول بېلهمېز و باشقه رهبرلر هم مسئله نينگ قبول قىلىشى اوچون اميدوارمېز. موقت دولته آدملىرگه فرصت يرهتلىشى اوچون وعده بېرىشلىرى هم ضرور. خلق كېمنى سيلهسه بېزلر هم اوښهنى اطاعت قىليب يانېده بۇلىشگه وعده بېرمېز. بو ايسه حزب وحدت نينگ ايستكلىرى دېر.

آغير قوراللىر نينگ كابلدن تشقري چيقارېلىشى

اما آغير قورال اسلحهنى تۇپلش بارهسيده، اسلام آباد كېلىشوى خصوصيده بۇلگن فكر ملاحظه مېزنى بېلدىرگندن سۇنگ نماينده مېز تامانېدن بونگه قۇل قۇيېلدى. جلال آبادنى هم قبول قىلهمېز. مدافعه وزيرلىگى نينگ كميسیونى هم تشكيل بۇلگن، بولر اوزى نينگ مصوبهسيده آغير قوراللىر كابلنى تهيد قيلمىلىك درجهده تشقريگه آليب چيقيلىشى، يا ده قۇشمه كميسیون نظارتى استيدهگى معين بېر بېرده تۇپلېنىشى حقيده گېيرگنلر. بېرچه مېز بونى قبول قىلهمېز. بوگونكى كوندن باشلب، بېز سېز، اوستادلر و عالملىرگه، اگر بوتون شهر اوزى نينگ آغير قوراللىرى يېغىشگه تيار بۇلمهسه و بو تاغلرنى بۇشهتېشگه هم تيار بۇلمهسلر بېز بېليم يورت ساحهسيده بېرته حربى هم قۇيمهى مېز.

هر بېر مملكت نينگ تقديرى بېليم يورت مركزلىرگه باغلىق ليگيگه ايشانچېم كامل. رهبرلر و مسئۇللر بو ايشنى قىلمهگن حالده، مملكت و

افغانستانی بو وضعیتدن چیقاریش اوچون سیز استادلر و بیلیمدانلر سیزلر ملی و اسلامی بورچینگیزنی بجریشینگیز کپرمک. سیزلرنینگ سوزینگیز هر قندهی بیر قورالدن کوچلی دیر. سیزلر اعتراض بیلدیرینگلر.

وزیرلیکلرنینگ خوسفیزلیگینی تامینلهیمیز

حزب وحدتگه تېگیشلی باشقه بیر مسئله بو بیرده بیلدیریلیشی ضرور دیر، بو منطقهده جایلشگن وزیرلیکلرگه حزب وحدت تامانیدن هیچ قندهی بیر مانع یوقلیگنی بیزلر بو بیرده اعلان قیلهیمیز. بوتون ملکته استثنا رعایت بولمهدی. آلدین امنیتی کمیسیون تامانیدن تصدیق بولگن فیصله ده، هر بیر حزب گه قرمشلی وزیرلیکلر، اوشه حزب تامانیدن خوسفیزلیگی تامینلهنیشی بیلدیریلگن ابدی؛ لېکن، بو رعایت بولمهدی. اما بیزلر اوز کوچیمیزگه کوره بو مسالهگه عمل قیلدیک. وزیرلیکلر و کابینهگه تېگیشلی هیچ قندهی تنظیمی قرمه - قرشیلیک و تهدیدلرنی باشقه عمل قیلهیمیز.

بو منطقهدهگی هر بیر وزیرلیک قیسی بیر حزبگه تېگیشلی بولیشیدن قطع نظر، اوشه وزیرلیک نینگ امنیتی تامین قیلش اوچون اوز آدمیرینی کپلتیره آلهدی و بو بیردهگی برچه شفاخانلر دولتی موسسهلرنینگ امنیتی بیزلر تامین قیلهیمیز. اگر باشقلر امنیتی بوزیش وضعیتنی اخلاقلیلگن تقدیرده، بیزنینگ بونیمیزگه اېمس. بیزلر عمومی بیر امنیت کپلتیریشنی ایستهیمیز. باشقلر اوز وظیفه سینی درست بجرمهگن تقدیرده، بیزلر ملی مفتگه تېگیشلی هر بیر مسئلهگه عمل قیلهیمیز.

بیلیم یورت آچیلیشی کپرمک

اوتگن ییل بیزلر کابلگه کپلش بیلن، یانیمیزگه کپلگن مسئوللر و بیلیم یورت استادلریگه بیلیم یورتی آچینگلر هیچ قندهی توسیق یوق دېدیک. بو ییل هم شو مسئلهنی ایتدیک. بو خصوصیده بیزلر تاماندن هیچ قندهی

بیر تۇسۇق یۇقلیگینی ینه بیر مرته ایتهمیز. بیزلر برچه قوماندانلریمیزنی تۇپلب، محصللر و استادلرگه نسبتن اینگ کیچیک بیر امنیتی معما یوز بېرسه، سیزلرنی جزالب قورال سیزلنتریمیز دېگن من. بو مېنینگ سیز حرمتلی استادلر و محصللرگه بېره دیگن ایشانچیم. اؤز سؤزیمده توریب بونی عملگه آشیرمەن انشالله. اگر عمومی اصلاحات اوچون قدم کؤتریلگن حالده، آخرگچه جان و دل بیلان سعی و حرکت قیلەمن.

اؤتمیشده سیزلر افغانستان خلقی تاریخده ایگی ته امپراطورلیکنی شکست بېرگن سیز، بو افغانستان خلقی اوچون کتّه بیر فخر دیر. بولر انگلستان و شورى اتفاقی. افغانستانلیکلرنینگ حربی مبارزه سیده موفق بولیب پیروز بۇلیشلری معلوم اېدی، سیاسی کپلهجک تشکیلات مسئلهسی و ملی حکومت تشکیل قیله آلمسلیگی هم بېلی اېدی.

بیز بو مملکت نینگ جهادچیلرینی و اونگه خیرخواه بۇلگنلرنی اؤتیشگه، مملکت و اسلام حقیده اؤیلىشگه و بو اعتقادنی یۇق قیلیشگه چقیریمیز. اگر افغانلر اوروش آدملىرى بۇلسه، اولر هم سیاستچیلری دیر، بونی اثباتلشلری کپرەک. خلق نینگ آزادلیگی و سیلاوگه اهمیت قایل بۇلیش ضرور. بو مسئلهلر ایناغلریمیزگه ایتیلیشی کپرەک اېدی و بو خصوصده بویوکلر و استادلرنینگ وقتینی آگنیم اوچون عذر. شرایط نینگ خوفسزلیگی و نا برقرارلیگیگه قمرمەدن زحمت چپکیب کپلگن استادلر و محصللرگه منتدارچیلیک بیلدیرمەن. بیلیم یورت قیته آچیلایب فعالیت قیلیشی اوچون ثمرلی ینه بیر آدیم کؤترگنینگیز اوچون رحمت.

بیلیم یورتدن قۇرقه دېگنلر خیانت قیلگن

برچه نینگ بورچ مسوولیتی و سعی و حرکت آلیب باریشیگه ایشانهمن. اگرده فرهنگ و بیلیم یورت سقوط حالتگه کپلگن بولسه – ده، بیلیم یورت قیته فعالیتگه باشلەشی و محصللر درسگه کپلیشی اوچون شرایط یرمیش برچه نینگ اسلامی و مردمی بورچ رسالتی حسابلەدی. بو

مەملىكەتدە خىيانت قىلگەن ۋە خىيانت قىلماقچى بۇلگەن آدمىلار بېلىم يۇرت ۋە
فرەنگى مەركەزلەردە قۇرۇق قەدى، بۇنگە ايشانچىم كامىل. بۇ يېردە قانۇن
حەم سۇرۇشىگە رەخەست بېرىمەيدىلەر، چۈنكى بۇ يېردە ئۇن مېنىگ
مەھسۇل تۇپلەنگەن ھالدا، كۆپىنچە خىيانتلارنىنىگ آلدۇ آلەندۇ. شۇنىنىگ
اۋچۇن تۇسۇق بۇلەيدىلەر.

بىرنامەدە اشتىراك قىلىپ كېيىرىشىم اۋچۇن فرەست يىرەتگەن جىناپ
ھەسن يارگە تەشكىرلىك بىلدۈرەمەن.

والسلام اعلەكم ۋە رەھمەت الله ۋە بىر كاتە

حزب وحدت اسلامی باش کاتبی نینگ مملکتدهگی سؤنگگی اوزگريشله باره سیدهگی بیاناتی نینگ گزارشی ۱۳۷۱/۷/۲۶

بوگون یکشنبه، ۱۳۷۱/۷/۲۶/ توشدن آلدین، افغانستان وحدت اسلامی حزبی نینگ باش کاتبی حجت الاسلام والمسلمین استاد مزار، مجاهد شهید جنرال نعمت الله ابراهیمی و تعاون اسلامی اویشمهسی نینگ تاسیس ایتیلیشی مناسبتی بیلن محمدیه مسجدیه اویشتیریلگن بیغینده اشتراک قیلگن کابل شهری نینگ مینگلب مسلمان کیشیلری حضوریده چیقیش قیلب مملکت نینگ اپنگ سؤنگگی سیاسی اوزگريشله باره سیده گپیردی.

بیرینچیدن استاد مزاری تینچچلیک منطقهله بوشه تیلیشی (حزب وحدت اداره سیده) بؤلگن منطقهله باره سیده، بیزلهر هیچ بیر زمان اوروش نینگ طرفدارای اېمس اېدیک و بودن کپین هم اوروش طرفدار اېمس میز دېدی. اوروش نینگ آلدینی آلیش و خلق ارا فتنهله نینگ اونگینی آلیب بیکار قیلش اوچون، اداره میزگه آلگن منطقهله رنی قیتنه بؤشتدیک و بو ایش نینگ خلقیمیز فایده سیگه اېکینی توشونیب، بونینگ مملکتیمیزده امنیت، برقرارلیک، تینچلیک و یرمهش اورنه تیلشیگه سبب

بؤلەدی دېمیز.

او، اوزی نینگ صحبتلری جریانیده، افغانستان نینگ مسلمان خلقينی خلق ارافتهلر همدە بولر نینگ پشتون، هزاره، اوزبېک، تاجیک و باشقه ایناغه قوملر اؤرتەسیده قرمه قرشیلېکنی تېزلاشتیریش اوچون ریجەلر بارلیگیده آگاهلنتیریب ایتیشیچه، بیزلر اخیرگی ایگی یوز ییل ایچیده آغه – اینی بؤلېب حیات کچیردیک و بوندن کبیین هم برچه میز بیر ایناغه دیک تورמושگه دوام بیریشگه امیداور من.

استاد مزاری، گپلری نینگ باشقه بیر قسمیده یقین کپلهجکده شورای حل و عقد آچیلېشی بارەسیده اشاره قیلېب، بیتکرملر همدە تبلیغاتی بؤلیملردن بو خصوصیده آدم لرنینگ ذهنینی یاروتیشگه حرکت قیلېشلرینی ایستەدی. اهل حل و عقد سوزی اوستیده توخته گن استاد مزاری، بونینگ توغریسیده به تفصیل و ثمرلی گپیریب ایتیشیچه، بو خصوصه کؤپراق محتواگه اعتبار بېریلېشی کبرەک.

او، افغانستان تاریخیده اؤتمیش تیزیمیگه اشاره قیلېب، سابق زمانلر حکومتی نینگ قیلگن ظلم و سمتلرینی فاش اېتیب، افغانستان دهگی نژاد کمسیتیشلر اوستیده توختلادی.

بعضی بیر تیورمکلر نینگ نژادپرستلیک یانده شیشلرینی تنقید آستیگه آلگن استاد مزاری، آلدینلر سیلاونی حرام بیلە دیگنلر نهایت پیشاور کپلېشوویده اهل حل و عقد کپنگشینی تکلیف قیلېب سعودی و پاکستانلیکلر نظری آستیده اونگه امضا قیلدیلر دېدی. لېکن، حاضرگی کونده اهل حل و عقد کپنگشی نفوس اساسیده تشکیل بولیشیگه قرشیلېک بیلدیرمدیلر. اولر نینگ بو قیلیمیشی، بولر افغانستان ده انحصاری بیر حکومت نینگ دوام بېریشینی ایستەیدیلر.

استاد مزاری، آلدینگی احصائیلر خصوصیده اشاره قیلېب، منطقەلرده... بېش مېنگ کیشی نفوسی بؤلەمگن اولسواللیکلر بار شونینگ اوچون حل و عقد مسلەلری نفوسگه اساسلەنیشی و حاضرگی

باسفیدہ جمعیت نینگ سانى اۆرگه نیلمهگن بۆلسه؛ لېكن، كېلهجكده جمعیت نینگ سانى اۆرگهنیلیشى اوستیده تاکید قیلدی.

او مملكتده قانون لایحهسینی تیارلش ضرورلیگیگه اشاره قیلیب، حكومت نینگ مؤقت قانون بیلن ایشلشینی تنقید قیلدی و بونینگ تیارلنگن پیش نویسی نینگ ناقانونی دېیه تیلگه آلدی. حاضرگی اساسی قانون كولگیلی بیر نرسه جنابلر بونی پیشاورده یازیب و نمایشی بیر کمیسیون آرقهلی صدیق ایتگنلر. بوگون اېسه مذکور قانونی اهل حل و عقد كېنگشی آرقهلی تصدیق ایتماقچیلر. بو اېسه ناقانونی بیر عمل دیر.

او اساسی قانون مملكت نینگ بیر قطار ملی عالمری تامانیدن ایشلپ چیقیلیشى، ساحه نینگ متخصصلر و حقوق شناسلر تامانیدن عمومی محاکمه و تنقیددن سۇنگ جماعتچیلیك تامانیدن معقوللنیشینی تكلیف قیلدی. استاد مزاری اۆزی نینگ صحبتی دوامیده خاتین – قیزلرنینگ حق و حقوقی همده بولرنینگ اجتماعی بۆلیملردن حذف اېتیشیگه قرشیلیك كۆرسهتیب ایتیشیچه، حاضر اۆن تۆرت ییل جهاد و مبارزه دن سۇنگ، خاتین – قیزلریمیز اۆز قانونی حق و حقوقلریدن محروم قیلینیشی اوچون کیشیگه رخصت بېرمهیدی.

او، اۆز سۆزلری نینگ جریانیده، سابق رژیملرده فعالیت قیلیب حاضر تسلیم بۆلگنلرنی باسیم آستیگه آلمسدن بولر بیلن اسلامی رحمت یوزهسیدن یاندهشیشلرینی سۆرمهیدی.

اسلامی وحدت حزبی نینگ باش کاتبی اۆزی نینگ صحبتی جریانیده، خلق نینگ بیرلیک و بیردملیککه احتیاجی بۆلگینی اورغولشدن علاوه خلق ایچیده ایرمه چیلیك حرکتلر حقیده آگاهلنتیریب، پشتونلر ایناغهمیز و بیز نینگ هیچ بیر قوم بیلن قرمه قرشیلیگیمیز یوق فقط بیزگه قرشی تجاوز قیله دېگنلر نینگ مقابلیگه توریب اۆزیمیزی مدافعه اېتمهیز.

شونینگدېك، استاد مزاری، خلق نینگ قربانلیگی و كورمیش میدانیده فعال حضور بۆلگنلر و ینه بیر بار شهیدلر خانه دانی و اوروشده معلول

بۇلگن مېھنەتلىرىنى قېلىش اوچون تاسىس بۇلگن اسلامى تىعاون
بېرلشمەسى بېلن ھماھنگ بۇلىب عدالتنى رعايت اېتگن حالده بو بۇلىمگە
ھمكارلىق قېلىشلىرىنى سۇرەدى.

عين حالده، استاد مزارى اوزى نېنگ يىكونى صىبىتىده، مېھنەت شىھىد
جنرال ابراهيمى نېنگ شىھادىتىگە اشارە قېلىب، اونېنگ اسلام يۇلىدەگى
قربانلىقى و مبارزەسىنى نشانلەدى.

وَالسَّلَامُ عَلَىٰ مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى

استاد مزاری نینگ کابل غریبه اسلام پیامبری وفاتی و امام حسن مجتبی (ع) شہاتی مناسبتی بیلن اویوشتیریلگن بیغیندهگی بیاناتی ۱۳۷۲/۵/۲۶

بوگون سهشنبه ۱۳۷۲/۵/۲۶ ییل، توشدن آلدین محمدیه مدرسہ سیدہ پی امبریمیز (ص) وفاتی و دنیادهگی شیعهلر نینگ ایگینچی امامی امام حسن مجتبی (ع) وفاتی نینگ بیالیگینی نشانلش بیغینی حزب وحدت اسلامی افغانستان مسئوللر، حربی، سیاسی و اوشبو حضرت نینگ مینگلب ایزداشلری حضوریده طنطنهلی بیغین اویوشتیریلیشی بیلن اؤتکزیلدی.

حزب وحدت اسلامی مطبوعات بؤلیمی خبرچیسی نینگ گزارش قیلشیجه، مذکور مراسمه استاد مزاری، آیت الله عالمی بلخابی، آیت الله صادقی پروانی، استاد اکبری، شورای مرکزی نینگ رهبرلیک اعضالری، اپراتیفی گروپ قوماندانی، حزب وحدت نینگ اسلام وحدت نینگ ۹۶-۹۶-۹۷ فرقهلری نینگ قوماندانلری جنبش اسلامی حزبی نینگ نمایندهسی قتنشگن ابدیلر.

اوشبو محفله بیرینچیدن الله تعالی کلامیدن بیر نیچه آیت اؤقیلدی.

کېښین شهید عطایي سرود خوان گروهی، ترانه‌لرینی اجرا قیلدی شونینگدېک آډه - سینگلرنینگ بیري آرقه‌لی مقاله هم اوقیلدی. سونگ حزب وحدت اسلامی افغانستان نینگ باش کاتبی استاد مزاری سوزگه چقیب، اسلام بویوک پیامبری حضرت محمد (ص) و حضرت امام حسن مجتبی (ع) شهادتینی بقیه الله الاعظم حضرت امام زمان (عج) شهیدلر عیاله‌لری اُمت انقلابیگه تسلیت ایتدی. استاد مزاری، اسلام پیامبری عرب جزیره‌سیده‌گی خلقی نینگ وضعیتینی اوستیده توخته‌لیب گپیردی.

بوگون شورای مرکزی مرکزی بامیان ولایتیدن کابل‌گه آلیب کېلینیشی باره‌سیده آدم‌لرگه بشارت بېرگن استاد مزای، حزب وحدت سیزلرنینگ صلاح و فایده‌نگیزگه اساسلنکن بولیم‌لرده ایش قیلیشی حقیده سیزلرگه وعده بیرگن اېدی دېگن. هیچ بیر جریان بیلن دشمنلیگیمیز یوق؛ لېکن، سیزلرنینگ هدفینگیزنی مدافعه قیلش اوچون آلدین هم وعده بېرگن میز دېدی. خدانینگ همکارلیگی بیلن هر بیر خیانتچی نینگ قؤلیدن اوشلب خلق ایچیده رسوا قیله‌میز دېبه قوشیمچه قیلدی مزاری جناب‌لری.

استاد مزاری، گپلری نینگ سونگ‌گیده، ایناغلریمیز و آډه - سینگلریمیز یرمه‌تیلگن آتیش - کېسین و یرمشدن الدهنمگ، دقت قیلینگ، چونکی دشمنلر نینگ فتنه‌سی هیچ قچان توگمه‌میدی.